

ศึกษาแนวทางการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนด้านการแนะแนวตามหลักสูตรแกนกลาง
การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ในโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองชลบุรี

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
พฤษภาคม 2554

ศึกษาแนวทางการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนด้านการแนะแนวตามหลักสูตรแกนกลาง
การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ในโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองชลบุรี

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

พฤษภาคม 2554

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ศึกษาแนวทางการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนด้านการแนะแนวตามหลักสูตรแกนกลาง
การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ในโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองชลบุรี

บทคัดย่อ
ของ
จินตนา เจตกาลบุญชู

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

พฤษภาคม 2554

จินตนา เจตกาลบุญชู. (2554). *ศึกษาแนวทางการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนด้านการแนะแนวตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*. สารนิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์: ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พวงรัตน์ เกษรแพทย์.

การวิจัยในครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษาแนวทางการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนด้านการแนะแนวตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ในโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองชลบุรี ใน 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการเตรียมและการวางแผน ด้านการปฏิบัติตามแผน ด้านการกำกับ ติดตาม ประเมินผลและรายงาน และด้านการปรับปรุงและพัฒนา กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 230 คน และผู้ให้ข้อมูล จำนวน 25 คน เป็นผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 10 คน และครูแนะแนว จำนวน 15 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า และแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง วิเคราะห์ข้อมูลในรูปแบบพรรณนาความเชิงเนื้อหา สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า

แนวทางการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนด้านการแนะแนวตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ในโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองชลบุรี สรุปได้ดังนี้

ด้านการเตรียมและการวางแผน ให้มีการประสานงานกับผู้ปกครอง ชุมชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรม จัดฝึกอบรม จัดประชุม และจัดทำปฏิทินโครงการ/กิจกรรมแนะแนวล่วงหน้า

ด้านการปฏิบัติตามแผน ให้มีการประสานงานขอความร่วมมือกับผู้ปกครอง ชุมชน บุคคล และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการจัดกิจกรรมเยี่ยมบ้าน เป็นวิทยากร ถ่ายทอดความรู้ แนะนำการศึกษาต่อ จัดฝึกอบรม จัดประชุม มอบหมายหน้าที่ผู้รับผิดชอบให้ชัดเจนในการเก็บรวบรวมข้อมูลนักเรียนให้เป็นระบบ ให้คำปรึกษา ติดตามนักเรียน จัดหาแหล่งทุนการศึกษา จัดประชาสัมพันธ์ ติดตามข้อมูล ข่าวสาร เหตุการณ์ต่าง ๆ ที่ทันสมัย และจัดสอนเพิ่มเติมในคาบซ่อมเสริม

ด้านการกำกับ ติดตาม ประเมินผล และรายงาน ให้มีการแต่งตั้งคณะกรรมการนิเทศ ติดตามการดำเนินงาน โดยจัดให้มีการนิเทศอย่างน้อยปีการศึกษาละ 1 ครั้ง และจัดประชุม รวบรวมปัญหา และหาแนวทางแก้ไข

ด้านการปรับปรุงและพัฒนา ให้ผู้บริหารสถานศึกษาสร้างขวัญและกำลังใจที่ดีแก่ครูแนะแนว จัดทำรายงานสรุปผล และจัดประชุมเพื่อร่วมกันอภิปรายผลการจัดกิจกรรม

A STUDY OF THE ADMINISTRATIVE GUIDELINES, ACTIVITY DEVELOPMENT
STUDENT GUIDANCE ACCORDING TO CORE BASIC EDUCATIONAL CURRICULUM
2008 IN CHONBURI MUNICIPAL SCHOOLS

Presented in Partial Fulfillment of the Requirements for the
Master of Education Degree in Educational Administration
at Srinakharinwirot University

May 2011

Jintana Jetkanboonchoo. (2011). *A Study of the Administrative Guidelines, Activity Development Student Guidance According to Core Basic Educational Curriculum 2008 in Chonburi Municipal Schools*. Master's Project. M.Ed. (Educational Administration). Bangkok: Graduate School, Srinakharinwirot University. Project Advisor: Asst. Prof. Dr.Puongrat Kesonpat.

The objective of this study were to study of the administrative guidelines; activity development study guidance according to core basic education curriculum 2008 in Chonburi Municipal School. The study was categorized into 4 parts i.e. preparation and planning, action, follow-up evaluation and reporting and improvement and development. There were 230 participants in the sampling group were primary school six and junior third high school and 25 key informants which included of 10 administrators and 15 guidance teachers. The research instrutments were rating scale questionnaire and structured interview methodology. The analytical results were summited descriptive form and analyzed through percentage, mean, and standard deviation.

The results of the study were found that

The administrative guidelines, activity development study guidance according to core basic education curriculum 2008 in Chonburi Municipal Schools were summarized that

Preparation and planning must have coordination with parents, community and department concerns, must participated arranging seminar and make the procedure of organized activity in advance.

Planning activity must have coordinating with parents, community, persons and department concerns; in visiting learns place, key informant, teaching, further education action; arrange seminar and meeting, assign the person who group all information of students into system, to be consultant, follow-up finding the source of scholarship; connection information for update news and add the extra teaching.

Follow-up, evaluation and reports must appointing advised committee to checking the result by arranged 1 time a year and arranging meeting for gather problems and find solution.

Improvement and development, management of school must create morale to guidance teachers, making summary report and meeting for joining the conclusion of activity.

อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ประธานคณะกรรมการบริหารหลักสูตร และคณะกรรมการสอบ
ได้พิจารณาสารนิพนธ์เรื่อง ศึกษาแนวทางการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนด้านการแนะแนวตามหลัก
สูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ในโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองชลบุรี ของ
จินตนา เจตกาลบุญชู ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร ปริญญา
การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้

อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์

.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พวงรัตน์ เกษรแพทย์)

ประธานคณะกรรมการบริหารหลักสูตร

.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พวงรัตน์ เกษรแพทย์)

คณะกรรมการสอบ

..... ประธาน
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วีระ สุภากิจ)

..... กรรมการสอบสารนิพนธ์
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พวงรัตน์ เกษรแพทย์)

..... กรรมการสอบสารนิพนธ์
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ไพโรจน์ กลิ่นกุหลาบ)

อนุมัติให้รับสารนิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษา
มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

..... คณบดีคณะศึกษาศาสตร์
(รองศาสตราจารย์ ดร.องอาจ นัยพัฒน์)

วันที่ เดือน พฤษภาคม พ.ศ. 2554

ประกาศคุณูปการ

สารนิพนธ์นี้สำเร็จได้ด้วยดีเพราะผู้วิจัยได้รับความกรุณาอย่างยิ่งจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พวงรัตน์ เกษรแพทย์ ประธานคณะกรรมการบริหารหลักสูตร และอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ท่านได้ให้คำปรึกษาสารนิพนธ์จนสารนิพนธ์นี้สำเร็จลงได้ด้วยดี ท่านได้เสียสละเวลาอันมีค่าเพื่อให้คำปรึกษา แนะนำในการทำงานวิจัยนี้ทุกขั้นตอน จนทำให้ผู้วิจัยได้รับประสบการณ์ในการทำงานวิจัย และรู้ถึงคุณค่าของงานวิจัย ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณท่านเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วีระ สุภากิจ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ไพโรจน์ กลิ่นกุหลาบ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ เรือโท ไพบุญย์ อ่อนมั่ง และอาจารย์ ดร.สมชาย เทพแสง กรรมการสอบสารนิพนธ์ที่ให้คำแนะนำในการทำสารนิพนธ์นี้มีความสมบูรณ์มากขึ้น

ขอขอบพระคุณอาจารย์ ดร.ราชันย์ บุญธิมา นายปรีชา อยู่สบาย นายกิตติศักดิ์ ศิริเลิศ และนางเสาวคนธ์ จันทร์ผ่องศรี ที่เมตตาให้คำแนะนำเป็นผู้เชี่ยวชาญ ในการตรวจสอบเครื่องมือในการวิจัย

ประโยชน์และคุณค่าอันพึงมีจากสารนิพนธ์ฉบับนี้ผู้วิจัยขอมอบเป็นกตัญญูกตเวทิตาแต่พระคุณบิดามารดา ผู้มีพระคุณ และบูรพาจารย์ทุกท่านที่ได้ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้แก่ผู้วิจัย ตั้งแต่ต้นจนปัจจุบันและคอยให้ความช่วยเหลือสนับสนุนในเรื่องต่างๆ ในการทำสารนิพนธ์ฉบับนี้ให้ประสบความสำเร็จตามที่ตั้งใจไว้

ท้ายสุดผู้วิจัยขอขอบพระคุณกัลยาณมิตรทุกท่านที่ได้มอบกำลังใจแก่ผู้วิจัยเสมอมา ผู้วิจัยขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

จินตนา เจตกาลบุญชู

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ	1
ภูมิหลัง.....	1
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	5
ความสำคัญของการวิจัย.....	6
ขอบเขตของการวิจัย.....	6
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	7
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	9
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	11
โรงเรียนในสังกัดเทศบาลเมืองชลบุรี.....	12
การบริหารจัดการศึกษาของเทศบาลเมืองชลบุรี.....	12
การบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนด้านการแนะแนว.....	17
กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามหลักสูตร.....	24
ขอบข่ายการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน.....	24
ประเภทการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน.....	25
แนวทางการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน.....	26
โครงสร้างการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน.....	26
บทบาทหน้าที่ของบุคลากรที่เกี่ยวข้อง.....	27
การบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน.....	29
กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนด้านการแนะแนว.....	35
ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับการแนะแนว.....	35
ความหมายของการแนะแนว.....	35
จุดมุ่งหมายของการแนะแนว.....	36
ความสำคัญของการแนะแนว.....	39
ประโยชน์ของการแนะแนว.....	41
กิจกรรมแนะแนว.....	42
หลักการจัดกิจกรรมแนะแนว.....	43
จุดประสงค์ของการจัดกิจกรรมแนะแนว.....	43
ขอบข่ายของการจัดกิจกรรมแนะแนว.....	43
แนวทางการจัดกิจกรรมแนะแนว.....	44

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
2 (ต่อ)	
การประเมินผลการจัดกิจกรรมแนะแนว.....	46
ภารกิจในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนด้านการแนะแนวในสถานศึกษา.....	46
บริการเก็บรวบรวมข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคล.....	47
บริการให้คำปรึกษา.....	52
บริการสนเทศ.....	54
บริการจัดวางตัวบุคคล.....	58
บริการติดตามและประเมินผล.....	61
การบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนด้านการแนะแนว.....	63
ด้านการเตรียมและการวางแผน.....	64
ด้านการปฏิบัติตามแผน.....	68
ด้านการกำกับ ติดตาม ประเมินผล และรายงาน.....	70
ด้านการปรับปรุงและพัฒนางาน.....	72
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	74
งานวิจัยในประเทศ.....	74
งานวิจัยต่างประเทศ.....	76
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	79
การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	79
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	80
การสร้างและหาคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	81
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	83
การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล.....	83
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	85
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	86
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	86
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	86

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
5 สรุป อภิปราย และข้อเสนอแนะ.....	108
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	108
ขั้นตอนดำเนินการวิจัย.....	108
สรุปผลการวิจัย.....	110
อภิปรายผล.....	111
ข้อเสนอแนะ.....	113
บรรณานุกรม.....	115
ภาคผนวก.....	125
ภาคผนวก ก.....	126
ภาคผนวก ข.....	129
ภาคผนวก ค.....	135
ภาคผนวก ง.....	140
ภาคผนวก จ.....	157
ภาคผนวก ฉ.....	168
ประวัติย่อผู้วิจัย.....	170

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1 โครงสร้างการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน.....	27
2 บทบาทหน้าที่ของบุคลากรในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน.....	30
3 จำนวนกลุ่มประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการตอบแบบสอบถาม.....	80
4 จำนวนผู้ให้ข้อมูลในการสัมภาษณ์.....	80
5 จำนวนและร้อยละสถานภาพของนักเรียนในโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองชลบุรี.....	87
6 จำนวนผู้ให้ข้อมูลในการวิจัย.....	87
7 ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการปฏิบัติในสภาพการบริหาร กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนด้านการแนะแนวตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษา ขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ในโรงเรียนเทศบาลเมืองชลบุรี ด้านการปฏิบัติ ตามแผน โดยรวมและรายด้าน.....	88
8 ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการปฏิบัติงานในสภาพการบริหาร กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนด้านการแนะแนวตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษา ขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ในโรงเรียนเทศบาลเมืองชลบุรี ด้านการปฏิบัติ ตามแผน: บริการเก็บรวบรวมข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคล โดยรวมและรายข้อ.....	89
9 ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการปฏิบัติงานในสภาพ การบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนด้านการแนะแนวตามหลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ในโรงเรียนเทศบาลเมืองชลบุรี ด้านการปฏิบัติตามแผน: บริการให้คำปรึกษา โดยรวมและรายข้อ.....	90
10 ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการปฏิบัติงานในสภาพ การบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนด้านการแนะแนวตามหลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ในโรงเรียนเทศบาลเมืองชลบุรี ด้านการปฏิบัติตามแผน: บริการสนเทศ โดยรวมและรายข้อ.....	91
11 ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการปฏิบัติงานในสภาพ การบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนด้านการแนะแนวตามหลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ในโรงเรียนเทศบาลเมืองชลบุรี ด้านการปฏิบัติตามแผน: บริการจัดวางตัวบุคคล โดยรวมและรายข้อ.....	92

บัญชีตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า
12 ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการปฏิบัติงานในสภาพ การบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนด้านการแนะแนวตามหลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ในโรงเรียนเทศบาลเมืองชลบุรี ด้านการปฏิบัติตามแผน: บริการติดตามและประเมินผล โดยรวมและรายข้อ.....	93
13 ค่าความถี่และร้อยละของสภาพการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนด้านการแนะ แนวตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ในโรงเรียน สังกัดเทศบาลเมืองชลบุรี ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และครูแนะแนว (n = 25).....	94
14 ค่าความถี่และร้อยละของปัญหาการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนด้านการแนะ แนวตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ในโรงเรียน สังกัดเทศบาลเมืองชลบุรี ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และครูแนะแนว (n = 25).....	96
15 ค่าความถี่และร้อยละของข้อเสนอแนะแนวทางการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ด้านการแนะแนวตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ในโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองชลบุรี ตามความคิดเห็นของ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูแนะแนว (n = 25).....	99
16 แนวทางการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนด้านการแนะแนวตามหลักสูตร แกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ในโรงเรียนสังกัดเทศบาล เมืองชลบุรี ด้านการเตรียมและการวางแผน.....	101
17 แนวทางการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนด้านการแนะแนวตามหลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ในโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองชลบุรี ด้านการปฏิบัติตามแผน.....	102
18 แนวทางการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนด้านการแนะแนวตามหลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ด้านการกำกับ ติดตาม ประเมินผลและ รายงาน.....	106
19 แนวทางการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนด้านการแนะแนวตามหลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ในโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองชลบุรี ด้านการปรับปรุงและพัฒนา.....	107
20. ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ระหว่างเนื้อหา กับแบบสอบถาม.....	127
21 ผลการตรวจสอบแบบสอบถามจากผู้เชี่ยวชาญ.....	130

บัญชีตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า
22 ค่าอำนาจจำแนก และค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามศึกษาแนวทางการ การบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนด้านการแนะแนวตามหลักสูตรแกนกลางการ ศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ในโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองชลบุรี.....	136
23 ความถี่และร้อยละของสภาพการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนด้านการแนะ แนวตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ในโรงเรียน สังกัดเทศบาลเมืองชลบุรี.....	141
24 ความถี่และร้อยละของปัญหาการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนด้านการแนะ แนวตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ในโรงเรียน สังกัดเทศบาลเมืองชลบุรี.....	147
25 ความถี่และร้อยละของข้อเสนอแนะแนวทางการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ด้านการแนะแนวตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ในโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองชลบุรี.....	152

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบหน้า	หน้า
1 กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	10
2 ภาระงานในกิจกรรมแนะแนว.....	19
3 โครงสร้างขององค์กรแนะแนวในสถานศึกษา.....	20
4 ความสัมพันธ์ของกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน.....	26
5 แนวการจัดกิจกรรมแนะแนวตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551.....	45
6 กระบวนการวางแผน.....	65

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 (พ.ศ. 2550-2554) ได้เน้นให้มีการพัฒนาคุณภาพคนในสังคมไทยให้มีคุณธรรม และมีความรอบรู้อย่างเท่าทันให้มีความพร้อมทั้งด้านร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ และศีลธรรม สามารถก้าวทันการเปลี่ยนแปลงเพื่อนำไปสู่สังคมฐานความรู้ได้อย่างมั่นคง แนวการพัฒนาคนดังกล่าวมุ่งเตรียมเด็กและเยาวชนให้มีพื้นฐานจิตใจที่ดีงาม มีจิตสาธารณะ พร้อมทั้งมีสมรรถนะ ทักษะ และความรู้พื้นฐานที่จำเป็นในการดำรงชีวิต อันจะส่งผลต่อการพัฒนาประเทศแบบยั่งยืน (กระทรวงศึกษาธิการ. 2551: 37; อ้างอิงจาก สภาพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. 2549: 25) ซึ่งมีผลให้นโยบายของกระทรวงศึกษาธิการให้ความสำคัญกับการพัฒนาเยาวชนของชาติเข้าสู่โลกยุคศตวรรษที่ 21 โดยมุ่งส่งเสริมให้ผู้เรียนมีคุณธรรม รักความเป็นไทย มีทักษะการคิดวิเคราะห์ คิดสร้างสรรค์ มีทักษะด้านเทคโนโลยี สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่น และสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมโลกได้อย่างสันติ (กระทรวงศึกษาธิการ. 2551: 37; สำนักการศึกษาเทศบาลเมืองชลบุรี. 2552: 2)

ปัจจุบันการใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนดี มีปัญญา มีความสุข มีศักยภาพในการศึกษาต่อ และการประกอบอาชีพ โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์เพื่อให้สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุขในฐานะเป็นพลเมืองไทยและพลเมืองโลก คือ รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ซื่อสัตย์สุจริต มีวินัย ใฝ่เรียนรู้ อยู่อย่างพอเพียง มุ่งมั่นในการทำงาน รักความเป็นไทย และมีจิตสาธารณะ ในการพัฒนาเพื่อให้ผู้เรียนเกิดคุณลักษณะดังกล่าว นอกจากจะสอดแทรกในการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องและการเรียนรู้แล้วยังได้กำหนดไว้ในกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนโดยมีการพัฒนาที่สำคัญ คือ การพัฒนาองค์รวมของความเป็นมนุษย์ให้ครบทุกด้าน ทั้งร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ และสังคม ตลอดจนปลูกฝังและสร้างจิตสำนึกของการทำประโยชน์เพื่อสังคม (สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา. 2552: 1)

กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนเป็นส่วนหนึ่งของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ที่ช่วยให้ผู้เรียนได้นำองค์ความรู้ ทักษะจากการเรียนรู้ และประสบการณ์ของผู้เรียนมาปฏิบัติกิจกรรมพัฒนาตนเองเพื่อเป็นคนดี มีคุณธรรม จริยธรรม มีวินัยและมีจิตสำนึกสาธารณะที่ดีงาม เป็นคนมีปัญญาในการใช้ทักษะชีวิต การคิด การสื่อสาร การแก้ปัญหาและการใช้เทคโนโลยี และเป็นคนมีความสุขในการดำรงชีวิตอย่างพอเพียง โดยอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างสร้างสรรค์ (กระทรวงศึกษาธิการ. 2551: 19) กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน แบ่งออกได้เป็น 3 ลักษณะ ได้แก่ กิจกรรมแนะแนว กิจกรรมนักเรียน และกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณะประโยชน์ (สำนักการศึกษาเทศบาลเมืองชลบุรี. 2552: 11)

ท่ามกลางการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของสังคมและเทคโนโลยีก่อให้เกิดทั้งผลดีและผลเสียต่อการดำรงชีวิตในปัจจุบันของบุคคลทำให้เกิดความยุ่งยากซับซ้อนมากยิ่งขึ้น จำเป็นต้องมีการปรับเปลี่ยนวิถีการดำเนินชีวิตให้สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีคุณค่า มีศักดิ์ศรี มีความสุขบนพื้นฐานของเศรษฐกิจพอเพียงและยั่งยืน แนวโน้มที่สามารถให้นักเรียนหรือเยาวชนแก้ปัญหาตนเองได้ตามสมควรพร้อมทั้งช่วยเหลือผู้อื่นได้บางสิ่งนั้น คือ การแนะแนว (สุชา จันทร์เอม. 2527: 4) ซึ่งสอดคล้องกับ นิรันดร์ จุลทรัพย์ (2551: 2) ได้กล่าวว่า วิธีการที่จะช่วยเด็กและเยาวชนได้รับการพัฒนา แสดงบทบาทหน้าที่ของตนได้อย่างมีประสิทธิภาพนั้นต้องอาศัยการแนะแนวเข้ามาช่วยในการดำเนินการ โดยมุ่งเน้นที่จะส่งเสริมและพัฒนาผู้เรียนให้รู้จักตนเอง รู้จักสิ่งแวดล้อม สามารถคิดตัดสินใจ คิดแก้ปัญหา กำหนดเป้าหมาย วางแผนชีวิตทั้งด้านการเรียน และอาชีพ สามารถปรับตัวได้อย่างเหมาะสม นอกจากนี้ยังช่วยให้ครูรู้จักและเข้าใจผู้เรียน อีกทั้งยังช่วยเหลือและให้คำปรึกษาแก่ผู้ปกครองในการมีส่วนร่วมพัฒนาผู้เรียน (กระทรวงศึกษาธิการ. 2551: 20)

ดังนั้น กิจกรรมแนะแนวเป็นส่วนหนึ่งของกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนซึ่งเป็นกิจกรรมที่มุ่งส่งเสริมพัฒนาผู้เรียนให้พัฒนาตนเองอย่างเต็มศักยภาพ รักและเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น ฟังตนเองได้ มีทักษะในการเลือกแนวทางการศึกษา การงาน และอาชีพ ชีวิตและสังคมมีสุขภาพจิตที่ดี และมีจิตสำนึกในการทำประโยชน์ต่อครอบครัว สังคม และประเทศชาติ (สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา. 2552: 21) เพื่อให้ผู้เรียนรู้จัก เข้าใจ รัก และเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น รู้จักคิดและตัดสินใจแก้ไขปัญหาด้วยตนเอง รู้จักตั้งเป้าหมายชีวิต สามารถวางแผนการเรียน อาชีพ รวมทั้งการดำเนินชีวิตและสังคม ปรับตัวได้อย่างเหมาะสม และอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข (นิรันดร์ จุลทรัพย์. 2551: 2)

ปัญหาต่างๆ มีพัฒนาการที่รุนแรงมากยิ่งขึ้นตามการเปลี่ยนแปลงของเศรษฐกิจ วัฒนธรรม เทคโนโลยี การเมือง การปกครอง ส่งผลให้กระทรวงศึกษาธิการมุ่งพัฒนางานแนะแนวให้มาช่วยแก้ปัญหาเหล่านี้ให้น้อยลง สำหรับสถานศึกษาต้องดำเนินการส่งเสริมดูแลช่วยเหลือผู้เรียนเป็นรายบุคคลอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง (พนม ลีมาอารีย์. 2548: 5-6) เพื่อให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนได้ตามธรรมชาติและเต็มศักยภาพโดยการบริหารจัดการแนะแนวให้ครูและบุคลากรทุกคนตลอดจนพ่อ แม่ ผู้ปกครอง ชุมชน และสื่อสารมวลชนมีบทบาทและมีส่วนร่วมในการแนะแนวให้คำปรึกษาเบื้องต้นด้านชีวิตการศึกษาต่อ และการพัฒนาตนเองสู่โลกอาชีพมีงานทำ สามารถดำเนินชีวิตอยู่ในสังคมอย่างมีความสุข ตลอดจนสร้างเสริมให้ครอบครัวมีฐานของความรัก ความอบอุ่นเพื่อนำไปสู่ชุมชนที่เข้มแข็งและเป็นฐานของการพัฒนาชาติต่อไป (สำนักการศึกษาเทศบาลเมืองชลบุรี: 2552: 12)

การบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนด้านการแนะแนวต้องอาศัยองค์ประกอบหลายๆ อย่าง ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษาเพื่อให้งานแนะแนวบรรลุตามวัตถุประสงค์ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และมาตรฐานการ

แนะแนวที่กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการได้จัดทำขึ้นเพื่อเป็นการประกันคุณภาพการแนะแนว ให้มีประสิทธิภาพและบรรลุจุดมุ่งหมายสถานศึกษาทุกแห่งจำเป็นต้องดำเนินการจัดบริการแนะแนว ให้ครบทั้ง 5 บริการ ได้แก่ บริการเก็บรวบรวมข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคล บริการให้คำปรึกษา บริการสนเทศ บริการจัดวางตัวบุคคล และบริการติดตามและประเมินผล ซึ่งถือว่ามีความจำเป็น อย่างยิ่งต่อการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนให้มีความสมบูรณ์พร้อมทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม จิตใจ และสติปัญญา เพื่อให้สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข (โรงเรียนพณิชยการ ช่างเทคนิคลำานารายณ์. 2545: 42) การบริหารงานแนะแนวให้มีประสิทธิภาพนับว่าเป็นกำลังสำคัญ ในการช่วยเหลือให้เยาวชนรู้จักและเข้าใจตนเองสามารถเข้าใจบุคคลอื่น และสภาพแวดล้อมรอบๆ ตัว เข้าใจสภาพและความเป็นอยู่ที่แท้จริงของมนุษย์ได้เรียนรู้ที่จะสัมผัสปัญหา แก้ปัญหาด้วยตนเองไม่ต้องเป็นภาระแก่สังคมและสามารถที่จะช่วยเหลือบุคคลอื่นๆ ได้อีกด้วย (วัฒนา พัชรวานิช. 2531: 11) โรงเรียนจะสามารถบริหารจัดการกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนด้านการแนะแนวอย่างได้ผลนั้น ต้องจัดให้มีการบริการให้ครอบคลุมทั้ง 3 ด้าน ไม่ว่าจะเป็น การศึกษา การอาชีพ และชีวิตและสังคม ซึ่งโรงเรียนจะต้องมีการดำเนินการวิเคราะห์สภาพปัญหา ความต้องการ และจุดที่จะพัฒนานักเรียน แล้วกำหนดเป็นเป้าหมายในการดำเนินงาน โดยจัดกิจกรรมบริการต่างๆ ให้สอดคล้องกับสภาพ ปัญหาและความต้องการของผู้เรียน

การบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนด้านการแนะแนวในสถานศึกษายังพบปัญหาในการ ดำเนินงานอีกมาก ไม่ว่าจะเป็นปัญหาการขาดบุคลากรด้านการแนะแนว ขาดงบประมาณ วัสดุ อุปกรณ์และครุภัณฑ์สนับสนุนอย่างเพียงพอ (พัชรี สิทธิพลากุล. 2547: 26) ซึ่งสอดคล้องกับ หนองงา เรืองยศ (2548: 154-155) ได้ศึกษาแนวทางและปัญหาการปฏิบัติงานตามมาตรฐานการ แนะแนวของครูแนะแนว พบว่าการบริหารจัดการแนะแนวยังขาดบุคลากรที่จบด้านการแนะแนว โดยตรง บุคลากรมีน้อย ครูแนะแนวมีภาระงานที่ต้องรับผิดชอบหลายหน้าที่ ผู้บริหารไม่เห็น ความสำคัญของงานแนะแนว ขาดการจัดสรรงบประมาณ และทรัพยากรอื่นๆ ขาดการวางแผนงาน ที่ดี งานแนะแนวยังไม่เป็นระบบ การบริหารจัดการกิจกรรมแนะแนวจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องอาศัย บุคลากรที่มีความรู้ความสามารถ ทักษะ ประสบการณ์ หรือเป็นผู้ที่ได้รับการฝึกฝนอบรมด้านการ แนะแนวเป็นการเฉพาะจึงจะทำให้การแนะแนวนั้นเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ เพราะในการดำเนิน จัดบริการแนะแนวนั้น ถ้าปฏิบัติงานแนะแนวขาดประสิทธิภาพหรือไม่พร้อม จะทำให้เกิดความ เสียหายอย่างมากต่อกิจกรรมการเรียนการสอนของโรงเรียน เพราะการแนะแนวเกี่ยวข้องกับโดยตรง กับการเรียนการสอนของครูและนักเรียน โดยกิจกรรมแนะแนวมุ่งให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมเกิดการ เรียนรู้แบบมีส่วนร่วมเน้นการเรียนรู้เชิงประสบการณ์ผ่านกระบวนการกลุ่มซึ่งสามารถพัฒนาความ ฉลาดทางอารมณ์ให้เพิ่มขึ้นได้ (กาญจนา สุพรรณคง. 2550: 80) นอกจากนี้กิจกรรมแนะแนวยัง ช่วยให้ครูมองเห็น เข้าใจและยอมรับความแตกต่างของนักเรียนที่ตนรับผิดชอบ สามารถพัฒนา คุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียน นำความรู้และประสบการณ์ต่างๆ ไปประยุกต์ใช้ในชีวิต ประจำวัน และสามารถควบคุมตนเองให้ประพฤติปฏิบัติตนถูกต้องเป็นกิจนิสัย พัฒนาดตนเองให้เป็น

บุคคลที่มีคุณธรรมและจริยธรรมตามที่สังคมคาดหวังและต้องการได้ (สุมณฑา สอนผลรัตน์. 2550: 67) การบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนด้านการแนะแนวควรกำหนดมาตรการให้ชัดเจนแต่งตั้งบุคลากรรับผิดชอบแต่ละกิจกรรมอย่างเป็นทางการ ผู้บริหารจะต้องให้ความสนใจสนับสนุน กำกับติดตามและนิเทศการดำเนินงานกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้การบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนด้านการแนะแนวมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น (เกื้อกุล ศรีสวัสดิ์. 2549: 70) นอกจากนี้ จตุพร เถาว์หิรัญ (2548: 122) ได้ศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารงานแนะแนว พบว่า การจัดกิจกรรมแนะแนวควรมีมาตรการที่ต้องจัดการให้สอดคล้องกับสภาพความเป็นจริงและความต้องการของผู้เรียน ครู และบุคลากรทุกคนที่มีส่วนร่วม ทุกฝ่ายต้องปฏิบัติร่วมกัน ซึ่งจะส่งผลให้การปฏิบัติงานแนะแนวในสถานศึกษามีคุณภาพ ดังนั้นกล่าวได้ว่าการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนด้านการแนะแนวในสถานศึกษาทั่วไปยังมีอุปสรรคและปัญหาทั้งในด้านการบริหารจัดการ ปัญหาการขาดแคลนบุคลากร อุปกรณ์เครื่องมืออำนวยความสะดวก การวางแผน การกำกับ ติดตาม นิเทศ และประเมินผล จึงเป็นผลให้การบริหารจัดการกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนด้านการแนะแนวของสถานศึกษายังมีข้อจำกัดในการบริหารจัดการดังกล่าว

โรงเรียนในสังกัดเทศบาลเมืองชลบุรี ทั้ง 5 โรงเรียน เปิดทำการสอนขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยรับผิดชอบในการจัดการเรียนการสอนทั้งในระดับก่อนประถมศึกษา ระดับประถมศึกษา และระดับมัธยมศึกษาตอนต้น เพื่อสนองความต้องการของผู้ด้อยโอกาสได้ศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้นตามนโยบายของรัฐบาล ที่ต้องการจัดการศึกษาให้กับนักเรียนโดยไม่เก็บค่าเล่าเรียน เรียนฟรี 15 ปี อย่างทั่วถึงและมีประสิทธิภาพ นักเรียนส่วนใหญ่มีฐานะยากจนถึงปานกลาง มีพื้นฐานการศึกษาและครอบครัวแตกต่างกัน ผู้ปกครองส่วนใหญ่ประกอบอาชีพรับจ้าง อาชีพค้าขาย ต้องใช้เวลาส่วนใหญ่อยู่นอกบ้าน ทั้งตอนเช้า กลางวัน และตอนกลางคืน เป็นผลให้โอกาสที่ผู้ปกครองนักเรียนจะดูแลบุตรหลานของตนตามเวลาที่เหมาะสมนั้นเป็นไปได้น้อยมากทำให้นักเรียนต้องอยู่ตามลำพัง อยู่กับเพื่อนบ้าน ไปเที่ยวกับเพื่อนๆ เล่นเกมตามร้านคอมพิวเตอร์กลับบ้านดึกๆ ประกอบกับสภาพแวดล้อมโดยทั่วไปมีแหล่งบันเทิงและแหล่งอบายมุขอยู่โดยรอบไม่ว่าจะเป็นห้างสรรพสินค้า โรงภาพยนตร์ร้านเกม ร้านคาราโอเกะทำให้เกิดความเสี่ยงต่อการดำเนินชีวิตที่ดีของเยาวชน เป็นผลให้นักเรียนแสดงพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์หลากหลายรูปแบบ มีพฤติกรรมก้าวร้าวทั้งกาย และวาจาไม่ตั้งใจเรียน โดดเรียน ลักขโมย มาเรียนสาย ขาดเรียน แต่งกายไม่ถูกระเบียบเป็นต้น ขณะเดียวกันสภาพครอบครัวและสัมพันธภาพระหว่างบุคคลในสังคมปัจจุบันเปลี่ยนแปลงไป ทำให้นักเรียนไม่น้อยต้องประสบปัญหาจากครอบครัวเป็นผลทางจิตใจ อารมณ์และการปรับตัว ดังนั้นการแนะแนวจึงมีบทบาทสำคัญในการช่วยให้นักเรียนสามารถยอมรับและปรับตัวได้อย่างเหมาะสมแต่จากการที่ได้สอบถามจากหัวหน้างานแนะแนวและผู้บริหารโรงเรียนในสังกัดเทศบาลเมืองชลบุรี เกี่ยวกับการบริหารจัดการกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนด้านการแนะแนวทางโรงเรียนไม่มีการดำเนินงานแนะแนวอย่างจริงจัง ขาดการกำกับดูแลและเอาใจใส่ ไม่ได้รับการเอาใจใส่อย่างจริงจังและชัดเจน ขาดการวางแผน การตรวจสอบ การนิเทศ และการประเมินผลที่มีคุณภาพ ทำให้

กิจกรรมแนะแนวขาดความต่อเนื่องและไม่ได้ผลเท่าที่ควรส่วนผู้รับผิดชอบกิจกรรมแนะแนว พบว่าผู้บริหารสถานศึกษาขาดการกำกับ ติดตาม และนิเทศภายในงานแนะแนวอย่างต่อเนื่อง และเป็นรูปธรรมครูและบุคลากรขาดความรู้ความเข้าใจ และประสบการณ์ในการปฏิบัติงานนักเรียนขาดความเข้าใจในตนเอง ขาดการตัดสินใจ และการปรับตัวอย่างถูกต้องเหมาะสมกับสถานการณ์ไม่ได้รับการช่วยเหลือจากครูแนะแนว ครูประจำชั้น และครูที่เกี่ยวข้องที่ตีพอรวมถึงผู้ปกครอง ชุมชน และผู้เกี่ยวข้องในเขตเทศบาลเมืองชลบุรี ไม่เห็นความสำคัญและให้ความร่วมมือทางด้านการบริการงานแนะแนวของโรงเรียนเท่าที่ควร

จากปัญหาดังกล่าว ทำให้ผู้วิจัยซึ่งได้รับหน้าที่เป็นหัวหน้างานแนะแนวมีความสนใจศึกษาแนวทางการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนด้านการแนะแนว เพื่อพัฒนาการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนด้านการแนะแนวให้มีการปฏิบัติอย่างต่อเนื่องและมีประสิทธิภาพ ซึ่งต้องการความรู้ ความสามารถ ความเข้าใจจากครูแนะแนว ได้รับการสนับสนุนจากผู้บริหารสถานศึกษาและบุคลากรที่เกี่ยวข้องทุกคน เพื่อให้การบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนด้านการแนะแนวประสบผลสำเร็จ และมีประสิทธิภาพ บรรลุเป้าหมายสูงสุดของการปฏิรูปการศึกษา คือ การพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ เป็นคนดี มีปัญญา มีความสุข และเป็นแนวทางของแผนการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม ฉบับที่ 10 (พ.ศ. 2550-พ.ศ. 2554) ในยุทธศาสตร์การพัฒนาคคุณภาพคน และสอดคล้องกับเจตนารมณ์ของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 เพื่อเสริมสร้างฐานรากของสังคมให้เข้มแข็งอย่างแท้จริงให้เกิดประโยชน์สูงสุดกับนักเรียน และเป็นการป้องกัน ส่งเสริมพัฒนา แก้ไขให้ผู้เรียนมีศักยภาพยิ่งขึ้น เพื่อมุ่งแสวงหาแนวทางที่เหมาะสมในการส่งเสริมการจัดบริการแนะแนวในสถานศึกษาให้ประสบผลสำเร็จ และให้ได้ข้อมูลที่ต้องการในการพัฒนาปรับปรุง และแก้ไขการจัดบริการแนะแนวให้มีประสิทธิภาพต่อไป

ความมุ่งหมายของการวิจัย

การวิจัยนี้มีความมุ่งหมายหลักเพื่อศึกษาแนวทางการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนด้านการแนะแนวตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ในโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองชลบุรี โดยมีความมุ่งหมายย่อยในการศึกษา เพื่อให้ได้คำตอบของการวิจัย ดังนี้

1. เพื่อศึกษาสภาพการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนด้านการแนะแนวตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ในโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองชลบุรี ใน 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการเตรียมและการวางแผน ด้านการปฏิบัติตามแผน ด้านการกำกับ ติดตาม ประเมินผล และรายงาน และด้านการปรับปรุงและพัฒนา
2. เพื่อศึกษาปัญหาการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนด้านการแนะแนวตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ในโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองชลบุรี ใน 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการเตรียมและการวางแผน ด้านการปฏิบัติตามแผน ด้านการกำกับ ติดตาม ประเมินผล และรายงาน และด้านการปรับปรุงและพัฒนา

3. เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะแนวทางการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนด้านการแนะแนวตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ในโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองชลบุรี

ความสำคัญของการวิจัย

ผลการวิจัยครั้งนี้ทำให้ได้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับสภาพและปัญหาในการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน และแนวทางการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนด้านการแนะแนวตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ซึ่งจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งแก่ผู้บริหารสถานศึกษา ครูศึกษานิเทศก์ และผู้เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาสำหรับใช้เป็นข้อมูลในการวางแผนกำหนดนโยบายการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนด้านการแนะแนวปรับปรุงการดำเนินงานได้อย่างเหมาะสม และตรงตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

ขอบเขตของการวิจัย

ขอบเขตด้านเนื้อหา

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมุ่งศึกษาแนวทางการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนด้านการแนะแนวตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 โดยดำเนินการตามกระบวนการบริหารคุณภาพ ใน 4 ด้าน ได้แก่

1. ด้านการเตรียมและการวางแผน
2. ด้านการปฏิบัติตามแผน
 - 2.1 บริการเก็บรวบรวมข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคล
 - 2.2 บริการให้คำปรึกษา
 - 2.3 บริการสนเทศ
 - 2.4 บริการจัดวางตัวบุคคล
 - 2.5 บริการติดตามและประเมินผล
3. ด้านการกำกับ ติดตาม ประเมินผล และรายงาน
4. ด้านการปรับปรุงและพัฒนา

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูแนะแนว และนักเรียนในโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองชลบุรี ปีการศึกษา 2553

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม ได้แก่ นักเรียนที่กำลังศึกษาในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 และระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองชลบุรี ปีการศึกษา 2553 จำนวน 574 คน กำหนดกลุ่มตัวอย่างโดยเปิดตารางของเครจซี่และมอร์แกน

(Krejcie and Morgan) โดยการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น (Stratified random sampling) ตาม สัดส่วนของขนาดของโรงเรียนได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 230 คน

ผู้ให้ข้อมูลในการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้การสัมภาษณ์ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 10 คน และครูแนะแนว จำนวน 15 คน ในโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองชลบุรี จำนวน 5 โรงเรียน ใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

ตัวแปรที่ศึกษา

แนวทางการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนด้านการแนะแนวตามหลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ใน 4 ด้าน ได้แก่

1. ด้านการเตรียมและการวางแผน
2. ด้านการปฏิบัติตามแผน
 - 2.1 บริการเก็บรวบรวมข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคล
 - 2.2 บริการให้คำปรึกษา
 - 2.3 บริการสนเทศ
 - 2.4 บริการจัดวางตัวบุคคล
 - 2.5 บริการติดตามและประเมินผล
3. ด้านการกำกับ ติดตาม ประเมินผล และรายงาน
4. ด้านการปรับปรุงและพัฒนา

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. **กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน** หมายถึง กิจกรรมที่จัดขึ้นอย่างหลากหลายด้วยวิธี กระบวนการเชิงบูรณาการตามลักษณะของกิจกรรมแนะแนวโดยยึดหลักคุณธรรม จริยธรรม เพื่อ ส่งเสริมการเรียนรู้ 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ ให้กว้างขวางลึกซึ้งขึ้น ตอบสนองความสนใจ ความถนัด และความต้องการของผู้เรียนเน้นการให้ผู้เรียนเห็นคุณค่าของวิชาความรู้ อาชีพ และการดำเนินชีวิต ที่ดีงาม ตลอดจนแนวทางในการศึกษาต่อและประกอบอาชีพ ฝึกการทำงาน และการให้บริการต่างๆ เพื่อปลูกฝังและส่งเสริมจิตสำนึกการทำประโยชน์ต่อสังคม

2. **แนวทางการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนด้านการแนะแนว** หมายถึง วิธีการ ดำเนินงานกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนด้านการแนะแนว เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้อันจะนำไปสู่ สมรรถนะและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้น พื้นฐาน พุทธศักราช 2551 รวมถึงส่งเสริมพัฒนาผู้เรียนให้มีทักษะชีวิตโดยมุ่งจัดกิจกรรมและ บริการต่างๆ ทั้งบริการเก็บรวบรวมข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคล บริการให้คำปรึกษา บริการสนเทศ บริการจัดวางตัวบุคคล และบริการติดตามและประเมินผล ให้สอดคล้องกับสภาพปัญหา ความ ต้องการ ความสนใจ ธรรมชาติของผู้เรียนและวิสัยทัศน์ของสถานศึกษา ให้ครอบคลุมทั้งด้าน

การศึกษา การงานและอาชีพ รวมทั้งชีวิตและสังคม ตามกระบวนการบริหารคุณภาพทั้ง 4 ด้าน ได้แก่

2.1 ด้านการเตรียมและการวางแผน หมายถึง การดำเนินงานวางแผนทางก่อน การปฏิบัติ โดยกำหนดวัตถุประสงค์ รวมถึงการเตรียมความพร้อมในด้านการแต่งตั้งบุคลากร สถานที่ วัสดุอุปกรณ์ งบประมาณ ตรวจสอบสภาพปัญหา และความต้องการของนักเรียน มีการจัดทำ ปฏิทินโครงการหรือกิจกรรมแนะแนวในแต่ละปีการศึกษา ตลอดจนส่งเสริมให้ครู นักเรียน ผู้ปกครองและผู้เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการดำเนินงานแนะแนว

2.2 ด้านการปฏิบัติตามแผน หมายถึง การดำเนินการตามแผนที่วางไว้ให้ ครอบคลุมภารกิจการบริหารงานแนะแนวทั้ง 5 บริการเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามที่กำหนด ดังนี้

2.2.1 บริการเก็บรวบรวมข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคล หมายถึง การ ดำเนินการศึกษารวบรวมรายละเอียดต่างๆ และสภาพแวดล้อมของนักเรียนอย่างเป็นระบบทั้ง ทางด้านความถนัด ความสนใจ สภาพความสัมพันธ์ของครอบครัว ด้วยวิธีการต่างๆ เช่น การ สังเกต การสอบถาม การสัมภาษณ์ การเขียนประวัติ การสำรวจ โครงการเยี่ยมบ้าน มีการบันทึก ข้อมูลในระเบียบสะสม สมุดรายงานประจำตัวผู้เรียนและปรับข้อมูลให้เป็นปัจจุบันโดยขอความ ร่วมมือจากผู้ปกครองและนักเรียน

2.2.2 บริการให้คำปรึกษา หมายถึง การดำเนินการให้ความช่วยเหลือผู้เรียน ทั้งด้านการศึกษา อาชีพ และชีวิตและสังคม ให้ผู้เรียนเข้าใจตนเองและสิ่งแวดล้อม เพื่อส่งเสริม สนับสนุนและให้กำลังใจแก่นักเรียนสามารถตัดสินใจ แก้ปัญหาได้อย่างถูกต้องเหมาะสม โดยอาศัย หลักการและวิธีการต่างๆ ทั้งจัดเตรียมห้องหรือสถานที่อย่างเหมาะสม เชิญหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมา ให้ความรู้ จัดโครงการค่ายพุทธบุตรเพื่ออบรมคุณธรรมจริยธรรม ให้คำปรึกษานักเรียนทั้งรายบุคคล และเป็นกลุ่ม ทั้งนี้ครูต้องสร้างความเป็นกันเองและความคุ้นเคยให้นักเรียนเกิดความไว้วางใจมารับ คำปรึกษา

2.2.3 บริการสนเทศ หมายถึง การดำเนินการให้ความช่วยเหลือนักเรียนด้าน ข้อมูล ข่าวสาร ความรู้ที่ทันสมัยเป็นปัจจุบัน และจำเป็นในการตัดสินใจครอบคลุมข้อมูลเกี่ยวกับ การศึกษา อาชีพ และสังคม โดยนำเสนอในรูปแบบอย่างหลากหลายทั้งการจัดเสียงตามสาย ชม วิดีโอ เชิญวิทยากร จัดทัศนศึกษา ศึกษาดูงานนิทรรศการ จัดป้ายนิเทศ จัดเอกสารแผ่นพับ จัด กิจกรรมปฐมนิเทศ และกิจกรรมปัจฉิมนิเทศ

2.2.4 บริการจัดวางตัวบุคคล หมายถึง การดำเนินการช่วยให้นักเรียนได้รับ ประสบการณ์ตรง โดยจัดให้สอดคล้องต่อเนื่องกับกระบวนการเรียนการสอน ความต้องการ ความ สนใจและสภาพปัญหาของนักเรียนแต่ละคนทั้งทางด้านการศึกษา อาชีพ ส่วนตัวและสังคม โดย วิธีการต่างๆ ดังนี้ กิจกรรมชุมนุม สอนเพิ่มเติมในคาบซ่อมเสริม แนะนำการศึกษาต่อจากศิษย์เก่า และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง การเชิญวิทยากร การจัดหาแหล่งทุน การสำรวจ และการคัดเลือก นักเรียนเข้ารับทุน ตลอดจนให้นักเรียนรับประทานอาหารฟรี หรือซื้อในราคาถูก

2.2.5 บริการติดตามและประเมินผล หมายถึง การดำเนินการติดตามผลและประเมินผลการจัดบริการทั้ง 5 บริการ ให้แก่นักเรียนทั้งนักเรียนปัจจุบัน ศิษย์เก่า นักเรียนที่ออกกลางคัน และนักเรียนที่ขาดเรียนบ่อยอย่างต่อเนื่อง โดยมีวิธีการที่หลากหลาย เช่น แบบประเมิน จัดกลุ่มรับความคิดเห็น การโทรศัพท์ การเยี่ยมบ้าน การติดต่อบุคคลที่รู้จักหรือเกี่ยวข้อง

2.3 ด้านการกำกับ ติดตาม ประเมินผล และรายงาน หมายถึง การดำเนินการนิเทศ ติดตาม ประเมินผล การจัดการบริการตามภารกิจการบริหารงานแนะแนวที่ผ่านมา รวมถึงปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงาน และจัดทำรายงานเผยแพร่ประชาสัมพันธ์เพื่อพัฒนาให้งานมีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น

2.4 ด้านการปรับปรุงและพัฒนา หมายถึง การดำเนินการรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลจากผลการประเมิน นิเทศ ติดตาม เพื่อกำหนดวิธีการปรับปรุงและแนวทางในการดำเนินงานตามภารกิจการบริหารงานแนะแนว ให้ผลการดำเนินงานมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

3. สภาพ หมายถึง การดำเนินงานกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามกระบวนการบริหารคุณภาพทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการเตรียมและการวางแผน ด้านการปฏิบัติตามแผน ด้านการกำกับ ติดตาม ประเมินผล และรายงาน และด้านการปรับปรุงและพัฒนา ในโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองชลบุรี

4. ปัญหา หมายถึง ข้อขัดข้องหรืออุปสรรคต่อการดำเนินงานกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามกระบวนการบริหารคุณภาพ ใน 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการเตรียมและการวางแผน ด้านการปฏิบัติตามแผน ด้านการกำกับ ติดตาม ประเมินผล และรายงาน และด้านการปรับปรุงและพัฒนา ทำให้ไม่สามารถบรรลุผลตามวัตถุประสงค์ที่กำหนด

5. ผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง ผู้อำนวยการสถานศึกษา และรองผู้อำนวยการสถานศึกษาในโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองชลบุรี

6. ครูแนะแนว หมายถึง บุคลากรผู้ปฏิบัติหน้าที่ประสานงานแนะแนว ครูประจำชั้นและครูผู้สอนแนะแนวในโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองชลบุรี

7. โรงเรียนในสังกัดเทศบาลเมืองชลบุรี หมายถึง สถานศึกษาที่จัดการศึกษาโดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สังกัดเทศบาลเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี ประกอบด้วย โรงเรียนเทศบาลอินทปัญญา (วัดใหญ่อินทาราม) โรงเรียนเทศบาลวัดกำแพง (อุดมพิทยากร) โรงเรียนเทศบาลวัดเนินสุทธาวาส (สุทธิพงษ์ประชานุกูล) โรงเรียนเทศบาลชลราษฎรานุเคราะห์ และโรงเรียนเทศบาลวัดโพธิ์

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิด เอกสาร ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และแนวทางการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนด้านการแนะแนว เพื่อนำมากำหนดกรอบแนวคิดและกำหนดตัวแปรที่ศึกษา โดยผู้วิจัยกำหนดกรอบแนวคิดในการศึกษาแนวทางการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนด้านการแนะแนว

ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ในโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองชลบุรี ตามแนวทางการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ใน 4 ด้าน (กระทรวงศึกษาธิการ. 2545) ดังนี้ 1) ด้านการเตรียมและการวางแผน เป็นการกำหนดแนวทางการดำเนินงานรวมถึงการวางแผนปฏิบัติล่วงหน้า 2) ด้านการปฏิบัติตามแผน ดำเนินการตามภารกิจในการจัดบริการทั้ง 5 บริการ (สำนักบริหารการศึกษากรมการปกครองส่วนท้องถิ่น. 2544: 19-21) คือ บริการเก็บรวบรวมข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคล บริการให้คำปรึกษา บริการสนเทศ บริการจัดวางตัวบุคคล และบริการติดตามและประเมินผล ให้บรรลุผลตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ 3) ด้านการกำกับติดตาม ประเมินผลและรายงาน มีการนิเทศ ติดตาม และทบทวนผลการดำเนินงานที่ผ่านมา และ 4) ด้านการปรับปรุงและพัฒนา เป็นการนำผลการประเมินมาใช้ในการปรับปรุงและพัฒนาการบริหารจัดการและแนวให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น รายละเอียดดังภาพประกอบ 1

ตัวแปรที่ศึกษา

แนวทางการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนด้านการแนะแนวตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ในโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองชลบุรี ได้แก่

1. ด้านการเตรียมและการวางแผน
2. ด้านการปฏิบัติตามแผน
 - 2.1 บริการเก็บรวบรวมข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคล
 - 2.2 บริการให้คำปรึกษา
 - 2.3 บริการสนเทศ
 - 2.4 บริการจัดวางตัวบุคคล
 - 2.5 บริการติดตามและประเมินผล
3. ด้านการกำกับ ติดตาม ประเมินผลและรายงาน
4. ด้านการปรับปรุงและพัฒนา

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

บทที่ 2

เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยครั้งนี้ มุ่งศึกษาแนวทางการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนด้านการแนะแนว ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ในโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมือง ชลบุรี ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยนำเสนอตามหัวข้อต่อไปนี้

1. โรงเรียนในสังกัดเทศบาลเมืองชลบุรี
 - 1.1 การบริหารจัดการศึกษาของเทศบาลเมืองชลบุรี
 - 1.2 การบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนด้านการแนะแนว
2. กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามหลักสูตร
 - 2.1 ขอบข่ายการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน
 - 2.2 ประเภทการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน
 - 2.3 แนวการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน
 - 2.4 โครงสร้างการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน
 - 2.5 บทบาทของผู้ที่เกี่ยวข้อง
 - 2.6 บริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน
3. กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนด้านการแนะแนว
 - 3.1 ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับการแนะแนว
 - 3.1.1 ความหมายของการแนะแนว
 - 3.1.2 ความมุ่งหมายของการแนะแนว
 - 3.1.3 ความสำคัญของการแนะแนว
 - 3.1.4 ประโยชน์ของการแนะแนว
 - 3.2 กิจกรรมแนะแนว
 - 3.2.1 หลักการจัดกิจกรรมแนะแนว
 - 3.2.2 จุดประสงค์ของการจัดกิจกรรมแนะแนว
 - 3.2.3 ขอบข่ายของการจัดกิจกรรมแนะแนว
 - 3.2.4 แนวการจัดกิจกรรมแนะแนว
 - 3.2.5 การประเมินผลการจัดกิจกรรมแนะแนว
4. ภารกิจในการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนด้านการแนะแนวในสถานศึกษา
 - 4.1 บริการเก็บรวบรวมข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคล
 - 4.2 บริการให้คำปรึกษา
 - 4.3 บริการสนเทศ

- 4.4 บริการจัดวางตัวบุคคล
- 4.5 บริการติดตามและประเมินผล
5. การบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนด้านการแนะแนว
 - 5.1 ด้านการเตรียมและการวางแผน
 - 5.2 ด้านการปฏิบัติตามแผน
 - 5.3 ด้านการกำกับ ติดตาม ประเมินผล และรายงาน
 - 5.4 ด้านการปรับปรุงและพัฒนา
6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
 - 6.1 งานวิจัยในประเทศ
 - 6.2 งานวิจัยต่างประเทศ

1. โรงเรียนในสังกัดเทศบาลเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี

1.1 การบริหารจัดการศึกษาของเทศบาลเมืองชลบุรี

เทศบาลเมืองชลบุรีมีสำนักงานตั้งอยู่ที่ ถนนวชิรปราการ ตำบลบางปลาสร้อยอำเภอมือเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี เป็นเทศบาลขนาดใหญ่จัดตั้งขึ้นโดยยกฐานะจากสุขาภิบาลเมืองชลบุรี เป็นเทศบาลเมืองชลบุรี เมื่อวันที่ 7 ธันวาคม พ.ศ. 2478 ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ 52 หน้า 1651 มีพื้นที่ 0.56 ตารางกิโลเมตร ต่อมาได้มีการเปลี่ยนแปลงขยายเขตเทศบาลครั้งที่ 1 เมื่อวันที่ 1 มีนาคม พ.ศ. 2480 ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ 45 หน้า 1760 มีพื้นที่เพิ่มจากเดิมอีก 4.01 ตารางกิโลเมตร ปัจจุบันมีพื้นที่รวม 4.57 ตารางกิโลเมตร โดยในจำนวนนี้เป็นพื้นที่บนบกประมาณ 3.5 ตารางกิโลเมตร และเป็นพื้นน้ำอีกประมาณ 1.07 ตารางกิโลเมตร เทศบาลเมืองชลบุรี มีตราประจำเทศบาลเป็นรูปเรือสำเภาสยามโบราณ ใบแข็งสามเส้า แล่นฝ่าคลื่นในทะเล อยู่ในวงกลมสองชั้น วงกลมรอบนอก มีตัวอักษรคำว่า “เทศบาลเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี” ซึ่งเป็นการสื่อความหมายว่า จังหวัดชลบุรีเป็นจังหวัดที่อยู่ชายทะเล แต่เดิมมักมีการคมนาคมติดต่อกับจังหวัดอื่นๆ โดยทางเรือ (สำนักงานเทศบาลเมืองชลบุรี. 2552)

การจัดการศึกษาของเทศบาลเมืองชลบุรี สำนักการศึกษาซึ่งเป็นผู้ดูแลดำเนินการและรับผิดชอบนั้น จึงมีความสำคัญในฐานะผู้รับผิดชอบงานด้านจัดการศึกษาให้แก่เยาวชนและประชาชนทั้งในระบบและนอกระบบโรงเรียน ประกอบด้วยฝ่ายบริหารการศึกษา ฝ่ายพัฒนาการศึกษา และธุรการมีหน้าที่รับผิดชอบ พอสรุปได้ดังนี้

1. ฝ่ายบริหารการศึกษา ควบคุมดูแลรับผิดชอบการปฏิบัติงานในหน้าที่ประกอบด้วย

- 1.1 งานเจ้าหน้าที่ มีหน้าที่เกี่ยวกับการวางแผนบุคลากรทางการศึกษา การควบคุมดูแลงานการบริหารงานบุคคลของพนักงานครูเทศบาล กำหนดตำแหน่งการบรรจุแต่งตั้ง โอนย้ายเลื่อนระดับ รวมทั้งการจัดทำทะเบียนประวัติและบัตรประวัติ

1.2 งานบริหารวิชาการมีหน้าที่เกี่ยวกับการวางแผนกำหนดแนวทางการปฏิบัติงาน งานประเมินผล รายงานส่งเสริมคุณภาพ และมาตรฐานการศึกษา

1.3 งานธุรการการเงินและพัสดุมีหน้าที่เกี่ยวกับการเงินและบัญชีถือจ่ายเงินเดือนครู งานบริหารและงานควบคุมงบประมาณเกี่ยวกับการพัสดุ

1.4 งานโรงเรียน มีหน้าที่เกี่ยวกับงานควบคุมดูแลโรงเรียนเทศบาล งานจัดตั้งและส่งเสริมสมาคมครู นักเรียนและมูลนิธิต่างๆ การส่งเสริมการจัดกิจกรรมของโรงเรียน ซึ่งโรงเรียนในเขตเทศบาลเมืองชลบุรี มี 5 แห่ง ดังนี้ โรงเรียนเทศบาลอินทปัญญา (วัดใหญ่อินทาราม) โรงเรียนเทศบาลวัดกำแพง (อุดมพิทยากร) โรงเรียนเทศบาลวัดเนินสุทธาวาส (สุทธิพงษ์ประชาชนกุล) โรงเรียนเทศบาลชลราษฎรนครราชสีมา และโรงเรียนเทศบาลวัดโพธิ์

2. ฝ่ายส่งเสริมการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม มีหน้าที่ควบคุมดูแลและรับผิดชอบการปฏิบัติงานในหน้าที่ ประกอบด้วย

2.1 งานนิเทศการศึกษา มีหน้าที่เกี่ยวกับการสำรวจความต้องการและปัญหาทางการศึกษา

2.2 งานวิจัยและพัฒนาหลักสูตร มีหน้าที่เกี่ยวกับการวัดผลและประเมินผลทางการศึกษา

2.3 งานการศึกษาไม่กำหนดระดับมีหน้าที่เกี่ยวกับงานตรวจตราสอดส่องดูแลความประพฤติของนักเรียน สรรวจเด็กที่มีอายุเกณฑ์การศึกษาภาคบังคับ เพื่อให้เข้าเรียนตามพระราชบัญญัติประถมศึกษา

2.4 งานกิจกรรมเด็กเยาวชนและการศึกษานอกโรงเรียน มีหน้าที่เกี่ยวกับการสำรวจข้อมูลต่างๆ เกี่ยวกับการศึกษานอกโรงเรียน งานส่งเสริมคุณภาพและควบคุมมาตรฐานการศึกษา ผู้ใหญ่งานศูนย์เยาวชน งานวัฒนธรรมประเพณีท้องถิ่น งานส่งเสริมการกีฬา

ภารกิจจัดการศึกษาของเทศบาลเมืองชลบุรี

สำนักบริหารการศึกษาท้องถิ่น (2545: 79) ได้กำหนดขอบข่ายภารกิจในการจัดการศึกษาท้องถิ่น คือ

1. จัดการศึกษาปฐมวัย
 2. จัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน
 3. จัดบริการให้ความรู้ด้านอาชีพ
 4. จัดการส่งเสริมกีฬานันทนาการและกิจกรรมเด็กและเยาวชน
 5. การดำเนินงานด้านศาสนา ศิลปวัฒนธรรม จารีตประเพณีและภูมิปัญญาท้องถิ่น
- วัตถุประสงค์ของการจัดการศึกษา**

วัตถุประสงค์ของการจัดการศึกษาของสำนักการศึกษา สังกัดเทศบาลเมืองชลบุรี คือ

1. เพื่อให้เด็กปฐมวัยได้รับการส่งเสริมพัฒนาการและเตรียมความพร้อมทางร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคมสติปัญญาให้มีความพร้อมที่จะเข้ารับการศึกษาในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

2. เพื่อให้เด็กที่มีอายุอยู่ในเกณฑ์การศึกษาขั้นพื้นฐานทุกคนในเขตความรับผิดชอบขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้รับบริการการศึกษาขั้นพื้นฐานครบตามหลักสูตรอย่างเสมอภาคและเท่าเทียมกัน

3. เพื่อพัฒนาการดำเนินการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้มีคุณภาพ ประสิทธิภาพ บรรลุเป้าหมายวัตถุประสงค์เป็นไปตามมาตรฐานที่รัฐกำหนด และตรงตามความต้องการของประชาชนในท้องถิ่น โดยมุ่งพัฒนาให้เกิดความสมดุลทั้งทางด้านปัญญาจิตใจ ร่างกายสังคมระดับความคิด ค่านิยมและพฤติกรรมซึ่งเน้นวิธีการจัดการกระบวนการเรียนรู้ที่มีความหลากหลายและให้ผู้เรียนเป็นสำคัญ

4. เพื่อให้การจัดการศึกษาของท้องถิ่นดำเนินการตามความต้องการโดยคำนึงถึงการมีส่วนร่วม การสนับสนุนของบุคคล ครอบครัว ชุมชน เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และประชาชนในท้องถิ่นในการจัดการศึกษาทุกระดับตามศักยภาพและความสามารถของท้องถิ่น

5. เพื่อส่งเสริมให้เด็กและเยาวชนประชาชนในท้องถิ่นได้ออกกำลังกายและฝึกฝนกีฬา ร่วมกิจกรรมนันทนาการและกิจกรรมพัฒนาเยาวชน เพื่อพัฒนาให้เป็นผู้ที่มีคุณภาพทั้งด้านร่างกายสติปัญญาจิตใจและสังคม โดยมีความตระหนักในคุณค่าของการกีฬานันทนาการและปรับเปลี่ยนพฤติกรรมเด็กและเยาวชนไปในแนวทางที่ถูกต้อง ใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์

6. เพื่อให้ความรู้ความเข้าใจแก่ประชาชนในการสร้างและพัฒนาอาชีพ เพื่อคุณภาพชีวิตโดยเฉพาะในกลุ่มผู้ขาดโอกาส ผู้ด้อยโอกาส ผู้พิการทุพพลภาพซึ่งเป็นการส่งเสริม สนับสนุนการประกอบอาชีพให้มีงานทำไม่เป็นภาระแก่สังคม

7. เพื่อบำรุงการศาสนาและอนุรักษ์ บำรุงรักษาศิลปวัฒนธรรม จารีตประเพณีและภูมิปัญญาท้องถิ่น มีความภาคภูมิใจในเอกลักษณ์ความเป็นไทย

จากภารกิจจัดการศึกษาท้องถิ่นของสำนักบริหารการศึกษาท้องถิ่น เทศบาลเมืองชลบุรีได้รับนโยบายมาปฏิบัติตามให้เป็นรูปธรรม ดังที่ปรากฏในคำแถลงนโยบายด้านการศึกษาของนายกเทศมนตรีเมืองชลบุรี ในคราวประชุมสภาเทศบาลเมืองชลบุรีสมัยที่ 1 เมื่อวันที่ 17 เมษายน พ.ศ. 2551 มีดังนี้ (สำนักงานเทศบาลเมืองชลบุรี. 2551: 5)

1. ส่งเสริมและสนับสนุนให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาการศึกษาให้สอดคล้องกับความต้องการของประชาชน
2. พัฒนาด้านวิชาการและส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยสื่ออิเล็กทรอนิกส์ที่ทันสมัย
3. ส่งเสริมและสนับสนุนให้เด็ก เยาวชน และประชาชน ให้มีความรู้ความสามารถเพื่อเป็นเลิศทางด้านกีฬา ดนตรี นันทนาการ และใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์
4. พัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาและการเรียนรู้ให้นักเรียนได้รับโอกาสทางการศึกษาเท่าเทียมกันทุกระดับ
5. สนับสนุนทุนการศึกษาให้กับนักเรียนที่เรียนดี ประพฤติดี ทุกระดับชั้น

6. ส่งเสริมให้ครู ผู้บริหารสถานศึกษาให้มีความรู้เพิ่มขึ้นเพื่อพัฒนาครูตามมาตรฐานการศึกษา

7. สนับสนุนให้มีการจัดกิจกรรมในการส่งเสริมและดำรงไว้ซึ่งคุณธรรม จริยธรรมและประเพณีอันดีงามของท้องถิ่น

จากนโยบายด้านการศึกษาดังกล่าวข้างต้น เทศบาลเมืองชลบุรีได้มีการจัดการศึกษาแบ่งออกเป็น 3 รูปแบบ คือ

1. การจัดการศึกษาในระบบโรงเรียน เป็นการจัดการศึกษาสำหรับเด็กและเยาวชน โดยมีการจัดการศึกษา แบ่งเป็น 3 ระดับ คือ

1.1 จัดการศึกษาก่อนระดับประถมศึกษา

1.2 จัดการศึกษาระดับประถมศึกษา

1.3 จัดการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

2. การศึกษานอกระบบโรงเรียน เป็นการจัดการศึกษาให้แก่ชุมชนตามกลุ่มเป้าหมายต่างๆ เป็นการศึกษาที่ต้องการให้เป็นวิถีชีวิตแก่ประชาชน เช่น การจัดตั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ศูนย์ฝึกอาชีพ ศูนย์เยาวชน การอบรมให้มีความรู้เฉพาะกลุ่ม การกีฬา ศาสนาและวัฒนธรรม รวมทั้งการพัฒนาคุณภาพชีวิตในชุมชน ซึ่งในอนาคตการศึกษานอกระบบโรงเรียนจะมีบทบาทและมีความสำคัญมากขึ้น เพราะเป้าหมายของชุมชนจะมีมากขึ้น ดังนั้นท้องถิ่นจะต้องให้ความสำคัญในการจัดการศึกษานอกระบบมากยิ่งขึ้น

3. การจัดการศึกษาตามอัธยาศัย ได้แก่ การจัดตั้งห้องสมุดประชาชน การจัดให้มีเสียงตามสายให้ความรู้แก่ประชาชน การออกหน่วยเคลื่อนที่เข้าไปให้บริการแก่ชุมชนต่างๆ งานให้บริการด้านการศึกษาของเทศบาล

จากรูปแบบการจัดการศึกษาของเทศบาลเมืองชลบุรี ซึ่งได้พยายามจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพ และศักยภาพของคนในท้องถิ่น ให้มีคุณลักษณะที่สามารถนำไปบูรณาการกับวิถีชีวิตให้สอดคล้องกับสภาพและความต้องการของชุมชน เป็นไปตามเจตนารมณ์ของประชาชนในท้องถิ่น

สถานศึกษาในสังกัดเทศบาลเมืองชลบุรี

เทศบาลเมืองชลบุรีมีสถานศึกษาในสังกัดจำนวน 5 แห่ง มีจำนวนนักเรียนประมาณ 3,844 คน จำนวนบุคลากร 192 คน ดังข้อมูลต่อไปนี้

โรงเรียนเทศบาลวัดกำแพง (อุดมพิทยากร) เป็นโรงเรียนขนาดกลางสังกัดเทศบาลเมืองชลบุรี กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น เดิมชื่อโรงเรียนเทศบาล 1 อุดมพิทยากรปัจจุบันมีอาคารเรียน 4 หลัง จัดเป็นห้องเรียน จำนวน 22 ห้องเรียน ห้องสนับสนุนการเรียน จำนวน 12 ห้อง ระดับที่เปิดทำการสอน แบ่งเป็น 3 ระดับ คือระดับปฐมวัย (อนุบาล 1-3) จำนวน 4 ห้องเรียน ระดับประถมศึกษา (ช่วงชั้นที่ 1 และช่วงชั้นที่ 2) และระดับมัธยมศึกษาตอนต้น (ช่วงชั้นที่ 3) ผู้บริหารคนปัจจุบัน คือ นายไพโรจน์ รุ่งวิมลรัตน์ (ผู้อำนวยการสถานศึกษา คศ. 4) รองผู้บริหาร

สถานศึกษา จำนวน 2 คน ครู จำนวน 37 คน นักการภารโรง 3 คน คณะกรรมการบริหารหลักสูตร จำนวน 14 คน จำนวนนักเรียนทั้งหมด 741 คน (โรงเรียนเทศบาลวัดกำแพง. 2553: 4)

โรงเรียนเทศบาลอินทปัญญา (วัดใหญ่อินทาราม) เป็นโรงเรียนขนาดใหญ่สังกัดเทศบาลเมืองชลบุรี กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นเดิมชื่อโรงเรียนเทศบาล 2 วัดใหญ่อินทาราม เริ่มเปิดทำการสอน เมื่อวันที่ 25 พฤษภาคม พ.ศ. 2482 ปัจจุบันมีอาคารเรียน 5 หลัง จัดเป็นห้องเรียน จำนวน 40 ห้องเรียน ห้องสนับสนุนการเรียน จำนวน 23 ห้อง ระดับที่เปิดทำการสอน แบ่งเป็น 3 ระดับ คือ ระดับปฐมวัย (อนุบาล 1-3) จำนวน 10 ห้องเรียน ระดับประถมศึกษา (ช่วงชั้นที่ 1 และ ช่วงชั้นที่ 2) และระดับมัธยมศึกษาตอนต้น (ช่วงชั้นที่ 3) ผู้บริหารคนปัจจุบัน นางสาวรงค์ วงษ์สมบูรณ์ (ผู้อำนวยการสถานศึกษา คศ. 4) รองผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 3 คน ครู จำนวน 69 คน นักการภารโรง 3 คน คณะกรรมการบริหารหลักสูตร จำนวน 12 คน จำนวนนักเรียนทั้งหมด 1,465 คน (โรงเรียนเทศบาลอินทปัญญา. 2553: 3)

โรงเรียนเทศบาลวัดเนินสุทธาวาส (สุทธิพงษ์ประชานุกูล) เป็นโรงเรียนขนาดกลาง สังกัดเทศบาลเมืองชลบุรี กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นเดิมชื่อโรงเรียนเทศบาล 3 สุทธิพงษ์ประชานุกูล ปัจจุบันมีอาคารเรียน 3 หลัง จัดเป็นห้องเรียน จำนวน 12 ห้องเรียน ห้องสนับสนุนการเรียน จำนวน 9 ห้อง ระดับที่เปิดทำการสอน แบ่งเป็น 3 ระดับ คือ ระดับปฐมวัย (อนุบาล 1-3) จำนวน 4 ห้องเรียน ระดับประถมศึกษา (ช่วงชั้นที่ 1 และช่วงชั้นที่ 2) และระดับมัธยมศึกษาตอนต้น (ช่วงชั้นที่ 3) ผู้บริหารคนปัจจุบันนายภฤทธิ จำเริญพานิช (ผู้อำนวยการสถานศึกษา คศ. 3) รองผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 1 คน ครู จำนวน 30 คน นักการภารโรง 3 คน คณะกรรมการบริหารหลักสูตร จำนวน 12 คน จำนวนนักเรียนทั้งหมด 660 คน (โรงเรียนเทศบาลวัดเนินสุทธาวาส. 2553: 4)

โรงเรียนเทศบาลชลราษฎรานุเคราะห์เป็นโรงเรียนขนาดเล็กสังกัดเทศบาลเมืองชลบุรี กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น เดิมชื่อโรงเรียนเทศบาล 4 ปัจจุบันมีอาคารเรียน 3 หลัง จัดเป็นห้องเรียน จำนวน 17 ห้องเรียน ห้องสนับสนุนการเรียน จำนวน 7 ห้อง ระดับที่เปิดทำการสอน แบ่งเป็น 3 ระดับ คือระดับปฐมวัย (อนุบาล 1-3) จำนวน 6 ห้องเรียน ระดับประถมศึกษา (ช่วงชั้นที่ 1 และช่วงชั้นที่ 2) และระดับมัธยมศึกษาตอนต้น (ช่วงชั้นที่ 3) ผู้บริหารคนปัจจุบัน นายปรีชา อยู่สบาย (ผู้อำนวยการสถานศึกษา คศ. 3) ครู จำนวน 25 คน นักการภารโรง 2 คน คณะกรรมการบริหารหลักสูตร จำนวน 13 คน จำนวนนักเรียนทั้งหมด 483 คน (โรงเรียนเทศบาลชลราษฎรานุเคราะห์. 2553: 7)

โรงเรียนเทศบาลวัดโพธิ์ เป็นโรงเรียนขนาดเล็กสังกัดเทศบาลเมืองชลบุรี กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นเดิมชื่อโรงเรียนเทศบาล 5 ปัจจุบันมีอาคารเรียน 3 หลัง จัดเป็นห้องเรียน จำนวน 19 ห้องเรียน ห้องสนับสนุนการเรียน จำนวน 7 ห้อง ระดับที่เปิดทำการสอน แบ่งเป็น 3 ระดับ คือ ระดับปฐมวัย (อนุบาล 1-3) จำนวน 4 ห้องเรียน ระดับประถมศึกษา (ช่วงชั้นที่ 1 และช่วงชั้นที่ 2) และระดับมัธยมศึกษาตอนต้น (ช่วงชั้นที่ 3) ผู้บริหารคนปัจจุบัน นางอุษา สุปิยพันธ์ (ผู้อำนวยการสถานศึกษา คศ. 4) รองผู้อำนวยการสถานศึกษา จำนวน 1 คน ครู จำนวน 20 คน นักการ

ภารโรง 3 คน คณะกรรมการบริหารหลักสูตร จำนวน 12 คน จำนวนนักเรียนทั้งหมด 495 คน (โรงเรียนเทศบาลวัดโพธิ์. 2553: 3)

1.2 การบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนด้านการแนะแนว

การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนเป็นส่วนหนึ่งของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานที่ คณะกรรมการสถานศึกษาจะต้องจัดทำขึ้น เพื่อเป็นแนวทางให้สถานศึกษาและบุคลากรที่เกี่ยวข้อง ใช้วางแผนในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนให้สอดคล้องตรงตามเจตนารมณ์ของหลักสูตรการศึกษา ขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 เหมาะสมกับความพร้อมของแต่ละสถานศึกษา (สำนักการศึกษา เทศบาลเมืองชลบุรี. 2552: 211-220)

หลักการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน มีหลักการสำคัญ ดังนี้

1. มีการกำหนดวัตถุประสงค์และแนวปฏิบัติที่ชัดเจนเป็นรูปธรรม
2. จัดกิจกรรมให้เหมาะกับวัย วุฒิภาวะ ความสนใจ ความถนัด และความสามารถของ ผู้เรียน
3. บูรณาการกับชีวิตจริง ให้ผู้เรียนได้ตระหนักถึงความสำคัญของการเรียนรู้ตลอดชีวิต
4. ใช้กระบวนการกลุ่มในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ฝึกให้คิดวิเคราะห์ สร้างสรรค์ จินตนาการ ที่เป็นประโยชน์และสัมพันธ์กับชีวิตใหม่ในแต่ละช่วงวัยอย่างต่อเนื่อง
5. จำนวนสมาชิกเหมาะสมกับลักษณะของกิจกรรม
6. มีการกำหนดเวลาในการจัดกิจกรรมให้เหมาะสมตามโครงสร้างหลักสูตรของ สถานศึกษา
7. ผู้เรียนเป็นผู้ดำเนินการ มีครูเป็นที่ปรึกษา ถือเป็นหน้าที่และงานประจำโดยนึกถึง ความปลอดภัยของผู้เรียนเป็นสำคัญ
8. ยึดหลักการมีส่วนร่วม โดยเปิดโอกาสให้ครู ผู้ปกครอง พ่อแม่ ชุมชน องค์กรทั้งภาครัฐ และเอกชน มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรม
9. มีการประเมินผลการปฏิบัติกิจกรรม ด้วยวิธีที่หลากหลายและสอดคล้องกับกิจกรรม อย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง โดยถือว่าเป็นเกณฑ์ประเมินผลการผ่านระดับชั้นเรียน

ลักษณะการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนมุ่งให้ผู้เรียนได้พัฒนาตนเองตามศักยภาพอย่างรอบด้านเพื่อความ เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ทั้งร่างกาย สติปัญญา อารมณ์และสังคม เสริมสร้างให้มีศีลธรรม จริยธรรม มี ระเบียบวินัย ปลูกฝังและสร้างจิตสำนึกของการทำประโยชน์เพื่อสังคม สามารถจัดการตนเองได้และ อยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุข ซึ่งแบ่งได้เป็น 3 ลักษณะดังนี้

1. กิจกรรมแนะแนว เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมและพัฒนาผู้เรียนให้รู้จักตนเอง รู้รักษ์ สิ่งแวดล้อม สามารถตัดสินใจ คิดแก้ปัญหา กำหนดเป้าหมาย วางแผนชีวิตทั้งด้านการเรียนและ

อาชีพ สามารถปรับตนได้อย่างเหมาะสม นอกจากนี้ยังช่วยให้ครูรู้จักและเข้าใจผู้เรียนทั้งยังเป็นกิจกรรมที่ช่วยเหลือและให้คำปรึกษาแก่ผู้ปกครองในการมีส่วนร่วมพัฒนาผู้เรียน

2. กิจกรรมนักเรียน เป็นกิจกรรมที่มุ่งพัฒนาความมีระเบียบวินัยความเป็นผู้นำ ผู้ตามที่ดี ความรับผิดชอบ การทำงานร่วมกัน การรู้จักแก้ปัญหา การตัดสินใจที่เหมาะสม ความมีเหตุผล การช่วยเหลือแบ่งปัน เอื้ออาทรและสมานฉันท์ โดยจัดให้สอดคล้องกับความสามารถ ความถนัดและความสนใจของผู้เรียน ให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติด้วยตนเองในทุกขั้นตอน ได้แก่ การศึกษาวิเคราะห์ วางแผน ปฏิบัติตามแผน ประเมินและปรับปรุงการทำงาน เน้นการทำงานร่วมกันเป็นกลุ่มตามความเหมาะสมและสอดคล้องกับวุฒิภาวะของผู้เรียน บริบทของสถานศึกษาและท้องถิ่น กิจกรรมนักเรียนประกอบด้วย

2.1 กิจกรรมลูกเสือ เนตรนารี ผู้นำเพื่อประโยชน์ และนักศึกษาวิชาทหาร

2.2 กิจกรรมชุมนุม ชมรม

3. กิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนบำเพ็ญตนให้เป็นประโยชน์ต่อสังคม ชุมชน และท้องถิ่นตามความสนใจในลักษณะอาสาสมัคร เพื่อแสดงถึงความรับผิดชอบต่อสังคม ความดีงาม ความเสียสละต่อสังคม มีจิตสาธารณะ เช่น กิจกรรมอาสาพัฒนาต่างๆ กิจกรรมสร้างสรรค์สังคม

กิจกรรมแนะแนว

กิจกรรมแนะแนวมุ่งส่งเสริมพัฒนาผู้เรียนให้พัฒนาตนเองอย่างเต็มตามศักยภาพรักและเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น พึ่งตนเอง มีทักษะในการเลือกแนวทางการศึกษาการทำงานและอาชีพ ชีวิตและสังคม มีสุขภาพจิตที่ดี และมีจิตสำนึกในการทำประโยชน์ต่อครอบครัว สังคม และประเทศชาติ

จุดมุ่งหมายของการแนะแนว

1. เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ รู้จัก เข้าใจ รัก และเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น
2. เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ สามารถวางแผนการเรียน อาชีพ รวมทั้งการดำเนินชีวิต และสังคม
3. เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ สามารถปรับตัวได้อย่างเหมาะสม และอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข

ขอบข่ายของการจัดกิจกรรมแนะแนว

การจัดกิจกรรมแนะแนว มีองค์ประกอบ 3 ด้าน ดังนี้

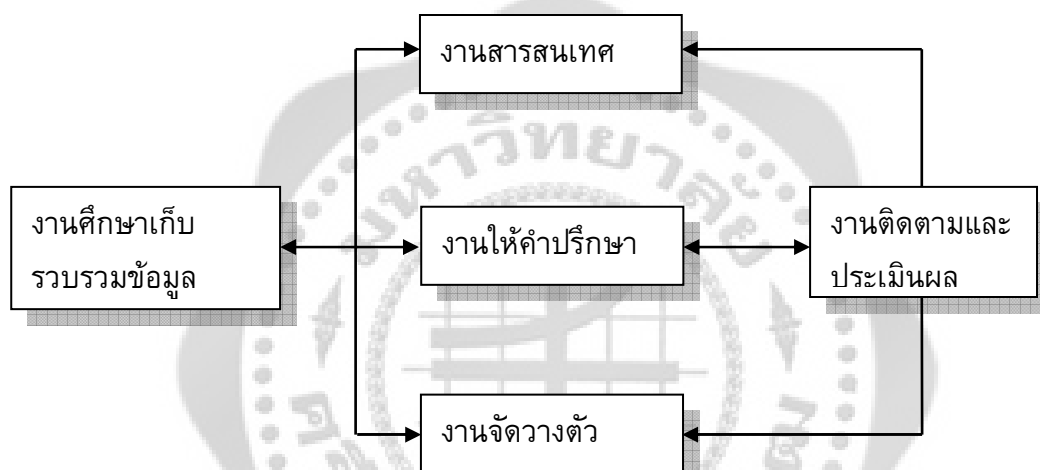
1. ด้านการศึกษา ให้ผู้เรียนได้พัฒนาตนเองในด้านการเรียนอย่างเต็มตามศักยภาพ รู้จักแสวงหาและใช้ข้อมูลประกอบการวางแผนการเรียนหรือการศึกษาต่อได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีวิสัยใฝ่รู้ ใฝ่เรียน มีวิธีการเรียนรู้ และสามารถวางแผนการเรียนหรือการศึกษาต่อได้อย่างเหมาะสม

2. ด้านการงานและอาชีพ ให้ผู้เรียนได้รู้จักตนเองในทุกด้าน รู้และเข้าใจโลกของงาน อาชีพอย่างหลากหลาย มีเจตคติที่ดีต่ออาชีพสุจริต มีการเตรียมตัวสู่อาชีพ สามารถวางแผนเพื่อประกอบอาชีพตามที่ตนเองมีความถนัดและสนใจ

3. ด้านชีวิตและสังคม ให้ผู้เรียนรู้จักและเข้าใจตนเอง รักและเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น รักสิ่งแวดล้อม มีวุฒิภาวะทางอารมณ์ มีเจตคติที่ดีต่อการมีชีวิตที่ดี มีคุณภาพ มีทักษะและสามารถปรับตัวให้ดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

ภาระงานในกิจกรรมแนะแนว

โรงเรียนในสังกัดเทศบาลเมืองชลบุรี ได้ดำเนินการจัดกิจกรรมแนะแนวโดยกำหนดภาระงานตามหลักการบริหารจัดการแนะแนว ประกอบด้วย 5 งานหลัก ดังภาพประกอบ 2

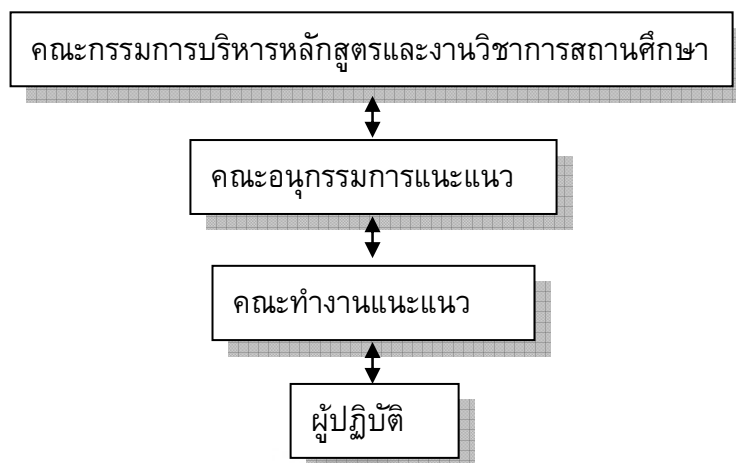

ภาพประกอบ 2 ภาระงานในกิจกรรมแนะแนว

ที่มา: กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ. (2545). *คู่มือการบริหารจัดการแนะแนว*. หน้า 6.

โครงสร้างขององค์กรแนะแนวในสถานศึกษา

การบริหารงานแนะแนวในสถานศึกษาจะดำเนินการให้บรรลุผล จำเป็นต้องได้รับความร่วมมือจากทุกส่วนในสังคม เพื่อให้เกิดความชัดเจนในการปฏิบัติงานและสร้างความเข้าใจทิศทาง นโยบาย แนวดำเนินการ และบทบาทหน้าที่ให้ชัดเจน ตามโครงสร้างองค์กรแนะแนวในสถานศึกษา และบทบาทหน้าที่ของคณะบุคคล ผู้รับผิดชอบการแนะแนว (กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ. 2545: 8-12) ดังภาพประกอบ 3

ภาพประกอบ 3 โครงสร้างขององค์กรแนะแนวในสถานศึกษา

ที่มา: กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ. (2545). *คู่มือการบริหารจัดการแนะแนว*.

หน้า 22.

ตามโครงสร้างองค์กรแนะแนวในสถานศึกษา ได้กำหนดผู้รับผิดชอบในการดำเนินการแนะแนว ดังนี้

1. คณะอนุกรรมการแนะแนว ประกอบด้วยรองผู้อำนวยการสถานศึกษาเป็นประธาน มีหัวหน้างานที่เกี่ยวข้อง หัวหน้าครูประจำชั้น ผู้แทนนักเรียน ผู้แทนผู้ปกครอง และประธานคณะกรรมการทำงานแนะแนวเป็นกรรมการ และมีหัวหน้างานแนะแนวเป็นเลขานุการ

บทบาทหน้าที่ของคณะอนุกรรมการแนะแนว ดังนี้

1. ศึกษาข้อมูลพื้นฐานการแนะแนว วิเคราะห์นโยบายและมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน

2. กำหนดยุทธศาสตร์หรือแผนปฏิบัติการ

3. นิเทศ กำกับ ติดตาม ประเมินผลการดำเนินงานแนะแนว

4. รายงานผลการดำเนินงานต่อคณะกรรมการบริหารสถานศึกษา

5. แต่งตั้งคณะทำงานแนะแนวตามความเหมาะสม

2. คณะทำงานแนะแนว สามารถจัดตั้งได้ตามขนาดของสถานศึกษา การจัดขอบข่ายการแนะแนวนอกจากแบ่งเป็น 5 งาน ยังสามารถจัดทำได้ตามศักยภาพของสถานศึกษา ให้อยู่ในดุลยพินิจของคณะอนุกรรมการแนะแนว

บทบาทหน้าที่ของคณะทำงานแนะแนว ดังนี้

1. ดำเนินตามแผนยุทธศาสตร์หรือแผนปฏิบัติการ

2. กำกับ ติดตาม และประเมินผล
3. รายงานผลการดำเนินงานต่อคณะอนุกรรมการแนะแนว
3. ผู้ปฏิบัติงาน ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา ครู ครูประจำชั้น ครูแนะแนว ผู้เรียน ผู้ปกครอง ชุมชน สื่อมวลชนต่างๆ เป็นต้น โดยแต่ละคนมีบทบาทหน้าที่ ดังนี้
 1. ผู้บริหาร มีหน้าที่ในการเป็นผู้นำของการบริหารจัดการต้องกำหนดทิศทางการดำเนินงานแนะแนวของสถานศึกษา เพื่อให้เกิดประโยชน์แก่ผู้เรียนโดยแท้จริง บทบาทหน้าที่ของผู้บริหาร ดังนี้
 1. สร้างระบบงานและจัดโครงสร้างองค์กรแนะแนวของสถานศึกษาให้ชัดเจน สามารถปฏิบัติได้
 2. สร้างความตระหนักให้กับครูทุกคน เพื่อให้เห็นคุณค่าของการแนะแนว
 3. ส่งเสริมให้ครูได้มีความรู้ในเรื่องจิตวิทยาการแนะแนว เพื่อให้สามารถบูรณาการเรื่องการแนะแนวในการจัดการเรียนรู้ และเชื่อมโยงไปสู่การดำเนินชีวิตของผู้เรียนได้
 4. คัดเลือกบุคคลที่มีความรู้ ความสามารถ และบุคลิกภาพที่เหมาะสมเพื่อทำหน้าที่ครูแนะแนว ครูประจำชั้น และคณะอนุกรรมการแนะแนว
 5. ดูแล กำกับ ติดตาม นิเทศ และสนับสนุนการดำเนินการแนะแนวเพื่อให้เป็นไปตามระบบที่ได้วางไว้
 6. ร่วมมือในการวิเคราะห์ปัญหาที่เกิดขึ้น แก้ไข สร้างขวัญและกำลังใจให้แก่ผู้ปฏิบัติงานแนะแนว
 7. เป็นผู้นำทางการแนะแนว และใช้กระบวนการทางจิตวิทยาและการแนะแนวในการบริหารสถานศึกษา
 8. ส่งเสริมความร่วมมือและความเข้าใจอันดีระหว่างผู้ปกครองและชุมชน
 9. ประสานงานด้านการแนะแนวระหว่างสถานศึกษา หน่วยงานของรัฐและเอกชน ชุมชน สังคม ในบ้านของผู้เรียน ในลักษณะเครือข่ายของการแนะแนว
 - ครู เป็นผู้มีบทบาทสำคัญในการพัฒนาผู้เรียนให้บรรลุวัตถุประสงค์ของหลักสูตร บทบาทหน้าที่ของครูมี ดังนี้
 1. ศึกษาข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคล เพื่อให้รู้จักผู้เรียนอย่างแท้จริง
 2. ศึกษาให้มีความรู้เพิ่มเติมในด้านจิตวิทยาและการแนะแนว
 3. ให้คำปรึกษาในเบื้องต้นแก่ผู้เรียนเป็นรายบุคคลในรายวิชาที่สอน ในด้านการเรียน การศึกษาต่อ การเลือกอาชีพ และบุคลิกภาพหรือการปรับตัวหรือปัญหาต่างๆ
 4. ใช้ข้อมูลจากผู้เรียนเป็นรายบุคคลในการจัดกระบวนการเรียนรู้ ให้ผู้เรียนพัฒนาตามธรรมชาติ เต็มศักยภาพ
 5. สอดส่องดูแล ให้ความเอาใจใส่ผู้เรียนโดยประสานกับครูประจำชั้นและครูแนะแนว

6. มีส่วนร่วมในการดำเนินงานแนะแนวของสถานศึกษาในลักษณะเครือข่ายแนะแนว

7. สอดแทรก เสริมเติมเต็ม และบูรณาการกิจกรรมต่างๆ ให้ผู้เรียนได้เกิดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ตามที่หลักสูตรสถานศึกษาได้วางไว้

ครูประจำชั้น มีบทบาทหน้าที่ดังนี้

1. รวบรวมข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคล พร้อมจัดทำให้เป็นระบบ และการรวบรวมข้อมูลควรครอบคลุม ถูกต้อง และเป็นปัจจุบัน

2. คัดแยก คัดกรอง จำแนกผู้เรียนเป็นกลุ่มปกติ หรือกลุ่มพิเศษ พร้อมทั้งประสานข้อมูลกับครูแนะแนว

3. ให้ความดูแลช่วยเหลือในเบื้องต้น ให้คำปรึกษากรณีปัญหาที่ไม่ยุ่งยากซับซ้อน ทั้งรายบุคคลและรายกลุ่ม

4. จัดกิจกรรม โครงการต่างๆ เพื่อส่งเสริมพัฒนา ให้รู้จักและเห็นคุณค่าในตนเอง มีทักษะในการดำเนินชีวิต และทักษะทางสังคมที่เหมาะสม

5. มีการติดตามผลการส่งเสริมพัฒนาและให้ความช่วยเหลือแก่นักเรียนอย่างต่อเนื่อง

6. ประสานงานกับผู้ปกครอง ชุมชน หน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องเพื่อขอความร่วมมือในการป้องกันแก้ไขปัญหาดังกล่าว

7. มีส่วนร่วมในการประเมินผลและปรับปรุงแก้ไข พัฒนาการดำเนินการแนะแนวในสถานศึกษาเพื่อให้บรรลุผล

ครูแนะแนว เป็นบุคคลที่มีหน้าที่โดยตรงต่อการแนะแนวในสถานศึกษา บทบาทหน้าที่ของครูแนะแนวมีดังนี้

1. เป็นที่ปรึกษาแก่ครูและผู้เกี่ยวข้องทุกคนในเรื่องความรู้ เทคนิคการแนะแนวตามหลักจิตวิทยาและการแนะแนว ดังนี้

1.1 เป็นแนวร่วมให้ครูทุกคนใช้กระบวนการแนะแนวในการพัฒนาผู้เรียนอย่างต่อเนื่องและจริงจัง

1.2 เป็นแกนนำในการให้ความรู้ คำแนะนำแก่ครู ผู้ปกครอง และบุคคลที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้รู้จักและเข้าใจผู้เรียน โดยการรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับตัวผู้เรียนอย่างละเอียด มีการใช้เทคนิควิธีต่างๆ ในการรวบรวมข้อมูล เช่น การสัมภาษณ์ การเยี่ยมบ้าน การสังเกต ระเบียบสนทนา การสังเกต แบบสอบถาม เป็นต้น

1.3 ให้ความรู้แก่ครูในการใช้เครื่องมือต่างๆ เพื่อการคัดกรองผู้เรียนปกติและกลุ่มพิเศษ

1.4 เป็นผู้เสนอแนะแนวทางในการจัดกิจกรรมต่างๆ สำหรับผู้เรียนทุกกลุ่มตามความสามารถ ความสนใจ ความถนัด เพื่อให้ให้นักเรียนสามารถพัฒนาตัวเองได้

1.5 เป็นผู้ให้ความรู้ความเข้าใจกับครูและผู้เกี่ยวข้องทุกคนเกี่ยวกับธรรมชาติของผู้เรียนกลุ่มพิเศษต่างๆ เช่น เด็กสมาธิสั้น เพื่อช่วยเสนอแนะแนวทางในการช่วยเหลือหรือส่งเสริม เพื่อพัฒนาผู้เรียนต่อไป

2. เป็นผู้ให้คำปรึกษาแก่ผู้เรียน ผู้ปกครอง และบุคคลทั่วไปในการดำเนินการแนะแนวทุกด้าน ซึ่งครูแนะแนวมียุทธศาสตร์ดังนี้

2.1 เป็นผู้ให้คำปรึกษาเรื่องการเรียน ปัญหาส่วนตัว การเลือกอาชีพ ให้สอดคล้องกับความรู้ความสามารถ ความถนัดและความสนใจ รวมทั้งทักษะในการดำรงชีวิตในสังคม

2.2 เป็นผู้ให้คำปรึกษาเป็นรายบุคคลโดยเฉพาะเด็กกลุ่มพิเศษโดยการประสานงานกับผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายเพื่อหาทางช่วยเหลือ

3. เป็นผู้ประสานงานกับผู้เกี่ยวข้องเกี่ยวกับการดำเนินการแนะแนวทั้งในและนอกสถานศึกษา เพื่อเชื่อมโยงประสานในระบบเครือข่ายของการแนะแนว โดยมีบทบาทหน้าที่ดังนี้

3.1 ประสานงานการรวบรวมข้อมูลจากตัวนักเรียนเป็นรายบุคคลเพื่อให้รู้จักและเข้าใจผู้เรียนโดยข้อมูลจะต้องถูกต้องและเป็นปัจจุบัน

3.2 ประสานความร่วมมือกับผู้บริหาร ครู ผู้ปกครอง และผู้เกี่ยวข้องทั้งในและนอกสถานศึกษาในการจัดกิจกรรมแนะแนว กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนและกิจกรรมในลักษณะบริการต่างๆ

3.3 ประสานงานกับผู้ปกครอง ชุมชน ท้องถิ่น และผู้ที่เกี่ยวข้อง เพื่อช่วยเหลือ แก้ปัญหา พัฒนา และส่งเสริมผู้เรียนตามความรู้ความสามารถ ความถนัดและความสนใจ

3.4 ประสานงานกับครู บุคลากร ที่เกี่ยวข้องทั้งหมดรวมทั้งผู้ปกครองและชุมชน เพื่อติดตามผลการดำเนินงาน เพื่อรายงานผลและหาทางปรับปรุงและพัฒนาการดำเนินการแนะแนวต่อไป

3.5 การติดตามผลการเรียนของนักเรียนเป็นรายบุคคล ระดับการศึกษา และระดับกลุ่มวิชาในแต่ละปีการศึกษา

ผู้เรียน จะต้องมีส่วนร่วมในการดำเนินการให้บรรลุผล ซึ่งมีบทบาทหน้าที่ดังนี้

1. ต้องรู้จักตนเองทั้งด้านความรู้ความสามารถ ความถนัด ความสนใจ ค่านิยม บุคลิกภาพ ฯลฯ โดยการสำรวจตนเองหรือการประเมินตนเองตามสภาพจริงอย่างถูกต้องโดยไม่อคติหรือลำเอียง

2. รู้จุดเด่น จุดด้อยของตนเองในแต่ละด้านและรู้วิธีที่จะพัฒนาหรือแก้ไขจุดด้อยนั้นๆ

3. รู้จักวิธีเรียนที่เหมาะสมกับธรรมชาติของตนเอง

4. สามารถวางแผนในการศึกษา การประกอบอาชีพ ที่เหมาะสมกับตนเองได้

อย่างถูกต้อง

5. ให้ความช่วยเหลือแก่ผู้อื่นในด้านการเรียน การปรับตัว การแก้ปัญหาต่างๆ ตามกำลังความสามารถของตนเอง

6. มีส่วนร่วมในการป้องกัน แก้ไข ปรับปรุง พัฒนา และแก้ปัญหาแก่สถานศึกษา ที่ตนเองศึกษาอยู่ด้วยความตั้งใจและเต็มใจ

2. กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามหลักสูตร

กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 มุ่งให้ผู้เรียนได้พัฒนาตนเองตามศักยภาพ พัฒนาอย่างรอบด้านเพื่อความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ทั้งร่างกาย อารมณ์ และสังคม เสริมสร้างให้เป็นผู้มีศีลธรรม จริยธรรม มีระเบียบวินัย ปลูกฝังและสร้างจิตสำนึกของการกระทำประโยชน์เพื่อสังคม สามารถจัดการตนเองได้ และอยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุข กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนมุ่งพัฒนาผู้เรียนให้ใช้องค์ความรู้ ทักษะ และเจตคติจากการเรียนรู้ 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ และประสบการณ์ของผู้เรียนมาปฏิบัติกิจกรรม เพื่อช่วยให้ผู้เรียนเกิดสมรรถนะสำคัญอัน ได้แก่ ความสามารถในการสื่อสาร ความสามารถในการคิด ความสามารถในการแก้ปัญหา ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต และความสามารถในการใช้เทคโนโลยี ซึ่งจะส่งผลในการพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ มีทักษะการทำงานและอยู่ร่วมกันกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุขในฐานะเป็นพลเมืองไทยและพลโลก อันได้แก่ รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ซื่อสัตย์ มีวินัย ใฝ่เรียนรู้ อยู่อย่างพอเพียง มุ่งมั่นในการทำงาน รักความเป็นไทยและมีจิตสาธารณะ (สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา. 2552: 2-3)

2.1 ขอบข่ายกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

สถานศึกษาสามารถจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนได้หลากหลายรูปแบบและวิธีการ โดยขอบข่ายกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ดังนี้ (สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา. 2552: 8)

1. เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมการเรียนรู้ 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ ให้กว้างขวางลึกซึ้งยิ่งขึ้น ในลักษณะเป็นกระบวนการเชิงบูรณาการโดยยึดหลักคุณธรรม จริยธรรม ตลอดจนสามารถบูรณาการระหว่างกิจกรรมแนะแนว กิจกรรมนักเรียน และกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์

2. เป็นกิจกรรมที่ตอบสนองความสนใจ ความถนัด และความต้องการของผู้เรียน ตามความแตกต่างระหว่างบุคคลเน้นการให้ผู้เรียนเห็นคุณค่าของวิชาความรู้ อาชีพ และการดำเนินชีวิตที่ดีงาม ตลอดจนเห็นแนวทางในการศึกษาต่อและการประกอบอาชีพ

3. เป็นกิจกรรมที่ปลูกฝังและส่งเสริมจิตสำนึกการทำประโยชน์ต่อสังคมในลักษณะต่างๆ สนับสนุนค่านิยมที่ดีงามและเสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

4. เป็นกิจกรรมที่ฝึกการทำงานและการให้บริการด้านต่างๆ ทั้งที่เป็นประโยชน์ต่อตนเอง และต่อส่วนรวม เพื่อสร้างความมีน้ำใจ ความเอื้ออาทร ความเป็นพลเมืองดีและความรับผิดชอบต่อตนเอง ครอบครัว และสังคม

2.2 ประเภทของกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ซึ่งแบ่งได้เป็น 3 ลักษณะดังนี้

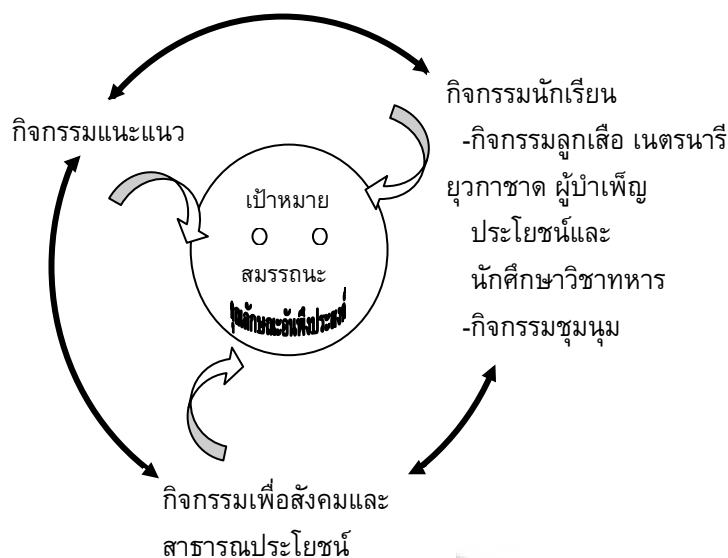
1. กิจกรรมแนะแนว เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมและพัฒนาผู้เรียนให้รู้จักตนเอง รู้รักษ์สิ่งแวดล้อม สามารถตัดสินใจ คิดแก้ปัญหา กำหนดเป้าหมาย วางแผนชีวิตทั้งด้านการเรียนและอาชีพ สามารถปรับตัวได้อย่างเหมาะสม นอกจากนี้ยังช่วยให้ครูรู้จักและเข้าใจผู้เรียนทั้งยังเป็นกิจกรรมที่ช่วยเหลือและให้คำปรึกษาแก่ผู้ปกครองในการมีส่วนร่วมพัฒนาผู้เรียน
2. กิจกรรมนักเรียน เป็นกิจกรรมที่มุ่งพัฒนาความมีระเบียบวินัย ความเป็นผู้นำผู้ตามที่ดี ความรับผิดชอบ การทำงานร่วมกัน การรู้จักแก้ปัญหา การตัดสินใจที่เหมาะสม ความมีเหตุผล การช่วยเหลือแบ่งปัน เอื้ออาทรและสมานฉันท์ โดยจัดให้สอดคล้องกับความสามารถ ความถนัดและความสนใจของผู้เรียน ให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติด้วยตนเองในทุกขั้นตอน ได้แก่ การศึกษาวิเคราะห์ วางแผน ปฏิบัติตามแผน ประเมินและปรับปรุงการทำงาน เน้นการทำงานร่วมกันเป็นกลุ่มตามความเหมาะสมและสอดคล้องกับวุฒิภาวะของผู้เรียน บริบทของสถานศึกษาและท้องถิ่น กิจกรรมนักเรียนประกอบด้วย
 - 2.1 กิจกรรมลูกเสือ เนตรนารี ยุวกาชาด ผู้บำเพ็ญประโยชน์ และนักศึกษาวิชาทหาร
 - 2.2 กิจกรรมชุมนุม ชมรม

ทั้งนี้ นักเรียนชั้นประถมศึกษาและมัธยมศึกษาตอนต้นจะต้องเข้าร่วมกิจกรรมทั้งในข้อ

2.1 และ 2.2 สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายสามารถเลือกเข้าร่วมกิจกรรมใดกิจกรรมหนึ่งในข้อ 2.1 และ 2.2

3. กิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนบำเพ็ญตนให้เป็นประโยชน์ต่อสังคม ชุมชน และท้องถิ่นตามความสนใจในลักษณะอาสาสมัคร เพื่อแสดงถึงความรับผิดชอบ ความดีงาม ความเสียสละต่อสังคม มีจิตสาธารณะ เช่น กิจกรรมอาสาพัฒนาต่างๆ กิจกรรมสร้างสรรค์สังคม (สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา. 2552: 20-21)

กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ทั้ง 3 ลักษณะ มีความสัมพันธ์เชื่อมโยงกัน ดังภาพประกอบ 4

ภาพประกอบ 4 ความสัมพันธ์ของกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

ที่มา: สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา. (2552). *ร่างแนวทางการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*. หน้า 19.

2.3 แนวทางการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

สถานศึกษาจัดให้ผู้เรียนทุกคนเข้าร่วมกิจกรรมโดยมีแนวทางการจัดกิจกรรม ดังนี้ (สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา. 2552: 7-8)

1. ให้ผู้เรียนปฏิบัติกิจกรรมด้วยความสมัครใจ
2. ให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติกิจกรรมผ่านประสบการณ์ที่หลากหลาย ฝึกการทำงานที่สอดคล้องกับชีวิตจริง ตลอดจนสะท้อนความรู้ ทักษะ และประสบการณ์ของผู้เรียน
3. จัดกิจกรรมอย่างสมดุลทั้ง 3 กิจกรรม คือ กิจกรรมแนะแนว กิจกรรมนักเรียน และกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ มีความสมดุลในการจัดกิจกรรมรายบุคคลและกิจกรรมกลุ่ม รวมทั้งมีการจัดกิจกรรมในและนอกสถานศึกษา
4. จัดกิจกรรมโดยให้ผู้เรียนเป็นผู้ดำเนินการ โดยมีการสำรวจและใช้ข้อมูลประกอบการวางแผนอย่างเป็นระบบ เน้นการคิดวิเคราะห์และการใช้ความคิดสร้างสรรค์ในการดำเนินกิจกรรม

2.4 โครงสร้างกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

โครงสร้างเวลาการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนในแต่ละระดับชั้นตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ดังตาราง 1

ตาราง 1 โครงสร้างการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

กิจกรรม	ประถมศึกษา						มัธยมศึกษาตอนต้น			มัธยมศึกษาตอนปลาย
	ป.1	ป.2	ป.3	ป.4	ป.5	ป.6	ม.1	ม.2	ม.3	
กิจกรรมแนะแนว กิจกรรมนักเรียน กิจกรรมเพื่อสังคม และ สาธารณประโยชน์										
	60 ชม.						45 ชม.			60 ชม.
รวม	120	120	120	120	120	120	120	120	120	360

ตามหลักการของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ได้กำหนดโครงสร้างเวลาในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนในชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีละ 120 ชั่วโมง และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6 จำนวน 360 ชั่วโมง เป็นเวลาสำหรับปฏิบัติกิจกรรมแนะแนว กิจกรรมนักเรียนและกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ สำหรับกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ให้สถานศึกษาจัดเวลาให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติกิจกรรม ดังนี้

ระดับประถมศึกษา (ป. 1-6) รวม 6 ปี จำนวน 60 ชั่วโมง

ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น (ม. 1-3) รวม 3 ปี จำนวน 45 ชั่วโมง

ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย (ม. 4-6) รวม 3 ปี จำนวน 60 ชั่วโมง

การจัดสรรเวลาของกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนให้ขึ้นกับการบริหารจัดการของสถานศึกษา แต่ทั้งนี้ผู้เรียนต้องได้รับการพัฒนาและฝึกปฏิบัติกิจกรรม ทั้ง 3 กิจกรรม อย่างต่อเนื่องทุกปีจนจบการศึกษาตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

2.5 บทบาทของบุคลากรที่เกี่ยวข้อง

การดำเนินการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนให้มีประสิทธิภาพ จำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องกำหนดบทบาทหน้าที่ของบุคลากรที่เกี่ยวข้อง ซึ่งสถานศึกษาสามารถนำไปเป็นแนวทางในการปฏิบัติตามความเหมาะสม (สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา. 2552: 14-16)

บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา

1. กำหนดแผนการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนไว้ในหลักสูตรสถานศึกษาและจัดโครงสร้างองค์กรในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนให้ชัดเจน
2. ผู้บริหารชี้แจง ทำความเข้าใจ และสร้างความตระหนัก ให้ครูทุกคนเห็นคุณค่าและร่วมมือในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

3. พัฒนาและส่งเสริมสนับสนุนให้ครูมีความรู้ ความสามารถ ความเชี่ยวชาญ และมี ความทันสมัยในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่หลากหลายสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน และสถานการณ์ปัจจุบันอย่างต่อเนื่องและมีประสิทธิภาพ
4. สร้างเครือข่ายและประสานความร่วมมือและความเข้าใจอันดีระหว่างสถานศึกษา กับผู้เรียน ผู้ปกครอง ชุมชน องค์กรภาครัฐ และภาคเอกชน เพื่อสนับสนุนการจัดกิจกรรม
5. นิเทศ ติดตาม ให้คำปรึกษา ประเมินผล และสร้างขวัญกำลังใจแก่ผู้ปฏิบัติงานใน การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน
6. แลกเปลี่ยนเรียนรู้และเผยแพร่ผลงานที่ประสบผลสำเร็จกับหน่วยงานและบุคลากร ที่เกี่ยวข้อง

บทบาทของครูผู้รับผิดชอบกิจกรรม

1. ศึกษาหลักการ วัตถุประสงค์ ขอบข่าย แนวการจัดกิจกรรม การประเมินผล กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน และจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนให้บรรลุเป้าหมาย
2. ชี้แจงและทำความเข้าใจกับผู้เรียนและผู้ปกครองเกี่ยวกับกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน
3. ร่วมกับผู้เรียนออกแบบกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสามารถ ความถนัด ความ สนใจของผู้เรียนและเป็นไปตามหลักการ ปรัชญา และแนวการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน
4. ส่งเสริม กระตุ้น และอำนวยความสะดวกให้ผู้เรียนแสดงความคิดเห็นอย่างอิสระ ในการจัดทำแผนงาน โครงการ ร่วมปฏิบัติกิจกรรมและการประเมินผล
5. ให้คำปรึกษา ดูแล ติดตาม ประสานงาน และอำนวยความสะดวกให้แก่ผู้เรียนใน การร่วมกิจกรรมให้เป็นไปตามแผนโดยคำนึงถึงความปลอดภัย
6. ประเมินผลการเข้าร่วมกิจกรรมของผู้เรียนและซ่อมเสริมกรณี que ผู้เรียนไม่ผ่าน เกณฑ์พร้อมจัดทำเอกสารหลักฐานการประเมินผล
7. รายงานผลการดำเนินกิจกรรมให้ผู้เกี่ยวข้องทราบ แล้วนำผลการจัดกิจกรรมมา พัฒนาและปรับปรุงแก้ไข
8. แลกเปลี่ยนเรียนรู้และเผยแพร่ผลงานที่ประสบผลสำเร็จกับหน่วยงานและบุคลากร ที่เกี่ยวข้อง

บทบาทของผู้เรียน

1. ศึกษาข้อมูล วิเคราะห์ตนเอง และเข้าร่วมกิจกรรมตามความสนใจ ความถนัด และ ความสามารถ หรือตามข้อเสนอแนะของสถานศึกษา
2. เข้าร่วมการปฐมนิเทศจากครูผู้รับผิดชอบกิจกรรม
3. ร่วมประชุมเลือกตั้งคณะกรรมการฝ่ายต่างๆ ตามลักษณะของกิจกรรม
4. ร่วมประชุมจัดทำแผนงาน โครงการ ปฏิทินงาน และปฏิบัติกิจกรรม ด้วยความเอา ใจใส่อย่างสม่ำเสมอ

5. ร่วมประเมินการปฏิบัติกิจกรรมและนำผลมาพัฒนาตนเองและนำเสนอผลการปฏิบัติกิจกรรมต่อครูผู้รับผิดชอบ

6. แลกเปลี่ยนเรียนรู้ ถอดประสบการณ์ ทบทวน และสะท้อนความรู้สึกละหว่างการปฏิบัติกิจกรรม (AAR) รวมทั้งสร้างเครือข่ายจิตอาสาและขยายผลต่อยอดสู่ความยั่งยืน

บทบาทของคณะกรรมการสถานศึกษา

1. ให้ความเห็นชอบและมีส่วนร่วมในการกำหนดวางแผนดำเนินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

2. ส่งเสริมสนับสนุนการดำเนินการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามความเหมาะสม

บทบาทของผู้ปกครองและชุมชน

1. มีส่วนร่วมในการวางแผนการจัดกิจกรรมและอาสาร่วมกิจกรรมต่างๆ ของสถานศึกษาและชุมชน

2. ยอมรับในศักยภาพของผู้เรียน ให้โอกาสให้ผู้เรียนได้สำรวจตนเองเพื่อประกอบการตัดสินใจในการเลือกแผนการเรียน การศึกษาต่อ และการประกอบอาชีพ

3. ดูแล เอาใจใส่ และให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนา ป้องกัน และแก้ไขปัญหาของผู้เรียน

4. เป็นที่ปรึกษาหรือแนะแนวทางการดำเนินชีวิตที่ดีงามให้แก่ผู้เรียน

5. ร่วมมือกับสถานศึกษาเพื่อติดตามประเมินผลพัฒนาและการปฏิบัติกิจกรรม

2.6 การบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนควรจัดขึ้นตามความพร้อมของสถานศึกษา ความต้องการของผู้เรียนและชุมชน โดยเน้นความหลากหลายทั้งรูปแบบและวิธีการเน้นการปฏิบัติจริงเป็นหมู่คณะสัมพันธ์กับชีวิตของผู้เรียน รวมทั้งมีการตรวจสอบประเมินผลในสภาพจริง มีขั้นตอนการดำเนินการที่สำคัญ 3 ประการ (กระทรวงศึกษาธิการ. 2546: 8-11) คือ

1. ขั้นเตรียมความพร้อม เป็นหน้าที่ของสถานศึกษาที่จะต้องเตรียมวางแผนและเตรียมความพร้อม เพื่อให้การจัดกิจกรรมทุกประเภทดำเนินการได้บรรลุเป้าหมายสำคัญที่โรงเรียนจะต้องเตรียมความพร้อม ได้แก่

1.1 การเตรียมความพร้อมด้านบุคลากร บุคลากรทุกคนที่เกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ได้แก่ คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ หัวหน้างาน ครูที่ปรึกษาและผู้เรียนที่ปฏิบัติกิจกรรม ซึ่งแต่ละฝ่ายต่างมีบทบาทหน้าที่รับผิดชอบร่วมกัน ดังตาราง 2

ตาราง 2 บทบาทหน้าที่ของบุคลากรในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

บุคลากร	บทบาทหน้าที่
1. กรรมการสถานศึกษา	<ol style="list-style-type: none"> 1. เห็นชอบแผนงานโครงการกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน 2. อำนวยความสะดวก ประสานงาน 3. ให้คำปรึกษาแนะนำ 4. ติดตามประเมินผล
2. ผู้บริหารสถานศึกษา	<ol style="list-style-type: none"> 1. จัดทำระเบียบข้อบังคับว่าด้วยการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน 2. แต่งตั้งบุคลากรที่รับผิดชอบ 3. ให้การสนับสนุนและอำนวยความสะดวกในด้านการจัดสรรงบประมาณ การอนุมัติแผนดำเนินการการใช้อาคารสถานที่วัสดุอุปกรณ์ และการติดต่อประสานงานกับแหล่งการเรียนรู้หรือการแสวงหาความร่วมมือจากบุคคลภายนอกและในสถานศึกษา 4. การให้คำปรึกษาแนะนำทิศติดตามประเมินผลการดำเนินการกิจกรรมในภาพรวมของสถานศึกษา 5. ประสานความร่วมมือกับบุคลากรทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษาให้สามารถจัดกิจกรรมได้ตามแผนงาน 6. ชื่นชมผลงานและให้ขวัญกำลังใจแก่ผู้ปฏิบัติกิจกรรม
3. หัวหน้างานกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนแต่ละประเภท	<ol style="list-style-type: none"> 1. จัดทำแผนปฏิบัติการการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน 2. อำนวยความสะดวกให้แก่ครูที่ปรึกษาและผู้เรียนในการปฏิบัติกิจกรรมให้เป็นไปตามแผนงาน 3. กำกับติดตามการปฏิบัติงานของกิจกรรมแต่ละประเภทให้เป็นไปตามแผน 4. พัฒนาบุคลากรให้สามารถปฏิบัติกิจกรรมได้อย่างมีประสิทธิภาพ 5. ประสานความร่วมมือกับบุคลากรทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษาให้สามารถจัดกิจกรรมได้ตามแผนงาน 6. ให้คำปรึกษาแนะนำทิศติดตามประเมินผลในภาพรวมของกิจกรรมแต่ละประเภท 7. ให้ขวัญและกำลังใจแก่ผู้ปฏิบัติงาน

ตาราง 2 (ต่อ)

บุคลากร	บทบาทหน้าที่
4. ครูที่ปรึกษากิจกรรม/ ครูประจำชั้น	<ol style="list-style-type: none"> กำหนดขอบข่ายวัตถุประสงค์และแนวปฏิบัติกิจกรรม รับสมัครผู้เข้าร่วมกิจกรรม ประชุมนิเทศ จัดให้เลือกตั้งคณะกรรมการการบริการกิจกรรม ให้คำปรึกษาแนะแนวการปฏิบัติกิจกรรมทั้งการวางแผนให้คำปรึกษาแนะแนวการปฏิบัติกิจกรรมทั้งการวางแผนโครงการ/โครงการปฏิบัติการปฏิบัติกิจกรรมและการวัดผลประเมินผลกิจกรรม ตรวจสอบเวลาการร่วมกิจกรรม ประเมินผลกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนทั้งเป็นรายบุคคลและรายกลุ่ม บันทึกพฤติกรรมพัฒนาผู้เรียนเป็นรายบุคคล จัดให้ผู้เรียนแสดงความสามารถหรือผลงาน ให้ขวัญกำลังใจแก่ผู้เรียน ชื่นชมผลงานและให้ขวัญกำลังใจแก่ผู้ปฏิบัติกิจกรรม
5. ผู้เรียน	<ol style="list-style-type: none"> เข้าร่วมกิจกรรมตามความถนัดและความสนใจ รับการปฐมนิเทศจากครูที่ปรึกษากิจกรรม ประชุมวางแผนจัดทำแผนงานโครงการและปฏิทินงาน ปฏิบัติกิจกรรมตามแผนงานโครงการ ประเมินผลการปฏิบัติกิจกรรม สรุปผลการปฏิบัติกิจกรรม

1.2 การเตรียมความพร้อมด้านอาคารสถานที่ วัสดุอุปกรณ์ และแหล่งการเรียนรู้ การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนทุกประเภทให้มีประสิทธิภาพ ความพร้อมด้านอาคารสถานที่ วัสดุอุปกรณ์ และแหล่งเรียนรู้ เป็นปัจจัยสำคัญที่ผู้เรียนจะใช้เป็นสื่อการเรียนรู้ได้ ซึ่งจะต้องจัดให้เหมาะสมกับลักษณะและประเภทของแต่ละกิจกรรม จำนวนกลุ่มผู้เรียน โดยจัดทำบัญชีการใช้หรือตารางควบคุมการใช้อาคารสถานที่ วัสดุอุปกรณ์ และแหล่งเรียนรู้ เพื่อให้สามารถใช้ทรัพยากรร่วมกันให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ทุกฝ่าย หรือบางครั้งอาจต้องใช้แหล่งการเรียนรู้ภายนอก สถานศึกษาร่วมด้วยซึ่งสถานศึกษาต้องมีแผนงานที่มีการติดต่อประสานงานไว้เป็นการล่วงหน้า

1.3 การจัดกลุ่มผู้เรียนในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน การจัดกลุ่มผู้เรียนสามารถจัดได้หลายรูปแบบโดยพิจารณาตามความเหมาะสมของผู้เข้าร่วมกิจกรรม ดังนี้

1. จัดกลุ่มตามระดับชั้น ได้แก่ กลุ่มชั้น ป.1 กลุ่มชั้น ป.2 ฯลฯ กลุ่มเด็กลักษณะนี้จะมีช่วงอายุที่ใกล้เคียงกัน ความรู้ ความสามารถ ไม่แตกต่างกันมาก แล้วแบ่งกลุ่มย่อยๆ ตามความสนใจในการเข้าร่วมกิจกรรม

2. จัดกลุ่มตามกิจกรรม และแบ่งกลุ่มย่อยตามความรู้ ความสามารถของผู้เรียน โดยแบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม คือ กลุ่มระดับพื้นฐาน กลุ่มระดับกลาง และกลุ่มระดับสูง

3. จัดกลุ่มโดยให้มีเด็กทุกระดับชั้นอยู่ในกลุ่มเดียวกัน กิจกรรมที่จัดลักษณะนี้จะฝึกคุณลักษณะที่พึงประสงค์ต่างๆ เช่น การเอื้อเฟื้อ ความมีระเบียบวินัย การอยู่ร่วมกัน การช่วยเหลือกัน ฯลฯ

ทั้งนี้ การจัดกลุ่มสามารถยืดหยุ่น หมุนเวียนไปได้ตามความเหมาะสมแล้วแต่กิจกรรม โดยคำนึงถึงประโยชน์ของผู้ร่วมกิจกรรมเป็นสำคัญ

1.4 การจัดเวลาการใช้เวลาในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนสามารถจัดได้ในหลายลักษณะ ดังนี้

1. จัดกิจกรรมโดยใช้เวลาในหลักสูตร ตามที่กำหนดไว้ในแต่ละสถานศึกษา เช่น กิจกรรมแนะแนว กิจกรรมลูกเสือ ยุวกาชาด ฯลฯ

2. จัดกิจกรรมโดยใช้เวลาในช่วงเปิดเรียน โดยใช้เวลาในหลักสูตร เช่น ตอนเช้า ตอนพักเที่ยง และตอนเลิกเรียน เป็นต้น กิจกรรมที่จัด ได้แก่ กิจกรรมห้องสมุด กิจกรรมประชาธิปไตย ฯลฯ

3. จัดกิจกรรมตามช่วงเวลาที่เหมาะสม โดยการจัดเป็นโครงการระยะสั้นหรือโครงการต่อเนื่องตลอดปี เช่น โครงการเข้าค่ายคุณธรรมจริยธรรม โครงการวันสำคัญ โครงการฝึกอาชีพ โครงการแข่งขันกีฬา โครงการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ฯลฯ

ทั้งนี้ การใช้เวลาจัดกิจกรรมควรให้สอดคล้องกลมกลืนไปกับกิจกรรมการเรียนการสอนในหลักสูตร และการนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน

2. ขั้นตอนการปฏิบัติกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่ส่งผลให้ผู้เรียนได้เรียนรู้และมีประสบการณ์หลากหลายและสร้างจิตสำนึกที่ดีต้องเป็นกิจกรรมที่มีความหมายกับผู้เรียน คือ สนองความสนใจ ความถนัด ความสามารถและความต้องการของแต่ละบุคคล จึงสามารถดึงศักยภาพและความสามารถพิเศษที่แฝงอยู่ในตัวผู้เรียนให้ปรากฏเด่นชัด สร้างความภาคภูมิใจ มีจิตสำนึกที่ดี และมีคุณลักษณะเป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนด การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนจึงมีหลักการ ดังนี้

2.1 เป็นกิจกรรมที่ผู้เรียนมีส่วนร่วม วางแผนหรือโครงการที่สัมพันธ์กับความสนใจ ความต้องการตามวัยของผู้เรียน และเป็นประโยชน์ต่อการดำเนินชีวิตจริง

2.2 เป็นกิจกรรมที่ผู้เรียนเป็นผู้ปฏิบัติจริงร่วมกันเป็นหมู่คณะ โดยเน้นกระบวนการกลุ่ม

2.3 เป็นกิจกรรมที่บูรณาการที่นำความรู้หรือวิชาการในห้องเรียนมาสู่การปฏิบัติที่ค้นพบองค์ความรู้ใหม่ ทั้งในงานเชิงทักษะ งานศิลปะ งานอาชีพ และงานพัฒนาคุณภาพชีวิต

2.4 เป็นกิจกรรมที่เสริมความสัมพันธ์ระหว่าง บ้าน วัด สถานศึกษา ชุมชน และต่อยอดภูมิปัญญาไทย

3. ขั้นตอนการประเมินผลการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

สถานศึกษาควรกำหนดแนวทางที่ชัดเจนในการประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน 2 ประการ คือ การประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนรายกิจกรรม และการประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนเพื่อการตัดสิน (สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา. 2552: 10-14) ดังนี้

1. การประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนรายกิจกรรม มีแนวปฏิบัติดังนี้

1.1 ตรวจสอบเวลาเข้าร่วมกิจกรรมของผู้เรียนให้เป็นไปตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด

1.2 ประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน จากการปฏิบัติกิจกรรม และผลงาน/ชิ้นงาน/คุณลักษณะของผู้เรียนตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด ด้วยวิธีการที่หลากหลาย เน้นการมีส่วนร่วมของผู้ที่เกี่ยวข้องในการปฏิบัติกิจกรรม

1.3 ผู้เรียนที่มีเวลาการเข้าร่วมกิจกรรม มีการปฏิบัติกิจกรรม และมีผลงาน/ชิ้นงาน/คุณลักษณะตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด เป็นผู้ผ่านการประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนรายกิจกรรม และนำผลการประเมิน ไปบันทึกในระเบียบแสดงผลการเรียนรู้

1.4 ผู้เรียนที่มีผลการประเมินไม่ผ่านในเกณฑ์เวลาการเข้าร่วมกิจกรรม การปฏิบัติกิจกรรม และมีผลงาน/ชิ้นงาน/คุณลักษณะตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด การประเมินผลกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนครูหรือผู้รับผิดชอบดำเนินการซ่อมเสริม และประเมินจนผ่าน

ทั้งนี้ ควรดำเนินการให้เสร็จสิ้นในปีการศึกษานั้น ยกเว้นมีเหตุสุดวิสัยให้อยู่ในดุลยพินิจของสถานศึกษา

2. การประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนเพื่อการตัดสิน

การประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนเพื่อตัดสินเลื่อนชั้นและจบระดับการศึกษาเป็นการประเมินการผ่านกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนเป็นรายปี/รายภาค เพื่อสรุปผลการผ่านในแต่ละกิจกรรมสรุปผลรวมเพื่อเลื่อนชั้นและประมวลผลรวมในปีสุดท้ายเพื่อการจบแต่ละระดับการศึกษาโดยการดำเนินการดังกล่าวมีแนวปฏิบัติ ดังนี้

2.1 กำหนดให้มีครูผู้รับผิดชอบในการรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการร่วมกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของผู้เรียนทุกคนตลอดระดับการศึกษา

2.2 ผู้รับผิดชอบสรุปและตัดสินผลการร่วมกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของผู้เรียน เป็นรายบุคคล ตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนดเกณฑ์การจบแต่ละระดับการศึกษาที่สถานศึกษา กำหนดนั้นผู้เรียนจะต้องผ่านกิจกรรม 3 กิจกรรมสำคัญ ดังนี้

2.2.1 กิจกรรมแนะแนว

2.2.2 กิจกรรมนักเรียน ได้แก่ กิจกรรมลูกเสือ เนตรนารี ยุวกาชาด ผู้บำเพ็ญประโยชน์ และนักศึกษาวิชาทหาร และกิจกรรมชุมนุม ชมรม

2.2.3 กิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์

2.3 ผู้รับผิดชอบเสนอผลการประเมินต่อคณะกรรมการกลุ่มสาระการเรียนรู้ และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนเพื่อให้ความเห็นชอบ

2.4 ผู้รับผิดชอบเสนอผู้บริหารสถานศึกษาพิจารณา เพื่ออนุมัติผลการประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนผ่านเกณฑ์การจบแต่ละระดับการศึกษา

เกณฑ์การตัดสิน

ผู้เรียนจะต้องได้รับการประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนและผ่านเกณฑ์ตามที่สถานศึกษากำหนด โดยกำหนดเกณฑ์ในการประเมินอย่างเหมาะสม ดังนี้

1. กำหนดคุณภาพหรือเกณฑ์ในการประเมินตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานไว้ 2 ระดับ คือ ผ่าน และไม่ผ่าน

2. กำหนดประเด็นการประเมินให้สอดคล้องตามวัตถุประสงค์ในแต่ละกิจกรรม และกำหนดเกณฑ์การผ่านการประเมิน ดังนี้

2.1 เกณฑ์การตัดสินผลการประเมินรายกิจกรรม

ผ่าน หมายถึง ผู้เรียนมีเวลาเข้าร่วมกิจกรรมครบตามเกณฑ์ปฏิบัติกิจกรรม และมีผลงาน/ชิ้นงาน/คุณลักษณะเป็นไปตามที่สถานศึกษากำหนด

ไม่ผ่าน หมายถึง ผู้เรียนมีเวลาเข้าร่วมกิจกรรมไม่ครบตามเกณฑ์ ไม่ผ่านการปฏิบัติกิจกรรม หรือมีผลงาน/ชิ้นงาน/คุณลักษณะไม่เป็นไปตามที่สถานศึกษากำหนด

2.2 เกณฑ์การตัดสินผลการประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนรายปี/รายภาค

ผ่าน หมายถึง ผู้เรียนมีผลการประเมินระดับ “ผ่าน” ในกิจกรรมสำคัญทั้ง 3 กิจกรรม คือ กิจกรรมแนะแนว กิจกรรมนักเรียน และกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์

ไม่ผ่าน หมายถึง ผู้เรียนมีผลการประเมินระดับ “ไม่ผ่าน” ในกิจกรรมสำคัญทั้ง 3 กิจกรรม คือ กิจกรรมแนะแนว กิจกรรมนักเรียน และกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์

2.3 เกณฑ์การตัดสินผลการประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนเพื่อจบระดับการศึกษา

ผ่าน หมายถึง ผู้เรียนมีผลการประเมินระดับ “ผ่าน” ทุกชั้นปีในระดับการศึกษานั้น

ไม่ผ่าน หมายถึง ผู้เรียนมีผลการประเมินระดับ “ไม่ผ่าน” บางชั้นปีในระดับ การศึกษานั้น

ข้อเสนอแนะ การประเมินผลการเข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนนั้น จะต้อง คำนึงถึงสิ่งต่อไปนี้

1. ผู้เรียนมีเวลาการเข้าร่วมกิจกรรมตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนดโดย สถานศึกษาควรกำหนดเวลาไม่น้อยกว่า ร้อยละ 80 ของเวลาเรียน แต่ละกิจกรรม สำหรับกิจกรรม เพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ผู้เรียนต้องปฏิบัติตามกิจกรรมครบตามโครงสร้างเวลาเรียน
2. ผู้เรียนมีผลการปฏิบัติกิจกรรม และมีผลงาน/ชิ้นงาน/คุณลักษณะตามเกณฑ์ที่ สถานศึกษากำหนด โดยอาจจัดให้ผู้เรียนแสดงผลงาน แฟ้มสะสมงาน หรือจัดนิทรรศการ
3. การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนหากสถานศึกษามีบุคลากรไม่เพียงพอหรือไม่ สามารถจัดกิจกรรมได้หลากหลาย สถานศึกษาอาจจัดกิจกรรมในลักษณะบูรณาการในกิจกรรมหรือ โครงการต่างๆ เช่น กิจกรรมโฮมรูม กิจกรรมวันสำคัญ กิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ เป็นต้น ซึ่ง สถานศึกษาสามารถประเมินผลการเข้าร่วมกิจกรรมดังกล่าว และนำมาเป็นส่วนหนึ่งในการประเมิน กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนได้
4. การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนควรมีองค์ประกอบในการดำเนินงาน ดังนี้
 - 4.1 มีครูที่ปรึกษากิจกรรมและมีแผนการดำเนินกิจกรรม
 - 4.2 มีหลักฐาน ภาพถ่าย หรือแฟ้มสะสมงาน
 - 4.3 มีผู้รับรองผลการเข้าร่วมกิจกรรม
 - 4.4 มีรายงานแสดงการเข้าร่วมกิจกรรม

3. กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนด้านการแนะแนว

3.1 ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับการแนะแนว

3.1.1 ความหมายของการแนะแนว

ทศนีย์ ศิริวัฒน์ (2540: 25) กล่าวว่า การแนะแนวเป็นกระบวนการที่ให้ความ ช่วยเหลือแก่บุคคลแต่ละบุคคลเกี่ยวกับการช่วยให้รู้จักและเข้าใจตนเอง ช่วยให้สามารถใช้ความสามารถ ความสนใจ และคุณลักษณะอื่นๆ ได้อย่างถูกต้อง ช่วยให้สามารถปรับตนเองให้เข้ากับบุคคลและ สภาพแวดล้อมได้เป็นอย่างดี ช่วยให้มีความสามารถตัดสินใจอย่างรอบคอบ ถูกต้องและเหมาะสม ตลอดจนสามารถแก้ปัญหาของตนเองได้อย่างฉลาดรวมทั้งช่วยให้สามารถปฏิบัติตนให้เป็น ประโยชน์ต่อส่วนรวม และสังคมได้อย่างเต็มที่

วัฒนา พัทธราวิช (2542: 8) กล่าวว่า การแนะแนวเป็นกระบวนการสำคัญที่จะ ช่วยเหลือให้บุคคลสามารถเข้าใจตนเองและรู้จักตนเองรวมทั้งเข้าใจสภาพแวดล้อมรอบๆ ตัว รู้จัก ตัดสินใจแก้ปัญหา และปรับตัว ให้เข้ากับสภาพแวดล้อม และดำเนินชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างเป็นสุข

กูด (ศิริลักษณ์ วงษ์จันทร์หาญ, 2545: 12; อ้างอิงจาก Good, 1973: 270) ได้ให้ความหมายว่า “การแนะแนว” หมายถึง การให้ความช่วยเหลืออย่างเป็นระบบนอกเหนือจากการสอนนักเรียนนิสิตนักศึกษา หรือบุคคลอื่นๆ เพื่อช่วยให้บุคคลเหล่านี้เข้าใจตนเองและสภาพแวดล้อมสามารถใช้ความรู้ความสามารถนั้นนำตนเองไปสู่ความสำเร็จและดำรงชีวิตอย่างมีประสิทธิภาพ

นุชลี อุภักย์ (2546: 4) ได้ให้ความหมายของการแนะแนวไว้ว่า เป็นกระบวนการช่วยเหลือบุคคลให้รู้จักตนเองและรู้จักโลกกว้างที่เขาเผชิญชีวิตอยู่

นิรันดร์ จุลทรัพย์ (2551: 4) กล่าวว่า การแนะแนว เป็นบริการที่จัดขึ้นเพื่อช่วยให้บุคคลสามารถตัดสินใจได้ด้วยตนเองอย่างถูกต้อง และเฉลียวฉลาด โดยผู้แนะแนวจะแนะหรือชี้ช่องทางให้เท่านั้นผู้รับการแนะแนวจะเป็นผู้ตัดสินใจแก้ปัญหาเองตามความสมัครใจ

จากความหมายข้างต้น สรุปได้ว่า การแนะแนวเป็นกระบวนการส่งเสริมและช่วยเหลือให้นักเรียนได้รู้จักตนเอง เข้าใจผู้อื่นรวมถึงเข้าใจสภาพแวดล้อมเพื่อที่จะสามารถเลือกวิถีการตัดสินใจ แก้ปัญหา และปรับตัวได้อย่างเหมาะสม โดยผู้แนะแนวเป็นผู้ให้ข้อมูล ชี้ช่องทางเท่านั้นผู้รับการแนะแนวเป็นผู้ตัดสินใจ แก้ปัญหาเองตามความสมัครใจ ทั้งนี้เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของนักเรียนให้เป็นผู้ที่สมบูรณ์และอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

3.1.2 ความมุ่งหมายของการแนะแนว

การจัดการแนะแนวในโรงเรียนจะต้องพิจารณาและตั้งจุดมุ่งหมายเพื่อให้การดำเนินการแนะแนวได้ผลอย่างมีประสิทธิภาพ หากปราศจากจุดมุ่งหมายที่ชัดเจนแล้วย่อมจะทำให้การทำงานแนะแนวประสบปัญหาและไม่ประสบความสำเร็จจุดมุ่งหมายของการแนะแนวมีไว้เพื่อที่จะทำให้การปฏิบัติงานแนะแนวรู้ทิศทาง และเป้าหมายที่ชัดเจนในการพัฒนาคุณสมบัติต่างๆ ของบุคคล เพื่อบุคคลจะได้มีชีวิตอยู่ได้ในสังคมได้อย่างมีความสุขตามสมควรแก่อัตภาพ สำหรับจุดมุ่งหมายของการแนะแนว นักแนะแนวหลายท่านให้ความคิดเกี่ยวกับจุดมุ่งหมายการแนะแนวไว้ดังนี้ คือ

ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์ (2529: 6-7) ได้กล่าวถึง จุดมุ่งหมายของการแนะแนว สรุปได้ดังนี้

1. จุดมุ่งหมายสำหรับนักเรียน

1.1 เพื่อช่วยให้นักเรียนได้รู้จักตนเองในด้านความสามารถ ความสนใจ ความถนัด ตลอดจนโอกาสของตนเอง

1.2 เพื่อเสริมสร้างบุคลิกภาพที่พึงปรารถนา ซึ่งนำไปสู่การมีชีวิตอย่างสงบสุขในสังคม

1.3 เพื่อส่งเสริมความสามารถในการเรียนรู้ของนักเรียนให้ประสบความสำเร็จทั้งทางด้านการศึกษา การงานและอาชีพ ชีวิตและสังคม

1.4 เพื่อขจัดปัญหาต่างๆ ที่อาจเกิดขึ้น และขัดขวางการพัฒนาการของนักเรียน

1.5 เพื่อป้องกันปัญหาซึ่งอาจเกิดขึ้นกับตัวนักเรียนทั้งในและนอกโรงเรียน

2. จุดมุ่งหมายสำหรับครู

2.1 เพื่อให้ครูสามารถวางแผนการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับความต้องการของนักเรียน ซึ่งอาจพิจารณาจากระดับสติปัญญา ความสามารถ การปรับตัวในสังคมประกอบกัน

2.2 เพื่อช่วยให้ครูจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลของนักเรียน เพื่อส่งเสริมพัฒนาการของนักเรียนให้เต็มศักยภาพ

2.3 เพื่อช่วยให้ครูนำเอาหลักการแนะแนวไปประยุกต์ใช้เหมาะสม และสอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนการสอน

2.4 เพื่อส่งเสริมความสัมพันธ์อันดีระหว่างบ้านกับโรงเรียน โรงเรียนกับชุมชน นักเรียนกับชุมชน เพื่อให้เด็กนักเรียนมีความรับผิดชอบและเป็นบุคคลที่มีประสิทธิภาพ

3. จุดมุ่งหมายสำหรับผู้ปกครอง

3.1 เพื่อช่วยให้บิดามารดาหรือผู้ปกครองให้ความสนใจถึงปัญหาต่างๆ ของนักเรียนและโรงเรียน

3.2 เพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างบ้านและโรงเรียน เพื่อหาแนวทางช่วยเหลือนักเรียน และพัฒนาโรงเรียนและชุมชน

อุษณีย์ เย็นสบาย (2533: 6-7); วลัยภา ฉลากบาง (2535: 94-95); มาลีณี จุฑาปะมา (2536: 4) และพนม ลิ้มอารีย์ (2548) กล่าวถึงจุดมุ่งหมายในการแนะแนว โดยจำแนกออกเป็น 2 ประเภท คือ จุดมุ่งหมายทั่วไป และจุดมุ่งหมายเฉพาะ สรุปได้ดังนี้

จุดมุ่งหมายทั่วไป หมายถึง จุดมุ่งหมายของการแนะแนวโดยส่วนรวมหรือเรียกอีกอย่างหนึ่งว่าหน้าที่การแนะแนวซึ่งมีอยู่ 3 ประการ ดังนี้

ประการที่ 1 เพื่อป้องกันปัญหา คือ เป็นการแนะแนวที่มุ่งป้องกันไม่ให้นักเรียนเกิดปัญหาซึ่งจะเป็นวิธีที่เหมาะสมมากในปัจจุบัน เพราะบางครั้งถ้าปล่อยให้เกิดปัญหาแล้วก็ยากเกินจะแก้ไขได้ถ้านักเรียนปราศจากปัญหาหรือจัดการกับปัญหาได้อย่างเหมาะสมนักเรียนก็จะมีโอกาสพัฒนาตนเองไปได้อย่างดี

ประการที่ 2 เพื่อแก้ไขปัญหา คือ เป็นการแนะแนวที่มุ่งจะให้ความช่วยเหลือนักเรียนในการแก้ปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นกับตน เพราะถ้าปล่อยให้นักเรียนประสบปัญหาโดยไม่ให้ความช่วยเหลือแล้วนักเรียนย่อมไม่สามารถดำรงตนอยู่ในสังคมได้อย่างปกติสุข และในบางครั้งอาจมีการปรับตนที่ผิดๆ ทำให้ปัญหาเกิดมากขึ้นการแก้ไขปัญหาก็จะได้ผลจะต้องแก้ตามสาเหตุและจะต้องได้รับความร่วมมือทั้งจากตัวเจ้าของปัญหาและบุคคลที่แวดล้อมคนๆ นั้นด้วย

ประการที่ 3 เพื่อส่งเสริมพัฒนา คือ เป็นการแนะแนวที่มุ่งจะให้การส่งเสริมนักเรียนทุกคนให้เกิดความเจริญงอกงามมีพัฒนาการในด้านต่างๆ ทั้งด้านการศึกษาอาชีพ บุคลิกภาพ และเรื่องส่วนตัวสังคมเกิดแนวคิด และปฏิบัติตนในทางที่ดีที่ถูกมีความเจริญแห่งตนส่งเสริมให้มนุษย์มีสัมพันธที่ดีมีความมั่นคงทางเศรษฐกิจความรับผิดชอบต่อหน้าที่พลเมืองดีของสังคมและประเทศให้

นักเรียนแต่ละคนได้รับการส่งเสริมและแสดงความสามารถในด้านต่างๆ ของตนออกมาอย่างเต็มที่ การพัฒนาส่งเสริมควรจะทำกับเด็กทุกคนทั้งคนที่มีความสามารถและคนที่ไม่มีปัญหา ทั้งนี้เพราะการแนะแนวเป็นการเตรียมปัจจุบันให้ดีพร้อมสำหรับชีวิตที่ดีในอนาคต

จุดมุ่งหมายเฉพาะ หมายถึง จุดมุ่งหมายของการแนะแนวที่สถานศึกษาจัดให้มีการแนะแนวขึ้นเพื่อให้สอดคล้องกับปรัชญาเป้าหมายหลักสูตร และสภาพสังคมของสถานศึกษานั้นๆ เพื่อที่จะให้การปฏิบัติงานแนะแนวรู้ทิศทาง และเป้าหมายที่มีความชัดเจนในการพัฒนาคุณสมบัติต่างๆ ของนักเรียน เพื่อให้ให้นักเรียนมีชีวิตอยู่ในสังคมได้โดยจุดมุ่งหมายของการบริการแนะแนวในโรงเรียนมีลักษณะที่เห็นเด่นชัดชัดเจนในด้านการจัดบริการเพื่อตอบสนองความต้องการของเด็กการจัดบริการเพื่อส่งเสริมพัฒนาการของเด็กป้องกันปัญหาที่เกิดขึ้น ซึ่งอาจขัดขวางพัฒนาการของเด็กตลอดจนแก้ปัญหาต่างๆ เพื่อที่จะให้เด็กมีพัฒนาการอย่างเป็นปกติซึ่งจุดมุ่งหมายเฉพาะของการแนะแนว มีรายละเอียด 3 ประการ ดังนี้

ประการที่ 1 เพื่อช่วยให้นักเรียนแต่ละคนได้รู้จักตนเองอย่างถ่องแท้ คือ การช่วยให้นักเรียนเข้าใจตนเอง รู้ถึงความต้องการความคิดความสามารถความถนัดและข้อจำกัดต่างๆ ของตนซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อการตัดสินใจเลือกแนวทางการศึกษาอาชีพและการดำเนินชีวิตและสามารถช่วยเหลือตนเองในทิศทางที่ถูกต้องเหมาะสมตามศักยภาพของตนรู้จักปรับตัวให้เหมาะสมกับตนเองและสภาพแวดล้อม เพื่อที่จะดำรงชีวิตในสังคมได้อย่างเหมาะสมและเป็นสุขตามอัตภาพของตนสามารถนำตนเองมีความเชื่อมั่นในตนเองรู้จักใช้ความรู้ความสามารถของตนเองในการแก้ไขปัญหาต่างๆ ได้อย่างชาญฉลาดและเหมาะสม

ประการที่ 2 เพื่อช่วยส่งเสริมให้เกิดสัมพันธภาพที่ดีระหว่างครูและนักเรียนช่วยให้ครูมีความรู้เกี่ยวกับเด็กมีความเข้าใจเด็กแต่ละคนดีขึ้น ซึ่งจะช่วยให้การบริหารงานโรงเรียนดำเนินไปอย่างดีและมีประสิทธิภาพส่งเสริมเรื่องประชาธิปไตยแก่เด็กและเยาวชนของชาติฝึกให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสิทธิและหน้าที่ของตนและมีการปฏิบัติจริงจะช่วยให้นักเรียนเจริญเติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่มีคุณภาพในอนาคต

ประการที่ 3 เพื่อจัดบริการต่างๆ ในโรงเรียนทั้งด้านการเรียนการสอนสวัสดิการให้มีประสิทธิภาพและสนองความต้องการของนักเรียนให้มากที่สุดเป็นการป้องกันการและลดปัญหาเกี่ยวกับความสูญเปล่าทางการศึกษาที่อาจเกิดขึ้นกับนักเรียน เช่น การขาดเรียน การเรียนตกซ้ำซ้อน การเลือกแนวทางการศึกษาต่อ และการเลือกอาชีพไม่เหมาะสมกับความรู้ความสามารถความถนัดความสนใจของตนเองตลอดจนสร้างเสริมสวัสดิภาพทางการเรียนรู้ให้กับนักเรียนสร้างความเข้าใจอันดีต่อกันระหว่างบ้านโรงเรียนและชุมชน อันจะเป็นประโยชน์ในการส่งเสริมพัฒนาให้นักเรียนให้มีคุณภาพและประสิทธิภาพที่ดีตามศักยภาพที่เขาจะมีอยู่จะเป็นประโยชน์ช่วยในการลดปัญหาสังคมที่กำลังมีอยู่ในปัจจุบันและที่จะเกิดขึ้นในอนาคต

นุชลี อุปกัย (2543: 22) ได้กล่าวถึงจุดมุ่งหมายของการแนะแนวไว้ว่า การกำหนดจุดมุ่งหมายของการทำงานที่ชัดเจนเพื่อจะได้สามารถดำเนินการให้เป็นไปตามเป้าหมายหลักที่วาง

ไว้ซึ่งจุดมุ่งหมายของการแนะแนวควรกำหนด เพื่อพยายามทำให้บุคคลรู้จักตนเอง (Self - Understanding) เป็นการทำให้บุคคลรู้จักข้อบกพร่องของตนเองทั้งทางด้านอารมณ์ สติปัญญา ความสามารถ และความถนัด ช่วยให้บุคคลสามารถตัดสินใจด้วยตนเอง (Self - Determination) เป็นความพยายามที่จะทำให้บุคคลรู้จักหาหนทางตัดสินใจแก้ปัญหา และเลือกแนวทางในการแก้ปัญหาด้วยตนเอง รวมทั้งเป็นการช่วยให้บุคคลเกิดการปรับตัว (Self – Adjustment) เป็นการช่วยสนับสนุนให้บุคคลยอมรับตนเอง ทั้งจุดดี และจุดบกพร่องจนเกิดการตัดสินใจแก้ปัญหา และนำพาตนเองไปสู่การพัฒนาที่เหมาะสมตามลำดับ ซึ่งถ้าครูแนะแนวดำเนินการได้ตามจุดมุ่งหมายของการแนะแนว ดังกล่าวนี้อาจช่วยทำให้บุคคลสามารถพัฒนาตนเองได้อย่างเหมาะสมทั้งในปัจจุบันและอนาคต

จากที่ได้กล่าวมาสรุปได้ว่า จุดมุ่งหมายของการแนะแนว เป็นการทำให้บุคคลพัฒนาตัวเองอย่างดีที่สุดทั้งทางด้านร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ สังคมจิตใจ และช่วยให้บุคคลช่วยเหลือตนเองได้ในทุกเรื่องเรียนรู้ที่จะดำรงชีวิตอยู่อย่างมีความสุข สรุปได้ดังนี้

1. เพื่อช่วยให้นักเรียนได้รู้จักและเข้าใจตนเองในทุกด้าน รู้จักพัฒนาตนเองนำความสามารถหรือศักยภาพมาใช้ให้เป็นประโยชน์ เพื่อการป้องกันและแก้ไขปัญหานั้น อันจะทำให้เกิดความเจริญงอกงามในทุกด้าน ได้แก่ ด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา
2. เพื่อช่วยให้นักเรียนได้รู้จักปัญหา และวิธีการแก้ปัญหาเพื่อจะได้รู้จักวิธีการปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อมในสังคมได้อย่างมีความสุข
3. เพื่อช่วยให้ครูได้เข้าใจนักเรียนแต่ละคนซึ่งเป็นแนวทางในการป้องกันและแก้ไขปัญหานั้นเพื่อส่งเสริมให้นักเรียนได้มีพัฒนาการเต็มตามศักยภาพ
4. เพื่อช่วยให้ พ่อ แม่ ผู้ปกครอง ได้เข้าใจในตัวเด็กทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม สติปัญญา ความสามารถ และปัญหาต่างๆ เพื่อหาทางส่งเสริมช่วยเหลือเด็กให้พ้นภัยจากปัญหาต่างๆ

3.1.3 ความสำคัญของการแนะแนว

วุฒิพงศ์ บพมาถย์ (อนนตต์ อนันตรังสี. 2521: 29-37; อ้างอิงจาก วุฒิพงศ์ บพมาถย์. 2543: 17-21) ได้กล่าวถึงความสำคัญและความจำเป็นที่ต้องมีการบริการแนะแนว ซึ่งมีสาเหตุมาจากสิ่งต่อไปนี้

1. การเปลี่ยนแปลงทางสภาพครอบครัว
2. การเปลี่ยนแปลงทางการศึกษา
3. เกิดจากการเปลี่ยนทางด้านเศรษฐกิจ
4. การเปลี่ยนแปลงทางอาชีพ
5. ปัญหาทางด้านสังคม
6. ปัญหาการแออัดของประชากร
7. ปัญหาเกี่ยวกับจิตใจ

8. ปัญหาการเปลี่ยนแปลงทางขนบธรรมเนียมประเพณีและวัฒนธรรม
9. ปัญหาทางการเมือง
10. ปัญหาเกี่ยวกับสุขภาพ
11. ปัญหาเกี่ยวกับค่านิยม
12. ปัญหาเกี่ยวกับความคิดผิดๆ

นรินทร์ จุลทรัพย์ (2551: 5-8) กล่าวถึงความสำคัญของการแนะแนว สรุปได้ดังนี้

1. มีความเปลี่ยนแปลงและความเจริญทางด้านการศึกษาได้แก่ช่วยให้นักเรียนได้เลือกเรียนในสิ่งที่ตนเองสนใจมีความถนัดและสามารถแก้ปัญหาต่าง ๆ ในการเรียนได้
2. มีความจำเป็นทางด้านการเลือกอาชีพโดยการแนะนำให้นักเรียนได้รู้จักและชี้แนวทางในการประกอบอาชีพที่เหมาะสมกับตนเอง
3. ความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยีและวิทยาการใหม่ๆ ทำให้นักเรียนมีความจำเป็นจะต้องได้ชมข้อมูลข่าวสารที่ทันสมัย เพื่อช่วยในการปรับตัวและได้รับโอกาสที่จะพัฒนาตนเองให้สอดคล้องกับความต้องการของสังคม
4. การเปลี่ยนแปลงทางด้านเศรษฐกิจและสังคมซึ่งเป็นไปอย่างรวดเร็ว ผู้ปกครองต้องทำงานมากขึ้นอาจไม่มีเวลาพอที่จะให้กับนักเรียนเมื่อเกิดปัญหาต่างๆ ไม่รู้จะปรึกษาใครซึ่งบริการแนะแนวสามารถช่วยแก้ไขได้
5. การอบรมเลี้ยงดูของพ่อแม่ที่ไม่เหมาะสมบางประการอาจก่อให้เกิดปัญหาทางพฤติกรรมกับนักเรียนการได้รับการดูแลเป็นพิเศษจากครูแนะแนวจะช่วยเหลือแก้ไขปรับปรุงพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ให้ดีขึ้น
6. ความเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรมและความเชื่อทางศาสนาทำให้เกิดความสับสนในการวางตัวกับนักเรียนนำมาสู่การวางตัวและบุคลิกภาพที่ไม่เหมาะสมซึ่งการแนะแนวจะช่วยแก้ปัญหาให้นักเรียนได้รู้จักการวางตัวที่เหมาะสมได้
7. ความต้องการในการรู้จักใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ นักเรียนจำนวนมากยังไม่สามารถแบ่งเวลาให้เหมาะสมว่าเวลาใดควรทำอะไร บางคนใช้เวลาว่างในการเที่ยวเตร่ พักผ่อนและร่วมในกิจกรรมอื่นๆ มากเกินไปทำให้กระทบต่อการเรียน

สรุปได้ว่า การแนะแนวมีความสำคัญต่อบุคคลเป็นอย่างยิ่งโดยเฉพาะตัวนักเรียนเนื่องมาจากสภาพปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นจากปัจจัยภายในของตนเอง คือ ความไม่รู้ ขาดความเชื่อมั่น คิดไม่เป็น และความต้องการ โดยปราศจากปัญญา รวม ทั้งปัจจัยที่เกิดขึ้นจากภายนอก เช่น การเปลี่ยนแปลงทางด้านเศรษฐกิจสังคมตลอดจนความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีและสารสนเทศ แต่ในด้านศีลธรรมกลับถดถอยส่งผลกระทบต่อวิถีการดำเนินชีวิตของผู้คนในสังคม ผู้ที่ไม่สามารถปรับตัวได้อาจก่อให้เกิดปัญหาทั้งต่อตนเองครอบครัวและสังคม โดยรวมได้การแนะแนวที่มีประสิทธิภาพจึงก่อให้เกิดผลดีทั้งต่อตัวผู้รับบริการซึ่งสามารถป้องกันและแก้ไขปัญหาต่างๆ ได้ในด้านครอบครัวจะช่วยเสริมสร้างและประสานความเข้าใจอันดีทำให้ทุกคนในครอบครัวมีความสุข ใน

ส่วนของสถานศึกษาหรือโรงเรียนก็จะได้ประโยชน์ในด้านการลดปัญหาและความขัดแย้ง ทั้งยังสามารถส่งเสริมพัฒนาศักยภาพของสมาชิกให้เป็นไปอย่างเหมาะสม

3.1.4 ประโยชน์ของการแนะแนว

การแนะแนวนับว่ามีประโยชน์มากมายต่อนักเรียนทั้งทางตรงและทางอ้อม การที่ผู้เรียนขาดประสบการณ์ ขาดผู้ให้การช่วยเหลือชี้แนวทางในการดำเนินชีวิต เป็นเหตุให้ต้องดำเนินชีวิตผิดพลาด ประสบกับปัญหาบางอย่างที่ร้ายแรงซึ่งอาจจะทำลายอนาคตได้ การจัดบริการแนะแนวจะช่วยขจัดปัญหาต่างๆ ด้าน ช่วยให้นักเรียนมองเห็นปัญหาแล้วเกิดความกระจ่างขึ้นในใจ สามารถที่จะแก้ไขปัญหาได้ด้วยตนเอง ยอมรับสภาพที่แท้จริงของตนเอง พยายามที่จะช่วยเหลือตนเองให้ได้มากที่สุด รู้จักระมัดระวังตัวในการดำเนินชีวิต รู้จักตั้งเป้าหมายของชีวิต ความสำเร็จในชีวิตมนุษย์อยู่ที่การรู้จักกำหนดเป้าหมายที่อยู่ในความสามารถของตนเองที่จะก้าวไปถึง ไม่เกียจคร้าน รอคอยโชคชะตา บุคคลที่มีหลักในการดำเนินชีวิตโดยยึดหลักปรัชญาของการแนะแนวจะเป็นบุคคลที่ประสบผลสำเร็จในชีวิต (ศรีวรรณ จันทรวงศ์. 2542: 21-22)

ลักขณา ศรีวัฒน์ (2543: 380-381) สรุปประโยชน์ของการแนะแนวไว้ ดังนี้

1. ช่วยให้นักเรียนเห็นคุณค่าของการศึกษาสนใจใฝ่ศึกษาหาความรู้อย่างถูกต้อง และเลือกเรียนตามความถนัดของตนเอง
2. ช่วยส่งเสริมให้นักเรียนรู้จักคิดริเริ่มสร้างสรรค์มีพัฒนาการไปพร้อมๆ กันทุกๆ ด้านทั้งด้านร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ และสังคม
3. ช่วยให้นักเรียนเกิดคุณลักษณะที่พึงประสงค์ เช่น มีระเบียบวินัย รู้จักสิทธิหน้าที่ มีคุณธรรมจริยธรรม เพื่อเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว สังคม และประเทศชาติ
4. ช่วยให้นักเรียนเข้าใจตนเองและสภาพแวดล้อมรอบๆ ตัว รู้จักวางแผน และดำเนินชีวิตได้ด้วยตนเอง และรู้จักเข้าใจผู้อื่น สามารถอยู่ร่วมกันในสังคมได้อย่างมีความสุข
5. ช่วยให้ครูและผู้บริหารรู้เหตุแห่งพฤติกรรมเพื่อหาทางช่วยขจัดปัญหาต่างๆ ได้ง่ายขึ้น

วัฒนา พัชรานิช (2544: 78) กล่าวถึงประโยชน์ของการแนะแนวไว้ ดังนี้

1. ช่วยลดความสูญเสียเปล่าทางการศึกษาการแนะแนวช่วยให้นักเรียนเลือกวิชาเรียนได้อย่างเหมาะสมกับความถนัดความสามารถของตนเองจำนวนนักเรียนที่สอบตกจะลดน้อยลง ก็จะเป็นการลดความสูญเสียเปล่าทางการศึกษาซึ่งจะช่วยเสริมสร้างเศรษฐกิจของประเทศชาติในอีกทางหนึ่ง
2. ช่วยแก้ไขปัญหาสังคมการจัดบริการแนะแนวจะทำให้พบปัญหาเด็กเข้าใจเด็ก และหาทางช่วยเหลือได้ไม่ว่าจะเป็นปัญหาด้านเศรษฐกิจปัญหาความก้าวร้าวความรุนแรงซึ่งหากได้รับการแก้ไขแต่เบื้องต้นสังคมก็จะลดปัญหาเรื่องเหล่านี้ลงไป

3. ช่วยให้เกิดความเข้าใจอันดีต่อการจัดการบริการแนะแนวจะช่วยให้เกิดความเข้าใจอันดีงามต่อกันในระหว่างครู นักเรียน ผู้ปกครอง และผู้บริหาร ซึ่งจะได้ร่วมกันแก้ไขปัญหาและส่งเสริมพัฒนาผู้เรียนให้เป็นที่ไปตามจุดมุ่งหมายของการศึกษาชาติต่อไป

นรินทร์ จุลทรัพย์ (2551: 9) กล่าวว่า การแนะแนวก่อให้เกิดประโยชน์ต่อบุคคลต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

1. ประโยชน์ต่อนักเรียน การแนะแนวช่วยให้นักเรียนเข้าใจตนเอง รู้ถึงข้อบกพร่องและความสามารถพิเศษของตน มีความรู้ความเข้าใจในเรื่องราวต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์ ซึ่งจะช่วยให้นักเรียนสามารถพิจารณาตัดสินใจได้อย่างถูกต้อง ปรับตัวได้อย่างเหมาะสมและดำเนินชีวิตในสังคมได้อย่างมีความสุข

2. ประโยชน์ต่อครู อาจารย์ และโรงเรียน บริการต่าง ๆ ในงานแนะแนวจะช่วยให้ครู อาจารย์ เข้าใจนักเรียนได้ดีขึ้นทุกด้าน สามารถปรับปรุงการเรียนการสอนและการปกครองให้เหมาะสม สามารถจัดแบ่งนักเรียนออกตามความสามารถ และจัดบทเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งจะเป็นการช่วยลดปัญหาเรื่องความประพฤติของนักเรียน

3. ประโยชน์ต่อผู้ปกครอง การแนะแนวจะช่วยให้ผู้ปกครองมีความเข้าใจเด็กของตนเองดีขึ้น เข้าใจถึงแนวทางและโอกาสในการศึกษาต่อและการประกอบอาชีพ ซึ่งจะช่วยให้ผู้ปกครองสามารถชี้แนะช่องทางให้แก่เด็กของตนได้ดีขึ้น

กล่าวโดยสรุปแล้วงานแนะแนวมีประโยชน์ คือ

1. การช่วยแก้ไขหรือซ่อมแซมจะมุ่งให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ประสบปัญหาที่ต้องการช่วยเหลือที่มีพฤติกรรมไม่เหมาะสมหรือไม่พึงประสงค์ของสังคมด้วยการช่วยแก้ไขหรือปรุงแต่ง ซ่อมเสริม หรือจัดสิ่งแวดล้อมเสียใหม่ เพื่อจะช่วยให้เปลี่ยนพฤติกรรมของบุคคลให้เป็นที่พึงประสงค์ของสังคมและอยู่ในโลกอย่างมีความสุข

2. การช่วยป้องกันหรือช่วยในการปรับตนจะมุ่งให้การช่วยป้องกันบุคคลอื่นที่อาจมีพฤติกรรมที่แสดงให้เห็นถึงการนำไปสู่พฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ได้หรือมุ่งป้องกันปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นหรือกำลังจะเกิดให้มีความเบาบางลดน้อยลงไป

3. การช่วยพัฒนาสร้างเสริมจะมุ่งในการสร้างเสริมบุคคลให้รู้จักตนเองในทุก ๆ ด้านและสามารถใช้คุณสมบัติต่าง ๆ ที่ตนมีอยู่ตลอดจนสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ ให้เกิดประโยชน์ต่อตนเองและสังคมโดยรวม

3.2 กิจกรรมแนะแนว

กิจกรรมแนะแนวตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 มุ่งส่งเสริมพัฒนาผู้เรียนให้พัฒนาตนเองอย่างเต็มตามศักยภาพ รัก และเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น พึ่งตนเอง มีทักษะในการเลือกแนวทางการศึกษา การงาน และอาชีพ ชีวิต และสังคม มีสุขภาพจิตที่ดี และมีจิตสำนึกในการทำประโยชน์ต่อครอบครัว สังคม และประเทศชาติ

3.2.1 หลักการจัดกิจกรรมแนะแนว

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กำหนดคุณภาพผู้เรียน ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานไว้ 2 ส่วน เพื่อให้เกิดสมรรถนะสำคัญ 5 ประการ ได้แก่ ความสามารถในการสื่อสาร ความสามารถในการคิด ความสามารถในการแก้ปัญหา ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต และความสามารถในการใช้เทคโนโลยี และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ 8 ประการ ได้แก่ รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ซื่อสัตย์สุจริต มีวินัย ใฝ่เรียนรู้ อยู่อย่างพอเพียง มุ่งมั่นในการทำงาน รักความเป็นไทย และมีจิตสาธารณะ

ดังนั้น การจัดกิจกรรมแนะแนวจึงต้องมีการส่งเสริม และสนับสนุน เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้ อันจะนำไปสู่สมรรถนะที่สำคัญ 5 ประการ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ 8 ประการ นำไปบูรณาการในการจัดกิจกรรมตามลักษณะของกิจกรรมแนะแนว ที่ระบุไว้ในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 อีกทั้งส่งเสริมพัฒนาผู้เรียนให้มีทักษะชีวิตโดยมุ่งจัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับสภาพปัญหา ความต้องการ ความสนใจ ธรรมชาติของผู้เรียน และวิสัยทัศน์ของสถานศึกษา ที่ตอบสนองจุดมุ่งหมายหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ให้ครอบคลุมทั้งด้านการศึกษา การงานและอาชีพ รวมทั้งชีวิตและสังคม เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยผู้เรียนมีอิสระในการคิดและตัดสินใจด้วยตนเอง เรียนรู้ด้วยตนเองด้วยการปฏิบัติจนกระทั่งเกิดทักษะชีวิตหรือการเรียนรู้ ตลอดจนครูทุกคนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมโดยมีครูแนะแนวเป็นพี่เลี้ยงและประสานงาน (สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา. 2552: 21)

3.2.2 จุดประสงค์ของการจัดกิจกรรมแนะแนว

จุดประสงค์การจัดกิจกรรมแนะแนวตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 คือ

1. เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ รู้จัก เข้าใจ รัก และเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น
2. เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ สามารถวางแผนการเรียนรู้ อาชีพ รวมทั้งการดำเนินชีวิตและสังคม
3. เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ สามารถปรับตัวได้อย่างเหมาะสม และอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข

3.2.3 ขอบข่ายของการจัดกิจกรรมแนะแนว

การจัดกิจกรรมแนะแนวมีองค์ประกอบ 3 ด้าน ดังนี้ (สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา. 2552: 22)

1. ด้านการศึกษา ให้ผู้เรียนได้พัฒนาตนเองในด้านการเรียนอย่างเต็มตามศักยภาพ รู้จักแสวงหาและใช้ข้อมูลประกอบการวางแผนการเรียนรู้หรือการศึกษาต่อไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีวิสัยใฝ่รู้ใฝ่เรียน มีวิธีการเรียนรู้และสามารถวางแผนการเรียนรู้หรือการศึกษาต่อไปได้อย่างเหมาะสม

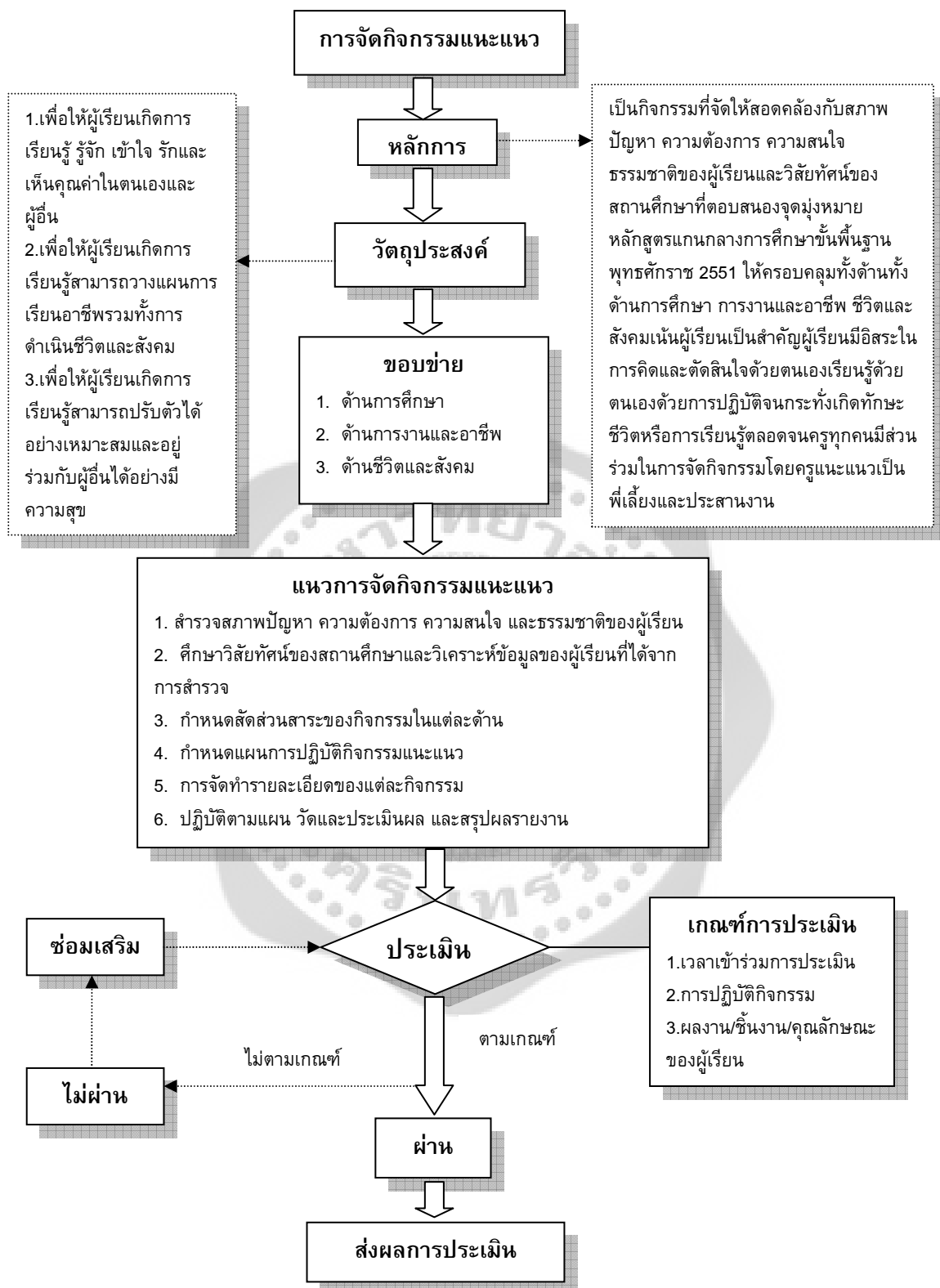
2. ด้านการทำงานและอาชีพ ให้ผู้เรียนได้รู้จักตนเองในทุกด้าน รู้และเข้าใจโลกของงานอาชีพอย่างหลากหลาย มีเจตคติที่ดีต่ออาชีพสุจริต มีการเตรียมตัวสู่อาชีพ สามารถวางแผนเพื่อประกอบอาชีพตามที่ตนเองมีความถนัดและสนใจ

3. ด้านชีวิตและสังคม ให้ผู้เรียนรู้จักและเข้าใจตนเอง รักและเห็นคุณค่าในตนเอง และผู้อื่น รักรักษาสิ่งแวดล้อม มีวุฒิภาวะทางอารมณ์ มีเจตคติที่ดีต่อการมีชีวิตที่ดีมีคุณภาพ มีทักษะ และสามารถปรับตัวให้ดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

3.2.4 แนวการจัดกิจกรรมแนะแนว

1. สำรวจสภาพปัญหา ความต้องการ ความสนใจ และธรรมชาติของผู้เรียน เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการกำหนดแนวทางและแผนการปฏิบัติกิจกรรมแนะแนว
2. ศึกษาวิสัยทัศน์ของสถานศึกษา และวิเคราะห์ข้อมูลของผู้เรียนที่ได้จากฐานข้อมูลผู้เรียนรายบุคคล หรือการสำรวจเพื่อทราบปัญหา ความต้องการ และความสนใจ เพื่อนำไปกำหนดสาระและรายละเอียดของกิจกรรมแนะแนว
3. กำหนดสัดส่วนของกิจกรรมด้านการศึกษา การงานและอาชีพ รวมทั้งชีวิตและสังคมให้ได้สัดส่วนที่เหมาะสม โดยยึดสภาพปัญหา ความต้องการ ความสนใจ ตลอดจนธรรมชาติของผู้เรียนเป็นหลัก ทั้งนี้ครูและผู้เรียนมีส่วนร่วมในการปฏิบัติกิจกรรม
4. กำหนดแผนการปฏิบัติกิจกรรมแนะแนว โดยระดับประถมศึกษาจัดเป็นรายปี/ระดับมัธยมศึกษาจัดเป็นรายภาค เมื่อกำหนดสัดส่วนของกิจกรรมในแต่ละด้านแล้ว จะต้องระบุว่า จะจัดกิจกรรมแนะแนวในด้านใด จำนวนกี่ชั่วโมง พร้อมทั้งจะต้องกำหนดรายละเอียดของแต่ละด้านให้ชัดเจนว่าควรมีเรื่องอะไรบ้าง เพื่อจะได้จัดเป็นรายละเอียดของแต่ละกิจกรรมย่อยต่อไป
5. การจัดทำรายละเอียดของแต่ละแผนการปฏิบัติกิจกรรม เริ่มตั้งแต่การกำหนดชื่อ กิจกรรม จุดประสงค์ เวลา เนื้อหา/สาระ วิธีดำเนินกิจกรรม สื่อ/อุปกรณ์ และการประเมิน
6. ปฏิบัติตามแผนการปฏิบัติกิจกรรมแนะแนว วัดและประเมินผล และสรุปรายงาน

แนวการจัดกิจกรรมแนะแนวตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ดังภาพประกอบ 5

ภาพประกอบ 5 แนวการจัดการกิจกรรมแนะแนวตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา. 2552: 20)

3.2.5 การประเมินผลการจัดกิจกรรมแนะแนว

ในการประเมินผลการจัดกิจกรรมแนะแนวครูผู้รับผิดชอบการจัดกิจกรรมแนะแนว ผู้เรียน และผู้ปกครอง มีภารกิจหน้าที่รับผิดชอบ ดังนี้

ครูผู้จัดกิจกรรมแนะแนว

1. จัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาผู้เรียน ให้เกิดคุณลักษณะตามวัตถุประสงค์ สอดคล้องกับ วิสัยทัศน์ที่สถานศึกษากำหนด และตามสภาพความต้องการและปัญหาของผู้เรียน
2. รายงานเวลาและพฤติกรรมเข้าร่วมกิจกรรม
3. ศึกษา ติดตาม และพัฒนาผู้เรียนในกรณีที่ผู้เรียนไม่เข้าร่วมกิจกรรม
4. ประเมินผลผู้เรียน โดยดูจากพัฒนาการของผู้เรียนตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดเป็น สำคัญ ในกรณีที่ผลการประเมินยังไม่ผ่านครูผู้จัดกิจกรรมดำเนินการซ่อมเสริมโดยผู้เรียนปฏิบัติ กิจกรรมซ้ำหรือปฏิบัติกิจกรรมเพิ่มเติม จนกระทั่งผู้เรียนบรรลุคุณลักษณะตามวัตถุประสงค์ของ กิจกรรมหรือผ่านการประเมินตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด

5. บันทึกผลการติดตามและประเมินผลผู้เรียนไว้เป็นหลักฐาน

ผู้เรียน

1. มีเวลาเข้าร่วมกิจกรรมแนะแนวตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด โดยมีหลักฐาน แสดงเวลาการเข้าร่วมกิจกรรม
2. ปฏิบัติกิจกรรมตามที่ครูผู้รับผิดชอบมอบหมาย ถ้าไม่ผ่านให้ปฏิบัติซ้ำหรือปฏิบัติ เพิ่มเติม และมีชิ้นงาน/ผลงาน/คุณลักษณะตามที่ครูผู้จัดกิจกรรมมอบหมายให้ปฏิบัติ

ผู้ปกครอง

ผู้ปกครองควรมีส่วนร่วมในการประเมินผลพัฒนาการของผู้เรียน และมีบันทึกสรุป พัฒนาการและการปฏิบัติกิจกรรมของผู้เรียน

4. ภารกิจในการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนด้านการแนะแนวในสถานศึกษา

การบริหารจัดการงานแนะแนวเป็นสิ่งสำคัญยิ่งสำหรับการจัดบริการแนะแนว เพราะงานแนะแนวเป็นงานที่เกี่ยวข้องกับบุคคลหลายฝ่าย ทั้งภายในและนอกสถานศึกษา หลักการบริหารจัดการแนะแนวที่สำคัญคือ ผู้บริหารจะต้องเข้าใจขอบข่ายของงานแนะแนวเป็นอย่างดี มีการกำหนดโครงสร้างการบริหารอย่างชัดเจน (นิรันดร์ จุลทรัพย์. 2551: 279)

ผู้วิจัยกำหนดกรอบแนวคิดการวิจัยตามขอบข่ายภารกิจการจัดบริการแนะแนว 5 บริการ (สำนักบริหารการศึกษากรมการปกครองส่วนท้องถิ่น. 2544: 19-21) ได้แก่ บริการเก็บรวบรวมข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคล บริการให้คำปรึกษา บริการสารสนเทศ บริการจัดวางตัวบุคคล และ บริการติดตามและประเมินผล ดังรายละเอียดต่อไปนี้

4.1 บริการเก็บรวบรวมข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคล

คมเพชร ฉัตรศุกกุล (2540: 11-13) ได้กล่าวว่า การศึกษารวบรวมข้อมูลเป็นการสำรวจข้อมูลต่างๆ เกี่ยวกับบุคคล

นุชลี อุปภัย (2543: 33) ได้กล่าวว่า การศึกษารวบรวมข้อมูลเป็นบริการที่จัดขึ้นเพื่อให้ครูผู้ปฏิบัติงานแนะแนวได้รู้จักและทำความเข้าใจกับนักเรียนแต่ละคนก่อนที่จะให้การช่วยเหลือตามขั้นตอน และตามความเหมาะสมต่อไป ดังนั้นการศึกษารวบรวมข้อมูลของนักเรียนเป็นรายบุคคลจึงทำให้ครูแนะแนวได้รู้จักนักเรียนและนักเรียนได้มีโอกาสรู้จักตนเอง

สมาคมแนะแนวแห่งประเทศไทย (2546: 6) ให้ความหมายการบริการเก็บรวบรวมข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคลว่าหมายถึง การศึกษา สำรวจ รวบรวมข้อมูล รายละเอียดต่างๆ เกี่ยวกับตัวนักเรียนเป็นรายบุคคลเพื่อที่จะทำความรู้จักและเข้าใจนักเรียนผู้นั้นให้มากยิ่งขึ้น ซึ่งจะส่งผลให้ครูผู้สอน และครูแนะแนวสามารถให้ความช่วยเหลือแนะแนวนักเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งยังช่วยให้นักเรียนได้รู้จักและเข้าใจตนเองดีขึ้นด้วย

จากที่ได้กล่าวมาแล้วสรุปได้ว่า การศึกษารวบรวมข้อมูลเป็นบริการแรกที่โรงเรียนสำรวจข้อมูลทั่วไปของนักเรียน ได้แก่ ข้อมูลของครอบครัว ข้อมูลทางการศึกษา ข้อมูลด้านสุขภาพ โดยใช้เครื่องมือทางการแนะแนว เช่น แบบสอบถาม การไปเยี่ยมนักเรียน ระเบียบสนทนา การสังเกต การสัมภาษณ์นักเรียน ซึ่งทำให้ครูผู้ปฏิบัติงานแนะแนวได้รู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลตามสภาพจริง และนักเรียนได้มีโอกาสรู้จักตนเอง

รายละเอียดข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับนักเรียนแต่ละคน ในการจัดบริการเก็บรวบรวมข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคล มอร์เทนเสนและชมูลเลอร์ (นิรันดร์ จุลทรัพย์, 2551: 55-56; อ้างอิงจาก Mortensen and Schmuller, 1976: 251-252) ได้เสนอแนะไว้ดังนี้

1. ข้อมูลด้านส่วนตัวเกี่ยวกับประวัติการคลอด ตลอดจนการอบรมเลี้ยงดูที่ได้รับจากครอบครัว
2. ปัญหาด้านครอบครัว เกี่ยวกับสภาพของบิดา มารดา ญาติพี่น้อง บรรยากาศในครอบครัว ฐานะทางเศรษฐกิจ และอิทธิพลของสิ่งแวดล้อม
3. ข้อมูลด้านสุขภาพและความเติบโตทางร่างกาย เกี่ยวกับประวัติความเจ็บป่วย อุบัติเหตุที่เคยได้รับ โรคประจำตัว หมูเลือด เป็นต้น
4. ข้อมูลด้านการศึกษา เกี่ยวกับประวัติการเรียนตั้งแต่อดีตถึงปัจจุบัน ผลการเรียน รายวิชาและผลการเรียนเฉลี่ย การเข้าร่วมกิจกรรมนักเรียน
5. ข้อมูลด้านความสามารถพิเศษต่างๆ ที่ได้รับการแสดงออกทางกิจกรรมต่างๆ และจากการประเมินผลของครูอาจารย์
6. ข้อมูลด้านความถนัดที่ได้จากการทดสอบพรสวรรค์ และทักษะพิเศษต่างๆ
7. ข้อมูลด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจากการใช้แบบทดสอบมาตรฐาน

8. ข้อมูลด้านบุคลิกภาพและการปรับตัวทางสังคม ที่ได้จากการทดสอบการทำสังคมมิติ การคบเพื่อน การควบคุมอารมณ์ การเข้าสังคม การทำงานร่วมกับผู้อื่น ตลอดจนการรายงาน พฤติกรรมต่าง ๆ

9. ข้อมูลด้านประสบการณ์ และการเข้าร่วมกิจกรรมนอกโรงเรียนเกี่ยวกับการเข้าร่วม กิจกรรมทางศาสนา กิจกรรมเข้าค่าย

10. ข้อมูลด้านแผนการชีวิตสำหรับอนาคตเกี่ยวกับโครงการศึกษาต่อการประกอบอาชีพ ตลอดจนความใฝ่ฝันในอนาคต

เครื่องมือ เทคนิค หรือกลวิธีที่นำมาใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคล (สมร ทองดี. 2540: 2; นิรันดร์ จุลทรัพย์. 2551: 56-57) มีดังนี้

1. การสังเกต
2. การสัมภาษณ์
3. การทดสอบ
4. การเยี่ยมบ้าน
5. การทำสังคมมิติ
6. แบบสอบถาม
7. ระเบียบสะสม
8. แฟ้มผลงาน

ผู้ศึกษาจะได้นำเสนอสาระสำคัญในบางวิธีพอสมควร ดังนี้
การสัมภาษณ์ (Interview)

กรมวิชาการ (2527: 42) ให้ความหมายของ การสัมภาษณ์ หมายถึง การสนทนาพูดคุยซักถามระหว่างครูผู้ปฏิบัติงานแนะแนวและนักเรียนอย่างมีจุดหมาย เพื่อสำรวจความจริง การหาข้อมูล การสืบทราบทัศนคติ ความรู้สึก และเพื่อให้คำปรึกษาข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์จะต้องนำไปใช้เป็นประโยชน์ในการศึกษานักเรียนและช่วยเหลือนักเรียน

นุชลี อุภักย์ (2543: 41) กล่าวถึงการสัมภาษณ์ว่า เป็นการสนทนาหรือการพูดคุยกันระหว่างบุคคลสองคนอย่างมีจุดหมายโดยบุคคลหนึ่งเป็นผู้สัมภาษณ์และบุคคลอีกคนหนึ่งเป็นผู้ให้สัมภาษณ์และผลจากการสัมภาษณ์สามารถนำมาอ้างอิงใช้ประโยชน์ได้

จากที่ได้กล่าวมาสรุปได้ว่า การสัมภาษณ์ หมายถึง การสนทนาระหว่างบุคคลสองคนโดยบุคคลหนึ่งเป็นผู้สัมภาษณ์ เพื่อให้ได้ข้อมูลบางอย่าง เช่น ความต้องการ ปัญหาต่าง ๆ ในชีวิต

หลักการสัมภาษณ์

ลักขณา สริวัฒน์ (2543: 243-245) ได้กล่าวถึง การสัมภาษณ์จะต้องปฏิบัติ ดังนี้

1. ขั้นเตรียมการ ต้องมีการเตรียมการ ดังนี้

1.1 เป้าหมายในการสัมภาษณ์เพื่อหาข้อเท็จจริงเราต้องตั้งเป้าหมายว่าจะสัมภาษณ์อะไร หรือทราบข้อเท็จจริงทางด้านใด ส่วนการสัมภาษณ์เพื่อให้คำปรึกษาเรายังตั้งเป้าหมาย โดยเฉพาะไม่ได้ตั้งขึ้นอยู่กับสถานการณ์

1.2 การตั้งคำถาม คือ ต้องมีการเตรียมคำถามต่างๆ ที่จะให้ได้ข้อสรุปตามเป้าหมายที่ได้ตั้งไว้

1.3 การนัดหมาย คือ ก่อนเริ่มการสัมภาษณ์ผู้รับการสัมภาษณ์ควรได้ทราบว่าจะมีการสัมภาษณ์เพื่ออะไร นานเท่าไร ที่ไหน กับใคร และเรื่องอะไร เหล่านี้เป็นสิทธิ์ที่ผู้รับการสัมภาษณ์ควรรับทราบ

2. ขั้นเริ่มการสัมภาษณ์ ในช่วงแรกของการสัมภาษณ์ ผู้สัมภาษณ์จำเป็นต้องสร้างสัมพันธภาพกับผู้รับการสัมภาษณ์ให้เป็นไปได้ด้วยดี เพราะการสัมภาษณ์ที่ดีจะทำให้การสัมภาษณ์ดำเนินไปด้วยดีมีประสิทธิภาพ และได้ข้อมูลที่ถูกต้อง ผู้ที่มารับการสัมภาษณ์จะเกิดความวิตกกังวล ไม่ยอมเปิดเผยเรื่องส่วนตัวหรือปมด้อยของตนเอง ฉะนั้นผู้สัมภาษณ์จึงต้องพยายามสร้างความคุ้นเคยและมีความสัมพันธ์ที่ดีกับผู้รับสัมภาษณ์

3. ขั้นแสวงหาเนื้อหาสาระตามเป้าหมาย ขั้นนี้เป็นขั้นที่เราจะต้องใช้คำถามที่ได้เตรียมมา ส่วนการสัมภาษณ์เพื่อให้คำปรึกษาเราจะไม่สามารถเตรียมคำถามมากนัก เพราะขึ้นอยู่กับสถานการณ์ และเรื่องราวที่ได้พูดคุยกันมาตั้งแต่ในขั้นเริ่มต้นการสัมภาษณ์

4. ขั้นยุติการสัมภาษณ์ เมื่อการสัมภาษณ์ได้เสร็จสิ้นลงตามเป้าหมาย หรือถึงเวลาที่กำหนดไว้ ควรยุติการสัมภาษณ์ สำหรับการยุติการสัมภาษณ์ก็เป็นขั้นตอนที่สำคัญเช่นกัน เพราะเราอาจจะต้องติดต่อกับผู้รับการสัมภาษณ์อีกในโอกาสข้างหน้า เราจึงยุติในลักษณะที่นุ่มนวล และทำให้ผู้รับการสัมภาษณ์รู้สึกว่าเขาก็เป็นผู้ที่มีเกียรติในการได้รับการสัมภาษณ์ ทำให้เขาอยากกลับมารับการสัมภาษณ์อีกในภายหลังจึงมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

4.1 ถ้าเป็นไปได้ก่อนที่เริ่มต้นสัมภาษณ์ ก็ควรหาจังหวะเน้นถึงช่วงเวลาที่ใช้ในการสัมภาษณ์ เมื่อครบเวลาตามกำหนดก็ชี้ให้ผู้รับการสัมภาษณ์ได้รับทราบอย่างสุภาพ

4.2 เมื่อจะยุติการสัมภาษณ์ ก็ควรสรุปสิ่งต่างๆ ที่ได้พูดกันด้วย

4.3 นัดหมายการสัมภาษณ์ครั้งต่อไป

4.4 เติมนามส่งผู้รับการสัมภาษณ์หน้าห้อง ซึ่งจะเป็นการทำให้ผู้รับการสัมภาษณ์รู้สึกว่าคุณผู้สัมภาษณ์สนใจเขา แม้ว่าการสัมภาษณ์ในช่วงนั้นจะเสร็จสิ้นไปแล้ว

5. ขั้นบันทึก ในการสัมภาษณ์แบบหาข้อเท็จจริง ถ้ามีรายการที่ผู้สัมภาษณ์อยากทราบ จำนวนหลายรายการ เช่น การสัมภาษณ์การหาข้อมูลเกี่ยวกับตัวนักเรียนก็ต้องมีการบันทึกทันที ระหว่างการสัมภาษณ์ ส่วนการสัมภาษณ์เพื่อให้คำปรึกษาได้ผลไม่เต็มที่ ทั้งนี้เพราะความสนใจในการสาระที่ข้อมูลชนิดนี้เราอาจจะทำเป็นแบบสอบถามแล้วให้ผู้รับการสัมภาษณ์กรอกข้อความตามคำถามที่เราอยากคุยกันนั้นถูกหันเหไป และผู้รับการสัมภาษณ์อาจจะรู้สึกว่าเรื่องราวของตนเองไม่

เป็นความลับ เพราะถูกบันทึกไว้เกี่ยวกับตนเองถูกสอบสวนอยู่ ฉะนั้นควรบันทึกหลังจากเสร็จสิ้นการสัมภาษณ์ไปแล้ว

ระเบียบสะสม (Cumulative Record)

ลักษณะ สรวิวัฒน์ (2543: 228-230) ได้ให้ความหมายของระเบียบสะสมว่า เป็นการบันทึกข้อมูลต่างๆ เกี่ยวกับนักเรียนแต่ละคนตั้งแต่นักเรียนเริ่มเข้าเรียนจนกระทั่งจบการศึกษา หรือออกจากโรงเรียนเป็นการบันทึกแบบต่อเนื่อง ระเบียบสะสมเป็นเครื่องมือที่มีการจัดระเบียบของการบันทึกข้อมูลอย่างเป็นหมวดหมู่ ซึ่งช่วยให้ครูและนักแนะแนวได้เห็นภาพพจน์เกี่ยวกับพัฒนาการของนักเรียน ทั้งพัฒนาการทางด้านร่างกาย สัมฤทธิ์ผลทางการเรียน อารมณ์ และสังคม ข้อมูลต่างๆ ที่ได้จากการที่นักเรียนมารับบริการปรึกษา ควรเก็บรวบรวมในระเบียบสะสมด้วย และจะต้องเก็บรักษาไว้เป็นความลับ

จากที่ได้กล่าวมาทั้งหมดสรุปได้ว่า ระเบียบสะสม เป็นเครื่องมือที่มีการจัดระเบียบของการบันทึกข้อมูลเป็นหมวดหมู่ ซึ่งเป็นข้อมูลเกี่ยวกับนักเรียนตั้งแต่เข้าเรียนในโรงเรียนจนกระทั่งจบการศึกษา หรือออกจากโรงเรียน ซึ่งช่วยให้ครูผู้ปฏิบัติหน้าที่แนะแนวได้ทราบถึงพัฒนาการของนักเรียน ด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม สัมฤทธิ์ผลทางการเรียน ข้อมูลต่างๆ ของนักเรียนที่มารับบริการให้คำปรึกษาจะต้องเก็บรวบรวมในระเบียบสะสม และต้องเก็บรักษาไว้เป็นความลับ

หลักเกณฑ์ในการทำระเบียบสะสม

1. การบันทึกข้อมูลต่างๆ เกี่ยวกับนักเรียนจะต้องบันทึกเป็นประจำทุกปีการศึกษา
2. การจัดทำแบบฟอร์มระเบียบสะสมจะต้องสะดวกแก่การบันทึกข้อมูล การนำไปใช้และคำนึงถึงการประหยัดเวลาในการบันทึกด้วย
3. ข้อมูลจากระเบียบสะสมควรจะเป็นประโยชน์กับทั้งผู้บริหารโรงเรียน และนักแนะแนว ฉะนั้น ถ้ามีข้อมูลใดที่ได้จากการให้คำปรึกษา ซึ่งเป็นความลับของนักเรียน นักแนะแนวควรแยกเก็บไว้ต่างหาก
4. ข้อมูลเหล่านี้ต้องทันต่อเหตุการณ์ เช่น นักเรียนอาจมีการย้ายที่อยู่ เปลี่ยนผู้ดูแลบิดามารดาที่ย่างที่ทำงาน ฉะนั้นควรมีแบบสอบถามให้นักเรียนหรือผู้ปกครองกรอกข้อมูลในเรื่องเหล่านี้เป็นประจำทุกปี
5. การรวบรวมและบันทึกข้อมูล ควรจะเป็นหน้าที่ร่วมกันระหว่างบุคลากรต่างๆ เช่น นักแนะแนว ครู เจ้าหน้าที่อนามัยประจำโรงเรียน เจ้าหน้าที่แผนกทะเบียน

การเยี่ยมบ้าน (Home Visitation)

การเยี่ยมบ้านเป็นเทคนิคหรือวิธีอีกชนิดหนึ่งที่ครูและผู้แนะแนวควรจะใช้ปฏิบัติในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นรายบุคคล เพราะการรู้จักนักเรียนเฉพาะที่โรงเรียนไม่ช่วยให้ครูและผู้แนะแนวได้รู้จักและเข้าใจนักเรียนอย่างถูกต้อง พฤติกรรมที่ผิดปกติของนักเรียนที่แสดงออกที่โรงเรียน อาจมีสาเหตุมาจากที่บ้านก็ได้ ดังนั้นการเยี่ยมบ้านจึงเป็นกลวิธีที่ครูและผู้แนะแนวควรจะได้

กระทำเพื่อช่วยให้รู้จักนักเรียนได้อย่างถูกต้องไม่ผิดพลาด ซึ่งจะทำให้ครูและผู้แนะแนวสามารถให้ความช่วยเหลือได้อย่างเหมาะสม (ลักขณา สิริวัฒน์. 2543: 236-239)

นอกจากนี้การเยี่ยมบ้านยังเป็นการสร้างสัมพันธภาพที่ดีระหว่างบ้านกับโรงเรียน ทำให้ผู้ปกครองและครูได้เรียนรู้เกี่ยวกับผู้เรียน ในเรื่องการเรียน การเล่น การคบเพื่อน และสภาพชีวิตความเป็นอยู่ เพื่อความร่วมมือที่ดีในการช่วยกันป้องกัน แก้ไข และพัฒนาผู้เรียนเป็นประโยชน์ในการแก้ปัญหา

หลักเกณฑ์ในการเยี่ยมบ้าน

1. ก่อนไปเยี่ยมบ้าน ครูต้องทราบประวัติส่วนตัวของนักเรียนอย่างละเอียดเสียก่อน ทั้งนี้ต้องศึกษาทุกวิธีการรวบรวมข้อมูลต่างๆ
 2. ควรติดต่อให้ผู้ปกครองทราบล่วงหน้า และต้องอยู่ในความยินยอมของผู้ปกครอง
 3. การไปเยี่ยมบ้านไม่ควรไปบ่อยครั้ง หรือแต่ละครั้งไม่อยู่นานเกินไป จะทำให้เกิดความรำคาญแก่เจ้าของบ้าน ควรใช้ระยะเวลาสั้นๆ และไปเท่าที่จำเป็นเท่านั้น
 4. เพื่อหาข้อเท็จจริงเกี่ยวกับสภาพภายในบ้าน ฐานะและเศรษฐกิจของครอบครัว ความสัมพันธ์ถึงบุคคลภายในครอบครัว ความสนใจของครอบครัว รวมทั้งสภาพแวดล้อมรอบๆ บ้าน เพื่อเป็นแนวทางให้ครูสามารถหาทางช่วยเหลือนักเรียนได้
 5. ครูต้องมีกลวิธีในการสัมภาษณ์อย่างดี ต้องฉลาดในการป้อนคำถามและรับฟังอย่างตั้งใจ ต้องมีไหวพริบดี ไม่นำปัญหาของนักเรียนมาใช้เริ่มต้นในทางสนทนา ต้องพูดถึงความดีของนักเรียนด้วยการชมเชย การดำเนินหรือการวิจารณ์เด็กได้อย่างดี ทำให้เกิดความสนิทสนมและเป็นที่ไว้วางใจในเวลาอันรวดเร็ว
 6. ครูต้องสามารถปรับตัวเข้ากับผู้ปกครองได้ดี ทำให้เกิดความสนิทสนม และเป็นที่ไว้วางใจในเวลาอันรวดเร็ว
 7. การไปเยี่ยมบ้าน ถือว่าเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาอันเป็นหน้าที่ของครู ไม่ใช่งานพิเศษ ครูจะไปเยี่ยมบ้านนักเรียนต้องเป็นบุคคลที่กระทำหน้าที่ด้วยความสมัครใจไม่ใช่ฝืนใจทำ
 8. พยายามสร้างความประทับใจ ทำให้ผู้ปกครองมีความประสงค์ที่จะเชื่อเชิญให้ครูมาเยี่ยมบ้านในโอกาสต่อไป
 9. หลังจากการเยี่ยมบ้านแล้ว ต้องกลับมาจดบันทึกทุกครั้ง เพื่อจะได้ข้อมูลที่ถูกต้อง
- ภารกิจในการบริหารจัดการงานแนะแนวด้านการรวบรวมข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคล**

ภารกิจในการจัดบริการแนะแนวด้านการรวบรวมข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคล สำหรับผู้บริหารการศึกษาส่วนท้องถิ่น (2544: 19) ได้เสนอรายละเอียดดังนี้

1. สร้างหรือจัดหาเครื่องมือต่างๆ เพื่อใช้ในการรวบรวมข้อมูลนักเรียน เช่น แบบสอบถาม แบบสำรวจ และแบบบันทึกข้อมูลต่าง ๆ

2. รวบรวมแบบสอบถาม หรือแบบทดสอบจากที่ต่าง ๆ เพื่อใช้ในการรวบรวมข้อมูลนักเรียน
3. ศึกษาหาความรู้เกี่ยวกับการใช้เครื่องมือ เพื่อการรวบรวมข้อมูลสำหรับครูแนะแนวได้ใช้เครื่องมือดังกล่าวอย่างถูกต้อง
4. จัดทำคู่มือประกอบในการใช้แบบทดสอบ
5. จัดเก็บข้อมูลส่วนตัวของนักเรียนแต่ละคนไว้ในระเบียบนสะสมหรือสะดวกในการนำมาใช้วิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูลของนักเรียนแต่ละคนเพื่อให้นักเรียนได้รู้จักและเข้าใจตนเองมากยิ่งขึ้น
6. จัดโครงการเยี่ยมบ้านนักเรียนไว้ในปฏิทินการปฏิบัติงานประจำปีและเสนอโครงการเยี่ยมบ้านนักเรียนต่อผู้อำนวยการสถานศึกษา เพื่อพิจารณาอนุมัติ โดยครูแนะแนวประสานกับครูในโรงเรียนออกไปเยี่ยมบ้านนักเรียนร่วมกัน
7. ศึกษาข้อมูลนักเรียนแต่ละเรื่องในแต่ละชั้นเป็นสถิติและแผนภูมิ เพื่อแจ้งให้ครูทุกคนทราบและวางแผนการช่วยเหลือต่อไป
8. จัดกระทำข้อมูลในภาพรวมแต่ละเรื่องในแต่ละชั้นเป็นสถิติและแผนภูมิเพื่อแจ้งให้ครูทุกคนทราบและวางแผนการช่วยเหลือต่อไป
9. อื่นๆ เช่น การจัดการศึกษารายกรณีสำหรับนักเรียนที่ต้องช่วยเหลือต่อไป

สรุปได้ว่า การบริการรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับตัวนักเรียนเป็นรายบุคคล เป็นการบริการที่รวบรวมข้อมูลโดยทั่วไปเกี่ยวกับตัวนักเรียนไว้ โดยใช้เทคนิคทางวิทยาศาสตร์ต่างๆ เข้าช่วย ทั้งเก็บข้อมูลและจัดข้อมูลให้เป็นระบบ อาจกล่าวได้ว่าเทคนิคที่สำคัญและจำเป็นมากที่สุดในบริการนี้คือ ระเบียบสะสม หรืออาจใช้เทคนิคการศึกษารายกรณีเป็นบางครั้ง นอกจากนั้นความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยีอาจทำให้เราสามารถนำระบบคอมพิวเตอร์มาใช้ในการจัดเก็บระบบข้อมูล ซึ่งจะทำให้การเก็บรักษาข้อมูล การจัดระบบข้อมูลเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ซึ่งข้อมูลที่เก็บรวบรวมไว้นี้จะเป็นพื้นฐานที่จะอำนวยความสะดวกให้แก่งานบริการต่างๆ ทางการแนะแนวทุกบริการ

4.2 บริการให้คำปรึกษา

คมเพชร ฉัตรศุภกุล (2540: 11) ได้กล่าวถึง การให้คำปรึกษา หมายถึง การให้ความช่วยเหลือเด็กที่มีปัญหาในด้านต่างๆ ให้สามารถเอาชนะอุปสรรค และปัญหาในชีวิตได้ การให้คำปรึกษาเป็นสิ่งสำคัญมากและเป็นหัวใจของการแนะแนว เพราะการแนะแนวเชื่อว่าคนเราจะต้องประสบปัญหาทุกคน และทุกคนก็ต้องการแก้ปัญหา เพื่อจะทำให้ปัญหาหมดไป ซึ่งเขาก็มีโอกาสจะได้รับความช่วยเหลือจากบุคคลหลายคน ผู้ให้คำปรึกษาจะต้องเป็นผู้ที่ผ่านการเรียนรู้ในระดับสูง การให้คำปรึกษาเป็นวิธีที่มีหลักเกณฑ์ต่างๆ มีทฤษฎีเป็นที่ยึด มีเทคนิคที่จะนำไปใช้ช่วยบุคคลได้อย่างมีประสิทธิภาพที่น่าเชื่อถือ

จิตรอารี เนตรหิน (2542: 133) กล่าวถึง การบริการให้คำปรึกษา หมายถึง การให้ความช่วยเหลือ ความใกล้ชิด ความอบอุ่น ความมั่นใจอันจะช่วยให้เด็กนักเรียนสามารถตัดสินใจและเลือกได้

อย่างฉลาด ถูกต้องเหมาะสมกับสภาพปัญหาความต้องการ เป็นบริการที่นับว่าเป็นหัวใจสำคัญของงานแนะแนวโดยเฉพาะการเรียนการสอนตามหลักสูตรใหม่ และในสภาวะเศรษฐกิจและสังคมยุคปัจจุบัน งานบริการในด้านนี้ คือ ให้คำปรึกษานักเรียนที่มีปัญหาด้านส่วนตัว การเรียน และอาชีพศึกษาและหาทางช่วยให้นักเรียนแก้ปัญหาของตนเองได้อย่างถูกต้องและเหมาะสมและเสนอแนะแนวทางปฏิบัติตนเพื่อเสริมสร้างบุคลิกภาพ

ลักขณา สิริวัฒน์ (2543: 298) ได้กล่าวถึง การบริการให้คำปรึกษาว่า เป็นหัวใจสำคัญของการบริการแนะแนว ซึ่งอาจถือว่าเป็นบริการที่สำคัญที่สุดในการบริการแนะแนวเป็นกระบวนการช่วยเหลือบุคคล โดยมีการพบปะเป็นส่วนตัวระหว่างผู้ให้คำปรึกษากับผู้รับบริการ เพื่อช่วยให้ผู้รับบริการเข้าใจตนเองและสิ่งแวดล้อมได้ดีขึ้น สามารถวางโครงการอนาคตของตนเองอย่างเหมาะสมและเป็นการช่วยให้ผู้รับบริการตัดสินใจแก้ปัญหาและป็นผู้นำตนเองได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งไม่ใช่เฉพาะจะสามารถแก้ปัญหาที่กำลังเผชิญอยู่เท่านั้น แต่จะช่วยให้มีทักษะในการแก้ปัญหาของตนเองได้อย่างฉลาดและสามารถปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อมได้ดี การให้คำปรึกษายังมีขอบเขตกว้างครอบคลุมถึงการให้คำปรึกษาที่เกี่ยวกับการศึกษาอาชีพและสังคมด้วย

จากที่ได้กล่าวมาสรุปได้ว่า การให้คำปรึกษา เป็นการช่วยเหลือนักเรียนที่มีปัญหาทั้งในด้านการเรียน อาชีพ หรือสุขภาพของตนและหาทางช่วยให้นักเรียนแก้ปัญหาของตนเองได้อย่างถูกต้องเหมาะสมและเสนอแนะแนวทางปฏิบัติตนเพื่อเสริมสร้างบุคลิกภาพ

หลักของการให้คำปรึกษา

1. การให้คำปรึกษาจะต้องกระทำไปด้วยความสมัครใจของผู้มาขอรับคำปรึกษา (Counselee) ไม่มีการบังคับหรือขอร้องแต่อย่างใด
2. ผู้ให้คำปรึกษา (Counselor) ต้องมีความรู้ผ่านการอบรมมีประสบการณ์ และฝึกฝนเกี่ยวกับการให้คำปรึกษามาโดยเฉพาะ พร้อมทั้งจะทำหน้าที่ของตนเองอย่างมีประสิทธิภาพ
3. ผู้ให้คำปรึกษาช่วยให้ผู้มาขอรับคำปรึกษาเข้าใจตัวเอง รู้จักตัวเอง และแก้ไขปัญหาด้วยตนเอง การแก้ไขปัญหามิใช่หน้าที่ของผู้ให้คำปรึกษา
4. ผู้ให้คำปรึกษาต้องสามารถเข้าใจว่า ปัญหาทุกอย่างไม่สามารถแยกออกจากปัญหาอื่นๆ ได้ อาจต้องมีความสัมพันธ์กัน เช่น ปัญหาเกี่ยวกับทางด้านเศรษฐกิจ เป็นเหตุสำคัญที่ทำให้เกิดปัญหาต่อครอบครัว ปัญหาต่อการเรียน เชื่อมโยงไปถึงปัญหาทางด้านสังคมและปัญหาเกี่ยวกับการเลือกอาชีพด้วย
5. ผู้ให้คำปรึกษายึดหลักว่า ผู้รับบริการแต่ละคนมีความแตกต่างทางด้านความสามารถ ความถนัด ความสนใจ ตลอดจนความแตกต่างทางฐานะเศรษฐกิจ สังคม ฉะนั้นในการปรึกษาจะต้องตระหนักถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล

ภารกิจในการบริหารจัดการงานแนะแนวด้านการให้คำปรึกษา

ภารกิจในการบริหารจัดการงานแนะแนวด้านการให้คำปรึกษา สำนักบริหารการศึกษาร่วมทั้งถิ่น (2544: 19-20) ได้เสนอรายละเอียดดังนี้

1. สถานที่สะดวกแก่การให้คำปรึกษาแก่นักเรียนทั้งเป็นกลุ่มและรายบุคคล
2. กำหนดตารางเวลาในการให้คำปรึกษาแก่นักเรียนไว้ที่ห้องแนะแนว
3. จัดทำบัตรนัดหมาย เพื่อให้นักเรียนเขียนนัดพบกับอาจารย์แนะแนวได้สะดวก
4. ทำบันทึกการให้คำปรึกษา หลังจากให้คำปรึกษาแก่นักเรียนทุกครั้ง ทุกราย
5. ทำผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่รวบรวมไว้ใน การให้คำปรึกษา
6. ศึกษารวบรวมข้อมูลนักเรียนที่มีปัญหาเหมือนๆ กัน มาจัดการให้คำปรึกษาเป็นกลุ่ม
7. บริการให้คำปรึกษาแก่ผู้ปกครอง นักเรียนที่ต้องการความช่วยเหลือแก้ปัญหา

พฤติกรรมของบุตรหลาน

8. บริการให้คำปรึกษาแก่ครู อาจารย์ ในกรณีที่ครูอาจารย์ต้องการความช่วยเหลือในเรื่องพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมของนักเรียน
9. ประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการแก้ไขพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมของเด็กและเยาวชนในกรณีที่เกิดปัญหาซับซ้อนเกินความสามารถของครูแนะแนว
10. สรุปปัญหานักเรียนและจัดทำสถิติเกี่ยวกับการให้คำปรึกษาอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง
11. ร่วมมือกับครูที่เกี่ยวข้องกับนักเรียนทำการศึกษารายกรณีในรายที่มีปัญหา
12. อื่นๆ เช่น การจัดกิจกรรมที่ช่วยให้นักเรียนเข้าใจตนเองเพื่อสนับสนุนการให้

คำปรึกษา

บริการให้คำปรึกษาเป็นงานที่ช่วยให้นักเรียนเข้าใจตนเองและสิ่งแวดล้อม แล้วนำไปสู่การป้องกันปัญหา ตัดสินใจแก้ปัญหา หรือพัฒนาสิ่งที่ตนปรารถนาอย่างเหมาะสม บริการนี้สำคัญครูแนะแนวต้องใช้เวลากับบริการนี้ถึงครึ่งหนึ่งของการจัดบริการแนะแนวทั้งหมด ซึ่งการให้คำปรึกษาที่มีประสิทธิภาพผู้ให้คำปรึกษาจำเป็นต้องมีข้อมูลที่ถูกต้อง ลึกซึ้ง เพียงพอ บริการนี้เป็นที่ยอมรับกันว่าต้องจัดอย่างจริงจัง ผู้ที่ทำหน้าที่แนะแนวจะต้องได้รับการฝึกอบรมมาโดยตรง สถานศึกษาจึงควรให้ความสำคัญอย่างมากและควรจัดดำเนินการและประเมินผลการดำเนินการในด้านนี้ให้ต่อเนื่อง

4.3 บริการสนเทศ

วัฒนา พัชราวณิช (2542: 148) กล่าวว่า บริการสนเทศ หมายถึง การให้ข้อมูล ข่าวสาร ความรู้เพื่อให้นักเรียนเกิดการพัฒนาเป็นกิจกรรมหนึ่งที่เกิดเนื่องจากการศึกษาและรวบรวมข้อมูล อันจะช่วยให้นักเรียนได้รับข้อมูล ข่าวสารความรู้ที่ตรงกับความต้องการในการส่งเสริม พัฒนา ตลอดจนแก้ไขปัญหาอย่างเหมาะสม วิธีการจัดบริการสนเทศ มี 2 วิธี คือ

1. การจัดบริการสนเทศเป็นรายบุคคล โดยให้บริการเป็นรายบุคคลเกี่ยวกับการศึกษาอาชีพการปรับตัวเพื่อช่วยให้นักเรียนสามารถวางโครงการในอนาคตได้อย่างดี
2. การจัดบริการสนเทศเป็นหมู่ เป็นการให้บริการแก่นักเรียนพร้อมๆ กันหลายคนหรือเป็นกลุ่มเฉพาะพวกที่มีความสนใจร่วมกัน ได้แก่ การปฐมนิเทศ การจัดงานอาชีพ การจัดการศึกษา นอกสถานที่ การจัดกิจกรรมแนะแนวการศึกษาต่อ การจัดชุมนุมต่างๆ การอภิปรายโต้วาที เป็นต้น

นุซลี อุภักย์ (2543: 79) ให้ความหมายของการบริการสนเทศว่า เป็นบริการที่ให้ข้อมูลข่าวสารแก่บุคคล เพื่อจะได้เป็นประโยชน์ต่อตัวนักเรียนในการทำความเข้าใจตนเอง และสิ่งแวดล้อมบุคคลทุกคนต้องการข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์ต่อการดำเนินชีวิต โดยเฉพาะอย่างยิ่งบุคคลที่กำลังอยู่ในช่วงของการตัดสินใจเลือกแนวทางชีวิต การศึกษา

จากข้างต้นกล่าวได้ว่า การให้บริการสนเทศของงานแนะแนวจะช่วยให้นักเรียนเป็นผู้ผู้รู้ ค้นคว้าหาข้อมูลจากข่าวสารต่างๆ รู้จักเลือกรู้จักใช้ตัวกับสิ่งแวดล้อมรอบตัวการนำเสนอข้อสนเทศที่เป็นประโยชน์อย่างแท้จริงจะทำให้เด็กรู้จักและเข้าใจตนเองดีขึ้น รู้จักปรับปรุงแก้ไขตนเองเพื่อที่จะได้มีชีวิตอยู่ในสังคมอย่างเป็นสุข

กิจกรรมที่จัดในการบริการสนเทศ ได้แก่ การปฐมนิเทศ (Orientation) กิจกรรมแนะแนว การศึกษาต่อ (Further Education Activities) การศึกษานอกสถานที่ (Field Trip) ผู้ศึกษาได้นำเสนอสาระสำคัญในแต่ละกิจกรรม ดังนี้

การปฐมนิเทศ

การปฐมนิเทศ เป็นกิจกรรมหนึ่งที่เกิดขึ้นเพื่อช่วยเหลือนักเรียนให้ปรับตัวเข้ากับสิ่งแวดล้อม บุคคล สถานที่ใหม่ๆ ได้ เป็นลักษณะของการแนะแนวหมู่อย่างหนึ่งซึ่งโรงเรียนนิยมจัดขึ้นต้นปีการศึกษา สำหรับช่วยเหลือนักเรียนที่มาเข้าโรงเรียนใหม่ นอกจากจะจัดกันในต้นปีการศึกษาแล้วหลายแห่งนิยมจัดสำหรับนักเรียนปีสุดท้าย เพื่อให้นักเรียนได้รู้จักและเข้าใจสิ่งแวดล้อมและสังคมที่ตนจะต้องออกไปพบและสามารถปรับตัวเข้ากับสิ่งแวดล้อมเหล่านั้นได้ สามารถแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นได้อย่างมีประสิทธิภาพ ในการปฐมนิเทศนี้นักเรียนได้มีโอกาสฟังอาจารย์ใหญ่ หรือผู้อำนวยการ ผู้ช่วยฝ่ายต่างๆ อธิบายชี้แจงแนะนำเกี่ยวกับการลงทะเบียนเลือกวิชาและการเรียนให้เหมาะสมกับตนชี้แจงลักษณะวิชา เนื้อหา เกณฑ์อย่างต่ำ และความมุ่งหมายตลอดจนชี้แจง แนะนำผู้สอนวิชาต่างๆ ให้นักเรียนได้รู้จัก จะเห็นได้ว่า การปฐมนิเทศอาจจัดขึ้นสำหรับนักเรียนคนเดียวกันมากกว่าหนึ่งครั้งมิได้จัดปฐมนิเทศเพียงครั้งเดียวเฉพาะนักเรียนใหม่ที่มาเข้าเรียนเท่านั้น ในการปฐมนิเทศเรื่องต่อไปนี้ถูกแนะนำนักเรียนใหม่ให้รู้จักและเข้าใจวิธีใช้ คือ

1. อาคารสถานที่ การเรียกชื่ออาคารและเลขหมายประจำอาคาร ตลอดจนห้องเรียนต่างๆ ด้วย
2. ห้องพิเศษต่างๆ เช่น ห้องอาจารย์ใหญ่หรือผู้อำนวยการ ห้องแนะแนว ห้องสมุด ห้องอาหาร ห้องน้ำห้องส้วม โรงพลศึกษา ห้องพยาบาล ห้องอัจฉริยะ ห้องวิทยาศาสตร์ ห้องภาษาต่างประเทศ ห้องพระพุทธศาสนา ร้านสหกรณ์ เป็นต้น
3. ระเบียบวินัยของโรงเรียน
4. การเลือกและร่วมกิจกรรมเสริมหลักสูตร
5. ประวัติ สี และเพลงของโรงเรียน
6. สัญญาณต่างๆ ที่โรงเรียนให้นัดหมายนักเรียน
7. ระยะเวลาที่โรงเรียนเข้าและเลิกเรียน

8. ที่เก็บรถจักรยาน รถจักรยานยนต์ และรถยนต์

9. ที่คืนของหายเมื่อเก็บของตกได้

จุดมุ่งหมายของการปฐมนิเทศ

วัชรีย์ ทรัพย์มี (2531: 77) ได้กล่าวถึงจุดมุ่งหมายของการปฐมนิเทศ ดังนี้

1. เพื่อช่วยให้นักเรียนที่เข้าใหม่หรือขึ้นชั้นใหม่ได้รู้วัตถุประสงค์ของโรงเรียนหลักสูตร กิจกรรมเสริมหลักสูตร การเรียนการสอน การวัดผล บริการต่างๆ ที่โรงเรียนจัดให้นักเรียน
2. เพื่อให้นักเรียนเก่า คณะครู ทำความคุ้นเคยกับนักเรียนใหม่จะได้สร้างสัมพันธภาพที่ดี ซึ่งกันและกัน ส่งผลให้เกิดความสามัคคีสามัคคี

การวางแผนการจัดปฐมนิเทศ

นุชลี อุปมัย (2543: 88) ได้กล่าวถึง การวางแผนการจัดปฐมนิเทศ เพื่อให้บรรลุตาม เป้าหมายที่วางไว้ ดังนี้

1. กำหนดหัวข้อที่จะปฐมนิเทศ
2. เชิญวิทยากรมาชี้แจงในแต่ละหัวข้อ
3. กำหนดวันที่จะทำการปฐมนิเทศ ก่อนเปิดภาคเรียนหรือวันแรกของการเรียน ทำการปฐมนิเทศกี่วัน
4. สถานที่ที่ใช้จัดปฐมนิเทศจะใช้สถานที่ใด ขนาดห้องเพียงพอกับจำนวนทั้งหมดหรือไม่ มีแสงสว่างเพียงพอหรือไม่
5. วันปฐมนิเทศจะให้ผู้ปกครองนักเรียนมาร่วมฟังด้วยหรือไม่ ถ้าต้องนั่งฟังด้วยจะให้นั่งร่วมกับนักเรียนหรือแยกกัน
6. เตรียมแบบสอบถามเพื่อประเมินผลการจัดปฐมนิเทศ

การจัดกิจกรรมแนะแนวการศึกษาต่อ (Further Education Action)

นุชลี อุปมัย (2543: 90) ได้กล่าวถึง การจัดกิจกรรมแนะแนวการศึกษา อาจจัดในรูปของ (สัปดาห์แนะแนวการศึกษาต่อ) โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้ผู้เรียนได้เห็นโอกาสทางการศึกษาใน สาขาวิชาต่างๆ และทราบถึงคุณสมบัติของผู้ที่จะศึกษาในสาขานั้นๆ รวมทั้งโอกาสที่จะศึกษาใน ระดับสูงต่อไปในแต่ละสายวิชา ซึ่งข้อมูลดังกล่าวจะช่วยให้ผู้เรียนสามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการตัดสินใจเลือกต่อในสาขาวิชาที่ตรงกับความต้องการของตนเองและของสังคมได้อย่างเหมาะสม การจัดกิจกรรมแนะแนวอาจจัดในลักษณะของนิทรรศการ มีแผนภูมิเอกสารเกี่ยวกับแนวการศึกษา ต่อสำหรับนักเรียนค้นคว้า และจัดเชิญวิทยากรซึ่งเป็นเจ้าหน้าที่จากสถาบันการศึกษาหรือนักเรียน เก่าที่เรียนต่อตามสถาบันการศึกษาต่างๆ มาชี้แจงให้นักเรียนฟังเกี่ยวกับเรื่องแนวการศึกษาต่อ หลักสูตรการเรียน การสอนวัดผล ค่าเล่าเรียน ค่าใช้จ่ายต่างๆ ตลอดจนจนการสอบคัดเลือกเข้าสถาบัน เหล่านั้นแล้วแบ่งกลุ่มนักเรียน เพื่ออภิปรายให้เกิดความกระจ่าง

การจัดกิจกรรมแนะแนวการศึกษาต่อ โดยจัดสัปดาห์แนะแนวการศึกษาเป็นการให้ข้อมูลเกี่ยวกับโอกาสทางการศึกษา เพื่อให้ผู้เรียนเห็นเลือกที่หลากหลายทางการศึกษาซึ่งอาจจะจัดตลอดทั้งสัปดาห์หรืออาจจะจัด 2 - 3 คน กิจกรรมที่จัด ได้แก่

1. การจัดนิทรรศการ ที่มีการนำเสนอแผนภูมิ และแจกแผ่นพับที่แสดงให้เห็นแนวทางที่จะศึกษาต่อในสายวิชาต่างๆ รวมทั้งการเชื่อมต่อของโอกาสที่จะศึกษาในระดับสูงต่อไปในอนาคต แผนภูมิตังกล่าวควรมีความกระจ่าง มีสีสันที่สะดุดตาและดึงดูดความสนใจรวมทั้งมีการเน้นให้เห็นถึงจุดต่อที่สำคัญในแต่ละสายการศึกษาย่างชัดเจน

2. เชิญวิทยากรเป็นศิษย์เก่า และกำลังศึกษาอยู่ในสถาบันการศึกษาต่างๆ มาเล่าประสบการณ์ที่ผ่านมาในเรื่องของการเตรียมตัวเข้าศึกษาต่อ การสอบ และชีวิตในสถานศึกษาใหม่

ภารกิจในการบริหารจัดการงานแนะแนวด้านบริการสนเทศ

ภารกิจในการบริหารจัดการงานแนะแนวด้านบริการสนเทศ สำนักบริหารการศึกษาค้นคว้า (2544: 20) ได้เสนอรายละเอียด ดังนี้

1. รวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการศึกษา อาชีพ การปรับตัวและข้อมูลอื่นๆ ที่มีประโยชน์แก่นักเรียนจากแหล่งความรู้ต่างๆ

2. นำข้อมูลที่รวบรวมได้เสนอแก่นักเรียนโดยวิธีที่เหมาะสม เช่น การจัดป้ายนิเทศ นิทรรศการ จัดฉายวิดีโอ จัดอภิปราย จัดพิมพ์เอกสารต่างๆ เป็นต้น

3. บุคลากรที่เป็นคณะกรรมการแนะแนวควรมีความรู้ในด้านการจัดนำเสนอข้อมูล เช่น ด้านการเขียนอักษร การจัดป้ายนิเทศ เป็นต้น

4. ศึกษาความต้องการของนักเรียนด้านบริการสนเทศ

5. จัดบริการสนเทศในเนื้อหา กระบวนการวิธีการที่ตรงกับความต้องการและความสนใจของนักเรียน

6. จัดตั้งศูนย์การสนเทศระหว่างโรงเรียนในกลุ่มเพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลซึ่งกันและกัน

7. จัดบริการสนเทศแก่ชุมชนตามความเหมาะสม เช่น จัดแนะแนวสัญจรแก่นักเรียนชั้น ป. 6 เป็นต้น

8. จัดบริการสนเทศสำหรับนักเรียน ครู และผู้ปกครอง

9. จัดทำหรือจัดหาเอกสารเกี่ยวกับการเรียน การศึกษา อาชีพ การปรับตัวไว้สำหรับนักเรียนค้นคว้าในห้องแนะแนว

10. จัดให้ความรู้เรื่องอาชีพต่างๆ ตามความต้องการตลาดแรงงาน และอาชีพที่มีทรัพยากรให้ท้องถิ่นแก่นักเรียนเพื่อการเตรียมตัวประกอบอาชีพ

11. ส่งเสริมให้นักเรียนหารายได้พิเศษระหว่างเรียน

12. ประสานงานกับครูที่สอนวิชาการอาชีพเพื่อให้ความรู้แก่นักเรียนเรื่องการจัดการ

13. อื่นๆ ที่เกี่ยวข้องด้วยการให้ข้อมูลช่วยเหลือนักเรียนตามสภาพ

การให้บริการสนเทศในโรงเรียนจะให้บริการในรูปแบบ การปฐมนิเทศ การปัจฉินิเทศ นักเรียนและผู้ปกครอง การศึกษานอกสถานที่ การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร การทำเสียงตามสาย การทำป้ายข่าวสาร ในส่วนของโรงเรียนขยายโอกาสกิจกรรมที่เพิ่มเติมจากระดับประถม คือ การจัดกิจกรรมศึกษาต่อ การจัดชั่วโมงโฮมรูมหรือคาบแนะแนว การอภิปรายโต้วาที การจัดกิจกรรมทั้งหมดที่กล่าวมาจะครอบคลุมในเรื่องของวิธีการเรียนที่มีประสิทธิภาพ การวัดผลการเรียน ปัญหาและอุปสรรคในการเรียน การเรียนซ่อมเสริม กิจกรรมเสริมหลักสูตร การเตรียมตัวสอบ การศึกษาต่อ ดังนั้นข้อมูลต่างๆ จึงต้องเป็นปัจจุบัน ถูกต้อง ทันเหตุการณ์และเพียงพอที่จะให้นักเรียนได้ใช้ประโยชน์ ซึ่งการเสนอข้อมูล ควรเสนอครอบคลุมทั้งด้านการศึกษา อาชีพ และการพัฒนาตนเอง ด้วยวิธีที่เหมาะสมอย่างต่อเนื่อง

4.4 บริการจัดวางตัวบุคคล

คมเพชร ฉัตรศุภกุล (2540: 11) ได้กล่าวถึง การจัดวางตัวบุคคล มีจุดมุ่งหมายเพื่อช่วยให้บุคคลแต่ละคนได้มีโอกาสพิจารณาตนเองให้อยู่ในสภาพการณ์ในด้านต่างๆ เช่น ด้านอาชีพ ด้านการศึกษา ช่วยให้นักเรียนได้ตรงกับความถนัด ความสนใจประกอบอาชีพตรงกับความสามารถ เลือกทำกิจกรรมต่างๆ ในชีวิตได้เหมาะสมกับตนเอง

ลักขณา สิริวัฒน์ (2543: 302-303) ได้กล่าวว่า การจัดวางตัวบุคคลเป็นบริการที่ช่วยให้นักเรียนประสบผลสำเร็จในชีวิตด้านการศึกษาล่าเรียน ด้านการประกอบอาชีพ เพราะการจัดวางตัวบุคคลเป็นเรื่องที่เกี่ยวกับคุณภาพในการปรับตัวของนักเรียนที่มีต่อสถานการณ์ต่างๆ ในชีวิตประจำวัน การจัดวางตัวบุคคลเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับตัวนักเรียนตลอดชีวิต เพราะนักเรียนจะได้รับการป้องกัน ส่งเสริม พัฒนา ช่วยเหลือในประสบการณ์ต่างๆ และในสถานการณ์ต่างๆ ตลอดชีวิตของนักเรียน นักเรียนหรือบุคคลทุกคนจะผ่านจากสถานการณ์หนึ่งไปยังอีกสถานการณ์หนึ่ง ตลอดเวลา และการที่สังคมจะเจริญก้าวหน้าได้มากน้อยเพียงใดขึ้นอยู่กับประชากรในสังคมนั้นๆ ได้รับการจัดวางตัวบุคคลอย่างเหมาะสม

จากข้างต้นสรุปได้ว่า บริการจัดวางตัวบุคคล หมายถึง การให้นักเรียนได้รับประสบการณ์ตรง หรือฝึกฝนทักษะในเรื่องที่ตนสนใจ การจัดบรรยากาศสิ่งแวดล้อม ตลอดจนกิจกรรมให้นักเรียนได้รับประสบการณ์ดังกล่าวนั้นโดยจัดให้สอดคล้อง ต่อเนื่องกับกระบวนการเรียนการสอน ทั้งสอดคล้องกับผลจากการวิเคราะห์ข้อมูล ความสนใจ ความต้องการ

หลักของการจัดบริการจัดวางตัวบุคคล

อุษณีย์ สุกุณา (มาลินี จุโฑปะมา. 2536; อ้างอิงจาก อุษณีย์ สุกุณา. 2547: 60-61) ให้หลักในการจัดบริการวางตัวบุคคล ดังนี้

1. บริการจัดวางตัวบุคคลควรจะเป็นบริการเพื่อนักเรียนทุกคน โดยมุ่งให้นักเรียนทุกคนได้รับประโยชน์จากสิ่งแวดล้อมมากที่สุด
2. บริการจัดวางตัวบุคคลเป็นบริการที่ต้องมาที่หลังบริการสนเทศ และบริการปรึกษา กล่าวคือ ก่อนที่นักเรียนจะได้รับการจัดวางตัวบุคคลไว้ให้เรียนวิชาใด หรือฝึกหัดปฏิบัติงานใดนั้น

เขาจะต้องได้รับข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการศึกษาและสังคมส่วนตัว และมีโอกาสคิดไตร่ตรองดูแล้วว่าตัวเองต้องการอะไร จึงจะได้รับบริการจัดวางตัวบุคคลนี้ได้

3. การจัดวางตัวบุคคลจะกระทำเมื่อครูแนะแนวได้รู้จักนักเรียนอย่างถ่องแท้แล้ว เพื่อให้เกิดการจัดวางตัวบุคคลที่เหมาะสมกับนักเรียนแต่ละคน

4. สิทธิและเสรีภาพในการเลือกโอกาสของนักเรียนเป็นสิ่งที่ผู้ให้บริการจัดวางตัวบุคคลต้องเคารพอยู่เสมอ นักเรียนจะต้องไม่ถูกจัดวางโดยขัดต่อความต้องการ ความสนใจ หรือค่านิยมของเขา

ส่วนลักษณะ สรีวิวัฒน์ (2543: 306) ได้กล่าวถึงหลักในการบริการวางตัวบุคคล ดังนี้

1. ผู้บริหารแต่งตั้งบุคลากรที่จะให้บริการด้านนี้โดยเฉพาะแยกจากบุคลากรของงานด้านอื่นๆ
2. บุคลากรที่จะทำหน้าที่ให้การป้องกัน ส่งเสริม พัฒนา ช่วยเหลือควรจะเป็นผู้ที่มีความรู้ความเข้าใจเรื่องการแนะแนวและการจัดวางตัวบุคคล มีความรู้เกี่ยวกับโลกกว้างทางการศึกษาและโลกของงานทั้งภายในท้องถิ่นและของประเทศ
3. สำนักงานของการป้องกัน ส่งเสริม พัฒนา ช่วยเหลือ ควรมีเครื่องมือและเครื่องอำนวยความสะดวกต่างๆ อย่างพอเพียง ไม่ว่าจะเป็นวัสดุครุภัณฑ์ สำนักงาน เช่น โต๊ะ เก้าอี้ ที่เก็บบัตร ตู้เอกสาร และสิ่งจำเป็นอย่างอื่น เช่น โทรศัพท์ เพื่อช่วยให้การติดต่อสื่อสารเป็นไปอย่างสะดวกและมีความรวดเร็ว
4. ควรกำหนดขอบเขตของงานไว้อย่างชัดเจน ไม่ควรจะเป็นการป้องกัน ส่งเสริม พัฒนา ช่วยเหลือ

ประเภทของบริการจัดวางตัวบุคคล

วัชรีย์ ทรัพย์มี (2531) และอุษณีย์ เย็นสบาย (2533) ได้กล่าวถึงการบริการจัดวางตัวบุคคลสอดคล้องกันว่าการบริการจัดวางตัวบุคคลในโรงเรียน แบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ

1. บริการจัดวางตัวบุคคลภายในโรงเรียน (In-School Placement) เป็นบริการที่จะทำให้ นักเรียนเกิดแนวปฏิบัติในการดำรงชีวิตอยู่ในโรงเรียนอย่างมีความสุข ปรับตัวได้ดีกับกระบวนการทางการศึกษา ค้นหาตนเองในด้านความสามารถ ความถนัด ความสนใจ ฯลฯ และเกิดการตัดสินใจที่ดีเกี่ยวกับความเป็นไปได้ของการศึกษาที่ได้รับกับอาชีพของสังคม โดยบริการจัดวางตัวนักเรียนภายในโรงเรียนมีวัตถุประสงค์ คือ

- 1.1 เพื่อช่วยให้นักเรียนได้เรียนตามหลักสูตรและเรียนวิชาที่มีประโยชน์ และเหมาะสมกับตนเองก่อนที่นักเรียนจะลงทะเบียนวิชาใดจะต้องได้รับการปรึกษาและพิจารณาแล้วเป็นอย่างดีเกี่ยวกับลักษณะวิชานั้นๆ บริการนี้จะเป็นการช่วยไม่ให้นักเรียนเลือกวิชาที่ไม่ตรงกับความถนัด ความสนใจของตน โดยเลือกตามเพื่อน หรือเลือกเพราะไม่มีความรู้เกี่ยวกับลักษณะวิชานั้นๆ
- 1.2 เพื่อช่วยให้นักเรียนได้เข้าเรียนในโครงการพิเศษที่โรงเรียนจัดให้ เช่น โครงการอ่านซ่อมเสริม โครงการสอนซ่อมเสริม สำหรับนักเรียนที่เรียนอ่อนในวิชานั้นๆ

1.3 เพื่อช่วยให้นักเรียนได้เข้าร่วมกิจกรรมเสริมหลักสูตรที่เหมาะสมกับความสามารถ ความถนัด ความสนใจของนักเรียน เพื่อประโยชน์แก่นักเรียนทางด้านเสริมสร้างวิชาการ ฝึกทักษะทางสังคม และเป็นการฝึกอาชีพในบางกิจกรรม

1.4 เพื่อช่วยนักเรียนที่ขาดแคลนทุนทรัพย์ได้รับทุนการศึกษาหรือบริการอาหารกลางวัน

2. บริการจัดวางตัวนักเรียนภายนอกโรงเรียน (Out-School Placement) เป็นบริการจัดวางตัวนักเรียนที่โรงเรียนควรจัดให้นักเรียน เพื่อส่งผลต่อนักเรียนไปยังที่ที่เหมาะสมสำหรับเขา งานส่วนใหญ่จะเป็นการติดต่อกับหน่วยงานอื่นๆ ที่มีความเกี่ยวข้องทางด้านการศึกษาและอาชีพ โดยบริการจัดวางตัวนักเรียนภายนอกโรงเรียนมีวัตถุประสงค์ดังนี้ คือ

1. เพื่อช่วยหาทุนการศึกษาให้นักเรียนที่ขาดแคลนทุนทรัพย์แค่ประสงค์จะศึกษาต่อ
2. เพื่อช่วยให้นักเรียนได้ทำงานในวันหยุดทำงานระหว่างโรงเรียนปิดเทอม หรือได้งานทำเมื่อสำเร็จการศึกษาจากโรงเรียนไปแล้ว บริการจัดวางตัวบุคคลเกี่ยวกับการทำงานนี้ ครูแนะแนวยึดหลักบรรจุคนให้เหมาะกับงาน ผู้ใดมีความสามารถหรือถนัดงานชนิดใดก็พยายามช่วยให้ทำงานชนิดนั้นหรือประเภทนั้น

3. เพื่อหาสถานที่อยู่อาศัยแก่นักเรียน

ภารกิจในการบริหารจัดการงานแนะแนวด้านการจัดวางตัวบุคคล

ภารกิจในการบริหารจัดการงานแนะแนวด้านการจัดวางตัวบุคคล สำนักบริหารการศึกษา ส่วนท้องถิ่น (2544: 20-21) ได้เสนอรายละเอียด ดังนี้

1. ร่วมมือกับฝ่ายวิชาการในการช่วยเหลือนักเรียนเลือกวิชาเรียนและแผนการเรียน
2. ช่วยเหลือนักเรียนในการเลือกเข้าร่วมกิจกรรมหรือชุมนุม
3. ติดต่อกับฝ่ายจัดหาทุนการศึกษาเพื่อคัดเลือกนักเรียนเข้ารับทุนการศึกษาตามความ

จำเป็น

4. ประสานงานให้นักเรียนได้ทำงานเวลาว่างและขณะอยู่ในโรงเรียน เช่น ช่วยงานห้องสมุด ช่วยงานบริการอาหารกลางวัน อาจได้ค่าตอบแทนบ้าง

5. จัดทำระเบียบนักเรียนที่มีความสามารถพิเศษ เพื่อความสะดวกในการส่งเสริม

นักเรียน

6. ร่วมกับฝ่ายวิชาการในการจัดนักเรียนเข้าเรียนซ่อมเสริม
7. ช่วยเหลือนักเรียนที่มีปัญหาด้านสุขภาพ โดยส่งไปรักษาในสถานพยาบาล
8. อื่นๆ เช่น บริการช่วยเหลือนักเรียนตามความจำเป็นแต่ละราย

บริการจัดวางตัวบุคคล เป็นบริการที่ทางโรงเรียนจัดขึ้นมาเพื่อให้ความช่วยเหลือ กระตุ้นและให้กำลังใจนักเรียนแต่ละคนในการวางโครงการชีวิตของตน ทั้งในด้านการศึกษา อาชีพ สังคม และส่วนตัว เป็นการช่วยให้นักเรียนแต่ละคนได้ปฏิบัติตามโครงการของตนและยังรู้จักปรับปรุงหรือเปลี่ยนแปลงโครงการของตนให้เหมาะสม ซึ่งจะช่วยให้นักเรียนแต่ละคนประสบความสำเร็จในการ

เรียน ในการเข้าร่วมกิจกรรมในการประกอบอาชีพ และในการดำรงชีวิตอยู่ในสังคม เนื่องจากได้กระทำกิจกรรมเหล่านั้นสอดคล้องกับความสามารถ ความถนัด ความสนใจ ค่านิยม ความเชื่อ สภาพร่างกายและฐานะทางเศรษฐกิจ

4.5 บริการติดตามและประเมินผล

ลักขณา สิริวัฒน์ (2543: 307-308) ได้กล่าวว่า การติดตามผล หมายถึง บริการที่ทางโรงเรียนจัดทำขึ้นเพื่อศึกษาติดตามผลการให้ความช่วยเหลือที่ทางโรงเรียนได้จัดให้กับนักเรียนของตน ไม่ว่าจะยังเรียนอยู่ในโรงเรียนหรือออกจากโรงเรียนแล้วว่าได้มีการพัฒนาหรือมีการเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้นหรือไม่ และมากน้อยเพียงไร มีปัญหาและอุปสรรคอะไรบ้าง และยังช่วยให้ทราบถึงข้อดีและข้อบกพร่องของโครงการให้ความช่วยเหลือต่างๆ อันจะเป็นประโยชน์ต่อการดำเนินงานต่อไปให้ถูกต้องเหมาะสม และบรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้มากยิ่งขึ้น

การติดตามผล มีความสำคัญต่อการจัดโครงการบริการแนะแนวในโรงเรียนเป็นอย่างมาก เพราะเป็นบริการที่ทางโรงเรียนและฝ่ายแนะแนวได้ทราบว่าบริการและกิจกรรมต่างๆ ที่ทางโรงเรียนจัดให้แก่แก่นักเรียนนั้นได้ช่วยกันสนับสนุนส่งเสริมให้นักเรียนได้เกิดความเจริญงอกงามและมีพัฒนาการตามที่ได้ตั้งจุดมุ่งหมายไว้หรือไม่ มีปัญหาหรืออุปสรรคอะไรบ้างที่กีดกันไม่ให้นักเรียนได้เกิดความเจริญงอกงามและมีพัฒนาการได้สูงสุด เพื่อที่ทางโรงเรียนจะได้พิจารณาหาวิธีการให้ความช่วยเหลือและส่งเสริมให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

กรมวิชาการ (2545: 7) เสนอว่า การติดตามและประเมินผล เป็นการติดตามผลการดำเนินงานแนะแนวต่างๆ ที่จัดให้แก่แก่นักเรียน การติดตามประเมินผลแบ่งเป็น 2 อย่าง คือ 1) การติดตามและประเมินผลที่มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาผลที่เกิดขึ้นกับนักเรียนซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการช่วยเหลือนักเรียนแต่ละคนให้สามารถแก้ปัญหาและปรับปรุงตนในด้านต่างๆ ได้เหมาะสม เพราะสามารถนำข้อมูลที่ได้ไปใช้ประเมินผลการดำเนินงานแนะแนวและงานอื่นๆ ของโรงเรียน 2) การติดตามผลและประเมินผลที่มีวัตถุประสงค์ เพื่อพิจารณาผลที่ได้จากการดำเนินโครงการแนะแนวว่ามีคุณค่ามากน้อยเพียงใด ได้ผลอย่างไร ควรปรับปรุงพัฒนาอย่างไร และควรขยายผลต่อไปหรือไม่ เป็นต้น

ดังนั้นสรุปได้ว่า บริการติดตามประเมินผล หมายถึง การปฏิบัติการอย่างต่อเนื่องจากบริการต่างๆ ที่กำหนด เพื่อติดตาม ดูแลว่านักเรียนมีสิ่งใดที่ต้องปรับปรุง แก้ไข พัฒนา ตลอดจนติดตามการจัดกิจการต่างๆ ว่าสัมฤทธิ์ผลเพียงใดมีสิ่งใดต้องปรับปรุงให้มีคุณภาพยิ่งขึ้น การบริการติดตามและประเมินผลให้ถ่องแท้ สามารถแยกงานออกได้เป็น 2 งาน คือ งานติดตามผล และงานประเมินผล

1. งานติดตามผล มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลที่เกิดขึ้นกับนักเรียน ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการช่วยนักเรียนแต่ละคนให้สามารถแก้ปัญหาและปรับปรุงตนในด้านต่างๆ ได้อย่างเหมาะสม และเพื่อนำข้อมูลที่ได้มานั้นไปใช้ประเมินผลการดำเนินงานแนะแนวและงานด้านอื่นๆ ของโรงเรียน

เครื่องมือ และวิธีการติดตามผลนั้นมีหลายชนิด เช่น การสำรวจ การสอบถาม ไปรษณียบัตร การสัมภาษณ์บุคคลผู้ใกล้ชิดกับนักเรียน หรือสัมภาษณ์นักเรียนโดยตรง เป็นต้น

2. งานประเมินผล มีวัตถุประสงค์หลักเพื่อพิจารณาถึงผลที่เกิดจากการดำเนินโครงการ และแนวว่ามีคุณค่ามากน้อยเพียงใด

ประเภทการติดตามและประเมินผล

ลักขณา สริวัฒน์ (2543: 308-309) ได้กล่าวว่า การติดตามผล มีความจำเป็นและสำคัญมากเพราะเป็นการติดตามผลที่มีการวางแผนและมีการกำหนดจุดมุ่งหมายไว้อย่างชัดเจน ตลอดจนบุคลากร เครื่องมือ เวลา และประชากร เพื่อช่วยให้การติดตามเกิดประโยชน์อย่างแท้จริงสำหรับนักเรียนที่ควรได้รับการติดตามผลจากฝ่ายแนะแนวของโรงเรียนสามารถ จำแนกได้ 5 ประเภท ดังนี้

1. นักเรียนทั่วไป (Individual Pupils) ซึ่งกำลังศึกษาอยู่ในโรงเรียนเพื่อติดตามดูว่านักเรียนได้รับประโยชน์จากการบริการและกิจกรรมต่างๆ ที่ทางโรงเรียนได้จัดให้หรือไม่ โดยการสัมภาษณ์ ชักถาม พูดคุย เพื่อจะได้นำข้อมูลเหล่านั้นมาใช้เป็นแนวทางให้ความช่วยเหลือนักเรียนต่อไปถ้าพบว่านักเรียนมีปัญหาเกิดขึ้น
2. นักเรียนที่ได้รับการแนะแนวไปนานแล้ว เพื่อติดตามดูว่านักเรียนได้ปฏิบัติตามข้อตกลงที่ได้รับจากการแนะแนวหรือไม่เพียงไร และผลการปฏิบัติตามข้อตกลงช่วยให้นักเรียนได้มีพฤติกรรมเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้นหรือไม่ และผู้ติดตามผลควรจะได้บันทึกข้อมูลที่ได้จากการติดตามผลไว้ในระเบียบงานสะสม เพื่อจะได้ช่วยให้การช่วยเหลือครั้งต่อไปได้ผลดียิ่งขึ้น
3. นักเรียนที่ได้รับการศึกษาเป็นรายกรณี ได้แก่ นักเรียนที่ได้รับการช่วยเหลือเป็นกรณีพิเศษ เนื่องจากมีปัญหาารุนแรงบางประการ เช่น ด้านการเรียนจนต้องได้รับการสอนซ่อมเสริมวิชาใดวิชาหนึ่งโดยเฉพาะ หรือนักเรียนที่มีปัญหาด้านอารมณ์หรือการปรับตัวที่จำเป็นต้องได้รับการให้คำปรึกษาเป็นระยะเวลายาวนานพอสมควร นักเรียนประเภทนี้ควรจะได้มีการติดตามผลเป็นระยะๆ หลังจากที่นักเรียนได้รับการช่วยเหลือไปแล้ว และควรจะได้มีการติดตามผลเป็นระยะเวลายาวนานพอสมควร เพื่อดูว่าผลการให้ความช่วยเหลือเป็นอย่างไร นักเรียนมีการเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้นหรือไม่ ควรจะได้ให้ความช่วยเหลือเพิ่มเติมอย่างไรต่อไป เพื่อช่วยให้นักเรียนที่ผ่านพ้นปัญหาไปได้อย่างแท้จริง
4. นักเรียนที่เลื่อนชั้นสูงขึ้น ควรติดตามผลนักเรียนที่เลื่อนชั้นสูงขึ้น เช่น เลื่อนจาก ม.1 เป็น ม.2 หรือ ม.3 เป็นต้น เพื่อศึกษาว่าการที่นักเรียนเลื่อนชั้นสูงขึ้นก่อให้เกิดปัญหาแก่นักเรียนบ้างหรือไม่ นักเรียนสามารถปรับตัวได้ดีเพียงไร ถ้าพบว่านักเรียนมีปัญหาในเรื่องใดก็จะสามารถให้การช่วยเหลือได้ทันที ทำให้ไม่เป็นอุปสรรคต่อการศึกษาเล่าเรียนของนักเรียน
5. นักเรียนที่ออกจากโรงเรียนไปแล้ว ในกรณีนักเรียนที่ลาออกจากโรงเรียนไปแล้วยังสามารถ จำแนกออกได้เป็น 2 ประเภท คือ ผู้ที่เรียนสำเร็จหลักสูตร ผู้ที่เรียนไม่สำเร็จหลักสูตร หรือผู้ที่ยกเลิกกลางคัน การติดตามผลนักเรียนที่ออกจากโรงเรียนไปแล้วจัดว่าเป็นด้านที่สำคัญที่สุดของ

การติดตามผล เพราะไม่เพียงแต่จะได้ข้อมูลอันแสดงถึงพัฒนาการของนักเรียนที่ออกจากโรงเรียนไปแล้ว ซึ่งเปรียบเสมือนผลผลิตของโรงเรียน ข้อมูลต่างๆ ที่ได้มาช่วยสะท้อนให้เห็นผลของหลักสูตรการเรียนการสอน กิจกรรมและบริการต่างๆ ในโรงเรียนว่ามีประโยชน์และคุณค่ามากน้อยเพียงใดเมื่อเขาออกจากโรงเรียนไป

ภารกิจในการบริหารจัดการงานแนะแนวด้านการติดตามและประเมินผล

ภารกิจในการบริหารจัดการงานแนะแนวด้านการติดตามและประเมินผล สำนักบริหาร การศึกษาส่วนท้องถิ่น (2544: 21) ได้เสนอรายละเอียด ดังนี้

1. ติดตามผลการให้ความช่วยเหลือนักเรียนในด้านต่างๆ เช่น การศึกษา ด้านอาชีพ และ ด้านการปรับตัว
2. ติดตามผลนักเรียนที่ออกจากโรงเรียนกลางคันไม่จบหลักสูตร
3. ติดตามผลการศึกษาของนักเรียนที่จบการศึกษาจากโรงเรียน
4. จัดระบบการติดตามผลนักเรียนเป็นระยะๆ และสรุปผลการติดตามเสนอผู้บริหารและผู้ที่เกี่ยวข้อง
5. อื่นๆ เช่น ใช้การติดตามผลด้วยวิธีต่างๆ เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ชัดเจนและนำมาแก้ไขได้ทันเวลา

บริการติดตามผลเป็นการบริการที่ทางโรงเรียนจัดขึ้นเพื่อศึกษาติดตามผลการให้ความช่วยเหลือที่ทางโรงเรียนได้จัดให้นักเรียนของตน ไม่ว่าจะยังเรียนอยู่ในโรงเรียนหรือออกจากโรงเรียนไปแล้วว่าได้มีการพัฒนาหรือมีการเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้นหรือไม่ และมากน้อยเพียงไร มีปัญหาและอุปสรรคอะไรบ้าง และยังช่วยให้ทราบถึงข้อดีและข้อบกพร่องของโครงการให้ความช่วยเหลือต่างๆ อันจะเป็นประโยชน์ต่อการดำเนินงานต่อไปให้ถูกต้อง เหมาะสมและบรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้มากยิ่งขึ้น

ในการปฏิบัติภารกิจบริหารงานแนะแนวตามบทบาทหน้าที่อย่างครบถ้วนจะทำให้เกิดผลดีกับการแนะแนว โดยปฏิบัติตามลำดับขั้นตอนและจัดบริการแนะแนวให้ครบทั้ง 5 บริการ คือ บริการรวบรวมข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคล บริการให้คำปรึกษา บริการจัดวางตัวบุคคล บริการ สันทัด และบริการติดตามและประเมินผล

5. การบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนด้านการแนะแนว

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยกำหนดกรอบการวิจัยโดยใช้กระบวนการบริหารคุณภาพ ตามแนวทางการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ใน 4 ด้าน (กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ. 2545) ได้แก่ ด้านการเตรียมและการวางแผน ด้านการปฏิบัติตามแผน ด้านการกำกับ ติดตาม ประเมินผล และรายงาน และด้านการปรับปรุงและพัฒนา ซึ่งมีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกันอย่างเป็นกระบวนการต่อเนื่อง ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. ด้านการเตรียมการและวางแผนดำเนินงาน มีการแต่งตั้งคณะอนุกรรมการแนะแนว เพื่อศึกษาวิเคราะห์ข้อมูล สภาพความต้องการของผู้เรียน สภาพปัญหา นโยบายจัดการศึกษาและ สภาพความพร้อมของสถานศึกษารวมทั้งจัดทำแผนปฏิบัติการ
2. ด้านการปฏิบัติตามแผน มีการสร้างความตระหนัก ความเข้าใจกับบุคลากรทุกคน ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องแล้วดำเนินการตามแผนปฏิบัติ
3. ด้านการกำกับ ติดตาม ประเมินผล และรายงาน มีการติดตามและประเมินผลเพื่อ ตรวจสอบและทบทวนการดำเนินการที่ผ่านมา
4. ด้านการปรับปรุงและพัฒนา เป็นการนำผลการประเมินมาใช้ในการปรับปรุงและพัฒนา ระบบการบริหารจัดการแนะแนวในทุกขั้นตอนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นและมีการจัดทำ รายงานผลการดำเนินงาน เพื่อเป็นข้อมูลสารสนเทศในการพัฒนาต่อไป
ซึ่งในแต่ละด้านผู้วิจัยได้ศึกษาแนวปฏิบัติดังนี้

5.1 ด้านการเตรียมและการวางแผน

ศิริพร พงศ์ศรีโรจน์ (2543: 59) กล่าวว่า การวางแผน เป็นกระบวนการของการใช้ ความคิดและการตัดสินใจ โดยกำหนดวัตถุประสงค์ที่จะทำแล้วหาขั้นตอนการปฏิบัติและวิธีการ ปฏิบัติเกี่ยวกับการใช้ทรัพยากรทางการบริหาร อันประกอบด้วย คน เงิน วัสดุ และการจัดการ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ไว้หลายๆ วิธีแล้วตัดสินใจเลือกขั้นตอนและวิธีการปฏิบัติที่เหมาะสมที่สุด

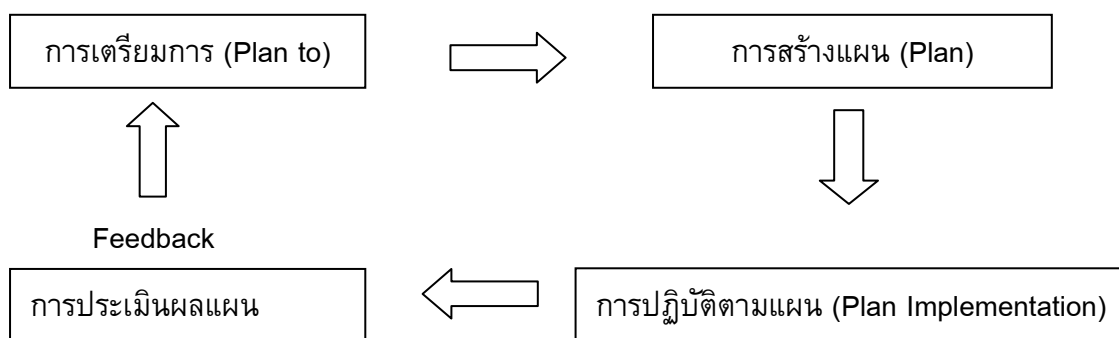
เสนาะ ดิเียว (2544: 83) ได้ให้ความหมายไว้ว่า การวางแผน หมายถึง กระบวนการในการกำหนดวัตถุประสงค์และวิธีการว่าจะทำอย่างไร ให้บรรลุวัตถุประสงค์นั้น เป็นกระบวนการในการเผชิญหน้ากับความไม่แน่นอน โดยการกำหนดการกระทำขึ้นล่วงหน้าเพื่อให้ได้ผลตามที่กำหนดไว้ การวางแผนจะเกี่ยวข้องกัน 2 อย่าง คือ จุดหมายปลายทางกับวิธีการเพื่อให้ถึงจุดหมาย ปลายทางจะทำอะไร

คาสท์ และโรเซนเว (วิรัช ชูสิน. 2546: 10; อ้างอิงจาก Kast; & Rosenzweig. 1970: 435-436) กล่าวถึง การวางแผน คือ กระบวนการพิจารณาข้อมูลด้านต่างๆ เพื่อตัดสินใจล่วงหน้า มีการใช้ดุลยพินิจในการกำหนดวัตถุประสงค์ นโยบาย โครงการและวิธีปฏิบัติเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ นั้น

จากที่ได้กล่าวมาสรุปได้ว่า การเตรียมและการวางแผน หมายถึง การกำหนดแนวทาง เกี่ยวกับการดำเนินงานรวมถึงการวางแผนเกี่ยวกับการปฏิบัติ การเตรียม การกำหนดนโยบาย เป้าหมาย วัตถุประสงค์ หรือมาตรฐานของการปฏิบัติ ที่จะกระทำในอนาคตที่เป็นระบบแต่งตั้ง ผู้รับผิดชอบแต่ละงานให้ชัดเจน รวมถึงระยะเวลาและงบประมาณที่เพียงพอเพื่อให้บรรลุ วัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้

กระบวนการวางแผน

เอกชัย กี่สุขพันธ์ (2538: 35-39) กล่าวว่า กระบวนการวางแผนสามารถแสดงดัง ภาพประกอบ 6

ภาพประกอบ 6 กระบวนการวางแผน

ที่มา: เอกชัย กี่สุขพันธ์. (2538). *ทักษะและการปฏิบัติ*. หน้า 35.

จากแผนภาพอธิบายได้ ดังนี้

1. การเตรียมการ หมายถึง การดำเนินงานก่อนการวางแผนซึ่งมีกิจกรรมที่ต้องปฏิบัติ ดังนี้
 - 1.1 นโยบาย และเป้าหมายขององค์กรต้องการอะไร
 - 1.2 วิเคราะห์สภาพการปัจจุบัน งานในหน้าที่ความรับผิดชอบ ตลอดจนความพร้อมในการทำงาน
 - 1.3 วัตถุประสงค์และความต้องการสอดคล้องกับนโยบาย และเป้าหมายขององค์กรหรือไม่
 - 1.4 สภาพแวดล้อมปัจจุบัน และโอกาสเอื้ออำนวยให้มากน้อยเพียงใด
 - 1.5 ผลสำเร็จที่ต้องการภายในระยะเวลาที่กำหนด
 - 1.6 ข้อมูลต่างๆ ที่ต้องการ บุคคล หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับแผนมีใครบ้าง
2. การสร้างแผน หมายถึง การกำหนดแผนที่ต้องการขึ้นมาให้ชัดเจนมีกิจกรรมที่ต้องปฏิบัติ ดังนี้
 - 2.1 มาตรฐานหรือคุณภาพงานที่ต้องปฏิบัติ
 - 2.2 มีทางเลือกหรือกิจกรรมอะไรบ้างที่ต้องปฏิบัติ เพื่อให้บรรลุตามต้องการ
 - 2.3 อุปสรรค/ข้อจำกัดที่จะเกิดขึ้น และวิธีการแก้ไขอุปสรรคหรือข้อจำกัดนั้นๆ
 - 2.4 ตัดสินใจเกี่ยวกับทางเลือกหรือกิจกรรมที่คิดว่าดีที่สุดและเหมาะสมกับสถานการณ์
 - 2.5 กำหนดขั้นตอนของการปฏิบัติงาน
 - 2.6 ทรัพยากรที่ต้องการเพื่อสนับสนุนการทำงานมีอะไรบ้างเขียนแผนให้ชัดเจน โดยมีการกำหนดช่วงระยะเวลาเริ่มต้นสิ้นสุดและผู้รับผิดชอบแต่ละกิจกรรม

3. การปฏิบัติตามแผน หมายถึง การนำแผนที่สร้างขึ้นไปสู่การปฏิบัติมีกิจกรรมที่ต้องปฏิบัติ ดังนี้

- 3.1 กำหนดที่จะรับผิดชอบในการปฏิบัติและการควบคุมงานแต่ละส่วน
- 3.2 ประชุมเพื่อสร้างความเข้าใจกับบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติตามแผนก่อนที่จะมีการมอบหมายงานให้รับผิดชอบไปปฏิบัติ
- 3.3 จัดสรรทรัพยากรสนับสนุน การปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่องและเพียงพอ
- 3.4 กำหนดรูปแบบความร่วมมือและการประสานงานกับหน่วยงานอื่น หรือบุคคลที่เกี่ยวข้องกับแผน
- 3.5 การนิเทศงาน ช่วยเหลือแนะนำในการปฏิบัติงาน
- 3.6 การควบคุมกำกับและติดตามผลการปฏิบัติงาน ซึ่งอาจจะใช้เทคนิค PPBS, PERT/CPM หรือ Gantt Chart ช่วยในการควบคุมก็ได้

4. การประเมินผล หมายถึง การประเมินผลการปฏิบัติงานว่าได้บรรลุเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ที่ต้องการหรือไม่ การประเมินผลแผนนี้ เป็นการประเมินผลเพื่อกลับไปยังขั้นตอนที่ 1 ของกระบวนการวางแผนนั่นเอง สำหรับกิจกรรมที่ต้องการปฏิบัติมี ดังนี้

- 4.1 ผลการปฏิบัติงานได้ตามที่ต้องการมากน้อยเพียงใด
- 4.2 ปัญหาและอุปสรรคที่พบ
- 4.3 ผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติตามแผน
- 4.4 สมควรที่จะมีการทบทวนแผน ปรับแผนหรือไม่

การบริหารงานแนะแนวด้านการเตรียมและการวางแผน

การบริหารงานแนะแนวด้านการเตรียมและการวางแผน ตามภารกิจในการบริการ 5 บริการ (จตุพร เถาว์หิรัญ. 2548: 41-42) ในสถานศึกษาควรดำเนินการ ดังนี้

1. บริการเก็บรวบรวมข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคล

1.1 มีการประชุม ชี้แจงเกี่ยวกับนโยบาย จุดมุ่งหมายของการบริการรวบรวมข้อมูลนักเรียน

1.2 แต่งตั้งคณะกรรมการบริการรวบรวมข้อมูลนักเรียน

1.3 สำรวจความต้องการงบประมาณในการดำเนินงาน

1.4 จัดทำแผนงานโครงการใช้จ่ายเงินเพื่อดำเนินงาน

1.5 ประชุมวางแผนสร้างและจัดหาเครื่องมือที่ใช้การเก็บรวบรวมข้อมูลนักเรียน

2. บริการสนเทศ

2.1 ประชุม ชี้แจง เกี่ยวกับนโยบาย จุดมุ่งหมายของบริการสนเทศ

2.2 แต่งตั้งคณะกรรมการบริการสนเทศ

2.3 สำรวจความต้องการงบประมาณเพื่อดำเนินงาน

2.4 จัดทำแผนงาน โครงการใช้จ่ายงบประมาณเพื่อดำเนินงาน

- 2.5 จัดหาเอกสารข้อมูลและความรู้เกี่ยวกับด้านการศึกษา อาชีพ และบุคลิกภาพที่ทันสมัยหลากหลาย เพียงพอต่อความต้องการของนักเรียน
- 2.6 มีตารางการติดตาม ประเมินการจัดบริการสนทนอย่างต่อเนื่อง
3. บริการให้คำปรึกษา
- 3.1 ประชุม ชี้แจง เกี่ยวกับนโยบาย และกำหนดแนวทางปฏิบัติในการบริการให้คำปรึกษา
- 3.2 แต่งตั้งคณะกรรมการบริการให้คำปรึกษา มีการจัดห้องแนะแนวและห้องให้คำปรึกษาเป็นสัดส่วน
- 3.3 สำรวจความต้องการงบประมาณในการดำเนินงาน
- 3.4 จัดทำแผนงานโครงการใช้งบประมาณในการดำเนินการ
- 3.5 จัดตารางเวลาการเข้าพบทั้งรายบุคคลและรายกลุ่มอย่างชัดเจน
- 3.6 ติดต่อประสานงานกับหน่วยงานที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญกับปัญหาเฉพาะทาง เพื่อขอความช่วยเหลือในกรณีที่เกิดความจำเป็น
4. บริการจัดวางตัวบุคคล
- 4.1 ประชุม ชี้แจง เกี่ยวกับนโยบายและแนวทางในการบริการจัดวางตัวบุคคลมีการแต่งตั้งคณะกรรมการบริการจัดวางตัวบุคคล
- 4.2 จัดให้มีเครื่องมือรวบรวมความสนใจ ความถนัด ความต้องการของนักเรียนที่หลากหลายครอบคลุม ทั้งด้านการศึกษา อาชีพ และบุคลิกภาพ
- 4.3 ประสานงานกับหน่วยงาน และชุมชน เพื่อหางานให้นักเรียนทำตามความสามารถและความสนใจ
- 4.4 สำรวจความต้องการงบประมาณและจัดทำแผนการใช้งบประมาณ
5. บริการติดตามผล
- 5.1 ประชุม ชี้แจง เกี่ยวกับนโยบายและแนวทางการดำเนินงาน
- 5.2 แต่งตั้งคณะกรรมการบริการติดตามผล
- 5.3 สำรวจความต้องการงบประมาณและจัดทำแผนการใช้งบประมาณร่วมกัน
- 5.4 กำหนดเกณฑ์ของงานแต่ละบริการ เพื่อตรวจสอบและประเมินผลจากปฏิบัติงาน
- สรุปได้ว่า ด้านการเตรียมและการวางแผน เป็นการวางแผนทางการปฏิบัติให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ ซึ่งผู้บริหารจะต้องกำหนดเป็นนโยบายจัดทำแผนงานแนะแนวให้ชัดเจนและชี้แจงรายละเอียดกับผู้ที่เกี่ยวข้องให้ทราบ เพื่อให้การปฏิบัติเป็นไปอย่างถูกต้องและบรรลุเป้าหมาย (วินิจ เกตุขำ. 2545: 203) การเตรียมการล่วงหน้าจะทำให้มองเห็นปัญหาต่างๆ และหาวิธีแก้ไขตั้งแต่เริ่มต้นซึ่งจะทำให้สามารถพัฒนาสถานศึกษา บุคลากร ครู นักเรียน ให้ดำรงตนอยู่ในสังคมได้อย่างมีประสิทธิภาพ (ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. 2543: 97)

5.2 ด้านการปฏิบัติตามแผน

อดิศักดิ์ พงษ์พูลผลศักดิ์ (2543: 466) กล่าวว่า หลังจากได้ดำเนินการวางแผนขั้นต้นต่าง ๆ แล้ว ขั้นต่อไป จะเป็นการปฏิบัติตามแผนเพื่อให้บรรลุตามเป้าหมายที่วางไว้อย่างมีประสิทธิภาพ ภายใต้สาเหตุของแต่ละสาเหตุและวิธีการแก้ไขปรับปรุงงานที่เลือกมาปฏิบัติ ซึ่งถ้าเป็นงานที่สามารถดำเนินการแก้ไขปัญหาของสาเหตุด้วยกลุ่มเองก็ลงมือปฏิบัติ หากไปเกี่ยวกับหลายหน่วยงานก็แจ้งให้ผู้บริหารดำเนินการสั่งการให้หน่วยงานนั้นร่วมมือแก้ไขประสานงานกันไปอย่างมีประสิทธิภาพ

สุจริต คุณชนกุลวงศ์ (2543: 21) ได้ให้ความหมาย การปฏิบัติตามแผน ในลักษณะของความมั่นใจของผู้ปฏิบัติงานที่มีต่อผู้ปฏิบัติงานว่าหลังจากจบการวางแผนแล้วเข้าสู่ขั้นตอนการปฏิบัติงานหรือดำเนินงาน ขั้นตอนต่าง ๆ ที่เสนอไว้ควรนำไปปฏิบัติเพื่อให้มั่นใจว่ามีการปฏิบัติตามแผนที่วางไว้

1. สร้างความมั่นใจว่า ผู้รับผิดชอบดำเนินงาน ตระหนักถึงวัตถุประสงค์ และความจำเป็นของงานอย่างถ่องแท้
2. ให้ผู้รับผิดชอบดำเนินงานตามแผน รับรู้เนื้อหาในแผนอย่างถ่องแท้
3. จัดให้มีการศึกษาหรือฝึกอบรมเพื่อดำเนินงานตามแผน
4. จัดหาทรัพยากรที่จำเป็นตามที่กำหนด และเมื่อต้องการ

จิตการุณ วัชรราชันย์ (2544: 33) กล่าวว่า การปฏิบัติตามแผน หมายถึง การทำความเข้าใจและมอบหมายงานให้ผู้รับผิดชอบนำไปปฏิบัติให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนด และในแนวของการบริหารคุณภาพ การปฏิบัติตามแผนเป็นการดำเนินการตามแผน และขั้นตอนที่วางไว้

จากข้างต้นสรุปได้ว่า การปฏิบัติตามแผน หมายถึง การนำแผนที่วางไว้มาดำเนินการตามนโยบาย เป้าหมาย เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ หรือเป้าหมายที่วางไว้โดยมีการส่งเสริม สนับสนุน จัดอำนวยความสะดวกในด้านทรัพยากรต่างๆ เพื่อนำไปใช้ในการดำเนินงาน

กระบวนการของการปฏิบัติตามแผน

กรมสามัญศึกษา (เอกชัย กี่สุขพันธ์. 2538; อ้างอิงจาก กรมสามัญศึกษา. 2522: 10-12) ได้เสนอไว้ว่า การปฏิบัติตามแผนเป็นการดำเนินงานเป็นขั้นตอน ซึ่งประกอบด้วย 1) การแจ้งนโยบาย 2) การตั้งคณะกรรมการ 3) การสำรวจความต้องการ 4) การวางแผน 5) การให้ความรู้แก่ผู้ปฏิบัติ 6) การดำเนินงาน 7) การสนับสนุน เสริมกำลัง 8) การประเมินผลการดำเนินงาน และ 9) การปรับปรุงแก้ไข

ส่วนสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2544: 28-29) ได้เสนอขั้นตอนในการปฏิบัติตามแผนไว้สอดคล้องกันว่า เมื่อสถานศึกษาได้วางแผนการปฏิบัติงานเสร็จเรียบร้อยแล้ว บุคลากรก็ร่วมกันดำเนินการตามแผนที่จัดทำไว้ โดยในระหว่างการดำเนินงานต้องมีการเรียนรู้เพิ่มเติมตลอดเวลา และควรมุ่งเน้นประโยชน์ที่จะเกิดขึ้นกับผู้เรียนเป็นสำคัญ นอกจากนี้ผู้บริหารสถานศึกษาควรจะ

1. ส่งเสริมและสนับสนุนให้บุคลากรทุกคนทำงานอย่างมีความสุข
2. จัดสิ่งอำนวยความสะดวก สนับสนุนทรัพยากรเพื่อให้การปฏิบัติงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ
3. กำกับติดตาม ทั้งระดับรายบุคคล รายกลุ่ม รายหมวด/ฝ่าย เพื่อกระตุ้นและส่งเสริมให้มีการดำเนินงานตามแผน
4. ให้การนิเทศ

การบริหารงานแนะแนวด้านการปฏิบัติตามแผน

การบริหารงานแนะแนวด้านการปฏิบัติตามแผนตามภารกิจในการบริการ 5 บริการ (จตุพร เถาว์ศิริชัย. 2548: 43-44) ในสถานศึกษาควรดำเนินการ ดังนี้

1. บริการเก็บรวบรวมข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคล
 - 1.1 ดำเนินการรวบรวมข้อมูลต่างๆ ของนักเรียนและเก็บอย่างเป็นระบบ
 - 1.2 วิเคราะห์และวินิจฉัยข้อมูล เพื่อช่วยให้ครูรู้จักนักเรียนรายบุคคลและตนเอง
 - 1.3 จัดโครงการเยี่ยมบ้านนักเรียน เพื่อให้ครูประจำชั้นหรือครูที่ปรึกษาได้รับผิดชอบรวบรวมข้อมูลนักเรียน
 - 1.4 วิเคราะห์ข้อมูลส่วนตัวของนักเรียนทุกคน
2. บริการสนเทศ
 - 2.1 ดำเนินการรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการศึกษา อาชีพ และบุคลิกภาพ การปรับตัว และข้อมูลอื่นๆ ที่มีประโยชน์แก่นักเรียนจากแหล่งความรู้ต่างๆ อย่างเป็นระบบ
 - 2.2 เผยแพร่ความรู้โดยวิธีการที่หลากหลาย เช่น จัดนิทรรศการ จัดป้ายนิเทศ จุลสาร แผ่นพับ วิดีทัศน์ บันทึกรูปภาพ ฯลฯ
 - 2.3 เชิญวิทยากรภายนอก เพื่อมาให้ความรู้แก่นักเรียน
 - 2.4 ประชาสัมพันธ์แนะนำการใช้บริการสนเทศครู นักเรียน ผู้ปกครอง ทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน
 - 2.5 ให้ความรู้ในเรื่องอาชีพต่างๆ ตามความต้องการตลาดแรงงานและอาชีพที่มีทรัพยากรท้องถิ่นแก่นักเรียนเพื่อการเตรียมตัวประกอบอาชีพ
 - 2.6 ให้ข้อมูลช่วยเหลือนักเรียนตามสภาพการเปลี่ยนแปลงของเศรษฐกิจในปัจจุบัน
 - 2.7 ติดตามและประเมินผลการให้บริการสนเทศ
3. บริการให้คำปรึกษา
 - 3.1 จัดสถานที่สะดวกในการให้คำปรึกษาแก่นักเรียนทั้งเป็นรายกลุ่มและรายบุคคล
 - 3.2 กำหนดตารางเวลาในการให้คำปรึกษาแก่นักเรียนไว้ที่ห้องแนะแนว
 - 3.3 จัดทำบัตรนัดหมาย เพื่อให้ให้นักเรียนเขียนนัดพบกับครูแนะแนวได้สะดวก
 - 3.4 นำผลการวิเคราะห์ข้อมูลนักเรียนมาร่วมกันพิจารณาเพื่อให้คำปรึกษา
 - 3.5 ให้คำปรึกษาแก่นักเรียนทั้งเป็นรายบุคคลและรายกลุ่ม

3.6 บริการให้คำปรึกษาแก่ผู้ปกครองนักเรียนที่ต้องการแนะแนวในการช่วยเหลือ
นักเรียน

3.4 บันทึกผลการให้คำปรึกษาหลังจากให้คำปรึกษาแก่นักเรียนทุกครั้งทุกราย

3.5 มีการส่งต่อนักเรียนที่มีปัญหามากเกินความสามารถของครูไปยังบุคคลอื่นหรือ
หน่วยงานอื่นที่เหมาะสม

3.6 สรุปปัญหานักเรียนในแต่ละภาคเรียน

3.7 จัดทำสถิติเกี่ยวกับการให้คำปรึกษาแก่นักเรียนในแต่ละภาคเรียน

4. บริการจัดวางตัวบุคคล

4.1 ดำเนินการประสานงานกับฝ่ายวิชาการในการช่วยเหลือนักเรียน เลือกวิชาเรียน
และแผนการเรียนตามความเหมาะสม ความถนัด และความสนใจ

4.2 ประสานงานกับฝ่ายกิจกรรมนักเรียนเพื่อช่วยจัดนักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมเสริม
หลักสูตรตามความถนัดและความสนใจ

4.3 สำรวจและจัดหานักเรียนเข้ารับทุนการศึกษา และทุนอาหารกลางวัน

4.4 ติดตามผลและประเมินผลการให้บริการจัดวางตัวบุคคล

5. ด้านบริการติดตามและประเมินผล

5.1 สร้างเครื่องมือในการติดตามผลและประเมินผลการบริการทุกบริการ

5.2 กำหนดเกณฑ์ของงานแต่ละบริการ เพื่อตรวจสอบประเมินผลปฏิบัติงานใน

รอบปี

5.3 ติดตามผลนักเรียนที่กำลังศึกษานักเรียนที่จบการศึกษา หรือที่ออกกลางคัน เช่น
โดยการสัมภาษณ์ สอบถามจากบุคคลที่เกี่ยวข้อง

5.4 จัดประชุมคณะกรรมการ คณะครู ผู้ปกครอง และผู้ที่เกี่ยวข้อง เพื่อสรุปผลการ
ดำเนินงาน

5.5 จัดทำสถิตินักเรียนที่จบการศึกษาไปแล้วในแต่ละปีการศึกษา

จากแนวความคิดเกี่ยวกับกระบวนการปฏิบัติงานตามแผน สรุปได้ว่า ผู้บริหารเป็นกลไกที่สำคัญซึ่งจะเห็นได้จาก ในระหว่างการปฏิบัติงานผู้บริหารต้องมีการส่งเสริม สนับสนุน กำกับติดตาม
ดูแลการดำเนินงานให้เป็นไปตามแผน เพื่อทราบผลกระทบที่จะเกิดขึ้นทั้งในด้านความสำเร็จและ
อุปสรรคปัญหาอย่างถูกต้อง เพื่อให้บุคลากรสามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ และบรรลุ
เป้าหมายตามแผนที่ได้วางไว้

5.3 ด้านการกำกับ ติดตาม ประเมินผลและรายงาน

สุรัสวดี ราชกุลชัย (2543: 328) กล่าวถึง การกำกับ ติดตาม ประเมินผล และรายงานว่า
เป็นการตรวจสอบความก้าวหน้าของงานและการประเมินผลสิ่งที่ได้ลงมือปฏิบัติไปแล้ว

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2544: 151) กล่าวถึงการกำกับ ติดตาม
ประเมินผลและรายงานว่า มีการวางระบบประเมินตนเองแบบเป็นทางการ และไม่เป็นทางการ

สถานศึกษามีการแต่งตั้งคณะกรรมการควบคุม กำกับ นิเทศ และประเมินการดำเนินงาน และ รายงานต่อที่ประชุม

จากที่ได้กล่าวมาสรุปได้ว่า การกำกับ ติดตาม ประเมินผลและรายงาน หมายถึง การ ตรวจสอบ ทบทวน ผลการปฏิบัติหรือการดำเนินงานที่สถานศึกษาจัดทำขึ้นว่าได้ปฏิบัติตาม เป้าหมายและวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้หรือไม่ รวมถึงปัญหา และอุปสรรคในการดำเนินงาน แล้วนำ ผลที่ได้มาวิเคราะห์แปลความหมายเพื่อพัฒนางานให้มีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น

สุจริต คุณชนกุลวงศ์ (2543: 21) กล่าวว่า เมื่อทำการตรวจสอบผลการดำเนินงานตาม แผนแล้ว ควรมีการประเมิน 2 แง่ อย่างเป็นอิสระต่อกัน คือ

1. มีการดำเนินงานตามแผนอย่างถูกต้องหรือไม่
2. เนื้อหาของแผนมีสาระเพียงพอหรือไม่ถ้าไม่บรรลุวัตถุประสงค์ของงาน แสดงว่าสภาพ เงื่อนไขไม่เป็นไปตามข้อ 1 หรือข้อ 2 หรือทั้งสองข้อ เป็นสิ่งจำเป็นที่ต้องพิจารณาว่าอยู่ในกรณีใด เพราะการแก้ไขที่ต้องการในแต่ละข้อจะแตกต่างกันอย่างสิ้นเชิง

การกำกับ ติดตาม ประเมินผลและรายงาน ทำให้รู้สภาพการของงานที่เป็นอยู่ เปรียบเทียบกับสิ่งที่วางแผน ซึ่งประกอบด้วยกระบวนการ (สมศักดิ์ สินธุระเวชญ์. 2542: 190) ดังนี้

1. กำหนดวัตถุประสงค์ของการตรวจสอบ
 2. รวบรวมข้อมูล
 3. พิจารณากระบวนการทำงานเป็นตอนๆ เพื่อแสดงจำนวนและคุณภาพของผลงานที่ ได้รับแต่ละขั้นตอนเปรียบเทียบกับที่ได้วางแผนไว้
 4. การรายงาน จัดแสดงผลการประเมินรวมทั้งมาตรการป้องกันความผิดพลาดหรือความ ล้มเหลว โดยรายงานเป็นทางการอย่างสมบูรณ์ และรายงานแบบย่ออย่างไม่เป็นทางการ
- การบริหารงานแนะแนวด้านการกำกับ ติดตาม ประเมินผลและรายงาน
การบริหารงานแนะแนวด้านการกำกับ ติดตาม ประเมินผลและรายงานตามภารกิจในการ บริการ 5 บริการ (จตุพร เกาว์หิรัญ. 2548: 46-47) ในสถานศึกษาควรดำเนินการ ดังนี้

1. บริการเก็บรวบรวมข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคล
 - 1.1 ตรวจสอบความพร้อมและความสมบูรณ์ของรายละเอียดของนักเรียนแต่ละคนที่ บันทึก
 - 1.2 ตรวจสอบความถูกต้อง และความชัดเจนของรายละเอียดที่บันทึก
2. บริการสารสนเทศ
 - 2.1 ตรวจสอบปริมาณหนังสือ และเอกสารที่ให้ความรู้เกี่ยวกับการศึกษา อาชีพ บุคลิกภาพ และสังคม ที่มีอยู่ในห้องสมุดว่าเหมาะสมเพียงพอกับความต้องการของนักเรียน
 - 2.2 ตรวจสอบประเมินผลกิจกรรมต่างๆ ที่งานบริการสนเทศจัดให้แก่นักเรียน
3. บริการให้คำปรึกษา

- 3.1 ประเมินผลการจัดเวลาและจำนวนนักเรียนที่มาใช้บริการให้คำปรึกษา
- 3.2 ประเมินผลและติดตามผลการให้คำปรึกษาแก่นักเรียนทั้งเป็นรายบุคคลและเป็นกลุ่ม
- 3.3 จัดทำรายงานผลและประเมินคุณภาพของการบริการให้คำปรึกษา
4. บริการจัดวางตัวบุคคล
 - 4.1 ตรวจสอบการเข้าร่วมกิจกรรมเสริมหลักสูตรตามความถนัดและความสนใจ
 - 4.2 ตรวจสอบและประเมินผลในด้านการจัดหานักเรียนเข้ารับทุนการศึกษาและทุนอาหารกลางวัน
5. บริการติดตามผล
 - 5.1 ติดตามผลนักเรียนที่เรียนต่อในระดับสูงขึ้น และนักเรียนที่สำเร็จการศึกษาแล้ว
 - 5.2 นิเทศติดตามการทำงานแนะแนวด้านการบริการต่างๆ อย่างสม่ำเสมอตลอดปีการศึกษา
 - 5.3 จัดทำรายงานผลความก้าวหน้าในการบริการแนะแนว
 - 5.4 เผยแพร่ให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องรับทราบเสมอ
 - 5.5 ประสานงานให้บุคคลภายนอกที่เกี่ยวข้อง เช่น ผู้ปกครอง ศิษย์เก่า และนักเรียนในโรงเรียนได้ร่วมประเมินผลให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดบริการแนะแนวของโรงเรียน
 - 5.6 รวบรวมสถิติและผลงานด้านแนะแนว เพื่อนำมาวิเคราะห์ใช้ในการพัฒนางานแนะแนว

ด้านการกำกับ ติดตาม ประเมินผลและรายงาน เป็นเครื่องมือที่สำคัญในการตรวจสอบหรือทบทวนการดำเนินงานที่ผ่านมา โดยจัดทำตัวบ่งชี้ และแบบประเมินผลที่ชัดเจน ทั้งประเมินก่อนปฏิบัติงาน ประเมินขณะปฏิบัติงาน และประเมินภายหลังจากเสร็จสิ้นภารกิจตามแผนที่วางไว้ (สุมน อมรวิวัฒน์; และคนอื่นๆ. 2544: 22-23) ซึ่งจะทำให้ทราบผลสำเร็จ ความก้าวหน้า หรือความล้มเหลวในการดำเนินงาน

5.4 ด้านการปรับปรุงและพัฒนา

พงษ์ศักดิ์ ปัญจพรผล (2542: 213) กล่าวถึง การพัฒนาและปรับปรุงว่า เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ มีจุดมุ่งหมายที่จะปรับปรุงความมีประสิทธิภาพขององค์การให้ดีกว่าเดิม

วนารัตน์ เขียวไพรี (2542: 240) ให้ความหมายการพัฒนาและปรับปรุงว่า เป็นการกำหนดมาตรการแก้ไขปัญหาและอุปสรรคที่ไม่เป็นไปตามแผน

สุรัสวดี ราชสกุลชัย (2543: 328) กล่าวถึงการปรับปรุงและพัฒนาว่า 1) เป็นการแก้ไขที่ต้นเหตุของปัญหา 2) ค้นหาสาเหตุและทำการป้องกัน และ 3) หาทางพัฒนาระบบหรือปรับปรุงการทำงานนั้นๆ โดยตรง

สรุปได้ว่า การพัฒนาและปรับปรุง หมายถึง การนำเอาข้อมูลข่าวสารสนเทศที่ได้จากการตรวจสอบมาพิจารณาวางแผนหาแนวทางปรับปรุงแก้ไขการปฏิบัติงาน และข้อบกพร่องของ

คณะทำงาน เพื่อให้เกิดมาตรฐานและมีประสิทธิภาพของงานมากยิ่งขึ้น และมีการจัดทำรายงานผลการดำเนินงานเพื่อเป็นข้อมูลสารสนเทศในการพัฒนาต่อไป

การบริหารงานแนะแนวด้านการปรับปรุงและพัฒนา

การบริหารงานแนะแนวด้านการปรับปรุงและพัฒนาตามภารกิจในการบริการ 5 บริการ (จตุพร เกาว์ศิริชัย. 2548: 48-49) ในสถานศึกษาควรดำเนินการ ดังนี้

1. บริการเก็บรวบรวมข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคล
 - 1.1 มีการพัฒนา ปรับปรุงรูปแบบการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อให้เกิดความครอบคลุม และมีรายละเอียดครบถ้วนสมบูรณ์
 - 1.2 พัฒนารูปแบบ วิเคราะห์และวินิจฉัยข้อมูลเกี่ยวกับนักเรียน เพื่อทราบถึงปัญหา และรายละเอียดของบุคคลที่ชัดเจนมีการพัฒนารูปแบบในการจัดเก็บรวบรวมข้อมูล
2. บริการสนเทศ
 - 2.1 พัฒนาปรับปรุงเกี่ยวกับข้อมูล ข่าวสารที่นำเสนอต้องมีความทันสมัยเป็น เหตุการณ์ปัจจุบัน
 - 2.2 พัฒนาระบบเชื่อมโยงข้อมูลความรู้ที่เป็นประโยชน์กับผู้เรียนทุกระดับอย่างทั่วถึง
 - 2.3 พัฒนาแหล่งความรู้ทุกด้านอย่างกว้างขวาง โดยการขอความร่วมมือจาก หน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง
3. บริการให้คำปรึกษา
 - 3.1 ปรับปรุงพัฒนาข้อมูลของนักเรียนอย่างต่อเนื่อง
 - 3.2 พัฒนารูปแบบการให้คำปรึกษาที่เหมาะสมกับนักเรียนและผู้ปกครอง
 - 3.3 ส่งเสริมและพัฒนาครูให้มีความรู้ความเข้าใจทักษะและการใช้เทคนิคใหม่ๆ ใน การปรึกษา
4. การบริการจัดวางตัวบุคคล
 - 4.1 พัฒนาส่งเสริม สนับสนุนบุคลากรให้ได้รับความรู้ที่เกี่ยวกับการแนะแนวมากขึ้น กว่าเดิม
 - 4.2 พัฒนากิจกรรม โครงการพิเศษเพื่อตอบสนองความต้องการนักเรียนให้มี ประสิทธิภาพยิ่งขึ้น
 - 4.3 พัฒนารูปแบบการประสานงานกับฝ่ายต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อความสะดวกในการ ดำเนินงานต่อไป
5. บริการติดตามผล
 - 5.1 พัฒนามาตรฐานของงานบริการแต่ละด้านให้มีคุณภาพมากยิ่งขึ้น
 - 5.2 พัฒนารูปแบบในการติดตามผลระหว่างสำเร็จการศึกษา และไม่สำเร็จการศึกษา
 - 5.3 พัฒนารูปแบบในการประสานงานระหว่างคณะกรรมการฝ่ายต่างๆ

ด้านการปรับปรุงและพัฒนา เป็นการนำผลกระทบที่ได้จากการประเมินมาใช้ในการปรับปรุงและพัฒนากระบวนการบริหารจัดการและแนวโน้มนั้นต่อไปหรือการนำผลกระทบที่ได้จากการประเมินมาใช้ในการวางแผน เพื่อพัฒนาให้ได้ผลดียิ่งขึ้น โดยมีวิธีเบ็นช์มาร์กิ้ง (Benchmarking) คือ การยกระดับการพัฒนาให้สูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยมีจุดมุ่งหมายหรือจุดเทียบเคียงความสำเร็จในการพัฒนาการศึกษา วิเคราะห์ปัจจัยความสำเร็จของโรงเรียนและส่วนที่มีปัญหาและอุปสรรคนำมาวางแผน เพื่อแก้ไขใหม่จนกว่าจะบรรลุผลสำเร็จ และเมื่อสามารถแก้ไขปัญหาสำเร็จแล้วก็วางแผนพัฒนาให้ดียิ่งขึ้น (สุมน อมรวิวัฒน์; และคนอื่นๆ. 2544: 25)

6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

6.1 งานวิจัยในประเทศ

วิฑูรย์ โคตรโยธา (2547: 86-89) ศึกษาการพัฒนาการดำเนินงานแนะแนวด้านการให้คำปรึกษาโรงเรียนโนนไทยคุรุอุปถัมภ์ อำเภอโนนไทย จังหวัดนครราชสีมา โดยใช้การวิจัยปฏิบัติการ 2 วงรอบ ใช้กลุ่มประชากร คือ กลุ่มผู้ให้ข้อมูล จำนวน 62 คน ได้แก่ ครูที่ทำหน้าที่หัวหน้าสำนักงานฝ่ายปกครอง หัวหน้าระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-6 หัวหน้างานห้องสมุด นักเรียนจากตัวแทนระดับชั้นเรียน จำนวน 30 คน ผู้ปกครองนักเรียน จากตัวแทนสมาชิกชมรมผู้ปกครองนักเรียน จำนวน 20 คน กลุ่มผู้ร่วมศึกษาค้นคว้า จำนวน 5 คน กลุ่มผู้สมัครใจร่วมพัฒนางานแนะแนว จำนวน 4 คน เก็บข้อมูลโดยใช้แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง แบบสังเกตมีส่วนร่วม วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้เทคนิคการตรวจสอบข้อมูลสามเส้า (Triangulation Technique) และนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงบรรยาย ผลการศึกษาพบว่า การพัฒนาการดำเนินงานแนะแนวด้านการให้คำปรึกษาโรงเรียนโนนไทยคุรุอุปถัมภ์ อำเภอโนนไทย จังหวัดนครราชสีมา โดยใช้กลยุทธ์การแนะแนวนักเรียนและผู้ปกครองนักเรียน การพัฒนากลุ่มผู้ร่วมศึกษาค้นคว้า และการเยี่ยมบ้านผู้ปกครองนักเรียน ช่วยให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางด้านความรู้ และการปฏิบัติงานของกลุ่มผู้ร่วมศึกษาค้นคว้า ส่งผลต่อการพัฒนาการดำเนินงานแนะแนวทั้งระบบ ให้มีความพร้อมในการให้บริการ ประเด็นที่ต้องดำเนินการต่อไป คือ การส่งเสริมให้ครูที่ปรึกษาชั้นเรียนทุกคน มีความรู้ ความเข้าใจ มีทักษะ สามารถให้คำปรึกษานักเรียนควบคู่กับระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างใกล้ชิดและต่อเนื่องได้อย่างมั่นใจยิ่งขึ้น

สมหวัง ทาแกง (2548: 69-74) ศึกษาปัญหาและแนวทางพัฒนาการบริหารจัดการงานแนะแนวของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากำแพงเพชร เขต 1 โดยมีวัตถุประสงค์ในการวิจัย เพื่อศึกษาสภาพปัญหาและแนวทางการบริหารจัดการงานแนะแนวของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน การศึกษาครอบคลุมแนวปฏิบัติการบริหารจัดการงานแนะแนว 6 ขั้นตอน คือ ขั้นตอนการแต่งตั้งคณะกรรมการ ขั้นตอนการกำหนดนโยบายและการบริหารงานแนะแนว ขั้นตอนการจัดทำแผนพัฒนาและแผนปฏิบัติการประจำปี ขั้นตอนการปฏิบัติตามแผน ขั้นตอนการ

ประเมินผลการปฏิบัติงานและรายงานผลเสนอฝ่ายบริหาร และขั้นตอนการปรับปรุงและพัฒนา ใช้กลุ่มประชากร คือ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูแนะแนว จำนวน 452 คน เก็บข้อมูลโดยใช้ 2 ลักษณะ คือ แบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการศึกษาพบว่า สภาพการบริหารจัดการแนะแนวของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากำแพงเพชร เขต 1 โดยภาพรวมมีการบริหารจัดการอยู่ในระดับปานกลาง ปัญหาการบริหารจัดการอยู่ในระดับปานกลาง

เกื้อกูล ศรีสวัสดิ์ (2549: 63-64) ศึกษาการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนในโรงเรียนวัดวังศาลา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาญจนบุรี เขต 1 โดยมีวัตถุประสงค์ในการวิจัย เพื่อศึกษาการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนและแนวทางการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนในโรงเรียนวัดวังศาลา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาญจนบุรี เขต 1 ศึกษาการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนทั้ง 3 กิจกรรม คือ กิจกรรมแนะแนว กิจกรรมตามความถนัดของผู้เรียน และกิจกรรมลูกเสือเนตรนารี โดยใช้กระบวนการคุณภาพ PDCA ของเดมมิ่ง ใช้กลุ่มประชากรผู้บริหาร และครูผู้สอน จำนวน 22 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนในโรงเรียนวัดวังศาลา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาญจนบุรี เขต 1 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์เนื้อหา ผลการศึกษา พบว่า การบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนในโรงเรียนวัดวังศาลา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาญจนบุรี เขต 1 โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงจากมากไปน้อย คือ กิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารี กิจกรรมแนะแนว กิจกรรมตามความถนัดและความสนใจ

นิตยา วงษ์กันยา (2552: 74-77) ศึกษาปัญหาและความต้องการในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนในโรงเรียนสังกัดเทศบาลนครสมุทรปราการ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัญหาและความต้องการในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน โรงเรียนในสังกัดเทศบาลสมุทรปราการ ใน 7 ด้าน คือ ด้านโครงสร้างหลักสูตรการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2544 ด้านบุคลากร ด้านอาคารสถานที่ วัสดุอุปกรณ์ และแหล่งเรียนรู้ ด้านเนื้อหาสาระของหลักสูตร ด้านงบประมาณ ด้านผู้ปกครอง และด้านชุมชนหรือองค์กร ใช้กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนในโรงเรียนสังกัดเทศบาลนครสมุทรปราการ จำนวน 232 คน เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ แบบสอบถามปัญหาและความต้องการในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน โรงเรียนในสังกัดเทศบาลสมุทรปราการ และแบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับปัญหาและความต้องการในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ การทดสอบค่าที (t-test) การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One – Way Analysis of Variance) การทดสอบรายคู่ LSD (Fisher's Least-Significant Difference) ผลการศึกษาพบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนโรงเรียนมีปัญหาในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนความต้องการในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนโดยรวมอยู่ในระดับมาก ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน

โรงเรียนที่มีสถานภาพในการทำงานนวัตกรรมการศึกษา และประสบการณ์ในการทำงานแตกต่างกัน มีปัญหาในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนโรงเรียนที่มีสถานภาพในการทำงานนวัตกรรมการศึกษา และประสบการณ์ในการทำงานแตกต่างกันมีความต้องการในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

6.2 งานวิจัยต่างประเทศ

ออลส์ ไท (อรวีไล สว่างคำ. 2548: 82; อ้างอิงจาก AI-Tai. 1991: 425) ได้ศึกษารูปแบบสำหรับจัดบริการแนะแนวและบริการให้คำปรึกษา ในมหาวิทยาลัยสลาฮัตดิน ประเทศอิรัก กับครูจำนวน 125 คน นักเรียน 725 คน ผลการศึกษาพบว่า การบริการแนะแนวและบริการให้คำปรึกษาที่มหาวิทยาลัยสลาฮัตดินมีไม่เพียงพอ การแนะแนวและให้คำปรึกษามีจำนวนไม่เพียงพอกับจำนวนนักศึกษาและไม่มีประสบการณ์การปฏิบัติเกี่ยวกับการแก้ปัญหาให้กับนักศึกษา เด็กทั้งสองกลุ่ม คือ เด็กผู้ชายและเด็กผู้หญิงที่มหาวิทยาลัยสลาฮัตดิน พบปัญหาเกี่ยวกับวิชาการทางรัฐศาสตร์และในเรื่องเศรษฐกิจ

โคลล์ (Cole. 2002: Online) ได้ศึกษาการตรวจสอบความรู้ความเข้าใจและการสนับสนุนส่งเสริมรูปแบบการแนะแนวให้คำปรึกษาของครูแนะแนวในอลาบามา ผลการศึกษาพบว่า ครูแนะแนวที่มีความรู้ความเข้าใจมาตรฐานขั้นต่ำมีความแตกต่างในการให้การสนับสนุนส่งเสริม 7 ใน 27 มาตรฐาน เมื่อเปรียบเทียบกับครูที่ตอบว่าไม่มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการแนะแนว ไม่มีความแตกต่างในนัยสำคัญระหว่างครูแนะแนวที่ตอบว่าทราบและไม่ทราบ เมื่อเปรียบเทียบกับตำแหน่งประสบการณ์ ระดับการศึกษาและที่ตั้งของโรงเรียนและไม่มี ความแตกต่างในนัยสำคัญระหว่างครูแนะแนวที่ตอบว่าให้การสนับสนุนส่งเสริมมาตรฐานต่างๆ บอกถึงวิธีที่เขาได้รับความรู้นั้น ครูแนะแนวที่ตอบว่าทราบและเข้าใจมาตรฐานต่างๆ แต่ไม่สนับสนุนบอกถึงอุปสรรคในการสนับสนุนมาตรฐานขั้นต่ำ

เคอร์ยานะ (ชมชนก ทวีชัย. 2541: 81-82; อ้างอิงจาก Chuenyane. 1983: 271-280) ได้ศึกษาความต้องการบริการแนะแนว โดยการสำรวจความต้องการแนะแนวอาชีพของนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษาแอฟริกาใต้ จำนวน 600 คน และการสำรวจการรับรู้เกี่ยวกับโครงการแนะแนวในโรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียน โดยให้นักเรียนตอบแบบสอบถามแบบปลายเปิด 60 ข้อ เกี่ยวกับความต้องการบริการแนะแนวและได้สัมภาษณ์อาจารย์ใหญ่เกี่ยวกับสภาพการณ์ของบริการแนะแนวในโรงเรียนของผู้บริหารเหล่านั้น ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนต้องการแนะแนวอาชีพ 16 ประเภท และนักเรียนมีความรู้สึกว่าการต้องการของเขาไม่ได้รับการตอบสนองประมาณ 60% ของนักเรียนทั้งหมดได้แสดงให้เห็นถึงความต้องการแนะแนวอาชีพและการหางานทำเพิ่มเติมจากเดิมที่มีอยู่นอกจากนี้ยังต้องการให้สร้างความเข้าใจโครงการแนะแนวที่เกี่ยวกับการพัฒนาตนเองด้านอาชีพ การค้นหาอาชีพการวางแผนความสัมพันธ์ของงานกับบุคลิกภาพค่านิยมที่กระจ่างชัดการเลือกเรียน

วิชาต่างๆ และทักษะในการตัดสินใจเลือกอาชีพและผู้วิจัยยังได้เสนอแนะให้มีการจัดตั้งศูนย์รวบรวมข้อมูลขึ้นในโรงเรียนอีกด้วย

ลีแมนโนว์สกี (Lehmanowsky. 1991: Online) ได้ศึกษาความต้องการการบริการแนะแนวและให้คำปรึกษาของนักเรียน จุดมุ่งหมายของการวิจัยเพื่อนำผลการวิจัยสร้างความเข้าใจระหว่างนักเรียน ครู ผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนลินคอน (Lincon) เกี่ยวกับความต้องการการบริการแนะแนวและการให้คำปรึกษาจากโรงเรียนของนักเรียน ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักเรียน ครู ผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนลินคอน ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนต้องการบริการงานแนะแนวและการให้คำปรึกษาจากโรงเรียนเรียงลำดับจากมากไปน้อยดังนี้ โครงการพัฒนาวิชาชีพ วิธีตัดสินใจเลือกวิทยาลัยเพื่อศึกษาต่อ การเตรียมเข้าไปทำงาน การสมัครงาน การฝึกงาน แนวทางการศึกษาต่อระดับสูง แนวทางแห่งความสำเร็จวิธีทำให้ผู้อื่นเข้าใจและยอมรับ และวิธีการเข้าใจและการยอมรับตัวเอง ตามลำดับ

มอริสซีย์ (Morrissey. 2005: Online) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างกิจกรรมที่จัดภายนอกโรงเรียนและการพัฒนาที่ดีของเยาวชน จะส่งผลให้เกิดความร่วมมือกันระหว่างชุมชนและครอบครัวโดยมีวัตถุประสงค์ของงานวิจัย คือ ต้องการที่จะเสนอกิจกรรมที่เป็นประโยชน์และคาดหวังว่ากิจกรรมจะป้องกันเยาวชนจากปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นในสังคมปัจจุบันได้เพราะมีงานวิจัยรายงานที่ศึกษาเกี่ยวกับยาเสพติด ความรุนแรงหรือปัญหาพฤติกรรมอื่นๆ ผลการวิจัยพบว่า กิจกรรมที่จัดภายนอกโรงเรียนมีผลต่อการเสนอแนะแนวทางแก้ปัญหา และใช้กิจกรรมมาเป็นเครื่องมือพัฒนาคุณภาพชีวิตของเยาวชน ซึ่งกิจกรรมที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ คือ กิจกรรมทางศาสนา กิจกรรมนอกหลักสูตร กิจกรรมอาสาสมัคร โดยมีองค์ประกอบที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาที่ดีของเยาวชน ประกอบด้วยครูผู้สอน การจัดการของโรงเรียน ครอบครัว และผู้กำหนดนโยบาย โดยครอบครัวและชุมชนนั้นเป็นสถานที่แรกในการพัฒนาของเยาวชน

มุกคาเร็บ (Moukarab. 1990: Online) ได้ศึกษาความต้องการแนะแนวของเด็กนักเรียนอายุ 14-18 ปี ในประเทศอียิปต์ ซึ่งทำการศึกษาเฉพาะในเขตลิเบีย พบว่า นักเรียนในประเทศอียิปต์เสนอขอคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดโปรแกรมแนะแนวภายใต้จุดประสงค์ที่สำคัญที่สุด 6 ประการ คือ การสร้างสัมพันธภาพระหว่างครูกับนักเรียน การดำเนินการเกี่ยวกับการเรียนรู้และการศึกษาของผู้ให้ความช่วยเหลือ การให้ข้อเสนอแนะ การสร้างสัมพันธภาพระหว่างบ้านกับโรงเรียน การติดต่อประสานงานกับผู้ให้ความรู้ของโรงเรียน และหน่วยงานอื่นๆ การให้ความช่วยเหลือหรือแก้ไขปัญหาของนักเรียน

จากผลสรุปการวิจัยเกี่ยวกับการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนด้านการแนะแนวจะเห็นได้ว่าเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับผู้บริหาร ครู และผู้ที่เกี่ยวข้องที่ได้ส่งเสริมพัฒนาผู้เรียนให้พัฒนาตนเองอย่างเต็มศักยภาพ เห็นคุณค่าในตนเอง และผู้อื่น ฟังตนเอง มีทักษะในการเลือกแนวทางการศึกษา การงานและอาชีพ ชีวิตและสังคม มีสุขภาพจิตที่ดี และมีจิตสำนึกในการทำประโยชน์ต่อครอบครัว สังคม และประเทศชาติ แต่การบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนด้านการแนะแนวจะบรรลุ

วัตถุประสงค์หรือไม่นั้น จำเป็นอย่างยิ่งที่ผู้บริหารสถานศึกษา ครู และผู้รับผิดชอบกิจกรรมแนะแนว จะต้องมีการเตรียมและวางแผน การจัดบุคลากร การอำนวยความสะดวก การประสานงาน การกำกับ ติดตาม ประเมินผล การรายงานผล รวมทั้งการแก้ปัญหา ปรับปรุงแก้ไขส่วนที่บกพร่อง และ พัฒนาการจัดกิจกรรมแนะแนวเพื่อให้ได้ประสิทธิภาพที่แท้จริงต่อไป

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การดำเนินการวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาแนวทางการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนด้านการแนะแนวตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ในโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองชลบุรี ผู้วิจัยนำเสนอการดำเนินงานตามขั้นตอน ดังนี้

1. การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล
5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การกำหนดกลุ่มประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูแนะแนว นักเรียนในโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองชลบุรี ปีการศึกษา 2553

กลุ่มตัวอย่างที่เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม ได้แก่ นักเรียนที่กำลังศึกษาในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 และระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองชลบุรี ปีการศึกษา 2553 ดำเนินการเลือกกลุ่มตัวอย่างตามขั้นตอน ดังนี้

1. กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง โดยเปิดตารางของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan, 1970: 608) กลุ่มตัวอย่างที่ความเชื่อมั่น 95% และค่าความคลาดเคลื่อนที่ $\pm 5\%$ ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 230 คน
2. ทำการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) โดยใช้ระดับชั้นและขนาดของโรงเรียนเป็นระดับชั้นในการสุ่มตัวอย่าง
3. กำหนดสัดส่วนของกลุ่มตัวอย่างแต่ละระดับชั้น จากกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 230 คน
4. สุ่มตัวอย่างตามสัดส่วนในแต่ละชั้นภูมิ โดยวิธีการสุ่มอย่างง่ายดังตาราง 3

ตาราง 3 จำนวนกลุ่มประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการตอบแบบสอบถาม

โรงเรียน	ประชากร (จำนวนคน)		กลุ่มตัวอย่าง (จำนวนคน)	
	ป. 6	ม. 3	ป. 6	ม. 3
1. ขนาดเล็ก	103	70	41	28
2. ขนาดกลาง	142	99	57	40
3. ขนาดใหญ่	113	47	45	19
รวม	358	216	143	87

กลุ่มผู้ให้ข้อมูลที่เก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 10 คน และครูแนะแนว จำนวน 15 คน รวมทั้งสิ้น 25 คน ใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง รายละเอียด ดังตาราง 4

ตาราง 4 จำนวนผู้ให้ข้อมูลในการวิจัย

โรงเรียน	ผู้บริหาร (คน)	ครูแนะแนว (คน)
1. ขนาดเล็ก	4	6
2. ขนาดกลาง	4	6
3. ใหญ่	2	3
รวม	10	15

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยครั้งนี้ มี 2 ชุด ดังนี้

ชุดที่ 1 เป็นแบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) ซึ่งประกอบด้วย ระดับชั้น และขนาดของโรงเรียน

ตอนที่ 2 แบบสอบถาม เพื่อให้ได้ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ด้านการแนะแนวตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ในโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองชลบุรี ในการปฏิบัติงานแนะแนว ทั้ง 5 บริการ คือ บริการเก็บรวบรวมข้อมูลนักเรียน เป็นรายบุคคล บริการให้คำปรึกษา บริการสนเทศ บริการจัดวางตัวบุคคล และบริการติดตามและ

ประเมินผล ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) มี 5 ระดับ ดังนี้

- 5 หมายถึง มีระดับการปฏิบัติมากที่สุด
- 4 หมายถึง มีระดับการปฏิบัติมาก
- 3 หมายถึง มีระดับการปฏิบัติปานกลาง
- 2 หมายถึง มีระดับการปฏิบัติน้อย
- 1 หมายถึง มีระดับการปฏิบัติน้อยที่สุด

ชุดที่ 2 เป็นแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง เพื่อให้ได้ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพ ปัญหา และ แนวทางการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนด้านการแนะแนวตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ในโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองชลบุรี แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 คำถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ให้สัมภาษณ์

ตอนที่ 2 คำถามเกี่ยวกับสภาพ ปัญหา และแนวทางการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนด้านการแนะแนวตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ในโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองชลบุรี ใน 4 ด้าน ดังนี้

1. ด้านการเตรียมและการวางแผน
2. ด้านการปฏิบัติตามแผน
 - 2.1 บริการเก็บรวบรวมข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคล
 - 2.2 บริการให้คำปรึกษา
 - 2.3 บริการสนเทศ
 - 2.4 บริการจัดวางตัวบุคคล
 - 2.5 บริการติดตามและประเมินผล
3. ด้านการกำกับ ติดตาม ประเมินผลและรายงาน
4. ด้านการปรับปรุงและพัฒนา

การสร้างและหาคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยนำเสนอการดำเนินการสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย แบ่งเป็น 2 ตอน ตามเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถาม มีขั้นตอนในการสร้างและหาคุณภาพ ดังนี้

1. ศึกษาเอกสาร กรอบแนวคิด และงานวิจัยที่เกี่ยวกับการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนด้านการแนะแนว จากนั้นนำข้อมูลที่ได้จากการรวบรวมนี้มาสร้างแบบสอบถาม

2. นำแบบสอบถามที่สร้างเสร็จแล้ว เสนอต่ออาจารย์ที่ศึกษาระดับปริญญาโท เพื่อตรวจสอบเสนอแนะ และปรับปรุงแก้ไข
3. นำแบบสอบถามที่สร้างและผ่านการพิจารณาจากอาจารย์ที่ศึกษาระดับปริญญาโทแล้วไปตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา โดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน แล้วนำผลการตรวจสอบของผู้เชี่ยวชาญมาหาค่า IOC (Item-Objective Congruence Index) ได้ค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.80–1.00 รายละเอียดอยู่ในภาคผนวก ก
4. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ อยู่ในภาคผนวก จ เสนอต่ออาจารย์ที่ศึกษาระดับปริญญาโท เพื่อพิจารณาตรวจสอบอีกครั้งให้สมบูรณ์ ก่อนการนำไปทดลองใช้ (Try out)
5. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขสมบูรณ์แล้ว ไปทดลองกับนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 และระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนเทศบาลชลราษฎรานุเคราะห์ ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน เพื่อหาค่าอำนาจจำแนก (Discrimination) ของแบบสอบถามโดยวิธีหาค่าสหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวมทั้งฉบับ (Item–total correlation) แล้วคัดเลือกเฉพาะข้อที่มีค่าสหสัมพันธ์สหสัมพันธ์ 0.2 ขึ้นไป จากทั้งหมด 50 ข้อ ได้ 50 ข้อ รายละเอียดอยู่ในภาคผนวก ค
6. วิเคราะห์หาคุณภาพของเครื่องมือเพื่อหาความเชื่อมั่น (Reliability) โดยใช้วิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา (Alpha-coefficient) โดยใช้สูตรของครอนบาค (Cronbach) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ 0.954 ดังรายละเอียดในภาคผนวก ค
7. นำแบบสอบถามที่ผ่านกระบวนการดังกล่าว เสนอต่ออาจารย์ที่ศึกษาระดับปริญญาโท เพื่อให้ความเห็นชอบแล้วนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างต่อไป

ตอนที่ 2 แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง มีขั้นตอนในการสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ ดังนี้

1. ศึกษาหาข้อมูลจากหนังสือ เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนด้านการแนะแนว ตามกระบวนการบริหารคุณภาพทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการเตรียมและการวางแผน ด้านการปฏิบัติตามแผน ด้านการกำกับ ติดตาม ประเมินผล และรายงาน และด้านการปรับปรุงและพัฒนา
2. กำหนดโครงสร้างของแบบสัมภาษณ์ที่จะใช้เก็บรวบรวมข้อมูลให้มีความสอดคล้องกับความมุ่งหมายของการวิจัย นิยามศัพท์เฉพาะ
3. นำโครงสร้างแบบสัมภาษณ์ที่ได้เสนออาจารย์ที่ศึกษาระดับปริญญาโทเพื่อพิจารณาแก้ไข และปรับปรุง

4. นำแบบสัมภาษณ์ที่ผ่านการพิจารณาจากอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์แล้ว นำเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงพินิจ และปรับปรุงแก้ไขความถูกต้องของข้อความให้ครอบคลุมขอบเขตเนื้อหาานิยามศัพท์เฉพาะ และความมุ่งหมายของการวิจัย

5. นำแบบสัมภาษณ์ที่ผ่านการพิจารณาจากผู้เชี่ยวชาญมาปรับปรุง แก้ไขตามคำแนะนำ โดยผ่านอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ เพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบ

6. นำแบบสัมภาษณ์ที่ได้รับการปรับปรุงแก้ไขเรียบร้อยแล้วไปดำเนินการจัดเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัยเป็นลำดับต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อนำมาวิเคราะห์ตามขั้นตอน ดังนี้

1. ผู้วิจัยทำหนังสือถึงบัณฑิตวิทยาลัย เพื่อขอหนังสือขอความร่วมมือจากผู้บริหารโรงเรียนในสังกัดเทศบาลเมืองชลบุรีในการเก็บรวบรวมข้อมูล

2. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามพร้อมหนังสือขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ไปยังผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองชลบุรี โดยผู้วิจัยให้แบบสอบถามกับครูธุรการเป็นผู้ประสานงานกับครูประจำชั้นแจกแบบสอบถามให้กับนักเรียน และนัดวันมารับคืนด้วยตนเอง ได้แบบสอบถามคืน จำนวนทั้งสิ้น 230 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100

3. ติดต่oprสานงานกับผู้บริหารสถานศึกษาและครูแนะแนวเพื่อนัดวัน เวลา สถานที่ในการสัมภาษณ์โดยดูตามความสะดวกและเป็นเวลาว่างของผู้ให้ข้อมูล

3. ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์ผู้บริหารสถานศึกษา และครูแนะแนวตามวัน เวลา และสถานที่ที่ได้นัดไว้ โดยก่อนทำการสัมภาษณ์ ผู้วิจัยชี้แจงให้ทราบถึงเนื้อหาวัตถุประสงค์ และขอความร่วมมือในการให้ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้

การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้นำเสนอการจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล แบ่งออกเป็น 2 ตอน ตามเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถาม มีการจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่เก็บข้อมูลเรียบร้อยแล้วมาตรวจสอบความสมบูรณ์แล้วนำมาวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปคอมพิวเตอร์ ซึ่งมีขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลหาค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage) จากแบบสอบถามตอนที่ 1 เกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย ระดับชั้น และขนาดของโรงเรียน

2. วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนด้านการแนะแนวโดยหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) จากแบบสอบถามตอนที่ 2 และแปลผลความหมายของระดับค่าเฉลี่ย ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.50 หมายถึง มีระดับการปฏิบัติที่น้อยที่สุด

ค่าเฉลี่ย 1.51 – 2.50 หมายถึง มีระดับการปฏิบัติที่น้อย

ค่าเฉลี่ย 2.51 – 3.50 หมายถึง มีระดับการปฏิบัติปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 3.51 – 4.50 หมายถึง มีระดับการปฏิบัติมาก

ค่าเฉลี่ย 4.51 – 5.00 หมายถึง มีระดับการปฏิบัติมากที่สุด

ตอนที่ 2 แบบสัมภาษณ์ มีการจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. การตรวจสอบความเชื่อถือได้ของข้อมูลเริ่มขึ้นเมื่อการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลแต่ละรายสิ้นสุดลง ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้น โดยนำผลการจัดบันทึกในแบบสัมภาษณ์มาเรียบเรียงเพื่อสรุปประเด็น รายละเอียดอยู่ในภาคผนวก จากนั้นผู้ให้ข้อมูลอ่านบททวนเพื่อตรวจสอบความถูกต้องความสมบูรณ์ของข้อมูลหลักฐาน (องอาจ นัยวัฒน์. 2551: 364; สุภางค์ จันทวานิช. 2553: 130) ว่าเที่ยงตรงตามที่คนให้ข้อมูลหรือไม่ แล้วจึงแก้ไขปรับปรุง

2. การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลตามขั้นตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของกลุ่มผู้ให้ข้อมูล

ตอนที่ 2 วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพ ปัญหา และแนวทางการบริหารกิจกรรม

พัฒนาผู้เรียนด้านการแนะแนวตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ในโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองชลบุรี ตามกระบวนการบริหารคุณภาพทั้ง 4 ขั้นตอน ได้แก่ ด้านการเตรียมและการวางแผน ด้านการปฏิบัติตามแผน ด้านการกำกับ ติดตาม ประเมินผล และรายงาน และด้านการปรับปรุงและพัฒนา โดยการวิเคราะห์เนื้อหาเชิงพรรณนา ตามขั้นตอนดังต่อไปนี้ (สุภางค์ จันทวานิช. 2553: 146-147)

1. จัดบันทึกข้อมูลเพื่อนำข้อมูลไปใช้ในการวิเคราะห์โดยการบันทึกข้อมูลย่อขณะเก็บข้อมูลอยู่และเรียบเรียงใหม่เป็นฉบับสมบูรณ์ในภายหลัง

2. วางเค้าโครงของข้อมูลที่จะถูกนำมาวิเคราะห์แล้วแบ่งไว้เป็นประเภท (Categories) ให้ครอบคลุม ตรงตามปัญหาของการวิจัย เพื่อช่วยให้การวิเคราะห์มีความสม่ำเสมอสะดวกแก่ผู้วิจัยเมื่อต้องการนำข้อมูลมาใช้ในการวิเคราะห์

3. การวิเคราะห์เนื้อหา โดยการวัดความถี่ของคำหรือข้อความที่ได้จัดแบ่งประเภท (Categories) ไว้เพื่อตรวจดูการซ้ำหรือการทับซ้อนของข้อมูล

4. ผู้วิจัยนำผลที่ได้จากการวัดความถี่มาสรุปใจความสำคัญจากข้อมูล เขียนบรรยายเรียบเรียง และเชื่อมโยงกันให้เป็นข้อสรุป เพื่อให้การวิเคราะห์เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

สถิติที่ใช้ในการวิจัย

ในการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติเพื่อนำไปใช้ในการแปลผลผู้วิจัยใช้ค่าสถิติ ดังนี้

1. สถิติที่ใช้หาคุณภาพของเครื่องมือ ได้แก่

1.1 ค่าดัชนีความสอดคล้อง (Item-Objective Congruence Index) เป็นการหาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา

1.2 ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม ด้วยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α -coefficient) ของครอนบาค (Cronbach)

2. สถิติพื้นฐาน

2.1 ค่าร้อยละ (Percentage)

2.2 ค่าเฉลี่ย (Mean)

2.3 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

สถิติที่ใช้ในการวิจัย

ในการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติเพื่อนำไปใช้ในการแปลผลผู้วิจัยใช้ค่าสถิติ ดังนี้

1. สถิติที่ใช้หาคุณภาพของเครื่องมือ ได้แก่

1.1 ค่าดัชนีความสอดคล้อง (Item-Objective Congruence Index) เป็นการหาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา

1.2 ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม ด้วยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α -coefficient) ของครอนบาค (Cronbach)

2. สถิติพื้นฐาน

2.1 ค่าร้อยละ (Percentage)

2.2 ค่าเฉลี่ย (Mean)

2.3 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การนำเสนอการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการศึกษาแนวทางการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนด้านการแนะแนวตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ในโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองชลบุรี ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล
2. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยกำหนดสัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

- n แทน จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง
 \bar{X} แทน ค่าเฉลี่ย (Mean)
S.D. แทน ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล แบ่งออกเป็น 4 ตอน ตามลำดับ ดังนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์

ตอนที่ 2 สภาพการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนด้านการแนะแนวตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ในโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองชลบุรี

ตอนที่ 3 ปัญหาการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนด้านการแนะแนวตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ในโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองชลบุรี

ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะแนวทางการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนด้านการแนะแนวตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ในโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองชลบุรี

ตอนที่ 5 แนวทางการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนด้านการแนะแนวตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ในโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองชลบุรี

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์

ผลการวิเคราะห์สถานภาพของนักเรียนที่ตอบแบบสอบถาม และกลุ่มผู้ให้ข้อมูลในการสัมภาษณ์ รายละเอียดในตาราง 5-6 ดังนี้

ตาราง 5 จำนวนและร้อยละสถานภาพของนักเรียนในโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองชลบุรี

สถานภาพของนักเรียน	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ระดับชั้น		
ประถมศึกษาปีที่ 6	143	62.2
มัธยมศึกษาปีที่ 3	87	37.8
ขนาดโรงเรียน		
ขนาดเล็ก	69	30.0
ขนาดกลาง	97	42.2
ขนาดใหญ่	64	27.8
รวม	230	100

จากตาราง 5 แสดงว่าผู้ตอบแบบสอบถามในการวิจัยครั้งนี้ จำนวนทั้งสิ้น 230 คน ส่วนใหญ่เป็นนักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 คิดเป็นร้อยละ 62.2 และอยู่ในโรงเรียนขนาดกลาง คิดเป็นร้อยละ 42.2

ตาราง 6 จำนวนผู้ให้ข้อมูลในการวิจัย

ผู้ให้ข้อมูล	จำนวน (คน)
ผู้บริหารสถานศึกษา	10
ครูแนะแนว	15
รวม	25

จากตาราง 6 แสดงว่าผู้ให้ข้อมูลในการวิจัยประกอบด้วยผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 10 คน และครูแนะแนว จำนวน 15 คน รวมผู้ให้ข้อมูลจำนวนทั้งสิ้น 25 คน

ตอนที่ 2 สภาพการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนด้านการแนะแนวตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ในโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองชลบุรี

ผลการวิเคราะห์สภาพการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนด้านการแนะแนวตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ในโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองชลบุรี แบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม และผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์ ดังนี้

ส่วนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลของแบบสอบถาม

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการตอบแบบสอบถามของนักเรียนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 และนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 เกี่ยวกับสภาพการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนด้านการแนะแนวตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ในโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองชลบุรี รายละเอียดปรากฏในตาราง 7-12 ดังนี้

ตาราง 7 ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการปฏิบัติในสภาพการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนด้านการแนะแนวตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ในโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองชลบุรี ด้านการปฏิบัติตามแผน โดยรวมและรายด้าน

สภาพการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนด้านการแนะแนว		ระดับการปฏิบัติ		
		\bar{X}	S.D.	แปลผล
	ด้านการปฏิบัติตามแผน			
1	บริการเก็บรวบรวมข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคล	3.63	0.48	มาก
2	บริการให้คำปรึกษา	3.19	0.43	ปานกลาง
3	บริการสนเทศ	3.68	0.55	มาก
4	บริการจัดวางตัวบุคคล	3.47	0.45	ปานกลาง
5	บริการติดตามและประเมินผล	3.60	0.52	มาก
	รวม	3.51	0.40	มาก

จากตาราง 7 แสดงว่าสภาพการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนด้านการแนะแนว ในภาพรวม มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.51 และเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า บริการสนเทศ บริการเก็บรวบรวมข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคล และบริการติดตามและประเมินผล มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง ($\bar{X} = 3.60 - \bar{X} = 3.68$) ส่วนบริการให้คำปรึกษา และบริการจัดวางตัวบุคคล มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง ($\bar{X} = 3.19 - \bar{X} = 3.47$)

ตาราง 8 ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการปฏิบัติในสภาพการบริหาร
กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนด้านการแนะแนวตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน
พุทธศักราช 2551 ในโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองชลบุรี ด้านการปฏิบัติตามแผน: บริการเก็บ
รวบรวมข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคล โดยรวมและรายข้อ

สภาพการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนด้านการแนะแนว บริการเก็บรวบรวมข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคล	ระดับการปฏิบัติ		
	\bar{X}	S.D.	แปลผล
1 ครูสอบถามสภาพแวดล้อม ความเป็นอยู่ทางบ้าน ของนักเรียน	3.65	0.93	มาก
2 ครูสอบถามความถนัด และความสนใจของนักเรียน	3.41	0.93	ปานกลาง
3 ครูให้ความสนใจ สังเกตความประพฤติของนักเรียน	3.35	0.99	ปานกลาง
4 ครูจัดทำสมุดรายงานประจำตัวนักเรียน	3.85	0.85	มาก
5 ครูจัดทำระเบียบสะสมของนักเรียน	3.93	0.96	มาก
6 ครูจัดทำโครงการเยี่ยมบ้านนักเรียน	3.32	0.82	ปานกลาง
7 ครูสอบถาม สนใจนักเรียนในทุกเรื่อง	3.70	0.84	มาก
8 ครูสอบถามพูดคุยกับนักเรียนเกี่ยวกับเรื่องส่วนตัว ของนักเรียน	3.67	0.98	มาก
9 ครูทำการบันทึกข้อมูลนักเรียนเพิ่มเติมเป็นระยะ	3.89	0.87	มาก
10 ครูขอความร่วมมือนักเรียนและผู้ปกครองเพิ่มเติม ประวัติส่วนตัวของนักเรียนให้เป็นปัจจุบัน	3.54	0.78	มาก
รวม	3.63	0.48	มาก

จากตาราง 8 แสดงว่าสภาพการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนด้านการแนะแนว ด้านการ
ปฏิบัติตามแผน บริการเก็บรวบรวมข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคล ในรายด้าน มีการปฏิบัติอยู่ใน
ระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.63 และเมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก
จำนวน 7 ข้อ โดยมีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง ($\bar{X} = 3.54 - \bar{X} = 3.93$) และมีการปฏิบัติอยู่ในระดับปาน
กลาง จำนวน 3 ข้อ โดยมีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง ($\bar{X} = 3.19 - \bar{X} = 3.47$)

ตาราง 9 ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการปฏิบัติในสภาพการบริหาร
กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนด้านการแนะแนวตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน
พุทธศักราช 2551 ในโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองชลบุรี ด้านการปฏิบัติตามแผน: บริการให้
คำปรึกษา โดยรวมและรายข้อ

บริการให้คำปรึกษา	ระดับการปฏิบัติ		
	\bar{X}	S.D.	แปลผล
1 ครูจัดห้องหรือมุมให้คำปรึกษาให้นักเรียนพูดคุย กับครูเป็นรายบุคคลได้อย่างสะดวกใจ	3.65	0.82	มาก
2 ครูให้คำปรึกษานักเรียนที่มีปัญหาด้านส่วนตัว การเรียน และอาชีพทางช่วยให้นักเรียน แก้ปัญหาของตนเองได้	3.75	0.91	มาก
3 ครูให้คำปรึกษานักเรียนให้รู้จักตนเอง รักและเห็น คุณค่าในตนเองและผู้อื่น	3.17	0.81	ปานกลาง
4 ครูให้คำปรึกษาแนะแนวนักเรียนเกี่ยวกับการวาง แผนการเรียน หรือการศึกษาต่อเพื่อช่วย ให้นักเรียนวางโครงการในอนาคตได้	3.59	0.62	มาก
5 ครูแนะนำให้นักเรียนรู้และเข้าใจโลกของงาน อาชีพต่างๆ มีเจตคติที่ดีต่ออาชีพสุจริต	3.25	0.71	ปานกลาง
6 ครูสอดส่องดูแล เอาใจใส่นักเรียน เป็นต้นนักเรียน ที่เรียนอ่อน	3.35	0.72	ปานกลาง
7 ครูมีความเป็นกันเองและคุ้นเคยกับนักเรียนทำ ให้นักเรียนไว้วางใจ	2.62	0.95	ปานกลาง
8 ครูจัดโครงการอบรมคุณธรรมจริยธรรมแก่ นักเรียน เช่น ค่ายพุทธบุตร	3.25	0.71	ปานกลาง
9 ครูส่งเสริม สนับสนุน ให้กำลังใจนักเรียน	2.91	0.85	ปานกลาง
10 ครูเชิญวิทยากรให้ความรู้แก่นักเรียนเกี่ยวกับ พฤติกรรมที่พึงประสงค์ การปรับตัวให้อยู่ในสังคม ได้อย่างมีความสุข	2.34	0.91	น้อย
รวม	3.19	0.43	ปานกลาง

จากตาราง 9 แสดงว่าสภาพการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนด้านการแนะแนว ด้านการ
ปฏิบัติตามแผน บริการให้คำปรึกษา ในรายด้าน มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีค่าเฉลี่ย

เท่ากับ 3.19 และเมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก จำนวน 3 ข้อ โดยมีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง ($\bar{X} = 3.59 - \bar{X} = 3.75$) มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง จำนวน 6 ข้อ โดยมีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง ($\bar{X} = 2.62 - \bar{X} = 3.35$) และมีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย จำนวน 1 ข้อ โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.34

ตาราง 10 ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการปฏิบัติในสภาพการบริหาร
กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนด้านการแนะแนวตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน
พุทธศักราช 2551 ในโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองชลบุรี ด้านการปฏิบัติตามแผน: บริการ
สนเทศ โดยรวมและรายข้อ

	สภาพการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนด้านการแนะแนว บริการสนเทศ	ระดับการปฏิบัติ		
		\bar{X}	S.D.	แปลผล
1	ครูจัดป้ายนิเทศให้ความรู้เกี่ยวกับการศึกษาต่อและอาชีพ	3.48	0.79	ปานกลาง
2	ครูจัดให้มีเสียงตามสายให้ความรู้ด้านการแนะแนว	3.63	0.85	มาก
3	ครูจัดประชุมแนะนำผู้ปกครองและนักเรียนให้ความรู้ เกี่ยวกับการเรียน	3.70	0.90	มาก
4	ครูจัดทัศนศึกษาให้นักเรียนเรียนรู้นอกสถานที่ หรือดูงาน นิทรรศการอาชีพต่าง ๆ	3.98	0.90	มาก
5	ในคาบแนะแนวครูจัดกิจกรรมที่น่าสนใจเหมาะสมกับวัย และความต้องการของนักเรียน	3.92	0.92	มาก
6	ครูจัดให้นักเรียนชมวีดิทัศน์ เกี่ยวกับการศึกษา อาชีพการ ดำรงชีวิตและสังคม	3.73	0.78	มาก
7	ครูเชิญศิษย์เก่ามาแนะแนวการศึกษาต่อให้แก่รุ่นน้อง เชิญ หน่วยงานทางการศึกษามาให้ความรู้แนะแนวการศึกษาต่อ	3.81	0.91	มาก
8	ครูจัดทำแผนพับ หรือจัดหาเอกสารเกี่ยวกับการ ศึกษา อาชีพ การปรับตัวไว้สำหรับนักเรียนค้นคว้า	3.72	0.99	มาก
9	ครูส่งเสริมให้นักเรียนหารายได้พิเศษระหว่าง เรียน หรือทำงานในวันหยุด หรือระหว่างโรงเรียน ปิดเทอม	3.77	0.85	มาก
10	ครูเชิญวิทยากรให้ความรู้แก่นักเรียนเกี่ยวกับการ ปรับปรุงบุคลิกภาพและการปฏิบัติตนในสังคม	3.09	0.94	ปานกลาง
	รวม	3.68	0.55	มาก

จากตาราง 10 แสดงว่าสภาพการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนด้านการแนะแนว ด้านการปฏิบัติตามแผน บริการสนเทศ ในรายด้าน มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.68 และเมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก จำนวน 8 ข้อ โดยมีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง ($\bar{X} = 3.63 - \bar{X} = 3.98$) และมีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง จำนวน 2 ข้อ โดยมีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง ($\bar{X} = 3.09 - \bar{X} = 3.48$)

ตาราง 11 ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการปฏิบัติในสภาพการบริหาร กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนด้านการแนะแนวตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ในโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองชลบุรี ด้านการปฏิบัติตามแผน: บริการจัดวางตัวบุคคล โดยรวมและรายข้อ

	สภาพการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนด้านการแนะแนว บริการจัดวางตัวบุคคล	ระดับการปฏิบัติ		
		\bar{X}	S.D.	แปลผล
1	ครูสำรวจ สัมภาษณ์นักเรียนที่เรียนดี มีความประพฤติดี ขาดแคลนทุนทรัพย์	3.68	0.96	มาก
2	ครูจัดหาทุนสนับสนุนการศึกษาให้นักเรียนที่ขาดแคลนทุนทรัพย์	3.13	1.00	ปานกลาง
3	ครูมีความรู้ความเข้าใจการแนะแนว โลกกว้างทางการศึกษาและโลกของงานอาชีพต่างๆ	3.72	0.93	มาก
4	ครูจัดการเรียนซ่อมเสริมให้แก่นักเรียน	3.23	0.98	ปานกลาง
5	ครูจัดกิจกรรมชุมนุมหลายอย่างให้นักเรียนเลือกตามความถนัดและความสนใจ	3.86	0.87	มาก
6	ครูเข้าใจปัญหาด้านการเรียนส่วนตัวและสภาพสังคมของนักเรียน	3.15	0.90	ปานกลาง
7	ครูดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่มีปัญหาด้านสุขภาพ	3.36	1.00	ปานกลาง
8	ครูให้ความช่วยเหลือ กระตุ้นและให้กำลังใจนักเรียนในการวางโครงการชีวิตของตน ทั้งในด้านการศึกษา อาชีพ สังคมและส่วนตัว	3.46	0.97	ปานกลาง
9	ครูจัดกิจกรรมส่งเสริมการใช้เวลาว่างของนักเรียนให้เกิดประโยชน์ เพื่อป้องกันปัญหายาเสพติด และ อบายมุข	3.40	0.97	ปานกลาง
10	ครูจัดบริการอาหารกลางวันให้นักเรียนโดยไม่เสียค่าใช้จ่ายหรือได้ซื้อในราคาถูกลง	3.75	0.92	มาก
	รวม	3.47	0.45	ปานกลาง

จากตาราง 11 แสดงว่าสภาพการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนด้านการแนะแนว ด้านการปฏิบัติตามแผน บริการจัดวางตัวบุคคล ในรายด้าน มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.47 และเมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก จำนวน 4 ข้อ โดยมีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง ($\bar{X} = 3.68 - \bar{X} = 3.86$) และมีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง จำนวน 6 ข้อ โดยมีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง ($\bar{X} = 3.09 - \bar{X} = 3.48$)

ตาราง 12 ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการปฏิบัติในสภาพการบริหาร กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนด้านการแนะแนวตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ในโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองชลบุรี ด้านการปฏิบัติตามแผน: บริการติดตามและประเมินผล โดยรวมและรายข้อ

สภาพการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนด้านการแนะแนว บริการติดตามและประเมินผล		ระดับการปฏิบัติ		
		\bar{X}	S.D.	แปลผล
1	ครูติดตามดูแลนักเรียนที่ขาดเรียนบ่อย	3.93	0.89	มาก
2	ครูติดตามสอบถามนักเรียนที่จบการศึกษาไปแล้ว	3.52	0.92	มาก
3	ครูติดตามสอบถามนักเรียนที่ออกกลางคัน	3.64	0.89	มาก
4	ครูติดตามผลนักเรียนที่เลื่อนชั้นสูงขึ้นว่าก่อให้เกิดปัญหาแก่นักเรียนบ้างหรือไม่	3.59	0.83	มาก
5	ครูให้นักเรียนทำแบบประเมินการจัดกิจกรรมแนะแนว	3.44	0.86	ปานกลาง
6	ครูจัดให้มีกล่องรับความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดบริการแนะแนว	3.64	0.98	มาก
7	ครูติดตามผลการเรียนของนักเรียนอย่างต่อเนื่อง	3.77	0.78	มาก
8	ครูจัดให้ศิษย์เก่ามาแนะนำการเรียนแก่นักเรียนรุ่นน้อง	3.17	0.81	ปานกลาง
9	ครูเอาใจใส่ติดต่อผู้ปกครองนักเรียน เช่น ทางโทรศัพท์ พบปะพูดคุย	3.53	0.99	มาก
10	ครูสอบถามพูดคุยกับบุคคลที่รู้จัก คู่ินเคยหรือเกี่ยวข้องกับนักเรียน	3.75	0.95	มาก
รวม		3.60	0.52	มาก

จากตาราง 12 แสดงว่าสภาพการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนด้านการแนะแนว ด้านการปฏิบัติตามแผน บริการติดตามและประเมินผล ในรายด้าน มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.60 และเมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก จำนวน 8 ข้อ

โดยมีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง ($\bar{X} = 3.52 - \bar{X} = 3.93$) และมีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง จำนวน 2 ข้อ โดยมีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง ($\bar{X} = 3.17 - \bar{X} = 3.44$)

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลของแบบสัมภาษณ์

การวิเคราะห์ผลการสัมภาษณ์ผู้บริหารสถานศึกษาและครูแนะแนวเกี่ยวกับสภาพการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนด้านการแนะแนวตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ในโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองชลบุรี รายละเอียดผลการสัมภาษณ์ทั้งหมดอยู่ในภาคผนวก ง และสามารถสรุปผลการสัมภาษณ์ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูแนะแนว ดังปรากฏในตาราง 13 ดังนี้

ตาราง 13 ค่าความถี่และร้อยละของสภาพการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนด้านการแนะแนวตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ในโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองชลบุรี ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูแนะแนว (n = 25)

สภาพการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนด้านการแนะแนว	ความถี่	ร้อยละ
1. ด้านการเตรียมและการวางแผน		
1. จัดประชุม รับฟังคำชี้แจง กำหนดวัตถุประสงค์ในการจัดกิจกรรม	11	44.00
2. จัดทำปฏิทินโครงการ/กิจกรรมแนะแนว	7	28.00
2. ด้านการปฏิบัติตามแผน		
2.1 บริการเก็บรวบรวมข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคล		
1. จัดประชุมมอบหมายหน้าที่ให้ครูแนะแนวและครูประจำชั้น	12	48.00
2. ฝ่ายธุรการเป็นผู้บันทึกข้อมูลนักเรียนในคอมพิวเตอร์ให้เป็นระบบ	8	32.00
2.2 บริการให้คำปรึกษา		
1. จัดประชุมมอบหมายให้ครูทุกคนทำหน้าที่คอยดูแล ช่วยเหลือให้คำปรึกษา	11	44.00
2. จัดเตรียมมุมสำหรับให้คำปรึกษาที่เหมาะสม	10	40.00
2.3 บริการสหเทศ		
1. ให้ความช่วยเหลือนักเรียนด้านข้อมูล ข่าวสาร ความรู้ การศึกษา	9	36.00
2. มีการจัดให้ความรู้นักเรียนหลากหลายวิธี	8	32.00

ตาราง 13 (ต่อ)

สภาพการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนด้านการแนะแนว	ความถี่	ร้อยละ
2.4 บริการจัดวางตัวบุคคล		
1. จัดสอนเพิ่มเติมในคาบซ่อมเสริม	12	48.00
2. เชิญสถานศึกษาต่างๆ มาแนะแนวการศึกษาต่อให้กับนักเรียน ชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 3	7	28.00
2.5 บริการติดตามและประเมินผล		
1. มอบหมายให้ครูแนะแนว ครูประจำชั้นร่วมมือกันติดตามนักเรียน	10	40.00
2. ติดตามนักเรียนที่ขาดเรียนบ่อย	9	36.00
3. ด้านการกำกับ ติดตาม ประเมินผล และรายงาน		
1. ผู้บริหารสถานศึกษามีการนิเทศการดำเนินงานของครู	11	44.00
2. จัดประชุมเพื่อรับฟัง แสดงความคิดเห็น รวบรวมปัญหาเพื่อหา แนวทางแก้ไข	7	28.00
4. ด้านการปรับปรุงและพัฒนา		
1. จัดประชุมเพื่อรับฟังปัญหาร่วมกันแก้ไขปัญหา	9	36.00
2. ไม่มีระเบียบวิธีที่ชัดเจนในการปรับปรุงและพัฒนางาน	8	32.00

จากตาราง 13 แสดงว่าสภาพการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนด้านการแนะแนวตาม
หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ในโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองชลบุรี มี
การดำเนินงาน ดังนี้

ด้านการเตรียมและการวางแผน มีการจัดประชุม รับฟังคำชี้แจง กำหนดวัตถุประสงค์ใน
การจัดกิจกรรม คิดเป็นร้อยละ 44 และทำปฏิทินโครงการ/กิจกรรมแนะแนวในแต่ละปีการศึกษา คิด
เป็นร้อยละ 28

ด้านการปฏิบัติตามแผน มีการจัดบริการทั้ง 5 บริการ ดังนี้ 1) บริการเก็บรวบรวมข้อมูล
นักเรียนเป็นรายบุคคล จัดประชุมมอบหมายหน้าที่ให้ครูแนะแนวและครูประจำชั้น คิดเป็นร้อยละ
48 และฝ่ายธุรการเป็นผู้บันทึกข้อมูลนักเรียนในคอมพิวเตอร์ให้เป็นระบบ คิดเป็นร้อยละ 32
2) บริการให้คำปรึกษา มีการจัดประชุมมอบหมายให้ครูทุกคนทำหน้าที่คอยดูแล ช่วยเหลือให้
คำปรึกษา คิดเป็นร้อยละ 44 และจัดเตรียมมุมสำหรับให้คำปรึกษาที่เหมาะสม คิดเป็นร้อยละ 40
3) บริการสนเทศ ให้ความช่วยเหลือนักเรียนด้านข้อมูล ข่าวสาร ความรู้การศึกษา คิดเป็นร้อยละ
36และมีการจัดให้ความรู้แก่เรียนหลากหลายวิธี คิดเป็นร้อยละ 32 4) บริการจัดวางตัวบุคคล จัด
สอนเพิ่มเติมในคาบซ่อมเสริม คิดเป็นร้อยละ 48 และเชิญสถานศึกษาต่างๆ มาแนะแนวการศึกษา

ต่อให้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 คิดเป็นร้อยละ 28 และ 5) บริการติดตาม และประเมินผล มอบหมายให้ครูแนะแนว ครูประจำชั้นร่วมมือกันติดตามนักเรียน คิดเป็นร้อยละ 40 และติดตาม นักเรียนที่ขาดเรียนบ่อย คิดเป็นร้อยละ 36

ด้านการกำกับ ติดตาม ประเมินผล และรายงาน ผู้บริหารสถานศึกษามีการนิเทศการ ดำเนินงานของครู คิดเป็นร้อยละ 44 และจัดประชุมเพื่อรับฟัง แสดงความคิดเห็น รวบรวมปัญหา เพื่อหาแนวทางแก้ไข คิดเป็นร้อยละ 28

ด้านการปรับปรุงและพัฒนา จัดประชุมเพื่อรับฟังปัญหาร่วมกันแก้ไขปัญหา คิดเป็น ร้อยละ 36 และไม่มีระเบียบวิธีที่ชัดเจนในการปรับปรุงและพัฒนา งาน คิดเป็นร้อยละ 32

ตอนที่ 3 ปัญหาการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนด้านการแนะแนวตามหลักสูตร แกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ในโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองชลบุรี

การวิเคราะห์ผลการสัมภาษณ์ผู้บริหารสถานศึกษาและครูแนะแนวเกี่ยวกับปัญหาการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนด้านการแนะแนวตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ในโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองชลบุรี รายละเอียดผลการสัมภาษณ์ทั้งหมดอยู่ใน ภาคผนวก ก และสามารถสรุปผลการสัมภาษณ์ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูแนะแนว ดังปรากฏในตาราง 14 ดังนี้

ตาราง 14 ค่าความถี่และร้อยละของปัญหาการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนด้านการแนะแนวตาม หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ในโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมือง ชลบุรี ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูแนะแนว (n = 25)

ปัญหาการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนด้านการแนะแนว	ความถี่	ร้อยละ
1. ด้านการเตรียมและการวางแผน		
1. ขาดบุคลากรที่มีความรู้ด้านแนะแนวโดยตรง	13	52.00
2. ครูมีภาระงานค่อนข้างมากทำให้ทุ่มเทงานได้ไม่เต็มที่	9	36.00
2. ด้านการปฏิบัติตามแผน		
2.1 บริการเก็บรวบรวมข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคล		
1. เก็บรวบรวมข้อมูลส่วนตัวนักเรียนยาก ไม่สมบูรณ์	12	48.00
2. การจัดกิจกรรมเยี่ยมบ้านนักเรียนได้ไม่เต็มที่	8	32.00

ตาราง 14 (ต่อ)

ปัญหาการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนด้านการแนะแนว	ความถี่	ร้อยละ
2.2 บริการให้คำปรึกษา		
1. ครูไม่มีทักษะ ความรู้ และเทคนิควิธีทางจิตวิทยาในการให้คำปรึกษาแก่นักเรียน	12	48.00
2. ครูบางคนดู ไม่เป็นกันเองกับนักเรียนเท่าที่ควร	7	28.00
2.3 บริการสนเทศ		
1. การประชาสัมพันธ์ข่าวสารต่าง ๆ ไม่ต่อเนื่อง ล่าช้า	10	40.00
2. การจัดป้ายนิเทศให้ความรู้แก่นักเรียนไม่เป็นปัจจุบัน เนื้อหาไม่ทันสมัย	8	32.00
2.4 บริการจัดวางตัวบุคคล		
1. ไม่มีการแต่งตั้งคณะกรรมการจัดหาแหล่งทุนการศึกษาอย่างเป็นระบบ	10	40.00
2. ครูดูแลและให้ความช่วยเหลือนักเรียนไม่ทั่วถึง	7	28.00
2.5 บริการติดตามและประเมินผล		
1. ครูดำเนินงานติดตามนักเรียนไม่ต่อเนื่อง	11	44.00
2. ไม่มีระบบในการติดตามนักเรียนทั้งศิษย์เก่า นักเรียนปัจจุบัน นักเรียนที่ออกกลางคัน	7	28.00
3. ด้านการกำกับ ติดตาม ประเมินผล และรายงาน		
1. ขาดระบบและความต่อเนื่องในการนิเทศ และติดตามการดำเนินงานของครู	12	48.00
2. การดำเนินงานของครูล่าช้า ไม่เป็นปัจจุบัน	10	40.00
4. ด้านการปรับปรุงและพัฒนา		
1. ขาดการวิเคราะห์ และรวบรวมปัญหา อุปสรรคต่างๆ ในการดำเนินงาน	12	48.00
2. ครูแนะแนวไม่มีความกระตือรือร้นในการทำงานเท่าที่ควร	9	36.00

จากตาราง 14 แสดงว่าปัญหาการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนด้านการแนะแนวตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ในการดำเนินงานในแต่ละด้าน มีดังนี้ ด้านการเตรียมและการวางแผน ขาดบุคลากรที่มีความรู้ด้านแนะแนวโดยตรง คิดเป็นร้อยละ 52 และครูมีภาระงานค่อนข้างมากทำให้ทุ่มเทงานได้ไม่เต็มที่ คิดเป็นร้อยละ 36

ด้านการปฏิบัติตามแผน มีปัญหาในการจัดบริการทั้ง 5 บริการ ดังนี้ 1) บริการเก็บรวบรวมข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคล เก็บรวบรวมข้อมูลส่วนตัวนักเรียนยาก ไม่สมบูรณ์ คิดเป็นร้อยละ 48 และการจัดกิจกรรมเยี่ยมบ้านนักเรียนได้ไม่เต็มที่ คิดเป็นร้อยละ 32 2) บริการให้คำปรึกษา ครูไม่มีทักษะ ความรู้ และเทคนิควิธีทางจิตวิทยาในการให้คำปรึกษาแก่นักเรียน คิดเป็นร้อยละ 48 และครูบางคนดูไม่เป็นกันเองกับนักเรียนเท่าที่ควร คิดเป็นร้อยละ 28 3) บริการสนทนา การประชาสัมพันธ์ข่าวสารต่างๆ ไม่ต่อเนื่อง ลำช้า คิดเป็นร้อยละ 40 และการจัดป้ายนิเทศให้ความรู้แก่นักเรียนไม่เป็นปัจจุบัน เนื้อหาไม่ทันสมัย คิดเป็นร้อยละ 32 4) บริการจัดวางตัวบุคคล ไม่มีการแต่งตั้งคณะกรรมการจัดหาแหล่งทุนการศึกษาอย่างเป็นระบบ คิดเป็นร้อยละ 40 และครูดูแลและให้ความช่วยเหลือนักเรียนไม่ทั่วถึง คิดเป็นร้อยละ 28 และ 5) บริการติดตามและประเมินผล ครูดำเนินงานติดตามนักเรียนไม่ต่อเนื่อง คิดเป็นร้อยละ 44 และไม่มีระบบในการติดตามนักเรียนทั้งศิษย์เก่า นักเรียนปัจจุบัน นักเรียนที่ออกกลางคัน คิดเป็นร้อยละ 28

ด้านการกำกับ ติดตาม ประเมินผล และรายงาน ขาดระบบและความต่อเนื่องในการนิเทศ และติดตามการดำเนินงานของครู คิดเป็นร้อยละ 48 และการดำเนินงานของครูล่าช้า ไม่เป็นปัจจุบันหรือติดต่อกันไม่ได้เลยทำให้ไม่ทราบความก้าวหน้า ความเป็นอยู่ของนักเรียน คิดเป็นร้อยละ 40

ด้านการปรับปรุงและพัฒนา ขาดการวิเคราะห์ และรวบรวมปัญหา อุปสรรคต่างๆ ในการดำเนินงาน คิดเป็นร้อยละ 48 และครูแนะแนวไม่มีความกระตือรือร้นในการทำงานเท่าที่ควร คิดเป็นร้อยละ 36

ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะแนวทางการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนด้านการแนะแนวตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ในโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองชลบุรี

การวิเคราะห์ผลการสัมภาษณ์ผู้บริหารสถานศึกษาและครูแนะแนวเกี่ยวกับข้อเสนอแนะแนวทางการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนด้านการแนะแนวตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ในโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองชลบุรี รายละเอียดผลการสัมภาษณ์ทั้งหมดอยู่ในภาคผนวก ง และสามารถสรุปผลการสัมภาษณ์ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูแนะแนว ดังปรากฏในตาราง 15 ดังนี้

ตาราง 15 ค่าความถี่และร้อยละของข้อเสนอแนะแนวทางการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนด้านการ
 แนะนำตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ในโรงเรียนสังกัด
 เทศบาลเมืองชลบุรี ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูแนะแนว (n = 25)

ข้อเสนอแนะแนวทางการบริหาร กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนด้านการแนะแนว	ความถี่	ร้อยละ
1. ด้านการเตรียมและการวางแผน		
1. จัดฝึกอบรมครูทุกคนให้มีความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับการแนะแนว	12	48.00
2. ประสานงานกับผู้ปกครอง ชุมชน บุคคล และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ให้เข้ามามีส่วนร่วม	7	28.00
2. ด้านการปฏิบัติตามแผน		
2.1 บริการเก็บรวบรวมข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคล		
1. ประสานงานกับโรงเรียนเดิม	11	44.00
2. ประสานงานกับผู้ปกครองเพื่อเยี่ยมบ้าน	9	36.00
2.2 บริการให้คำปรึกษา		
1. จัดอบรมครูทุกคนให้มีความรู้ด้านแนะแนวและจิตวิทยาให้ คำปรึกษา	12	48.00
2. เชิญบุคคลหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมาแนะนำ ให้ความรู้ แก่ครูแนะ แนว	10	40.00
2.3 บริการสนเทศ		
1. จัดประชาสัมพันธ์ข่าวสารต่างๆ อย่างต่อเนื่อง	10	40.00
2. ติดตามการเปลี่ยนแปลงของข้อมูล ข่าวสารให้ทันสมัย	7	28.00
2.4 บริการจัดวางตัวบุคคล		
1. แต่งตั้งคณะกรรมการจัดหาแหล่งทุนการศึกษา	10	40.00
2. ประสานงานกับชุมชนและหน่วยงานอื่นๆ เพื่อขอความช่วยเหลือ ถ่ายทอดความรู้	6	24.00
2.5 บริการติดตามและประเมินผล		
1. จัดประชุมครูแนะแนวเพื่อกำหนดวัตถุประสงค์ และวิธีการ ดำเนินงานให้ชัดเจน	9	36.00
2. ติดตามนักเรียนทั้งศิษย์เก่า นักเรียนที่ออกกลางคันอย่างสม่ำเสมอ	9	36.00

ตาราง 15 (ต่อ)

ข้อเสนอแนะแนวทางการบริหาร กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนด้านการแนะแนว	ความถี่	ร้อยละ
3. ด้านการกำกับ ติดตาม ประเมินผล และรายงาน		
1. แต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อนิเทศ ติดตามการดำเนินงานของครู	10	40.00
2. นิเทศติดตามการดำเนินงานอย่างน้อยปีการศึกษาละ 1 ครั้ง	9	36.00
4. ด้านการปรับปรุงและพัฒนา		
1. จัดประชุมเพื่อร่วมกันอภิปรายผลการจัดกิจกรรมต่างๆ	10	40.00
2. สร้างขวัญและกำลังใจที่ดีแก่ครูแนะแนว	8	32.00

จากตาราง 15 แสดงว่าข้อเสนอแนะแนวทางการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนด้านการแนะแนวตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ในโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองชลบุรี มีดังนี้

ด้านการเตรียมและการวางแผน ควรมีการจัดฝึกอบรมครูทุกคนให้มีความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับการแนะแนว คิดเป็นร้อยละ 48 และประสานงานกับผู้ปกครอง ชุมชน บุคคล และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรม คิดเป็นร้อยละ 28

ด้านการปฏิบัติตามแผน ควรมีการดำเนินงานทั้ง 5 บริการ คือ 1) บริการเก็บรวบรวมข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคล ประสานงานกับโรงเรียนเดิม คิดเป็นร้อยละ 44 และประสานงานกับผู้ปกครองเพื่อเยี่ยมบ้าน คิดเป็นร้อยละ 36 2) บริการให้คำปรึกษา จัดอบรมครูทุกคนให้มีความรู้ด้านแนะแนวและจิตวิทยาการให้คำปรึกษา คิดเป็นร้อยละ 48 และเชิญบุคคลหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมาแนะนำให้ความรู้ แก่ครูแนะแนว คิดเป็นร้อยละ 40 3) บริการสนเทศ จัดประชาสัมพันธ์ข่าวสารต่างๆ อย่างต่อเนื่อง คิดเป็นร้อยละ 40 และติดตามการเปลี่ยนแปลงของข้อมูล ข่าวสารให้ทันสมัย คิดเป็นร้อยละ 28 4) บริการจัดวางตัวบุคคล แต่งตั้งคณะกรรมการจัดหาแหล่งทุนการศึกษา คิดเป็นร้อยละ 40 และประสานงานกับชุมชนและหน่วยงานอื่นๆ เพื่อขอความช่วยเหลือ ถ่ายทอดความรู้ คิดเป็นร้อยละ 24 และ 5) บริการติดตามและประเมินผล ควรมีการจัดประชุมครูแนะแนวเพื่อกำหนดวัตถุประสงค์ และวิธีการดำเนินงานให้ชัดเจน คิดเป็นร้อยละ 36 และติดตามนักเรียนทั้งศิษย์เก่า นักเรียนที่ออกกลางคันอย่างสม่ำเสมอ คิดเป็นร้อยละ 36

ด้านการกำกับ ติดตาม ประเมินผล และรายงาน ควรแต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อนิเทศ ติดตามการดำเนินงานของครู คิดเป็นร้อยละ 40 และนิเทศ ติดตามการดำเนินงานอย่างน้อยปีการศึกษาละ 1 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 36

ด้านการปรับปรุงและพัฒนา จัดประชุมเพื่อร่วมกันอภิปรายผลการจัดกิจกรรมต่างๆ คิดเป็นร้อยละ 40 และผู้บริหารควรสร้างขวัญและกำลังใจที่ดีแก่ครูแนะแนว คิดเป็นร้อยละ 32

**ตอนที่ 4 แนวทางการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนด้านการแนะแนวตาม
หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ในโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมือง
ชลบุรี**

จากผลการศึกษาสภาพ ปัญหา และข้อเสนอแนะแนวทางการบริหารกิจกรรมพัฒนา
ผู้เรียนด้านการแนะแนวตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ในโรงเรียน
สังกัดเทศบาลเมืองชลบุรี ผู้วิจัยได้ข้อค้นพบแนวทางในการบริหารงานแนะแนว รายละเอียดแสดง
ในตาราง 16-19 ดังนี้

ตาราง 16 แนวทางการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนด้านการแนะแนวตามหลักสูตรแกนกลาง
การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ในโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองชลบุรี ด้านการเตรียม
และการวางแผน

สภาพการบริหาร กิจกรรมพัฒนาผู้ เรียนด้านการแนะ แนว	ปัญหาการบริหาร กิจกรรมพัฒนาผู้ เรียนด้านการแนะ แนว	ข้อเสนอแนะแนวทาง การบริหารกิจกรรม พัฒนาผู้เรียนด้านการ แนะแนว	แนวทางการบริหาร กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนด้าน การแนะแนว
การเตรียมและการวางแผน			
1. จัดประชุมรับฟัง คำชี้แจง กำหนดวัตถุประสงค์ ประสงค์ในการจัด กิจกรรม	1. ขาดบุคลากร ที่มีความรู้ด้าน แนะแนวโดยตรง	1. จัดฝึกอบรมครูทุก คนให้มีความรู้พื้นฐาน เกี่ยวกับการแนะแนว	1. ประสานงานกับ ผู้ปกครอง ชุมชน และ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้ เข้ามามีส่วนร่วมในการจัด กิจกรรมแนะแนว
2. จัดทำปฏิทิน โครงการ/กิจกรรม แนะแนว	2. ครูมีภาระงาน ค่อนข้างมากทำ ให้ทุ่มเทงานได้ไม่ เต็มที่	2. ประสานงานกับ ผู้ปกครอง ชุมชน และ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ให้เข้ามามีส่วนร่วม	2. จัดโครงการฝึกอบรม เพื่อพัฒนาบุคลากรครูให้มี ความรู้ ความสามารถด้าน การแนะแนว 3. จัดประชุม เพื่อกำหนด วัตถุประสงค์ในการจัด กิจกรรม และจัดทำปฏิทิน โครงการ/กิจกรรมแนะ แนวล่วงหน้า

จากตาราง 16 แสดงว่าแนวทางการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนด้านการแนะแนวตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ในโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองชลบุรี ด้านการเตรียมและการวางแผน คือ ประสานงานกับผู้ปกครอง ชุมชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมแนะแนว จัดโครงการฝึกอบรมเพื่อพัฒนาบุคลากรครูให้มีความรู้ความสามารถด้านการแนะแนว และจัดประชุม เพื่อกำหนดวัตถุประสงค์ในการจัดกิจกรรม และจัดทำปฏิทินโครงการ/กิจกรรมแนะแนวล่วงหน้า

ตาราง 17 แนวทางการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนด้านการแนะแนวตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ในโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองชลบุรี ด้านการปฏิบัติตามแผน

สภาพการบริหาร กิจกรรมพัฒนาผู้ เรียนด้านการแนะ แนว	ปัญหาการบริหาร กิจกรรมพัฒนาผู้ เรียนด้านการแนะ แนว	ข้อเสนอแนะแนวทาง การบริหารกิจกรรม พัฒนาผู้เรียนด้านการ แนะแนว	แนวทางการบริหาร กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ด้านการแนะแนว
บริการเก็บรวบรวมข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคล			
1. จัดประชุม มอบหมายหน้าที่ให้ ครูแนะแนวและ ครูประจำชั้น	1. เก็บรวบรวม ข้อมูลส่วนตัว นักเรียนยาก ไม่ สมบูรณ์	1. ประสานงานกับ โรงเรียนเดิม	1. ประสานงานขอความ ร่วมมือกับผู้ปกครอง และสถานศึกษาเดิมใน การขอข้อมูลนักเรียน และจัดกิจกรรมเยี่ยมบ้าน
2. ฝ่ายธุรการเป็นผู้ บันทึกข้อมูลนักเรียน ในคอมพิวเตอร์ให้ เป็นระบบ	2. การจัดกิจกรรม เยี่ยมบ้านนักเรียน ได้ไม่เต็มที่	2. ประสานงานกับ ผู้ปกครองเพื่อเยี่ยม บ้าน	2. จัดประชุมเพื่อ มอบหมายหน้าที่ให้ครู แนะแนว ครูประจำชั้น และฝ่ายธุรการร่วมกัน เก็บรวบรวมและบันทึก ข้อมูลนักเรียนให้เป็น ระบบ

ตาราง 17 (ต่อ)

สภาพการบริหาร	ปัญหาการบริหาร	ข้อเสนอแนะแนวทาง	แนวทางการบริหาร
กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน	กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน	การบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน	กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน
เรียนด้านการแนะแนว	เรียนด้านการแนะแนว	พัฒนาผู้เรียนด้านการแนะแนว	ด้านการแนะแนว
บริการให้คำปรึกษา			
1. จัดประชุมมอบหมายให้ครูทุกคนทำหน้าที่คอยดูแลช่วยเหลือให้คำปรึกษา	1. ครูไม่มีทักษะความรู้ และเทคนิควิธีทางจิตวิทยาในการให้คำปรึกษาแก่นักเรียน	1. จัดอบรมครูทุกคนให้มีความรู้ด้านแนะแนวและจิตวิทยาให้คำปรึกษา	3. จัดฝึกอบรมเพื่อพัฒนาครูให้มีความรู้ด้านการแนะแนวและจิตวิทยาการให้คำปรึกษา
2. จัดเตรียมมุมสำหรับให้คำปรึกษาที่เหมาะสม	2. ครูบางคนดูไม่เป็นกันเองกับนักเรียนเท่าที่ควร	2. เชิญบุคคลหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมาแนะนำให้ความรู้แก่ครูแนะแนว	4. ประสานงานขอความร่วมมือกับบุคคล และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมาถ่ายทอดความรู้ แก่นักเรียน
			5. มอบหมายให้ครูทุกคนเป็นผู้ให้คำปรึกษาช่วยเหลือนักเรียนโดยจัดเตรียมสถานที่ในการให้บริการที่เหมาะสม
บริการสนเทศ			
1. ให้ความช่วยเหลือนักเรียนด้านข้อมูล ข่าวสาร ความรู้การ ศึกษา	1. การประชาสัมพันธ์ข่าวสารต่าง ๆ ไม่ต่อเนื่องล่าช้า	1. จัดประชาสัมพันธ์ข่าวสารต่างๆ อย่างสม่ำเสมอ และต่อเนื่อง	6. จัดประชาสัมพันธ์ด้านข้อมูล ข่าวสารที่ทันสมัย ให้ความรู้แก่นักเรียนอย่างหลากหลายวิธี และต่อเนื่อง

ตาราง 17 (ต่อ)

สภาพการบริหาร	ปัญหาการบริหาร	ข้อเสนอแนะแนวทาง	แนวทางการบริหาร
กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน	กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน	การบริหารกิจกรรม	กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน
เรียนด้านการแนะแนว	เรียนด้านการแนะแนว	พัฒนาผู้เรียนด้านการแนะแนว	ด้านการแนะแนว

บริการสหเทศ (ต่อ)

2. มีการจัดให้ความรู้ให้นักเรียนหลากหลายวิธี	2. การจัดป้ายนิเทศให้ความรู้แก่นักเรียนไม่เป็นที่ทันสมัย	2. ติดตามการเปลี่ยนแปลงของข้อมูลข่าวสารให้ทันสมัยเป็นปัจจุบัน	7. ครูดูติดตามการเปลี่ยนแปลงของข้อมูลข่าวสาร เหตุการณ์ต่างๆ ที่ทันสมัยเพื่อนำมาถ่ายทอดให้ความรู้แก่นักเรียน
--	--	---	---

บริการจัดวางตัวบุคคล

1. จัดสอนเพิ่มเติมในคาบซ่อมเสริม	1. ไม่มีการแต่งตั้งคณะกรรมการจัดหาแหล่งทุนการศึกษาอย่างเป็นระบบ	1. แต่งตั้งคณะกรรมการจัดหาแหล่งทุนการศึกษา	8. ประสานงานขอความร่วมมือกับ บุคคล ชุมชน สถานศึกษา และหน่วยงานอื่นๆ ให้เข้ามาเป็นวิทยากร ถ่ายทอดความรู้แนะแนวการศึกษาต่อและให้ความช่วยเหลือแก่นักเรียน
2. เชิญสถานศึกษาต่างๆ มาแนะแนวการศึกษาต่อให้นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3	2. ครูดูแลและให้ความช่วยเหลือนักเรียนไม่ทั่วถึง	2. ประสานงานกับชุมชนและหน่วยงานอื่นๆ เพื่อขอความช่วยเหลือ ถ่ายทอดความรู้	9. แต่งตั้งผู้รับผิดชอบจัดหาแหล่งทุนการศึกษาแก่นักเรียนให้ชัดเจน
			10. จัดสอนเพิ่มเติมในคาบซ่อมเสริมเพื่อพัฒนาความรู้ ทักษะแก่นักเรียนมากยิ่งขึ้น

ตาราง 17 (ต่อ)

สภาพการบริหาร	ปัญหาการบริหาร	ข้อเสนอแนะแนวทาง	แนวทางการบริหาร
กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน	กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน	การบริหารกิจกรรม	กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน
เรียนด้านการแนะแนว	เรียนด้านการแนะแนว	พัฒนาผู้เรียนด้านการแนะแนว	ด้านการแนะแนว
แนว	แนว	แนะแนว	
บริการติดตามและประเมินผล			
1. มอบหมายให้ครูแนะแนว ครูประจำชั้นร่วมมือกันติดตามนักเรียน	1. ครูดำเนินงานติดตามนักเรียนไม่ต่อเนื่อง	1. จัดประชุมครูแนะแนวเพื่อกำหนดวัตถุประสงค์ และวิธีการดำเนินงาน	11. จัดประชุมเพื่อกำหนดวัตถุประสงค์ มอบหมายหน้าที่ให้ครูแนะแนวและครูประจำชั้นเป็นผู้ติดตามนักเรียนและแนวทางการดำเนินงานให้เป็นไปในแนวทางเดียวกัน
2. ติดตามนักเรียนที่ขาดเรียนบ่อย	2. ติดตามนักเรียนทั้งศิษย์เก่า นักเรียนที่ออกกลางคืนยาก	2. ติดตามนักเรียนทั้งศิษย์เก่า นักเรียนที่ออกกลางคืนอย่างสม่ำเสมอ	12. ติดตามนักเรียนทั้งศิษย์เก่า นักเรียนที่ออกกลางคืน นักเรียนที่ขาดเรียนบ่อยอย่างสม่ำเสมอ

จากตาราง 17 แสดงว่าแนวทางการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนด้านการแนะแนวตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ในโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองชลบุรี ด้านการปฏิบัติตามแผน คือ ประสานงานขอความร่วมมือกับผู้ปกครอง ชุมชน บุคคล และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการขอข้อมูลนักเรียน จัดกิจกรรมเยี่ยมบ้าน ถ่ายทอดความรู้ แนะนำ การศึกษาต่อ และให้ความช่วยเหลือแก่นักเรียน จัดฝึกอบรมเพื่อพัฒนาครูให้มีความรู้ด้านการแนะแนวและจิตวิทยาการให้คำปรึกษา จัดประชุมเพื่อกำหนดวัตถุประสงค์การดำเนินงานให้เป็นไปในแนวทางเดียวกัน มอบหมายหน้าที่ให้ครูแนะแนว ครูประจำชั้น และฝ่ายธุรการร่วมกันเก็บรวบรวม และบันทึกข้อมูลนักเรียนให้เป็นระบบ ครูทุกคนทำหน้าที่ให้คำปรึกษา พร้อมจัดเตรียมสถานที่ให้เหมาะสม และติดตามนักเรียนทั้งศิษย์เก่า นักเรียนที่ออกกลางคืน นักเรียนที่ขาดเรียนบ่อยอย่างสม่ำเสมอ จัดประชาสัมพันธ์ด้านข้อมูล ข่าวสารที่ทันสมัย ให้ความรู้แก่นักเรียนอย่างหลากหลายวิธี และต่อเนื่อง ครูติดตามการเปลี่ยนแปลงของข้อมูลข่าวสาร เหตุการณ์ต่างๆ ที่ทันสมัยเพื่อนำมา

ถ่ายทอดให้ความรู้แก่นักเรียน แต่งตั้งผู้รับผิดชอบจัดหาแหล่งทุนการศึกษา แก่นักเรียนให้ชัดเจน และจัดสอนเพิ่มเติมในคาบซ่อมเสริมเพื่อพัฒนาความรู้ ทักษะแก่นักเรียนมากยิ่งขึ้น

ตาราง 18 แนวทางการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนด้านการแนะแนวตามหลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ในโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองชลบุรี ด้านการกำกับ ติดตาม ประเมินผล และรายงาน

สภาพการบริหาร	ปัญหาการบริหาร	ข้อเสนอแนะแนวทาง	แนวทางการบริหาร
กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนด้านการแนะแนว	กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนด้านการแนะแนว	การบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนด้านการแนะแนว	กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนด้านการแนะแนว
การกำกับ ติดตาม ประเมินผล และรายงาน			
1. ผู้บริหารสถานศึกษามีการนิเทศการดำเนินงานของครู	1. ขาดระบบและความต่อเนื่องในการนิเทศ และติดตามการดำเนินงานของครู	1. แต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อนิเทศติดตามการดำเนินงานของครู	1. ผู้บริหารสถานศึกษาแต่งตั้งคณะกรรมการนิเทศการดำเนินงานของคณะครู โดยมีการนิเทศอย่างน้อยปีการศึกษาละ 1 ครั้ง
2. จัดประชุมเพื่อรับฟัง แสดงความคิดเห็น รวบรวมปัญหาเพื่อหาแนวทางแก้ไข	2. การดำเนินงานของครูล่าช้า ไม่เป็นปัจจุบัน	2. นิเทศ ติดตามการดำเนินงานของครูอย่างน้อยปีการศึกษาละ 1 ครั้ง	2. จัดประชุมเพื่อร่วมแสดงความคิดเห็น รวบรวมปัญหา อุปสรรค และหาแนวทางแก้ไข

จากตาราง 18 แสดงว่าแนวทางการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนด้านการแนะแนวตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ในโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองชลบุรี ด้านการกำกับ ติดตาม ประเมินผล และรายงาน คือ ผู้บริหารสถานศึกษาแต่งตั้งคณะกรรมการนิเทศการดำเนินงานของคณะครู โดยมีการนิเทศ อย่างน้อยปีการศึกษาละ 1 ครั้ง และจัดประชุมเพื่อร่วมแสดงความคิดเห็นรวบรวมปัญหา อุปสรรคและหาแนวทางแก้ไข

ตาราง 19 แนวทางการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนด้านการแนะแนวตามหลักสูตรแกนกลาง
การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ในโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองชลบุรี ด้านการปรับปรุง
และพัฒนา

สภาพการบริหาร	ปัญหาการบริหาร	ข้อเสนอแนะแนวทาง	แนวทางการบริหาร
กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนด้านการแนะแนว	กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนด้านการแนะแนว	การบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนด้านการแนะแนว	กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนด้านการแนะแนว
การปรับปรุงและพัฒนา			
1. จัดประชุมเพื่อร่วมกันอภิปรายผล การจัดกิจกรรมต่างๆ	1. ขาดการวิเคราะห์ปัญหา อุปสรรคต่างๆ ในการดำเนินงาน	1. จัดทำรายงาน รวบรวมปัญหา อุปสรรคต่างๆ	1. ผู้บริหารสร้างขวัญและกำลังใจที่ดีแก่ครูแนะแนว
2. ไม่มีระเบียบวิธีที่ชัดเจนในการปรับปรุงและพัฒนางาน	2. ครูแนะแนวไม่มีความกระตือรือร้นในการทำงานเท่าที่ควร	2. สร้างขวัญและกำลังใจที่ดีแก่ครูแนะแนว	2. จัดทำรายงานสรุปผลการจัดกิจกรรม รวมถึงรวบรวมปัญหา และอุปสรรคต่างๆ เพื่อความสะดวกในการปรับปรุงและพัฒนา
			3. จัดประชุมเพื่อร่วมกันอภิปรายผลการจัดกิจกรรม

จากตาราง 19 แสดงว่าแนวทางการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนด้านการแนะแนวตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ในโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองชลบุรี ด้านการปรับปรุงและพัฒนา คือ ผู้บริหารสร้างขวัญและกำลังใจที่ดีแก่ครูแนะแนว จัดทำรายงานสรุปผล การจัดกิจกรรม รวมถึงรวบรวมปัญหา และอุปสรรคต่างๆ เพื่อความสะดวกในการปรับปรุงและพัฒนา และจัดประชุมเพื่อร่วมกันอภิปรายผลการจัดกิจกรรม

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยมุ่งศึกษาแนวทางการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนด้านการแนะแนวตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ในโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองชลบุรี ซึ่งได้สรุปและนำเสนอผลการวิจัยตามขั้นตอน ดังนี้

1. ความมุ่งหมายของการวิจัย
2. ขั้นตอนดำเนินการวิจัย
3. สรุปผลการวิจัย
4. อภิปรายผล
5. ข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมายของการวิจัย

เพื่อศึกษาแนวทางการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนด้านการแนะแนวตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ในโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองชลบุรี โดยมีความมุ่งหมายย่อยในการศึกษา เพื่อให้ได้คำตอบของการวิจัย ดังนี้

1. เพื่อศึกษาสภาพการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนด้านการแนะแนวตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ในโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองชลบุรี ใน 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการเตรียมและการวางแผน ด้านการปฏิบัติตามแผน ด้านการกำกับ ติดตาม ประเมินผล และรายงาน และด้านการปรับปรุงและพัฒนา
2. เพื่อศึกษาปัญหาการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนด้านการแนะแนวตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ในโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองชลบุรี ใน 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการเตรียมและการวางแผน ด้านการปฏิบัติตามแผน ด้านการกำกับ ติดตาม ประเมินผล และรายงาน และด้านการปรับปรุงและพัฒนา
3. เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะแนวทางการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนด้านการแนะแนวตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ในโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองชลบุรี

ขั้นตอนดำเนินการวิจัย

1. ประชากร กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ แบ่งเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มที่เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม ได้แก่ นักเรียนในโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองชลบุรี ปีการศึกษา 2553 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 230 คน และ

กลุ่มผู้ให้ข้อมูลในการสัมภาษณ์ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 10 คน และครูแนะแนว จำนวน 15 คน รวมจำนวนทั้งสิ้น 25 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์ ดังนี้

แบบสอบถาม ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) โดยผู้วิจัยศึกษาเอกสาร กรอบแนวคิด และงานวิจัยที่เกี่ยวกับการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนด้าน การแนะแนวรวบรวมสาระและเนื้อหาต่างๆ เพื่อเป็นข้อมูลในการสร้างแบบสอบถามนำแบบสอบถามเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ เพื่อแก้ไขหาข้อบกพร่องและครอบคลุมขอบเขตเนื้อหา นิยาม ศัพท์เฉพาะ พร้อมทั้งสำนวนของภาษาที่ใช้ในแบบสอบถาม หลังจากนั้นนำแบบสอบถามตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาโดยผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน ได้ค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.80–1.00 และแก้ไขความถูกต้อง ก่อนนำไปทดลองใช้ (Try Out) กับนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 และนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนเทศบาลชลธารราษฎร์นุเคราะห์ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน เพื่อหาค่าอำนาจจำแนก และความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับได้ 0.954 นำแบบสอบถามเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์เพื่อให้ความเห็นชอบในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างต่อไป

ส่วนแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง ผู้วิจัยศึกษาหาข้อมูลจากหนังสือ เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อกำหนดโครงสร้างของแบบสัมภาษณ์ให้สอดคล้องกับความมุ่งหมายของการวิจัย นิยามศัพท์เฉพาะ นำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ เพื่อพิจารณาแก้ไขและปรับปรุง ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงพินิจ โดยผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน และปรับปรุงแก้ไขความถูกต้องของข้อความให้ครอบคลุมขอบเขตเนื้อหา นิยามศัพท์เฉพาะ และความมุ่งหมายของการวิจัย นำแบบสัมภาษณ์ที่ได้รับการปรับปรุงแก้ไขเรียบร้อยแล้วไปดำเนินการจัดเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัยเป็นลำดับต่อไป

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามกับกลุ่มตัวอย่าง โดยผู้วิจัยให้แบบสอบถามกับครูธุรการเป็นผู้ประสานงานกับครูประจำชั้นแจกแบบสอบถามให้กับนักเรียน และนัดวันมารับคืนด้วยตนเอง ได้แบบสอบถามคืน จำนวนทั้งสิ้น 230 ชุด ส่วนแบบสัมภาษณ์ผู้วิจัยได้ติดต่อประสานงานกับผู้ให้ข้อมูลเพื่อในวันเวลาสถานที่ในการสัมภาษณ์โดยจะดูตามความสะดวกและเป็นเวลาว่างของผู้ให้ข้อมูล ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์ผู้บริหารสถานศึกษา และครูแนะแนวตามวัน เวลา และสถานที่ที่ได้นัดไว้ โดยก่อนทำการสัมภาษณ์ผู้วิจัยชี้แจงให้ทราบถึงเนื้อหา วัตถุประสงค์ และขอความร่วมมือในการให้ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้

4. การวิเคราะห์ข้อมูล แบ่งการวิเคราะห์ข้อมูลเป็น 2 ส่วน คือ การวิเคราะห์ข้อมูลของแบบสอบถาม เริ่มที่ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่เก็บข้อมูลเรียบร้อยแล้วมาตรวจสอบความสมบูรณ์ เพื่อวิเคราะห์และประมวลผลข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปคอมพิวเตอร์ เพื่อหาค่าความถี่และค่าร้อยละ จากแบบสอบถามตอนที่ 1 จากนั้นวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามตอนที่ 2 เพื่อหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และแปลผลความหมายของระดับค่าเฉลี่ยตามเกณฑ์ที่กำหนดส่วนการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ เริ่มต้นด้วยการตรวจสอบความเชื่อถือได้ของ

ข้อมูล โดยการนำผลการจัดบันทึกในแบบสัมภาษณ์มาเรียบเรียง เพื่อสรุปประเด็นจากนั้นผู้ให้ข้อมูลอ่านบททวนเพื่อตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลหลักฐานว่าเที่ยงตรงตามที่คนให้ข้อมูลหรือไม่ แล้วจึงแก้ไขปรับปรุง จากนั้นวิเคราะห์ข้อมูล ตอนที่ 1 เพื่อหาความถี่ และวิเคราะห์ข้อมูลตอนที่ 2 เป็นการวิเคราะห์เนื้อหาเชิงพรรณนา โดยเรียบเรียงข้อมูล วางเค้าโครงของข้อมูลที่จะถูกนำมาวิเคราะห์แล้วแบ่งไว้เป็นประเภท (Categories) ซึ่งต้องครอบคลุม ตรงตามปัญหาของการวิจัย เพื่อช่วยให้การวิเคราะห์มีความสม่ำเสมอ สะดวกแก่ผู้วิจัยเมื่อต้องการนำข้อมูลมาใช้ในการวิเคราะห์ ผู้วิเคราะห์สามารถตัดสินใจได้ว่าจะดึงคำหรือข้อความใดออกมาจากตัวบท (Text) และจะทิ้งคำหรือข้อความใดออกไป จากนั้นวัดความถี่หรือการซ้ำกันของคำหรือข้อความที่ได้จัดแบ่งประเภท (Categories) ไว้ เพื่อตรวจสอบการซ้ำหรือการทับซ้อนของข้อมูลแล้วนำมาเขียนบรรยาย เรียบเรียง และเชื่อมโยงกันให้เป็นข้อสรุปในการวิจัย

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์แนวทางการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนด้านการแนะแนวตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ในโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองชลบุรี ในแต่ละด้าน ดังนี้

1. ด้านการเตรียมและการวางแผน มีแนวทางการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนด้านการแนะแนว ดังนี้ ให้มีการประสานงานกับผู้ปกครอง ชุมชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมแนะแนว จัดฝึกอบรมเพื่อพัฒนาบุคลากรผู้มีความรู้ด้านการแนะแนว จัดประชุม และจัดทำปฏิทินโครงการ/กิจกรรมแนะแนว
2. ด้านการปฏิบัติตามแผน มีแนวทางการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนด้านการแนะแนว ดังนี้ ให้มีการประสานงานขอความร่วมมือกับผู้ปกครอง ชุมชน บุคคล และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการจัดกิจกรรมเยี่ยมบ้าน เป็นวิทยากร ถ่ายทอดความรู้ แนะนำการศึกษาต่อ จัดฝึกอบรม จัดประชุม มอบหมายหน้าที่ผู้รับผิดชอบงานแนะแนวให้ชัดเจนในการเก็บรวบรวมบันทึกข้อมูลนักเรียนให้เป็นระบบ ให้คำปรึกษา ติดตามนักเรียน จัดหาแหล่งทุนการศึกษา จัดประชาสัมพันธ์ ติดตามข้อมูล ข่าวสาร เหตุการณ์ต่างๆ ที่ทันสมัย หลากหลายวิธี และจัดสอนเพิ่มเติมในคาบซ่อมเสริม
3. ด้านการกำกับ ติดตาม ประเมินผล และรายงาน มีแนวทางการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนด้านการแนะแนว ดังนี้ ให้มีการแต่งตั้งคณะกรรมการนิเทศติดตามการดำเนินงาน โดยจัดให้มีการนิเทศอย่างน้อยปีการศึกษาละ 1 ครั้ง และจัดประชุม รวบรวมปัญหา อุปสรรค และหาแนวทางแก้ไข
4. ด้านการปรับปรุงและพัฒนา มีแนวทางการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนด้านการแนะแนว ดังนี้ ให้ผู้บริหารสร้างขวัญและกำลังใจที่ดีแก่ครูแนะแนว จัดทำรายงานสรุปผลโครงการ/กิจกรรมแนะแนว และจัดประชุมเพื่อร่วมกันอภิปรายผลการจัดกิจกรรม

อภิปรายผล

จากผลการวิจัยเรื่องศึกษาแนวทางการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนด้านการแนะแนวตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ในโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองชลบุรี สามารถนำประเด็นสำคัญมาอภิปรายผลได้ดังนี้

การศึกษาแนวทางการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนด้านการแนะแนวตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ในโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองชลบุรี ใน 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการเตรียมและการวางแผน ด้านการปฏิบัติตามแผน ด้านการกำกับ ติดตาม ประเมินผล และรายงาน และด้านการปรับปรุงและพัฒนา พบแนวทางการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนด้านการแนะแนวในแต่ละด้าน ดังนี้

1. แนวทางการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนด้านการแนะแนวด้านการเตรียมและการวางแผน ผลการวิจัยพบว่า ให้มีการประสานงานกับผู้ปกครอง ชุมชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมแนะแนว จัดฝึกอบรมเพื่อพัฒนาบุคลากรครูให้มีความรู้ด้านการแนะแนว จัดประชุมและจัดทำปฏิทินโครงการ/กิจกรรมแนะแนว ที่เป็นดังนี้อาจเป็นเพราะโรงเรียนมีการดำเนินการให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วม จัดทำปฏิทินโครงการ/กิจกรรมแนะแนวไม่เป็นระบบ และขาดการจัดฝึกอบรมเพื่อพัฒนาครูให้มีความรู้ด้านการแนะแนวโดยตรง ด้วยเหตุนี้ทางโรงเรียนควรสนับสนุน ส่งเสริมให้มีการดำเนินการดังกล่าวอย่างต่อเนื่องและเป็นระบบเพื่อให้การดำเนินงานแนะแนวมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับหลักการการจัดการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 หมวด 1 มาตรา 8 กำหนดให้สถานศึกษาเปิดโอกาสให้ผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสีย ได้แก่ ครู ผู้ปกครอง ตัวแทนชุมชน ตัวแทนศิษย์เก่า และนักเรียน องค์กรต่างๆ ได้มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2545: 6-7) ตรงกับแนวความคิดของ พนม ลิมอารีย์ (2548: 257-263) กล่าวว่า กิจกรรมแนะแนวเป็นกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับบุคคลหลายฝ่าย ทั้งภายใน และภายนอกสถานศึกษา การดำเนินการจัดกิจกรรมแนะแนวให้มีความสมบูรณ์และมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น จำเป็นอย่างยิ่งที่ทางโรงเรียนต้องประสานงานขอความร่วมมือและความช่วยเหลือจากบุคคลต่างๆ ฝ่าย ให้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรม เพื่อให้โครงการ/กิจกรรมแนะแนวประสบความสำเร็จ บรรลุวัตถุประสงค์ที่วางไว้ด้วยดี และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ สมลักษณ์ ภูคำแสน (2540: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาบทบาทของชุมชนต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา พบว่า บทบาทที่ควรเป็นของชุมชนต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาโรงเรียนและชุมชนต้องร่วมมือกันในทุกๆ ด้าน จึงนำไปสู่ความเป็นเลิศทางการศึกษาอย่างแท้จริง

2. แนวทางการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนด้านการแนะแนวด้านการปฏิบัติตามแผน ผลการวิจัยพบว่า ให้มีการประสานงานขอความร่วมมือกับผู้ปกครอง ชุมชน บุคคล และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการจัดกิจกรรมแนะแนว มอบหมายหน้าที่ผู้รับผิดชอบงานให้ชัดเจนที่เป็นดังนี้อาจเป็นเพราะโรงเรียนมีการดำเนินการแต่งตั้งผู้รับผิดชอบงานแนะแนวไม่เป็นทางการ และมี

การประสานงานขอความร่วมมือกับชุมชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้เข้าร่วมกิจกรรมน้อย ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริม สนับสนุน และพัฒนาการดำเนินงานกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนด้านการแนะแนวโดยการใช้ความร่วมมือร่วมใจของบุคคลที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายทั้งครู ผู้ปกครอง ชุมชน องค์กร หน่วยงานต่างๆ ตลอดจนตัวผู้เรียนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น สอดคล้องกับแนวทางและหลักการจัดการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 หมวด 4 มาตรา 24 ข้อ 6 ให้สถานศึกษาและหน่วยงานต่างๆ รวมทั้งผู้ปกครองและชุมชนได้ประสานร่วมมือกันจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เกิดขึ้นได้ทุกเวลาสถานที่ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2545: 8-9) และตรงตามวัตถุประสงค์ของการจัดการศึกษาของสำนักการศึกษา สังกัดเทศบาลเมืองชลบุรี การจัดการศึกษาของท้องถิ่นมีการดำเนินการตามความต้องการโดยคำนึงถึงการมีส่วนร่วม การสนับสนุน การให้ความร่วมมือร่วมใจของบุคคล ครอบครัว ชุมชน เอกชน สถาบันศาสนา สถานประกอบการต่างๆ ในการจัดการศึกษาให้มีประสิทธิภาพสูงสุดโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ (สำนักงานเทศบาลเมืองชลบุรี. 2551: 3-4)

3. แนวทางการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนด้านการแนะแนวด้านการกำกับ ติดตาม ประเมินผล และรายงาน ผลการวิจัยพบว่า ให้มีการแต่งตั้งคณะกรรมการนิเทศติดตามการดำเนินงาน โดยจัดให้มีการนิเทศอย่างน้อยปีการศึกษาละ 1 ครั้ง ที่เป็นตั้งนี้อาจเป็นเพราะโรงเรียนมีการดำเนินการนิเทศติดตามการดำเนินงานของครูแนะแนวไม่ต่อเนื่อง ตารางการนิเทศขาดความยืดหยุ่น ทำให้ต้องเลื่อนหรือยกเลิกการนิเทศไป ด้วยเหตุนี้ทางโรงเรียนควรส่งเสริมและให้ความสำคัญในการนิเทศติดตามการดำเนินงานแนะแนวให้ต่อเนื่อง เพื่อพัฒนาคุณภาพของการศึกษาให้บรรลุเป้าหมายและพัฒนาครูให้มีคุณภาพ สอดคล้องกับแนวการจัดการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 หมวด 6 มาตรฐานและการประกันคุณภาพการศึกษา มาตรา 47-51 กำหนดให้มีระบบการประกันคุณภาพทั้งภายในและภายนอก โดยสถานศึกษาต้องสนับสนุน ส่งเสริม อำนวยความสะดวก จัดเตรียมข้อมูล เอกสาร หลักฐาน บุคลากร คณะกรรมการสถานศึกษา นักเรียน ผู้ปกครอง และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องให้มีความพร้อม (ไพโรจน์ กลิ่นกุหลาบ. 2550: 1-4) ผู้บริหารสถานศึกษาต้องจัดให้มีการนิเทศติดตามการดำเนินงานของบุคลากรเป็นระยะ และต่อเนื่อง ซึ่งถือว่าเป็นการเตรียมความพร้อมและเป็นกระบวนการสำคัญที่ผลักดันให้เกิดการพัฒนาคุณภาพอย่างแท้จริง เพื่อการยกระดับคุณภาพการศึกษาของนักเรียนให้มีมาตรฐานสูง และมีคุณภาพต่อไป สอดคล้องกับผลการวิจัยของ พัชรินทร์ หยาดไธสง (2547: 179) ได้ศึกษาเรื่องการพัฒนาบุคลากรเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนด้านกิจกรรมแนะแนว โรงเรียนม่วงลาดวิทยาคาร อำเภอจังหาร จังหวัดร้อยเอ็ด พบว่า การนิเทศทำให้บุคลากรมีความรู้ความเข้าใจและปรับปรุงแก้ไขพฤติกรรมการสอนของตนเองให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

4. แนวทางการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนด้านการแนะแนวด้านการปรับปรุงและพัฒนา ผลการวิจัยพบว่า ให้ผู้บริหารสถานศึกษาสร้างขวัญและกำลังใจที่ดีแก่ครูแนะแนว จัดทำรายงานสรุปผล และจัดประชุมเพื่อร่วมกันอภิปรายผลการจัดกิจกรรมที่เป็นดังนี้อาจเป็นเพราะครูผู้รับผิดชอบด้านการแนะแนวมีจำนวนน้อย แต่ละคนมีภาระหน้าที่รับผิดชอบหลายหน้าที่เพิ่มเติมจากงานสอน ผู้บริหารสถานศึกษาถือเป็นกุญแจสำคัญในการขับเคลื่อนและกระตุ้นให้ครูและบุคลากรมีความกระตือรือร้น ทুমเท และมีความสุขในการทำงาน ไม่เกิดความท้อแท้ เบื่อหน่าย โดยการไต่ถาม รับฟังปัญหาด้วยความเอาใจใส่ อำนวยความสะดวก ช่วยแก้ปัญหา เพื่อก่อให้เกิดขวัญและกำลังใจที่ดีในการปฏิบัติงาน ซึ่งตรงกับแนวคิดของ บุญสืบ มะปรางหวาน (2547: 37) กล่าวว่า ขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงาน คือ สิ่งที่ทำให้ผู้ปฏิบัติงานมีความสุข มีแรงจูงใจที่จะทำงานให้มากขึ้น มีความผูกพันกับองค์กร ดังนั้นจึงเป็นภาระหน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษาในการที่จะแสดงความสามารถเกี่ยวกับบทบาทของผู้บังคับบัญชาที่มีต่อผู้ใต้บังคับบัญชาและผู้ร่วมงาน โดยคำนึงถึงการมอบหมายงาน การจัดสภาพการทำงาน โอกาสในการแสดงความคิดเห็นและการยอมรับฟัง และการให้บำเหน็จรางวัลและการลงโทษ เพื่อก่อให้เกิดขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานให้บรรลุเป้าหมายขององค์กร สอดคล้องกับนโยบายด้านการศึกษานายกรัฐมนตรีเมืองชลบุรีที่ส่งเสริมสนับสนุนให้ครู และบุคลากรทุกคนได้พัฒนาความรู้และประสบการณ์อย่างหลากหลายเพื่อสร้างขวัญ กำลังใจที่ดีแก่บุคลากรทุกคน (สำนักงานเทศบาลเมืองชลบุรี. 2551: 5) ทั้งนี้เพื่อให้การดำเนินงานกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนด้านการแนะแนวมีประสิทธิภาพ บรรลุผลตามเจตนารมณ์ของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ที่มุ่งส่งเสริมให้ผู้เรียนได้พัฒนาตนเองอย่างเต็มศักยภาพ

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาแนวทางการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนด้านการแนะแนวตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ในโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองชลบุรี ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัย

1. สถานศึกษาหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรมีการวางแผนการจัดกิจกรรมหรือหาแนวทางประชาสัมพันธ์ให้เกิดความร่วมมือระหว่างสถานศึกษากับผู้ปกครอง ชุมชน และหน่วยงานอื่นๆ เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรม เช่น การจัดนิทรรศการ การจัดตั้งสมาคมครูและผู้ปกครอง การจัดประชุม เป็นต้น เพื่อเป็นการสร้างสัมพันธภาพที่ดีระหว่างบ้านกับโรงเรียน อันจะเป็นประโยชน์ต่อการส่งเสริมพัฒนานักเรียนในที่สุด
2. ผู้บริหารสถานศึกษาหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรกำหนดแนวทางในการจัดอบรมพัฒนาครูให้มีความรู้ ทักษะ ประสบการณ์ทางด้านการแนะแนว ส่งเสริม สนับสนุน และพัฒนาการ

ดำเนินงานกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนด้านการแนะแนว ตลอดจนแนวทางการดำเนินการจัดบริการทั้ง 5 บริการ เพื่อให้ครูแนะแนวสามารถนำไปปฏิบัติได้จริง

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษารูปแบบการให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนด้านการแนะแนว
2. ควรศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาแนวทางการจัดบริการแนะแนวตามหลักสูตรสถานศึกษา เพื่อการปรับปรุงและพัฒนางานแนะแนว

บรรณานุกรม

- กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ. (2545). *คู่มือการบริหารจัดการแนะแนว*. กรุงเทพฯ: คุรุสภา.
- (2545). *คู่มือการบริหารจัดการแนะแนวเอกสารประกอบหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2544*. กรุงเทพฯ: องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- (2545). *กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนและการบริหารจัดการแนะแนว*. กรุงเทพฯ: คุรุสภา
ลาดพร้าว.
- กรรณิการ์ โภคาพณิชย์. (2546). *เจตคติต่อการจัดบริการแนะแนวในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จังหวัดอุดรธานี*. การศึกษาค้นคว้าอิสระ กศ.ม. (จิตวิทยาการให้คำปรึกษา).
มหาสารคาม: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. ถ่ายเอกสาร.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2544). *หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2544*. กรุงเทพฯ:
องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- (2551). *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*. กรุงเทพฯ: ชุมนุม
สหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- กาญจนา สุพรรณคง. (2550). *การใช้กิจกรรมแนะแนวเพื่อสร้างเสริมความฉลาดทางอารมณ์ของ
นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนอัสสัมชัญลำปาง*. การค้นคว้าแบบอิสระ ศศ.ม.
(จิตวิทยาการศึกษาและการแนะแนว). เชียงใหม่: บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. ถ่ายเอกสาร.
- เกื้อกุล ศรีสวัสดิ์. (2549). *การบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนในโรงเรียนวัดวังศาลา สังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษา กาญจนบุรี เขต 1*. สารนิพนธ์ ศษ.ม. (บริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ:
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร. ถ่ายเอกสาร.
- คติ ปรีชา. (2550). *การศึกษาสภาพปัญหาและแนวทางการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของ
สถาบันการอาชีวศึกษา จังหวัดลำปาง*. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (การบริหารการศึกษา).
ลำปาง: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง. ถ่ายเอกสาร.
- คมเพชร ฉัตรศุภกุล. (2529). *การแนะแนวเบื้องต้น*. กรุงเทพฯ: ไทยพานิช.
- จตุพร เถาว์หิรัญ. (2548). *สภาพและปัญหาการบริหารงานแนะแนวโดยใช้วงจรเดมมิ่ง (พีดีซีเอ)
ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 1*. วิทยานิพนธ์ ค.ม.
(การบริหารการศึกษา). ลพบุรี: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี. ถ่าย
เอกสาร.
- จิตรการุณ วัชรราชันย์. (2544). *การศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารงานอนามัยโรงเรียนสังกัด
สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดลพบุรี*. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา).
ลพบุรี: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี. ถ่ายเอกสาร.

- จิตรอารี เนตรหิน. (2542). *บริการศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับนักเรียนในงานแนะแนวระดับมัธยมศึกษา*.
กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- ชมชนก ทวีชัย. (2541). *สภาพและปัญหาของบริการแนะแนวในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร*. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. (การบริหารการศึกษา).
กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.
- ชาติรี สุขช่วย. (2548). *สภาพการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา จังหวัดอุบลราชธานี*. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา).
อุบลราชธานี: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี. ถ่ายเอกสาร.
- ดาริน สุทธิสะอาด. (2547). *ปัญหาในการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ของโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร*.
วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.
- ถาวร ศรีเกต. (2551). *ศึกษาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนเอกชนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบุรี เขต 1*. สารนิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา).
กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ทวีสิทธิ์ สม์ครกิจ. (2551). *ศึกษาการปฏิบัติงานกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ของโรงเรียนสังกัดเทศบาลนครตรัง จังหวัดตรัง*. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา). ภูเก็ต: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต. ถ่ายเอกสาร.
- ทัศนีย์ ศิริวัฒน์. (2532). *แบบการเรียนของนักศึกษาคณะรัฐศาสตร์มหาวิทยาลัยรามคำแหง*.
ปริญญาานิพนธ์ กศ.ม. (การอุดมศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. ถ่ายเอกสาร.
- ธนิษฐ์รัฐ สุทธิโพธิพงศ์. (2550). *กระบวนการบริหารงานแนะแนวในโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษาในจังหวัดเชียงราย*. การศึกษาอิสระ ค.ม. (การบริหารการศึกษา).
เชียงราย: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย. ถ่ายเอกสาร.
- นางพวง เรืองยศ. (2548). *การศึกษาแนวทางและปัญหาการปฏิบัติงานตามมาตรฐานการแนะแนวของครูแนะแนวในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในจังหวัดร้อยเอ็ด*. สารนิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการแนะแนว). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- นิตยา เรืองแป้น. (2544). *จิตวิทยาและการแนะแนวเด็กวัยรุ่น*. กรุงเทพฯ: คณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏยะลา.

- นิตยา วงษ์กันยา. (2552). ศึกษาปัญหาและความต้องการในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนในโรงเรียนสังกัดเทศบาลนครสมุทรปราการ. สารนิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการแนะแนว). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- นิทัศน์ นักเสียง. (2548). ศึกษาปัญหาการบริหารการแนะแนวของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอบางน้ำเปรี้ยวสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1. ภาคนิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา). ฉะเชิงเทรา: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนครินทร์. ถ่ายเอกสาร.
- นรินทร์ จุลทรัพย์. (2551). การแนะแนวเบื้องต้น. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ภาคใต้.
- นุชลี อุปภัย. (2543). การแนะแนวเบื้องต้น. กรุงเทพฯ: พิสิษฐ์เซ็นเตอร์.
- บรรจบ แต้มทอง. (2545). ปัญหาการดำเนินงานแนะแนวในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1. งานนิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). ชลบุรี: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา. ถ่ายเอกสาร.
- บุญนภัส บุญไทร. (2546). การศึกษาสภาพปัญหาและแนวทางในการแก้ปัญหาการจัดบริการแนะแนวในโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี. งานนิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). ชลบุรี: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา. ถ่ายเอกสาร.
- บุญสืบ มะปรางหวาน. (2547). ขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานของข้าราชการครูโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี. งานนิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). ชลบุรี: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา. ถ่ายเอกสาร.
- ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2546). จิตวิทยาการบริหารงานบุคคล. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์พิมพ์ดี.
- ปิยะนุช สุรกุล. (2551). การศึกษาความต้องการในการใช้บริการกิจกรรมแนะแนวของนักเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานพันธกิจการศึกษามูลนิธิแห่งสภาคริสตจักรในประเทศไทย. วิทยานิพนธ์ ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยรามคำแหง. ถ่ายเอกสาร.
- ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์. (2529). การแนะแนวและการให้คำปรึกษาในโรงเรียน. กรุงเทพฯ: บัณฑิตการพิมพ์.
- เพ็ญจ ภูประจำศิลป์. (2545). ปัญหาการจัดบริการแนะแนวในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดชลบุรี. งานนิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). ชลบุรี: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา. ถ่ายเอกสาร.

- พงษ์พร หมุดปิ่น. (2543). การบริหารงานแนะแนวในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงาน
ประถมศึกษาอำเภอเชียงของ จังหวัดเชียงราย. การค้นคว้าแบบอิสระ ศศ.ม. (การบริหาร
การศึกษา). เชียงใหม่: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. ถ่ายเอกสาร.
- พงษ์ศักดิ์ ปัญจพรผล. (2542). องค์การและการจัดการ. นครปฐม: สถาบันราชภัฏธนบุรี.
- พนม ลีมาจารย์. (2541). รายงานการวิจัยรูปแบบการแนะแนวในโรงเรียนมัธยมศึกษาเขตการศึกษา
9. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยสารคาม.
- (2548). การแนะแนวเบื้องต้น. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- พรหมธิดา แสนคำเครือ. (2528). การแนะแนวเบื้องต้น. พิษณุโลก: คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- พัชรินทร์ พูลเพชรพันธ์. (2545). การแนะแนว. กรุงเทพฯ: คณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏ
เพชรบุรี.
- พัชรินทร์ หยาดไธสง. (2547). การพัฒนาบุคลากรเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนกิจกรรม
แนะแนวโรงเรียนม่วงลาดวิทยาคาร อำเภอจันทาร จังหวัดร้อยเอ็ด. การศึกษาค้นคว้า
อิสระ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). มหาสารคาม: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย
มหาสารคาม. ถ่ายเอกสาร.
- พิชญ มหาสุข. (2547). การรับรู้ของนักเรียนต่อการบริการแนะแนวของโรงเรียนหัวหินอำเภอหัว
หินจังหวัดประจวบคีรีขันธ์. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ:
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต. ถ่ายเอกสาร.
- ไพโรจน์ กลิ่นกุหลาบ. (2550). การประกันคุณภาพการศึกษา: ทฤษฎีและการปฏิบัติ. กรุงเทพฯ:
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ภาดี ขุนนนท์. (2553). ศึกษาแนวทางการบริหารงานแนะแนวโดยการสร้างเครือข่ายของ
สถานศึกษาสังกัดอาชีวศึกษา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหาร
การศึกษา). พระนครศรีอยุธยา: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏ
พระนครศรีอยุธยา. ถ่ายเอกสาร.
- มณฑา ชันธิวิชัย. (2542). สภาพและปัญหาการดำเนินงานแนะแนวในโรงเรียนประถมศึกษาขยาย
โอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดอุดรธานี. การศึกษา
ค้นคว้าอิสระ กศ.ม. (จิตวิทยาการให้คำปรึกษา). มหาสารคาม: บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. ถ่ายเอกสาร.
- มณี ครไชยศรี. (2550). การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียน
มงคลפורตวิทยาลัย จังหวัดเชียงใหม่. การค้นคว้าแบบอิสระ ศศ.ม. (การบริหาร
การศึกษา). เชียงใหม่: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. ถ่ายเอกสาร.
- มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราช. (2545). ประมวลสาระชุดวิชาหลักการและแนวทางการแนะ
แนวหน่วยที่ 1-6. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราช.

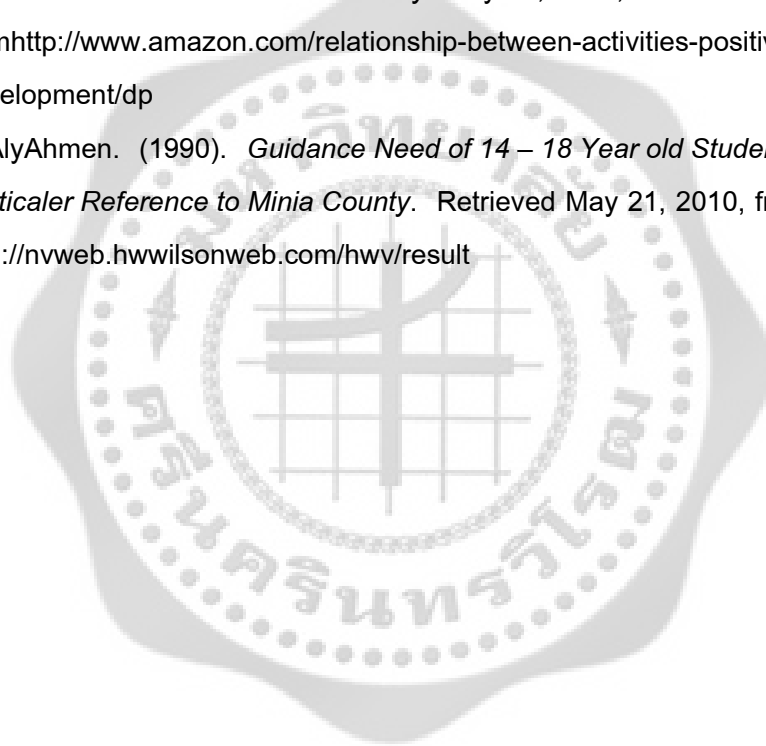
- มาลินี จุฑาปะมา. (2536). *จิตวิทยาแนะแนว*. กรุงเทพฯ: โอ เอส พริ้นติ้ง เฮ้าส์.
- เมตต์ เมตต์การุณจิต. (2547). *การบริหารจัดการศึกษาแบบมีส่วนร่วม: ประชาชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและราชการ*. กรุงเทพฯ: บั๊กพอยท์.
- ยุพิน พุ่มพิบูลย์. (2550). *การศึกษาสภาพการมีส่วนร่วมของชุมชนในกิจกรรมเพื่อพัฒนาผู้เรียน โรงเรียนคลองตาจ่า สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุททศสงคราม*. สารนิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- รวิวรรณ ชินะตระกูล. (2539). *หลักการแนะแนว*. กรุงเทพฯ: ภาพพิมพ์.
- โรงเรียนเทศบาลชลราษฎรานุเคราะห์. (2553). *รายงานการประเมินตนเอง*. ชลบุรี: งานวัดผลประเมินผล.
- โรงเรียนเทศบาลวัดท่าแพ (อุดมพิทยากร). (2553). *รายงานการประเมินตนเอง*. ชลบุรี: งานวัดผลประเมินผล.
- โรงเรียนเทศบาลวัดเนินสุทธาวาส (สุทธิพงษ์ประชานุกูล). (2553). *รายงานการประเมินตนเอง*. ชลบุรี: งานวัดผลประเมินผล.
- โรงเรียนเทศบาลวัดโพธิ์. (2553). *รายงานการประเมินตนเอง*. ชลบุรี: งานวัดผลประเมินผล.
- โรงเรียนเทศบาลอินทปัญญา (วัดใหญ่อินทาราม). (2553). *รายงานการประเมินตนเอง*. ชลบุรี: งานวัดผลประเมินผล.
- ลักขณา ศรีวัฒน์. (2543). *การแนะแนวเบื้องต้น*. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- วรรัตน์ เขียวไพรี. (2542). *องค์การและการจัดการ*. กรุงเทพฯ: สถาบันราชภัฏธนบุรี.
- วัชรา จินตสนธิ. (2548). *ศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารจัดการแนะแนวระดับช่วงชั้นที่ 4 โรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐกรุงเทพมหานคร*. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.
- วัชร ทรัพย์มี. (2535). *การแนะแนวในโรงเรียน*. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- วัฒนา พัชรวานิช. (2531). *หลักการแนะแนว*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์การศาสนา.
- (2542). *หลักการแนะแนว*. กรุงเทพฯ: คณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏสมเด็จพระเจ้าพระยา.
- วัลนิภา ฉลากบาง. (2535). *จิตวิทยาและการแนะแนวเด็กประถมศึกษา*. กรุงเทพฯ: โอ เอส พริ้นติ้ง.
- วิชัย ศรีสมบัติ. (2541). *รูปแบบการจัดและการบริหารงานแนะแนวในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดเชียงใหม่*. การค้นคว้าแบบอิสระ ศศ.ม. (การบริหารการศึกษา). เชียงใหม่: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. ถ่ายเอกสาร.

- วิฑูตย์ โคตรโยธา. (2547). การศึกษาพัฒนาการดำเนินงานแนะแนวด้านการให้คำปรึกษา
โรงเรียนโนนไทรคูรุอุปถัมภ์ อำเภอโนนไทย จังหวัดนครราชสีมา. การศึกษาค้นคว้า
อิสระ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). มหาสารคาม: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย
มหาสารคาม. ถ่ายเอกสาร.
- วินิจ เกตุขำ. (2545). การสัมมนาทางการแนะแนว. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- วิภา ทองหง่า. (2547). การสร้างชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาสุขภาพกายของนักเรียน
ช่วงชั้นที่3-4. สารนิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- วิโรจน์ จันทสิงห์. (2542). การบริหารงานโรงเรียนขนาดเล็กที่ได้รับรางวัลพระราชทาน: ศึกษา
เฉพาะกรณีโรงเรียนบ้านมุกมันโนนอุดมสามัคคี สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด
นครราชสีมา. การศึกษาค้นคว้าอิสระ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). มหาสารคาม:
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. ถ่ายเอกสาร.
- วุฒิพงศ์ บทมาตย์. (2543). สภาพและปัญหาการดำเนินงานแนะแนวในโรงเรียนประถมศึกษา
สำนักงานการประถมศึกษา อำเภอเมืองหนองคาย จังหวัดหนองคาย. การศึกษาค้นคว้า
อิสระ กศ.ม. (จิตวิทยาการให้คำปรึกษา). มหาสารคาม: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย
มหาสารคาม. ถ่ายเอกสาร.
- ศิริพร พงศ์ศรีไพโรจน์. (2543). องค์การและการจัดการ. พิมพ์ครั้งที่ 9. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัย
ธุรกิจบัณฑิต.
- ศิริลักษณ์ วงษ์จันทร์หาญ. (2545). การบริหารงานแนะแนวตามการรับรู้ของผู้บริหารและครูแนะ
แนวในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. (การบริหาร
การศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.
- สมจิตรา เรืองศรี. (2550). การใช้แบบทดสอบเพื่อการแนะแนวในโรงเรียน. กรุงเทพฯ: คณะ
ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- สมชาย เทพแสง; อรจิรา เทพแสง; และอัจฉริยา เทพแสง. (2551). การบริหารจัดการสมัยใหม่:
กฎแห่งความเป็นเลิศ. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ศูนย์ส่งเสริมวิชาการ.
- สมชาย สังข์สี. (2550, ตุลาคม-2551, มิถุนายน). ศึกษาหลักสูตรฝึกอบรมการพัฒนามาตรฐาน
การศึกษาด้านผู้เรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน. วารสารการบริหารการศึกษา มศว.
5(9): 23.
- สมปอง สุขหอม. (2540). การศึกษาบทบาทการบริหารงานแนะแนวของผู้บริหารโรงเรียนใน
โครงการขยายโอกาสทางการศึกษา ในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด เขต
การศึกษา 3. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยทักษิณ. ถ่ายเอกสาร.

- สมลักษณ์ ภูแสนคำ. (2540). การศึกษาบทบาทของชุมชนต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดขอนแก่น. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. (สาขาวิชาการมัธยมศึกษา).
ขอนแก่น: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น. ถ่ายเอกสาร.
- สมแพน จำปาหวาย. (2542). การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดขอนแก่น. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. (การบริหารการศึกษา).
ขอนแก่น: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น. ถ่ายเอกสาร.
- สมร ทองดี. (2542). บริการแนะแนวงานพัฒนาทรัพยากรบุคคล. กรุงเทพฯ:
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- สมศักดิ์ สินธุระเวชญ์. (2544). การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช.
- สมหวัง ทาแกง. (2548). ศึกษาปัญหาและแนวทางพัฒนาการบริการจัดการงานแนะแนวของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากำแพงเพชร เขต 1.
วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา). กำแพงเพชร: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร. ถ่ายเอกสาร.
- สมาน อุ่ฉวงศ์. (2548). การพัฒนาการดำเนินงานแนะแนวในโรงเรียนนิตมสร้างตนเอง 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษอบุรขารธานี เขต 3. การศึกษาค้นคว้าอิสระ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). มหาสารคาม: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. ถ่ายเอกสาร.
- สวัสดิ์ บันเทิงสุข. (2542). การศึกษาสภาพปัญหาและการดำเนินงานแนะแนวในโรงเรียนมัธยมศึกษา. การค้นคว้าแบบอิสระ ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา).
เชียงใหม่: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. ถ่ายเอกสาร.
- สายสุนีย์ ศรีสุวรรณ. (2543). การพัฒนาบริการแนะแนวและการใช้การปรึกษากลุ่มเพื่อพัฒนาวิธีคิดตามแนวโยโสมนสิการและลักษณะความเป็นผู้นำของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาโรงเรียนบัวใหญ่. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.
- สำนักการศึกษาเทศบาลเมืองชลบุรี. (2552). หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551.
ชลบุรี: กองวิชาการและแผนงานเทศบาลเมืองชลบุรี.
- (2552). เอกสารประกอบการจัดทำหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน และหลักสูตรท้องถิ่น. ชลบุรี.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2544). คู่มือการประเมินผลภายในของสถานศึกษาตามมาตรฐานการศึกษา การออกแบบระบบการประเมินผลภายใน. พิมพ์ครั้งที่ 2.
กรุงเทพฯ: วีทีซี คอมมิวนิเคชั่น.

- สำนักงานเทศบาลเมืองชลบุรี. (2551). รายงานการดำเนินงานโครงการตามแผนพัฒนาเทศบาลเมืองชลบุรี (พ.ศ. 2551-2553) ประจำปี 2551. ชลบุรี: กองวิชาการและแผนงานเทศบาลเมืองชลบุรี.
- สำนักงานเทศบาลเมืองชลบุรี. (2552). แนะนำเทศบาล. สืบค้นเมื่อ 5 มีนาคม 2552, จาก <http://www.chonburicity.go.th>
- สำนักบริหารการศึกษาท้องถิ่น. (2544). การกิจในการบริหารงานแนะแนว. กรุงเทพฯ: กรมฯ.
- (2545). สถิติข้อมูลการศึกษา ปีการศึกษา 2545 และผลการวิเคราะห์การประเมินคุณภาพการจัดการศึกษา ปีการศึกษา 2544 ของโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองพัทยา. กรุงเทพฯ: อาสาวิชาดินแดน.
- สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา. (2552). ร่างแนวการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. กรุงเทพฯ: ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- สุจิริต คุณธนกุลวงศ์. (2543). คู่มือส่งเสริม TQM. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ: ส่งเสริมเทคโนโลยี (ไทย-ญี่ปุ่น).
- สุชา จันทร์เอม. (2527). จิตวิทยาการแนะแนว. กรุงเทพฯ: อักษรบัณฑิต.
- สุมณฑา สวนผลรัตน์. (2550). การสร้างชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3. สารนิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการแนะแนว). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- สุมน อมรวิวัฒน์. (2544). คู่มือการพัฒนาการศึกษาด้วยกระบวนการ PDCA. กรุงเทพฯ: มูลนิธิ สดศรี-สุทัศน์วงศ์.
- สุรัสวดี ราชกุลชัย. (2543). การวางแผนและการควบคุมทางการบริหาร. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: จามจุรี.
- สุรินทร์ กิจนิตย์ชีว์. (2542). การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนเพื่อการเรียนการสอนวิชาชีพในระดับมัธยมศึกษา. วารสารการศึกษาแห่งชาติ. 22-23.
- เสนาะ ดิยาวี. (2544). หลักการบริหาร. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- องอาจ นัยพัฒน์. (2551). การออกแบบการวิจัย: วิธีการเชิงปริมาณ เชิงคุณภาพ และผสมผสานวิธีการ. กรุงเทพฯ: แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อรวิไล สว่างคำ. (2548). คู่มือการปฏิบัติงาน การจัดการบริการแนะแนวระดับประถมศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน จังหวัดปทุมธานี. สารนิพนธ์ กศ.ม. (บริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- อุษณี เย็นสบาย. (2533). จิตวิทยาการแนะแนว. กรุงเทพฯ: โอ.เอส. พรินต์ติ้งเฮาส์.
- เอกชัย ก็สุขพันธ์. (2538). ทักษะและการปฏิบัติ. กรุงเทพฯ: สุขภาพใจ.

- Cole, Henry. (2002). *Stages of Concern of a School – to – Work Program: Perceptions of Administrators, Guidance Counselors, Academic and Vocation Education*. Retrieved June 1, 2010, from <http://digitalcommons.wayne.edu/dissertations/AAI3037177>
- Lehmanowsky, Marry Belt. (1991). *Guidance and Counsding Service: Percieved Student Needs*. Retrieved May 30, 2010, from <http://digitalcommons.unl.edu/dissertations/AAI9129560>
- Morrissey, Kathleen M.;& Ronald Jay Werner-Wilson.(2005).*The Relationship Between Out-of-School Activities and Positive Youth Development :an Investigation of the Influences of Communities and Family*. May 21, 2010, from<http://www.amazon.com/relationship-between-activities-positive-development/dp>
- Moukarab, AlyAhmen. (1990). *Guidance Need of 14 – 18 Year old Student in Egypt with Particaler Reference to Minia County*. Retrieved May 21, 2010, from <http://nvweb.hwwilsonweb.com/hww/result>

ภาคผนวก ก

ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ระหว่างเนื้อหา กับแบบสอบถาม

ตาราง 20 ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ระหว่างเนื้อหา กับแบบสอบถาม

แบบสอบถาม	ข้อ ที่	คะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					ผลรวม	IOC
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5		
บริการเก็บรวบรวม ข้อมูลนักเรียนเป็น รายบุคคล	1.	1	1	1	1	1	5	1.00
	2.	1	1	1	1	1	5	1.00
	3.	1	1	1	1	1	5	1.00
	4.	1	1	1	1	1	5	1.00
	5.	1	1	1	1	1	5	1.00
	6.	1	1	1	1	1	5	1.00
	7.	1	1	1	1	1	5	1.00
	8.	0	1	1	1	1	5	0.80
	9.	0	1	1	1	1	5	0.80
	10.	1	1	1	1	1	5	1.00
บริการให้คำปรึกษา	1.	1	1	1	1	1	5	1.00
	2.	0	1	1	1	1	4	0.80
	3.	0	1	1	1	1	4	0.80
	4.	1	1	1	1	1	5	1.00
	5.	1	1	1	1	1	5	1.00
	6.	1	1	1	1	1	5	1.00
	7.	1	1	1	1	1	5	1.00
	8.	1	1	1	1	1	5	1.00
	9.	1	1	1	1	1	5	1.00
	10.	1	1	1	1	1	5	1.00
บริการสนเทศ	1.	1	1	1	1	1	5	1.00
	2.	1	1	1	1	1	5	1.00
	3.	0	1	1	1	1	4	0.80
	4.	1	1	1	1	1	5	1.00
	5.	1	1	1	1	1	5	1.00
	6.	1	1	1	1	1	5	1.00

ตาราง 20 (ต่อ)

แบบสอบถาม	ข้อ ที่	คะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					ผลรวม	IOC
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5		
บริการสนเทศ (ต่อ)	7.	1	1	1	1	1	5	1.00
	8.	1	1	1	1	1	5	1.00
	9.	1	1	1	1	1	5	1.00
	10.	1	1	1	1	1	5	1.00
บริการจัดวางตัว บุคคล	1.	1	1	1	1	1	5	1.00
	2.	1	1	1	1	1	5	1.00
	3.	1	1	1	1	1	5	1.00
	4.	1	1	1	1	1	5	1.00
	5.	1	1	1	1	1	5	1.00
	6.	1	1	1	1	1	5	1.00
	7.	0	1	1	1	1	4	0.80
	8.	0	1	1	1	1	4	0.80
	9.	1	1	1	1	1	5	1.00
	10.	1	1	1	1	1	5	1.00
บริการติดตามและ ประเมินผล	1.	1	1	1	1	1	5	1.00
	2.	1	1	1	1	1	5	1.00
	3.	1	1	1	1	1	5	1.00
	4.	0	1	1	1	1	4	0.80
	5.	1	1	1	1	1	5	1.00
	6.	1	1	1	1	1	5	1.00
	7.	1	1	1	1	1	5	1.00
	8.	1	1	1	1	1	5	1.00
	9.	1	1	1	1	1	5	1.00
	10.	1	1	1	1	1	5	1.00

ภาคผนวก ข
ผลการตรวจสอบแบบสอบถาม
ก่อนและหลังตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญ

ตาราง 21 ผลการตรวจสอบแบบสอบถามจากผู้เชี่ยวชาญ

ข้อความก่อนตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญ	ข้อความหลังตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญ
1. บริการเก็บรวบรวมข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคล	
1. ครูให้นักเรียนเขียนประวัติของตนเองอย่างละเอียด	1. ครูสอบถามสภาพแวดล้อม ความเป็นอยู่ทางบ้านของนักเรียน
2. ครูสอบถามความสนใจ และความถนัดของนักเรียนอย่างต่อเนื่อง	2. ครูสอบถามความถนัด และความสนใจของนักเรียน
3. ครูสังเกตพฤติกรรมนักเรียนแต่ละคน	3. ครูให้ความสนใจ สังเกตความประพฤติของนักเรียน
4. ครูจัดทำสมุดรายงานประจำตัวผู้เรียนให้นักเรียนทุกปีการศึกษา	4. ครูจัดทำสมุดรายงานประจำตัวนักเรียน
5. ครูจัดทำระเบียบสะสมให้นักเรียนอย่างต่อเนื่อง	5. ครูจัดทำระเบียบสะสมของนักเรียน
6. ครูจัดโครงการเยี่ยมบ้านนักเรียน	6. ครูจัดทำโครงการเยี่ยมบ้านนักเรียน
7. ครูสัมภาษณ์นักเรียนเกี่ยวกับข้อมูลส่วนตัว	7. ครูสอบถามพูดคุยกับนักเรียนเกี่ยวกับการเรียน
8. ครูจัดเก็บรวบรวมข้อมูลนักเรียนอย่างเป็นระบบ	8. ครูสอบถาม สนใจนักเรียนในทุกเรื่อง
9. ครูสำรวจปัญหาของนักเรียนแต่ละคน	9. ครูทำการบันทึกข้อมูลนักเรียนเพิ่มเติมเป็นระยะ
10. ครูให้นักเรียนและผู้ปกครองปรับข้อมูลส่วนตัวให้เป็นปัจจุบัน	10. ครูขอความร่วมมือนักเรียนและผู้ปกครองเพิ่มเติมประวัติส่วนตัวของนักเรียนให้เป็นปัจจุบัน
2. บริการให้คำปรึกษา	
1. ครูจัดเตรียมห้องหรือมุมสำหรับให้คำปรึกษาอย่างเหมาะสม	1. ครูจัดห้องหรือมุมให้คำปรึกษาให้นักเรียนพูดคุยกับครูเป็นรายบุคคลได้อย่างสะดวกใจ
2. ครูช่วยให้คำปรึกษาแก่นักเรียนทั้งรายกลุ่ม	2. ครูให้คำปรึกษานักเรียนที่มีปัญหาด้านส่วนตัว การเรียน และอาชีพทางช่วยให้นักเรียนแก้ปัญหาของตนเองได้
3. ครูช่วยให้คำปรึกษาแก่นักเรียนทั้งรายบุคคล	3. ครูให้คำปรึกษานักเรียนให้รู้จักตนเอง รัก และเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น

ตาราง 21 (ต่อ)

ข้อความก่อนตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญ	ข้อความหลังตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญ
2. บริการให้คำปรึกษา (ต่อ)	
4. ครูจัดให้คำปรึกษาเพื่อช่วยเหลือนักเรียนด้านการศึกษาต่อ	4. ครูให้คำปรึกษา แนะนำนักเรียนเกี่ยวกับการวางแผนการเรียน หรือการศึกษาต่อเพื่อช่วยให้นักเรียนวางโครงการในอนาคตได้
5. ครูให้คำปรึกษาแก่นักเรียนที่เรียนอ่อน	5. ครูแนะนำให้นักเรียนรู้และเข้าใจโลกของงานอาชีพต่างๆ มีเจตคติที่ดีต่ออาชีพสุจริต
6. ครูให้คำปรึกษาแก่นักเรียนเกี่ยวกับการอาชีพ	6. ครูสอดส่องดูแล เอาใจใส่นักเรียน เป็นตักนักเรียนที่เรียนอ่อน
7. ครูสร้างความเป็นกันเองและความคุ้นเคยให้นักเรียนเกิดความไว้วางใจ	7. ครูมีความเป็นกันเองและคุ้นเคยกับนักเรียน ทำให้นักเรียนไว้วางใจ
8. ครูจัดโครงการค่ายพุทธบุตร อบรมคุณธรรมจริยธรรมแก่นักเรียน	8. ครูจัดโครงการอบรมคุณธรรมจริยธรรมแก่นักเรียน เช่นค่ายพุทธบุตร
9. ครูส่งเสริม สนับสนุน และให้กำลังใจแก่นักเรียน	9. ครูส่งเสริม สนับสนุน ให้กำลังใจนักเรียน
10. ครูเชิญหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้ความรู้เกี่ยวกับความรู้นักเรียนเกี่ยวกับปัญหาพฤติกรรม	10. ครูเชิญวิทยากรให้ความรู้แก่นักเรียนเกี่ยวกับพฤติกรรมที่พึงประสงค์ การปรับตัวให้อยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข
3. บริการสหเทศ	
1. ครูจัดป้ายนิเทศให้ความรู้เกี่ยวกับการศึกษา	1. ครูจัดป้ายนิเทศให้ความรู้เกี่ยวกับการศึกษาต่อและอาชีพ
2. จัดเสียงตามสายให้ความรู้ด้านการแนะแนว	2. ครูจัดให้มีเสียงตามสายให้ความรู้ด้านการแนะแนว
3. ครูจัดกิจกรรมปฐมนิเทศผู้ปกครองและนักเรียนใหม่ทุกปีการศึกษา	3. ครูจัดประชุมแนะนำผู้ปกครองและนักเรียน ให้ความรู้เกี่ยวกับการเรียน
4. ครูจัดกิจกรรมปัจฉิมนิเทศให้กับนักเรียนที่จบการศึกษาทุกปี	4. ครูจัดทัศนศึกษาให้นักเรียนเรียนรู้นอกสถานที่หรือดูงานนิทรรศการอาชีพต่างๆ
5. ครูจัดทัศนศึกษาให้นักเรียนศึกษาเรียนรู้นอกสถานที่	5. ในคาบแนะแนวครูจัดกิจกรรมที่น่าสนใจเหมาะสมกับวัยและความต้องการของนักเรียน
6. ครูจัดให้นักเรียนชมวิดีโอ เกี่ยวกับการศึกษา อาชีพและชีวิตและสังคม	6. ครูจัดให้นักเรียนชมวิดีโอ เกี่ยวกับการศึกษา อาชีพ การดำรงชีวิต และสังคม

ตาราง 21 (ต่อ)

ข้อความก่อนตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญ	ข้อความหลังตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญ
3. บริการสหเทศ (ต่อ)	
7. เชิญวิทยากรให้ความรู้เกี่ยวกับการปรับปรุงบุคลิกภาพและการปฏิบัติตนในสังคม	7. ครูเชิญศิษย์เก่ามาแนะนำการศึกษาต่อให้แก่รุ่นน้อง เชิญหน่วยงานทางการศึกษามาให้ความรู้แนะนำการศึกษาต่อ
8. ครูนำนักเรียนไปศึกษาดูงานการจัดนิทรรศการอาชีพ	8. ครูจัดทำแผ่นพับ หรือจัดหาเอกสารเกี่ยวกับการศึกษา อาชีพ การปรับตัวไว้สำหรับนักเรียนค้นคว้า
9. จัดทำแผ่นพับเผยแพร่ความรู้ด้านการแนะแนว	9. ครูส่งเสริมให้นักเรียนหารายได้พิเศษระหว่างเรียน หรือทำงานในวันหยุด หรือระหว่างโรงเรียนปิดเทอม
10. ครูปรับเปลี่ยนข้อมูล ความรู้ ป้ายนิเทศให้ทันสมัย	10. ครูเชิญวิทยากรให้ความรู้แก่นักเรียนเกี่ยวกับการปรับปรุงบุคลิกภาพ และการปฏิบัติตนในสังคม
4. บริการจัดวางตัวบุคคล	
1. ครูจัดหาแหล่งทุนการศึกษาให้แก่ นักเรียน	1. ครูสำรวจ สัมภาษณ์นักเรียนที่เรียนดี มีความประพฤติดี ขาดแคลนทุนทรัพย์
2. ครูสำรวจนักเรียนที่ยากจน เรียนดี ประพฤติดีเข้ารับทุนการศึกษา	2. ครูจัดหาทุนสนับสนุนการศึกษาให้นักเรียนที่ขาดแคลนทุนทรัพย์
3. ครูสัมภาษณ์เพื่อคัดเลือกนักเรียนเข้ารับทุนการ ศึกษาตามความเหมาะสม	3. ครูมีความรู้ความเข้าใจการแนะแนว โลกกว้างทางการศึกษาและโลกของงานอาชีพต่างๆ
4. ครูจัดสอนเพิ่มเติมแก่นักเรียนในคาบซ่อมเสริม	4. ครูจัดการเรียนซ่อมเสริมให้แก่นักเรียน
5. ครูจัดกิจกรรมชุมนุมที่หลากหลายให้นักเรียนได้เลือกตามความถนัดและความสนใจ	5. ครูจัดกิจกรรมชุมนุมหลายอย่างให้นักเรียนเลือกตามความสนใจ
6. ครูเชิญวิทยากรให้ความรู้แก่นักเรียน ทั้งด้านการศึกษา การอาชีพ และบุคลิกภาพ	6. ครูเข้าใจปัญหาด้านการเรียน ส่วนตัวและสภาพสังคมของนักเรียน
7. ครูติดต่อหน่วยงานทางการศึกษาให้ ความรู้แนะแนวการศึกษาต่อ	7. ครูดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่มีปัญหาด้านสุขภาพ

ตาราง 21 (ต่อ)

ข้อความก่อนตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญ	ข้อความหลังตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญ
4. บริการจัดวางตัวบุคคล (ต่อ)	
8. ครูจัดกิจกรรมให้ศิษย์เก่ามาแนะนำการศึกษาต่อให้แก่รุ่นน้อง	8. ครูให้ความช่วยเหลือ กระตุ้นและให้กำลังใจนักเรียนในการวางแผนโครงการชีวิตของตน ทั้งในด้านการศึกษา อาชีพ สังคม และส่วนตัว
9. ครูจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมการใช้เวลาว่างของนักเรียนให้เกิดประโยชน์ เพื่อป้องกันปัญหาต่างๆ เช่น สิ่งเสพติด อบายมุข ฯลฯ	9. ครูจัดกิจกรรมส่งเสริมการใช้เวลาว่างของนักเรียนให้เกิดประโยชน์ เพื่อป้องกันปัญหาเสพติด และ อบายมุข
10. ครูจัดให้นักเรียนรับประทานอาหารกลางวันโดยไม่เสียค่าใช้จ่ายหรือซื้อในราคาถูกลง	10. ครูจัดบริการอาหารกลางวันให้นักเรียนโดยไม่เสียค่าใช้จ่ายหรือได้ซื้อในราคาถูกลง
5. บริการติดตามและประเมินผล	
1. ครูติดตามผลนักเรียนที่มีปัญหาขาดเรียนบ่อย	1. ครูติดตามดูแลนักเรียนที่ขาดเรียนบ่อย
2. ครูติดตามผลนักเรียนที่จบการศึกษาไปแล้ว	2. ครูติดตามสอบถามนักเรียนที่จบการศึกษาไปแล้ว
3. ครูติดตามผลนักเรียนที่ออกกลางคัน	3. ครูติดตามสอบถามนักเรียนที่ออกกลางคัน
4. ครูให้นักเรียนทำแบบประเมินหลังการจัดกิจกรรมแนะนำ เช่น ประเมินกิจกรรมปฐมนิเทศ	4. ครูติดตามผลนักเรียนที่เลื่อนชั้นสูงขึ้นว่าก่อให้เกิดปัญหาแก่นักเรียนบ้างหรือไม่
5. ครูจัดให้มีกล่องรับความคิดเห็น	5. ครูให้นักเรียนทำแบบประเมินการจัดกิจกรรมแนะนำ
6. ครูติดตามผลการเรียนของนักเรียนอย่างต่อเนื่อง	6. ครูจัดให้มีกล่องรับความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดบริการแนะนำ
7. ครูจัดกิจกรรมให้ศิษย์เก่ามาแนะนำการเรียนแก่น้อง	7. ครูติดตามผลการเรียนของนักเรียนอย่างต่อเนื่อง
8. ครูติดตามนักเรียนโดยการโทรศัพท์	8. ครูจัดให้ศิษย์เก่ามาแนะนำการเรียนแก่นักเรียนรุ่นน้อง
9. ครูจัดทำแผ่นพับเผยแพร่การจัดบริการแนะนำ	9. ครูเอาใจใส่ติดต่อผู้ปกครองนักเรียน เช่น ทางโทรศัพท์ พบปะพูดคุย

ตาราง 21 (ต่อ)

ข้อความก่อนตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญ	ข้อความหลังตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญ
5. บริการติดตามและประเมินผล (ต่อ)	
10. ครูเยี่ยมบ้านนักเรียนเพื่อติดตามและประเมินผล	10. ครูสอบถามพูดคุยกับบุคคลที่รู้จัก คู่ปกครองหรือเกี่ยวข้องกับนักเรียน

ภาคผนวก ค
คำอำนาจจำแนกและค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

ตาราง 22 ค่าอำนาจจำแนก และค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามศึกษาแนวทางการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนด้านการแนะแนวตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษา พุทธศักราช 2551 ในโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองชลบุรี

ข้อ	สภาพการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนด้านการแนะแนว	ค่าอำนาจจำแนก
1.	บริการเก็บรวบรวมข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคล	
1.	ครูสอบถามสภาพแวดล้อม ความเป็นอยู่ทางบ้านของนักเรียน	0.451
2.	ครูสอบถามความถนัด และความสนใจของนักเรียน	0.454
3.	ครูให้ความสนใจ สังเกตความประพฤติของนักเรียน	0.388
4.	ครูจัดทำสมุดรายงานประจำตัวนักเรียน	0.446
5.	ครูจัดทำระเบียบสนทนาของนักเรียน	0.600
6.	ครูจัดทำโครงการเยี่ยมบ้านนักเรียน	0.673
7.	ครูสอบถามพูดคุยกับนักเรียนเกี่ยวกับการเรียน	0.539
8.	ครูสอบถาม สนใจนักเรียนในทุกเรื่อง	0.394
9.	ครูทำการบันทึกข้อมูลนักเรียนเพิ่มเติมเป็นระยะ	0.362
10.	ครูขอความร่วมมือนักเรียนและผู้ปกครองเพิ่มเติมประวัติส่วนตัวของนักเรียนให้เป็นปัจจุบัน	0.491
2.	บริการให้คำปรึกษา	
1.	ครูจัดห้องหรือมุมให้คำปรึกษาให้นักเรียนพูดคุยกับครูเป็นรายบุคคลได้อย่างสะดวกใจ	0.467
2.	ครูให้คำปรึกษานักเรียนที่มีปัญหาส่วนตัว การเรียน และอาชีพทางช่วยให้นักเรียนแก้ปัญหาของตนเองได้	0.503
3.	ครูให้คำปรึกษานักเรียนให้รู้จักตนเอง รัก และเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น	0.389
4.	ครูให้คำปรึกษา แนะนำนักเรียนเกี่ยวกับการวางแผนการเรียน หรือการศึกษาต่อเพื่อช่วยให้นักเรียนวางโครงการในอนาคตได้	0.594
5.	ครูแนะนำให้นักเรียนรู้และเข้าใจโลกของงานอาชีพต่างๆ มีเจตคติที่ดีต่ออาชีพสุจริต	0.545
6.	ครูสอดส่องดูแล เอาใจใส่นักเรียน เป็นต้นนักเรียนที่เรียนอ่อน	0.484
7.	ครูมีความเป็นกันเองและคุ้นเคยกับนักเรียน ทำให้นักเรียนไว้วางใจ	0.569

ตาราง 22 (ต่อ)

ข้อ	สภาพการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนด้านการแนะแนว	ค่าอำนาจจำแนก
2.	บริการให้คำปรึกษา (ต่อ)	
8.	ครูจัดโครงการอบรมคุณธรรมจริยธรรมแก่นักเรียน เช่นค่ายพุทธบุตร	0.491
9.	ครูส่งเสริม สนับสนุน ให้กำลังใจนักเรียน	0.395
10.	ครูเชิญวิทยากรให้ความรู้แก่นักเรียนเกี่ยวกับพฤติกรรมที่พึงประสงค์ การปรับตัวให้อยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข	0.576
3.	บริการสนเทศ	
1.	ครูจัดป้ายนิเทศให้ความรู้เกี่ยวกับการศึกษาต่อและอาชีพ	0.936
2.	ครูจัดให้มีเสียงตามสายให้ความรู้ด้านการแนะแนว	0.637
3.	ครูจัดประชุมแนะนำผู้ปกครองและนักเรียน ให้ความรู้เกี่ยวกับการเรียน	0.579
4.	ครูจัดทำต้นศึกษาให้นักเรียนเรียนนอกระดานที่ หรือดูงาน นิทรรศการอาชีพต่างๆ	0.456
5.	ในคาบแนะแนวครูจัดกิจกรรมที่น่าสนใจ เหมาะสมกับวัยและความต้องการของนักเรียน	0.526
6.	ครูจัดให้นักเรียนชมวีดิทัศน์ เกี่ยวกับการศึกษา อาชีพ การดำรงชีวิต และสังคม	0.478
7.	ครูเชิญศิษย์เก่ามาแนะแนวการศึกษาต่อให้แก่รุ่นน้อง เชิญหน่วยงานทางการศึกษามาให้ความรู้แนะแนวการศึกษาต่อ	0.454
8.	ครูจัดทำแผ่นพับ หรือจัดหาเอกสารเกี่ยวกับการศึกษา อาชีพ การปรับตัวไว้สำหรับนักเรียนค้นคว้า	0.598
9.	ครูส่งเสริมให้นักเรียนหารายได้พิเศษระหว่างเรียน หรือทำงานในวันหยุด หรือระหว่างโรงเรียนปิดเทอม	0.594
10.	ครูเชิญวิทยากรให้ความรู้แก่นักเรียนเกี่ยวกับการปรับปรุงบุคลิกภาพ และการปฏิบัติตนในสังคม	0.491

ตาราง 22 (ต่อ)

ข้อ	สภาพการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนด้านการแนะแนว	ค่าอำนาจจำแนก
4.	บริการจัดวางตัวบุคคล	
1.	ครูสำรวจ สัมภาษณ์นักเรียนที่เรียนดี มีความประพฤติดี ขาดแคลนทุนทรัพย์	0.936
2.	ครูจัดหาทุนสนับสนุนการศึกษาให้นักเรียนที่ขาดแคลนทุนทรัพย์	0.936
3.	ครูมีความรู้ความเข้าใจการแนะแนว โลกกว้างทางการศึกษาและโลกของงานอาชีพต่างๆ	0.526
4.	ครูจัดการเรียนซ่อมเสริมให้แก่นักเรียน	0.446
5.	ครูจัดกิจกรรมชุมนุมหลายอย่างให้นักเรียนเลือกตามความสนใจ	0.447
6.	ครูเข้าใจปัญหาด้านการเรียน ส่วนตัวและสภาพสังคมของนักเรียน	0.633
7.	ครูดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่มีปัญหาด้านสุขภาพ	0.553
8.	ครูให้ความช่วยเหลือ กระตุ้นและให้กำลังใจนักเรียนในการวางแผนการชีวิตของตน ทั้งในด้านการศึกษา อาชีพ สังคม และส่วนตัว	0.605
9.	ครูจัดกิจกรรมส่งเสริมการใช้เวลาว่างของนักเรียนให้เกิดประโยชน์ เพื่อป้องกันปัญหายาเสพติด และ อบายมุข	0.631
10.	ครูจัดบริการอาหารกลางวันให้นักเรียนโดยไม่เสียค่าใช้จ่ายหรือได้ชื่อในราคาถูกลง	0.517
5.	บริการติดตามและประเมินผล	
1.	ครูติดตามดูแลนักเรียนที่ขาดเรียนบ่อย	0.574
2.	ครูติดตามสอบถามนักเรียนที่จบการศึกษาไปแล้ว	0.574
3.	ครูติดตามสอบถามนักเรียนที่ออกกลางคัน	0.719
4.	ครูติดตามผลนักเรียนที่เลื่อนชั้นสูงขึ้นว่าก่อให้เกิดปัญหาแก่นักเรียนบ้างหรือไม่	0.597
5.	ครูให้นักเรียนทำแบบประเมินการจัดกิจกรรมแนะแนว	0.495
6.	ครูจัดให้มีกล่องรับความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดบริการแนะแนว	0.612
7.	ครูติดตามผลการเรียนของนักเรียนอย่างต่อเนื่อง	0.555
8.	ครูจัดให้ศิษย์เก่ามาแนะนำการเรียนแก่นักเรียนรุ่นน้อง	0.438

ตาราง 22 (ต่อ)

ข้อ	สภาพการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนด้านการแนะแนว	ค่าอำนาจจำแนก
5.	บริการติดตามและประเมินผล (ต่อ)	
9.	ครูเอาใจใส่ติดต่อผู้ปกครองนักเรียน เช่น ทางโทรศัพท์ พบปะ พูดคุย	0.685
10.	ครูสอบถามพูดคุยกับบุคคลที่รู้จัก คู่ันเคยหรือเกี่ยวข้องกับนักเรียน	0.673

ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ 0.954

ภาคผนวก ง
ความถี่ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการสัมภาษณ์
ผู้บริหารสถานศึกษา และครูแนะแนว

ตาราง 23 ความถี่และร้อยละของสภาพการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนด้านการแนะแนวตาม
หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ในโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมือง
ชลบุรี

สภาพการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ด้านการแนะแนว	ความถี่			ร้อยละ
	ผู้บริหาร (n=10)	ครู (n=15)	รวม (n=25)	
1. ด้านการเตรียมและการวางแผน				
1. จัดประชุม รับฟังคำชี้แจง กำหนด วัตถุประสงค์ในการจัดกิจกรรม	5	6	11	44.00
2. จัดทำปฏิทินโครงการ/กิจกรรมแนะแนว	2	5	7	28.00
3. แต่งตั้งผู้รับผิดชอบงานแนะแนว	3	3	6	24.00
4. จัดให้มีห้องแนะแนวเป็นเอกเทศ	2	3	5	20.00
5. เตรียมวัสดุอุปกรณ์ให้ครูเบิกนำมาจัด กิจกรรมได้เต็มที่	2	3	5	20.00
6. สนับสนุนด้านงบประมาณในการจัดกิจกรรม	1	3	4	16.00
7. ประสานงานกับผู้ปกครอง ชุมชนและ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้เข้ามามีส่วนร่วมน้อย	1	2	3	12.00
9. มีการวางแผนการจัดกิจกรรมแนะแนวในแต่ละ ปีการศึกษาล่วงหน้า	1	1	2	8.00
10. ทำหนังสือเชิญผู้ปกครองเข้าร่วมจัดกิจกรรม	1	-	1	4.00
2. ด้านการปฏิบัติตามแผน				
2.1 บริการเก็บรวบรวมข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคล				
1. จัดประชุมมอบหมายหน้าที่ให้ครูแนะแนว และครูประจำชั้น	4	8	12	48.00
2. ฝ่ายธุรการเป็นผู้บันทึกข้อมูลนักเรียนใน คอมพิวเตอร์ให้เป็นระบบ	3	5	8	32.00
3. บันทึกและเก็บรวบรวมข้อมูลในระเบียบ สะสม สมุดรายงานประจำตัวผู้เรียน	2	5	7	36.00
4. ใช้หลากหลายวิธีในการติดตามข้อมูล เช่น โทรศัพท์ การสอบถาม แบบบันทึกข้อมูล	2	3	5	20.00

ตาราง 23 (ต่อ)

สภาพการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ด้านการแนะแนว	ความถี่			ร้อยละ
	ผู้บริหาร (n=10)	ครู (n=15)	รวม (n=25)	
2.1 บริการเก็บรวบรวมข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคล (ต่อ)				
5. ประสานงานกับโรงเรียนเดิมเพื่อขอความร่วมมือในการส่งเอกสารข้อมูลส่วนตัวของนักเรียน	2	2	4	16.00
6. ประสานงานกับผู้ปกครองเพื่อขอข้อมูลของนักเรียน	1	3	4	16.00
7. จัดกิจกรรมเยี่ยมบ้านเฉพาะนักเรียนที่อยู่ใกล้ๆโรงเรียน	-	2	2	8.00
8. จัดกิจกรรมเยี่ยมบ้านได้น้อย หรือไม่ได้จัดเลย	1	1	2	8.00
9. ครูมีภาระงานรับผิดชอบค่อนข้างมากทำให้ไม่มีเวลาจัดกิจกรรมเยี่ยมบ้าน	-	2	2	8.00
10. ผู้ปกครองไม่ค่อยมีเวลาว่างให้ครูไปเยี่ยมบ้าน	-	1	1	4.00
2.2 บริการให้คำปรึกษา				
1. จัดประชุมมอบหมายให้ครูทุกคนทำหน้าที่คอยดูแล ช่วยเหลือให้คำปรึกษา	7	4	11	44.00
2. จัดเตรียมมุมสำหรับให้คำปรึกษาที่เหมาะสม	2	8	10	40.00
3. มีการประสานงานกับทางวัดเพื่อฝึกอบรมด้านคุณธรรมและจริยธรรม	4	5	9	36.00
4. ครูแนะแนวไม่มีความรู้ ทักษะ ประสบการณ์ และเทคนิควิธีในการให้คำปรึกษา	4	4	8	32.00
5. นักเรียนไม่ค่อยขอรับคำปรึกษากับครู แต่จะปรึกษากับเพื่อนมากกว่า	2	6	8	32.00
6. นักเรียนมาขอคำปรึกษาในเรื่องการศึกษาต่อ	1	5	6	24.00
7. ให้คำแนะนำเกี่ยวกับการศึกษาต่อ การเรียน ตักเตือนเกี่ยวกับพฤติกรรม และสอนด้านคุณธรรมจริยธรรม	-	3	3	12.00

ตาราง 23 (ต่อ)

สภาพการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ด้านการแนะแนว	ความถี่			ร้อยละ
	ผู้บริหาร (n=10)	ครู (n=15)	รวม (n=25)	
2.2 บริการให้คำปรึกษา (ต่อ)				
8. ให้คำปรึกษาช่วยชี้แนะแนวทางแก่นักเรียน และผู้ปกครอง	1	1	2	8.00
9. ประสานงานกับหน่วยงานอื่นๆ น้อย	-	1	1	4.00
10. นักเรียนส่วนใหญ่จะมารับคำปรึกษาเป็นราย กลุ่มมากกว่ารายบุคคล	-	1	1	4.00
2.3 บริการสนเทศ				
1. ให้ความช่วยเหลือนักเรียนด้านข้อมูล ข่าวสาร ความรู้การศึกษา	4	5	9	36.00
2. มีการจัดให้ความรู้นักเรียนหลากหลายวิธี	3	5	8	32.00
3. จัดกิจกรรมทัศนศึกษาปีการศึกษาละ 1 ครั้ง	2	3	5	20.00
4. ประสานงานกับหน่วยงานหรือวิทยากรมาให้ ความรู้แก่นักเรียน	2	2	4	16.00
5. กิจกรรมปฐมนิเทศสำหรับผู้ปกครองและ นักเรียน	2	2	4	16.00
6. กิจกรรมปัจฉิมนิเทศให้กับนักเรียนที่สำเร็จ การศึกษาระดับชั้น ป.6 และม.3	1	2	3	12.00
7. ประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องหรือ วิทยากรเพื่อให้ความรู้แก่นักเรียนไม่ต่อเนื่อง	1	1	2	8.00
8. จัดสอนในคาบแนะแนว	1	1	2	8.00
9. จัดทำเอกสารแผ่นพับ	-	1	1	4.00
10. ประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องหรือ วิทยากรเพื่อให้ความรู้แก่นักเรียนไม่ต่อเนื่อง	-	1	1	4.00
2.4 บริการจัดวางตัวบุคคล				
1. จัดสอนเพิ่มเติมในคาบซ่อมเสริม	5	7	12	48.00
2. เชิญสถานศึกษาต่างๆ มาแนะแนวการศึกษา ต่อให้กับนักเรียนชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 3	2	5	7	28.00

ตาราง 23 (ต่อ)

สภาพการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ด้านการแนะแนว	ความถี่			ร้อยละ
	ผู้บริหาร (n=10)	ครู (n=15)	รวม (n=25)	
2.4 บริการจัดวางตัวบุคคล (ต่อ)				
3. จัดกิจกรรมชุมนุมให้นักเรียนได้เลือกตาม ความสนใจ	2	4	6	24.00
4. ไม่มีคณะกรรมการจัดหาแหล่งทุนการศึกษา โดยตรง	1	2	3	12.00
5. ประสานงานกับทางวัดเพื่อขอทุนการศึกษา	1	2	3	12.00
6. ครูแนะแนวและครูประจำชั้นเป็นผู้คัดเลือก นักเรียนรับทุนการศึกษาตามความเหมาะสม	1	2	3	12.00
7. มอบหมายให้ทุกคนจัดหาแหล่งทุนการศึกษา	2	-	2	8.00
8. ครูแนะแนวกับครูประจำชั้นร่วมกันสำรวจ และคัดเลือกนักเรียนเข้ารับทุน	1	1	2	8.00
9. จัดทำรายชื่อนักเรียนได้รับทุน	-	2	2	8.00
10. นักเรียนทุกคนได้รับประทานอาหารกลางวัน ฟรี	1	1	2	8.00
11. ขอความร่วมมือจากชุมชน ผู้ปกครอง หรือ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องถ่ายทอดความรู้	1	-	1	4.00
12. ชุมชนเข้ามาสอนนักเรียนติ๊กลองยาว	-	1	1	4.00
13. ทางวัดสอนฝึกอบรมการทำสมาธิ	-	1	1	4.00
14. ไม่มีการดำเนินการช่วยเหลือนักเรียนอย่าง เป็นระบบ	-	1	1	4.00
15. ทุนการศึกษาไม่เพียงพอต่อความต้องการ ของนักเรียน	-	1	1	4.00
16. ครูให้ความช่วยเหลือนักเรียนไม่ทั่วถึง	-	1	1	4.00
2.5 บริการติดตามและประเมินผล				
1. มอบหมายให้ครูแนะแนว ครูประจำชั้น ร่วมมือกันติดตามนักเรียน	4	6	10	40.00
2. ติดตามนักเรียนที่ขาดเรียนบ่อย	3	6	9	36.00
3. ใช้หลากหลายวิธีในการติดตามนักเรียน	2	4	6	24.00

ตาราง 23 (ต่อ)

สภาพการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ด้านการแนะแนว	ความถี่			ร้อยละ
	ผู้บริหาร (n=10)	ครู (n=15)	รวม (n=25)	
2.5 บริการติดตามและประเมินผล (ต่อ)				
4. นักเรียนขาดเรียนเกิน 3 วัน ครูประจำชั้นจะ โทรศัพท์ไปหาผู้ปกครอง	3	3	6	24.00
5. บันทึกเวลาเรียนของนักเรียนใน ปพ.5	3	3	6	24.00
6. บันทึกเวลาเรียนของนักเรียนในสมุดนิเทศ ทุกวัน	2	3	5	20.00
7. สรุปรายงานผลการจัดกิจกรรม	2	2	4	16.00
8. ติดตามนักเรียนทั้งศิษย์เก่า	1	1	2	8.00
9. การสอบถามจากบุคคลที่รู้จักหรือญาติ	1	1	2	8.00
10. ครูฝ่ายปกครองร่วมกับครูประจำชั้นติดตาม นักเรียน	-	1	1	4.00
11. ติดตามนักเรียนที่ออกกลางคัน	-	1	1	4.00
3. ด้านการกำกับ ติดตาม ประเมินผล และรายงาน				
1. ผู้บริหารสถานศึกษามีการนิเทศการ ดำเนินงานของครู	6	5	11	44.00
2. จัดประชุมเพื่อรับฟัง แสดงความคิดเห็น รวบรวมปัญหาเพื่อหาแนวทางแก้ไข	4	3	7	28.00
3. สรุปรายงานผลการจัดกิจกรรมแนะแนว	5	6	6	24.00
4. นำเสนอในรูปแบบรายงาน แผ่นพับ และจัด บอร์ดเป็นส่วนใหญ่	1	3	4	16.00
5. จัดตารางการนิเทศติดตามการดำเนินงาน ของครู	1	2	4	16.00
6. ตรวจเยี่ยมห้องเรียน และห้องพิเศษต่างๆ			4	16.00
7. จัดเตรียมห้องแนะแนว	2	2	4	16.00
8. จัดทำรายงานสรุปผลการดำเนินงานแต่ละ กิจกรรม	1	2	3	12.00

ตาราง 23 (ต่อ)

สภาพการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ด้านการแนะแนว	ความถี่			ร้อยละ
	ผู้บริหาร (n=10)	ครู (n=15)	รวม (n=25)	
3. ด้านการกำกับ ติดตาม ประเมินผล และรายงาน (ต่อ)				
9. จัดทำแผ่นพับ และจัดบอร์ดเพื่อเผยแพร่				
ความก้าวหน้า	1	1	2	8.00
10. ดำเนินงานตามโครงการที่วางไว้	-	1	1	4.00
11. เตรียมความพร้อมเพื่อรับการนิเทศ	-	1	1	4.00
4. ด้านการปรับปรุงและพัฒนา				
1. จัดประชุมคณะเพื่อรับฟังปัญหา ปัญหา	5	4	9	36.00
2. ไม่มีระเบียบวิธีที่ชัดเจนในการปรับปรุงและ พัฒนางาน	3	5	8	32.00
3. ไม่ค่อยมีการปรับปรุงและพัฒนางาน	2	2	4	16.00
4. มอบหมายให้ครูแนะแนวเป็นผู้ดำเนินการ	-	2	2	8.00
5. ผู้บริหารไม่ค่อยให้ความสำคัญเท่าที่ควร	-	2	2	8.00
6. ทำโครงการ/กิจกรรมแนะแนวล่วงหน้า	1	1	2	8.00
7. ครูแนะแนวร่วมกันวางแผนจัดกิจกรรมในปี การศึกษาต่อไป	-	1	1	4.00

ตาราง 24 ความถี่และร้อยละของปัญหาการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนด้านการแนะแนวตาม
หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ในโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมือง
ชลบุรี

ปัญหาการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ด้านการแนะแนว	ความถี่			ร้อยละ
	ผู้บริหาร (n=10)	ครู (n=15)	รวม (n=25)	
1. ด้านการเตรียมและการวางแผน				
1. ขาดบุคลากรที่มีความรู้ด้านแนะแนวโดยตรง	6	7	13	52.00
2. ครูมีภาระงานค่อนข้างมากทำให้ทุ่มเทงานได้ ไม่เต็มที่	4	5	9	36.00
3. ขาดการประสานงานกับผู้ปกครอง ชุมชน หน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้เข้ามามีส่วนร่วม	2	6	8	32.00
4. ผู้ปกครอง และชุมชนไม่ค่อยมีเวลามาร่วม กิจกรรมในโรงเรียนเท่าที่ควร	3	3	6	24.00
5. ขาดงบประมาณที่ใช้ในการจัดกิจกรรมอย่าง พอเพียง	-	3	3	12.00
6. ครูแนะแนวมีจำนวนน้อย	-	3	3	12.00
7. จัดกิจกรรมไม่ครบตามปฏิทินโครงการ/ กิจกรรมแนะแนว	-	2	2	8.00
8. ขาดสื่อที่ใช้ในการจัดกิจกรรม	-	1	1	4.00
2. ด้านการปฏิบัติตามแผน				
2.1 บริการเก็บรวบรวมข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคล				
1. เก็บรวบรวมข้อมูลส่วนตัวนักเรียนยาก ไม่ สมบูรณ์	5	7	12	48.00
2. การจัดกิจกรรมเยี่ยมบ้านนักเรียนได้ไม่เต็มที่	3	5	8	32.00
3. เวลาที่ว่างของผู้ปกครองและครูไม่ตรงกัน	1	5	6	24.00
4. เอกสารประวัติส่วนตัวของนักเรียนหาย	2	2	4	16.00
5. ได้รับเอกสารจากผู้ปกครอง และโรงเรียนเดิม ของนักเรียนล่าช้า			3	12.00
6. ขาดงบประมาณ ค่าใช้จ่ายในการเดินทาง หรืออื่นๆ	-	2	2	8.00

ตาราง 24 (ต่อ)

ปัญหาการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ด้านการแนะแนว	ความถี่			ร้อยละ
	ผู้บริหาร (n=10)	ครู (n=15)	รวม (n=25)	
2.1 บริการเก็บรวบรวมข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคล (ต่อ)				
7. ข้อมูลนักเรียนไม่ตรงตามความเป็นจริง	-	1	1	4.00
8. ขาดแหล่งข้อมูล	-	1	1	4.00
9. ผู้ปกครองไม่ค่อยให้ความร่วมมือในการให้ ข้อมูลส่วนตัวของนักเรียน	-	1	1	4.00
10. พ่อแม่ ผู้ปกครองไม่ค่อยสนใจบุตรหลาน	-	1	1	4.00
2.2 บริการให้คำปรึกษา				
1. ครูไม่มีทักษะ ความรู้ และเทคนิควิธีทาง จิตวิทยาในการให้คำปรึกษาแก่นักเรียน	4	8	12	48.00
2. ครูบางคนดู ไม่คุ้นเคยหรือเป็นกันเองกับ นักเรียนเท่าที่ควร	3	4	7	28.00
3. นักเรียนไม่กล้าหรือไว้วางใจมาขอรับ คำปรึกษาจากครู	1	4	5	20.00
4. นักเรียนจะปรึกษากับเพื่อนๆ มากกว่าจะมา ขอรับคำปรึกษากับคุณครู	-	5	5	20.00
5. นักเรียนไม่กล้าเปิดเผยเรื่องส่วนตัว	-	3	3	12.00
6. ไม่มีช่วงเวลา หรือตารางสำหรับจัดบริการให้ คำปรึกษา	-	2	2	8.00
7. ครูมีภาระงานมาก ทำให้จัดบริการได้น้อย	-	2	2	8.00
8. ครูดูแลนักเรียนได้ไม่ทั่วถึง	-	1	1	4.00
9. นักเรียนไม่กล้าเปิดเผยเรื่องส่วนตัว	-	1	1	4.00
10. ขาดการติดตามข้อมูลส่วนตัวนักเรียนอย่าง จริงจัง	-	1	1	4.00
2.3 บริการสนเทศ				
1. การประชาสัมพันธ์ข่าวสารต่าง ๆ ไม่ต่อเนื่อง ล่าช้า	5	5	10	40.00

ตาราง 24 (ต่อ)

ปัญหาการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ด้านการแนะแนว	ความถี่			ร้อยละ
	ผู้บริหาร (n=10)	ครู (n=15)	รวม (n=25)	
2.3 บริการสนเทศ (ต่อ)				
2. การจัดป้ายนิเทศให้ความรู้แก่นักเรียนไม่เป็น ปัจจุบัน เนื้อหาไม่ทันสมัย	4	4	8	32.00
3. การปรับเปลี่ยนพัฒนาข้อมูลล่าช้า ทำให้ นักเรียนไม่ได้รับข้อมูล ความรู้ที่เป็นปัจจุบัน และทันสมัย	2	6	6	24.00
4. ขาดสื่อ อุปกรณ์ที่จำเป็นในการจัดกิจกรรม	1	4	5	20.00
5. ขาดการประสานงานกันระหว่างโรงเรียน	1	1	2	8.00
6. บุคลากรมีน้อยทำให้ทำงานไม่เต็มที่	1	1	2	8.00
7. ห้องแนะแนวไม่มีคอมพิวเตอร์สำหรับให้ นักเรียนศึกษาค้นคว้า	-	2	2	8.00
8. ครูไม่ค่อยกระตือรือร้นในการจัดป้ายนิเทศ	1	-	1	4.00
2.4 บริการจัดวางตัวบุคคล				
1. ไม่มีการแต่งตั้งคณะกรรมการจัดหาแหล่ง ทุนการศึกษาอย่างเป็นระบบ	4	6	10	40.00
2. ครูดูแลและให้ความช่วยเหลือนักเรียนไม่ ทั่วถึง	2	5	7	28.00
3. ทุนไม่เพียงพอต่อความต้องการของนักเรียน	4	4	6	24.00
4. ขาดการประสานงานกับผู้ปกครอง ชุมชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้เข้ามามีส่วนร่วม	2	3	5	20.00
5. ขาดการสำรวจความถนัดและความสนใจของ นักเรียนในการจัดกิจกรรมชุมนุม	1	1	2	8.00
6. จัดกิจกรรมชุมนุมตามที่ครูถนัดมากกว่าจัด ตามนักเรียนสนใจ	-	1	1	4.00
7. นักเรียนไม่สนใจในการสอนเพิ่มเติม	-	1	1	4.00
8. ระยะเวลาในการจัดกิจกรรมน้อย	-	1	1	4.00

ตาราง 24 (ต่อ)

ปัญหาการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ด้านการแนะแนว	ความถี่			ร้อยละ
	ผู้บริหาร (n=10)	ครู (n=15)	รวม (n=25)	
2.5 บริการติดตามและประเมินผล				
1. ครูดำเนินงานติดตามนักเรียนไม่ต่อเนื่อง	3	7	11	44.00
2. ไม่มีระบบในการติดตามนักเรียนทั้งศิษย์เก่า นักเรียนปัจจุบัน นักเรียนที่ออกกลางคัน	3	4	7	28.00
3. ติดต่อนักเรียนยากหรือติดต่อไม่ได้เลย	2	4	6	24.00
4. ขาดข้อมูลที่ถูกต้องในการติดตามนักเรียน	-	5	5	20.00
5. ขาดงบประมาณในการติดตามนักเรียน	1	3	4	8.00
6. นักเรียนที่จบการศึกษาไปแล้วไม่ค่อยติดต่อ กลับมาโรงเรียน	1	4	2	8.00
7. ผู้บริหารไม่ค่อยให้ความสำคัญ	-	2	2	8.00
8. ครูไม่ค่อยให้ความสนใจหรือติดตามนักเรียน	1	1	2	8.00
9. ขาดสม่ำเสมอในการติดตาม	1	-	1	4.00
3. ด้านการกำกับ ติดตาม ประเมินผล และรายงาน				
1. ขาดระบบและความต่อเนื่องในการนิเทศ และ ติดตามการดำเนินงานของครู	5	7	12	48.00
2. การดำเนินงานของครูล่าช้า ไม่เป็นปัจจุบัน	4	6	10	40.00
3. ครูไม่มีความกระตือรือร้นในการจัดกิจกรรม เท่าที่ควร	3	4	7	28.00
4. ขาดข้อมูลที่ถูกต้อง	1	3	4	16.00
5. ผู้บริหารมีภาระงานมาก	3	1	4	16.00
6. ผู้บริหารขาดการนิเทศ ติดตามงานอย่าง ต่อเนื่อง	1	1	2	8.00
7. รายงานการจัดกิจกรรมล่าช้า ไม่เป็นปัจจุบัน	1	-	1	4.00
8. ไม่มีเวลาในการดำเนินงานอย่างจริงจัง	-	1	1	4.00

ตาราง 24 (ต่อ)

ปัญหาการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ด้านการแนะแนว	ความถี่			ร้อยละ
	ผู้บริหาร (n=10)	ครู (n=15)	รวม (n=25)	
4. ด้านการปรับปรุงและพัฒนา				
1. ขาดการวิเคราะห์ปัญหา อุปสรรคต่างๆ ใน การดำเนินงาน	4	8	12	48.00
2. ครูไม่มีความกระตือรือร้นในการปรับปรุงและ พัฒนาโครงการ/กิจกรรมแนะแนว เท่าที่ควร	5	4	9	36.00
3. บุคลากรที่ทำงานด้านการแนะแนวมีน้อย	1	3	4	16.00
4. ภาระงานหนักที่รับผิดชอบของครูแนะแนว ค่อนข้างมาก	1	3	4	16.00
5. การดำเนินงานไม่ค่อยมีการพัฒนาจากเดิม มากนัก	1	2	3	12.00
6. ครูแนะแนวไม่ค่อยทุ่มเทกับงานแนะแนว	1	1	2	8.00

ตาราง 25 ความถี่และร้อยละของข้อเสนอแนะแนวทางการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนด้านการ
 แนะนำตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ในโรงเรียนสังกัด
 เทศบาลเมืองชลบุรี

ข้อเสนอแนะแนวทางการบริหารกิจกรรม พัฒนาผู้เรียนด้านการแนะแนว	ความถี่			ร้อยละ
	ผู้บริหาร (n=10)	ครู (n=15)	รวม (n=25)	
1. ด้านการเตรียมและการวางแผน				
1. จัดฝึกอบรมครูทุกคนให้มีความรู้พื้นฐาน เกี่ยวกับการแนะแนว	6	6	12	48.00
2. ประสานงานกับผู้ปกครอง ชุมชน บุคคล และ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้เข้ามามีส่วนร่วม	3	4	7	28.00
3. แบ่งหน้าที่รับผิดชอบไม่ให้ครูมีภาระงานมาก เกินไป	2	2	4	16.00
4. ขอความร่วมมือกับผู้ปกครองและชุมชนให้ เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรม	1	2	3	12.00
5. จัดประชุมครูเพื่อกำหนดนโยบาย ชี้แจง การ ดำเนินงานในแต่ละงานอย่างชัดเจน	2	1	3	12.00
6. จัดประชุมผู้ปกครอง เพื่อให้ทราบการจัด กิจกรรม	1	1	2	8.00
7. สำรวจความต้องการใช้สื่ออุปกรณ์ที่ใช้ในการ จัดกิจกรรม	1	1	2	8.00
2. ด้านการปฏิบัติตามแผน				
2.1 บริการเก็บรวบรวมข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคล				
1. ประสานงานกับโรงเรียนเดิม	4	7	11	44.00
2. ประสานงานกับผู้ปกครองเพื่อเยี่ยมบ้าน	3	6	9	36.00
3. จัดประชุมผู้ปกครองในกิจกรรมปฐมนิเทศ	3	3	6	24.00
4. จัดประชุมครูแนะแนว ครูประจำชั้น ครูธุรการ และฝ่ายวิชาการ	3	2	5	20.00
5. จัดทำแบบบันทึกข้อมูลนักเรียนให้เป็น ปัจจุบัน	2	1	3	12.00
6. ติดตามข้อมูลส่วนตัวนักเรียนให้ครบถ้วน	1	1	2	8.00

ตาราง 25 (ต่อ)

ข้อเสนอแนะแนวทางการบริหารกิจกรรม พัฒนาผู้เรียนด้านการแนะแนว	ความถี่			ร้อยละ
	ผู้บริหาร (n=10)	ครู (n=15)	รวม (n=25)	
2.1 บริการเก็บรวบรวมข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคล (ต่อ)				
7. เก็บรวบรวมข้อมูลนักเรียนให้เป็นปัจจุบัน	1	1	2	8.00
8. ทำแฟ้มบันทึกข้อมูลนักเรียน	-	1	1	4.00
9. ทำแบบบันทึกผลการเยี่ยมบ้าน	-	1	1	4.00
2.2 บริการให้คำปรึกษา				
1. จัดอบรมครูทุกคนให้มีความรู้ด้านแนะแนว และจิตวิทยาให้คำปรึกษา	7	5	12	48.00
2. เชิญบุคคลหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมา แนะนำ ให้ความรู้ แก่ครูแนะแนว	5	5	10	40.00
3. ประสานงานกับหน่วยงานที่มีความชำนาญ ในวิชาชีพเฉพาะทางมาให้คำปรึกษาแก่ นักเรียน	3	5	8	32.00
4. ติดตามผลและประเมินผลในการให้คำปรึกษา แก่ผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง	2	3	5	20.00
5. จัดโครงการกิจกรรมที่ให้ครูและนักเรียนได้ ทำร่วมกัน	1	2	3	12.00
6. ครูให้ความเป็นกันเอง ให้นักเรียนเกิด ความคุ้นเคย และไว้วางใจ	1	2	3	12.00
7. จัดตารางสำหรับการจัดบริการให้คำปรึกษา แก่นักเรียน	1	2	3	12.00
8. ครูทุกคนให้ความสำคัญและร่วมมือกันช่วย ให้คำปรึกษา แนะนำนักเรียน	-	1	1	4.00
9. ครูเก็บข้อมูลนักเรียนเป็นความลับ	1	1	1	4.00
2.3 บริการสนเทศ				
1. จัดประชาสัมพันธ์ข่าวสารต่างๆ อย่าง สม่ำเสมอ และต่อเนื่อง	4	6	10	40.00

ตาราง 25 (ต่อ)

ข้อเสนอแนะแนวทางการบริหารกิจกรรม พัฒนาผู้เรียนด้านการแนะแนว	ความถี่			ร้อยละ
	ผู้บริหาร (n=10)	ครู (n=15)	รวม (n=25)	
2.3 บริการสนเทศ				
2. ติดตามการเปลี่ยนแปลงของข้อมูล ข่าวสาร ให้ทันสมัย เป็นปัจจุบัน	2	5	7	28.00
3. ติดตามข้อมูลในทุกๆ ด้าน ทั้งด้านการศึกษา อาชีพต่างๆ พร้อมด้านชีวิตและสังคม	1	3	4	16.00
4. ผู้บริหารมีการนิเทศ ติดตามการดำเนินงาน ของครูเป็นระยะ	2	2	4	16.00
5. จัดประชุมครูแนะแนวเพื่อกำหนด วัตถุประสงค์ และนโยบายในการดำเนินงาน	2	1	3	12.00
6. ประสานงานกับสถานศึกษาและสถาน ประกอบการต่างๆ	1	1	2	8.00
7. ขอเอกสาร ข้อมูลเกี่ยวกับการประกอบอาชีพ การศึกษาต่อจากหน่วยงานอื่นๆ	-	1	1	4.00
8. สนับสนุนให้นักเรียนได้ศึกษาค้นคว้าความรู้ เพิ่มเติมจากอินเทอร์เน็ต	-	1	1	4.00
9. จัดให้มีคอมพิวเตอร์ในห้องแนะแนว	-	1	1	4.00
2.4 บริการจัดวางตัวบุคคล				
1. แต่งตั้งคณะกรรมการจัดหาแหล่ง ทุนการศึกษา	5	5	10	40.00
2. ประสานงานกับชุมชนและหน่วยงานอื่นๆ เพื่อขอความช่วยเหลือ ถวายทอดความรู้	3	4	6	24.00
3. ขอความร่วมมือกับองค์กรทั้งภาครัฐและ เอกชนให้เข้ามามีส่วนร่วม	1	3	4	16.00
4. จัดประชุมครูทุกคนเพื่อกำหนดวัตถุประสงค์ ในการช่วยเหลือนักเรียน	2	1	3	12.00
5. ส่งเสริมให้นักเรียนได้เรียนรู้ เพิ่มทักษะด้าน ต่างๆ	2	-	2	8.00

ตาราง 25 (ต่อ)

ข้อเสนอแนะแนวทางการบริหารกิจกรรม พัฒนาผู้เรียนด้านการแนะแนว	ความถี่			ร้อยละ
	ผู้บริหาร (n=10)	ครู (n=15)	รวม (n=25)	
2.4 บริการจัดวางตัวบุคคล (ต่อ)				
6. จัดทำป้ายผู้บริจาคทุนการศึกษาแก่นักเรียน ทุกปีการศึกษา	1	-	1	4.00
7. ทำหนังสือขอความร่วมมือกับสถาน ประกอบการต่างๆ	1	-	1	4.00
8. สร้างแบบสมัครขอรับทุนการศึกษา	-	1	1	4.00
2.5 บริการติดตามและประเมินผล				
1. จัดประชุมครูแนะแนวเพื่อกำหนด วัตถุประสงค์ และวิธีการดำเนินงานให้ชัดเจน	5	4	9	36.00
2. ติดตามนักเรียนทั้งศิษย์เก่า นักเรียนปัจจุบัน นักเรียนที่มีปัญหาทางพฤติกรรมต่างๆ อย่าง สม่ำเสมอ	2	7	9	36.00
3. สร้างแบบสำรวจ และแบบบันทึก	2	6	8	32.00
4. จัดทำแบบประเมินผลการติดตามและ ประเมินผลการจัดกิจกรรม	3	4	7	28.00
5. จัดทำสถิติผู้เรียนที่จบการศึกษาในแต่ละปี การศึกษา	3	1	4	16.00
6. จัดทำรายงานเผยแพร่สถิตินักเรียนผู้จบ การศึกษา	1	1	2	8.00
7. จัดกล่องรับความคิดเห็นในการจัดกิจกรรม แนะแนว	1	1	2	8.00
3. ด้านการกำกับ ติดตาม ประเมินผล และรายงาน				
1. แต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อนิเทศ ติดตามการ ดำเนินงานของครู	8	2	10	40.00
2. นิเทศ ติดตามการดำเนินงานของครูอย่าง น้อยปีการศึกษาละ 1 ครั้ง	4	5	9	36.00

ตาราง 25 (ต่อ)

ข้อเสนอแนะแนวทางการบริหารกิจกรรม พัฒนาผู้เรียนด้านการแนะแนว	ความถี่			ร้อยละ
	ผู้บริหาร (n=10)	ครู (n=15)	รวม (n=25)	
3. ด้านการกำกับ ติดตาม ประเมินผล และรายงาน (ต่อ)				
3. จัดตารางสำหรับการนิเทศติดตามการ ดำเนินงานของครูอย่างชัดเจน	7	1	8	32.00
4. กำหนดวัน เวลาการนิเทศให้มีความยืดหยุ่น ตามสถานการณ์นั้นๆ	2	3	5	20.00
5. จัดทำรายงานสรุปผลการจัดกิจกรรมทุกครั้ง แล้วนำเสนอผู้บริหารสถานศึกษา	1	2	3	12.00
6. จัดประชุมคณะครูทุกคน	1	1	2	8.00
7. เผยแพร่ผลสรุปรายงานการจัดกิจกรรมให้ทุก ฝ่ายได้รับทราบ	-	2	2	8.00
4. ด้านการปรับปรุง และพัฒนา				
1. จัดประชุมเพื่อร่วมกันอภิปรายผลการจัด กิจกรรมต่างๆ	6	4	10	40.00
2. สร้างขวัญและกำลังใจที่ดีแก่ครูแนะแนว	3	5	8	32.00
3. วิเคราะห์ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนิน กิจกรรม	3	4	7	28.00
4. ผู้บริหารสถานศึกษาควรสร้างขวัญและ กำลังใจแก่ครูแนะแนว	-	4	4	16.00
5. สร้างแบบสำรวจ	1	2	3	12.00
6. สอบถามความคิดเห็นของนักเรียน ผู้ปกครอง	1	-	1	4.00

ภาคผนวก จ
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง ศึกษาแนวทางการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนด้านการแนะแนวตามหลักสูตร
แกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ในโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองชลบุรี

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามฉบับนี้สำหรับสอบถามนักเรียนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 และ
มัธยมศึกษาปีที่ 3
2. วัตถุประสงค์ของแบบสอบถามฉบับนี้เพื่อให้ได้ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพการบริหาร
กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนด้านการแนะแนวตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช
2551 ในโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองชลบุรี ในการปฏิบัติงานทั้ง 5 บริการ คือ บริการเก็บรวบรวม
ข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคล บริการให้คำปรึกษา บริการสารสนเทศ บริการจัดวางตัวบุคคล และ
บริการติดตามและประเมินผล เพื่อเป็นแนวทางในการศึกษาแนวทางการบริหารกิจกรรมพัฒนา
ผู้เรียนด้านการแนะแนวตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ในโรงเรียน
สังกัดเทศบาลเมืองชลบุรี
3. แบบสอบถามนี้มี 2 ตอน คือ
 - ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม
 - ตอนที่ 2 สภาพการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนด้านการแนะแนวตามหลักสูตร
แกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ในโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองชลบุรี

ผู้วิจัยขอขอบคุณที่ท่านได้สละเวลาในการตอบแบบสอบถามและให้ข้อมูลครั้งนี้

นางสาวจินตนา เจตกาลบุญชู

ภาควิชาการบริหารการศึกษา

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปที่เกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ หน้าข้อความที่ตรงกับความเป็นจริงเกี่ยวกับตัวท่าน

1. ระดับชั้น

() ประถมศึกษาปีที่ 6

() มัธยมศึกษาปีที่ 3

2. โรงเรียนที่นักเรียนกำลังศึกษาอยู่.....[...]

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนด้านการแนะแนวตาม

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ในโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมือง
ชลบุรี

คำชี้แจงโปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับการปฏิบัติในโรงเรียนของท่านมากที่สุดโดย
พิจารณาตามเกณฑ์ ดังนี้

ระดับการปฏิบัติมากที่สุด	ได้คะแนน	5	คะแนน
ระดับการปฏิบัติมาก	ได้คะแนน	4	คะแนน
ระดับการปฏิบัติปานกลาง	ได้คะแนน	3	คะแนน
ระดับการปฏิบัติน้อย	ได้คะแนน	2	คะแนน
ระดับการปฏิบัติน้อยที่สุด	ได้คะแนน	1	คะแนน

ข้อ	สภาพการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ด้านการแนะแนว	ระดับการปฏิบัติ				
		มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด
1.	บริการเก็บรวบรวมข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคล					
1.	ครูสอบถามสภาพแวดล้อม ความเป็นอยู่ทางบ้าน ของนักเรียน					
2.	ครูสอบถามความถนัด และความสนใจของนักเรียน					
3.	ครูให้ความสนใจ สังเกตความประพฤติของนักเรียน					
4.	ครูจัดทำสมุดรายงานประจำตัวนักเรียน					
5.	ครูจัดทำระเบียบสะสมของนักเรียน					
6.	ครูจัดทำโครงการเยี่ยมบ้านนักเรียน					
7.	ครูสอบถามพูดคุยกับนักเรียนเกี่ยวกับการเรียน					
8.	ครูสอบถาม สนใจนักเรียนในทุกเรื่อง					
9.	ครูทำการบันทึกข้อมูลนักเรียนเพิ่มเติมเป็นระยะ					
10.	ครูขอความร่วมมือนักเรียนและผู้ปกครองเพิ่มเติม ประวัติส่วนตัวของนักเรียนให้เป็นปัจจุบัน					
2.	บริการให้คำปรึกษา					
1.	ครูจัดห้องหรือมุมให้คำปรึกษาให้นักเรียนพูดคุยกับ ครูเป็นรายบุคคลได้อย่างสะดวกใจ					
2.	ครูให้คำปรึกษานักเรียนที่มีปัญหาด้านส่วนตัว การ เรียน และอาชีพหาทางช่วยให้นักเรียนแก้ปัญหา ของตนเองได้					
3.	ครูให้คำปรึกษานักเรียนให้รู้จักตนเอง รัก และเห็น คุณค่าในตนเองและผู้อื่น					
4.	ครูให้คำปรึกษา แนะนำนักเรียนเกี่ยวกับการวาง แผนการเรียนหรือการศึกษาต่อเพื่อช่วยให้นักเรียน วางโครงการในอนาคตได้					
5.	ครูแนะนำให้นักเรียนรู้และเข้าใจโลกของงานอาชีพ ต่าง ๆ มีเจตคติที่ดีต่ออาชีพสุจริต					

ข้อ	สภาพการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ด้านการแนะแนว	ระดับการปฏิบัติ				
		มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด
2.	บริการให้คำปรึกษา(ต่อ)					
6.	ครูสอดส่องดูแล เอาใจใส่นักเรียน เป็นต้นนักเรียนที่เรียนอ่อน					
7.	ครูมีความเป็นกันเองและคุ้นเคยกับนักเรียน ทำให้นักเรียนไว้วางใจ					
8.	ครูจัดโครงการอบรมคุณธรรมจริยธรรมแก่นักเรียน เช่น ค่ายพุทธบุตร					
8.	ครูส่งเสริม สนับสนุน ให้กำลังใจนักเรียน					
10	ครูเชิญวิทยากรให้ความรู้แก่นักเรียนเกี่ยวกับพฤติกรรมที่พึงประสงค์ การปรับตัวให้อยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข					
3.	บริการสหเทศ					
1.	ครูจัดป้ายนิเทศให้ความรู้เกี่ยวกับการศึกษาต่อและอาชีพ					
2.	ครูจัดให้มีเสียงตามสายให้ความรู้ด้านการแนะแนว					
3.	ครูจัดประชุมแนะนำผู้ปกครองและนักเรียน ให้ความรู้เกี่ยวกับการเรียน					
4.	ครูจัดทำทัศนศึกษาให้นักเรียนเรียนรู้นอกสถานที่ หรือดูงานนิทรรศการอาชีพต่างๆ					
5.	ในคาบแนะแนวครูจัดกิจกรรมที่น่าสนใจ เหมาะสมกับวัยและความต้องการของนักเรียน					
6.	ครูจัดให้นักเรียนชมวีดิทัศน์ เกี่ยวกับการศึกษาอาชีพ การดำรงชีวิต และสังคม					
7.	ครูเชิญศิษย์เก่ามาแนะแนวการศึกษาต่อให้แก่รุ่นน้อง เชิญหน่วยงานทางการศึกษามาให้ความรู้แนะแนวการศึกษาต่อ					
8.	ครูจัดทำแผ่นพับ หรือจัดหาเอกสารเกี่ยวกับการศึกษา อาชีพ การปรับตัวไว้สำหรับนักเรียนค้นคว้า					

ข้อ	สภาพการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ด้านการแนะแนว	ระดับการปฏิบัติ				
		มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด
3.	บริการสนเทศ(ต่อ)					
9.	ครูส่งเสริมให้นักเรียนหารายได้พิเศษระหว่างเรียน หรือทำงานในวันหยุด หรือระหว่างโรงเรียนปิด เทอม					
10.	ครูเชิญวิทยากรให้ความรู้แก่นักเรียนเกี่ยวกับการ ปรับปรุงบุคลิกภาพ และการปฏิบัติตนในสังคม					
4.	บริการจัดวางตัวบุคคล					
1.	ครูสำรวจ สัมภาษณ์นักเรียนที่เรียนดี มีความ ประพฤติดี ขาดแคลนทุนทรัพย์					
2.	ครูจัดหาทุนสนับสนุนการศึกษาให้นักเรียนที่ขาด แคลนทุนทรัพย์					
3.	ครูมีความรู้ความเข้าใจการแนะแนว โลกกว้างทาง การศึกษาและโลกของงานอาชีพต่างๆ					
4.	ครูจัดการเรียนซ่อมเสริมให้แก่นักเรียน					
5.	ครูจัดกิจกรรมชุมนุมหลายอย่างให้นักเรียนเลือก ตามความสนใจ					
6.	ครูเข้าใจปัญหาด้านการเรียน ส่วนตัวและสภาพ สังคมของนักเรียน					
7.	ครูดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่มีปัญหาด้านสุขภาพ					
8.	ครูให้ความช่วยเหลือ กระตุ้นและให้กำลังใจ นักเรียนในการวางแผนชีวิตของตน ทั้งในด้าน การศึกษา อาชีพ สังคม และส่วนตัว					
9.	ครูจัดกิจกรรมส่งเสริมการใช้เวลาว่างของนักเรียน ให้เกิดประโยชน์ เพื่อป้องกันปัญหาเสเพลติด และ อบายมุข					
10.	ครูจัดบริการอาหารกลางวันให้นักเรียนโดยไม่เสีย ค่าใช้จ่ายหรือได้ซื้อในราคาถูกลง					

ข้อ	สภาพการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ด้านการแนะแนว	ระดับการปฏิบัติ				
		มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด
5.	บริการติดตามและประเมินผล					
1.	ครูติดตามดูแลนักเรียนที่ขาดเรียนบ่อย					
2.	ครูติดตามสอบถามนักเรียนที่จบการศึกษาไปแล้ว					
3.	ครูติดตามสอบถามนักเรียนที่ออกกลางคัน					
4.	ครูติดตามผลนักเรียนที่เลื่อนชั้นสูงขึ้นว่าก่อให้เกิด ปัญหาแก่นักเรียนบ้างหรือไม่					
5.	ครูให้นักเรียนทำแบบประเมินการจัดกิจกรรมแนะ แนว					
6.	ครูจัดให้มีกล่องรับความคิดเห็นเกี่ยวกับการ จัดบริการแนะแนว					
7.	ครูติดตามผลการเรียนของนักเรียนอย่างต่อเนื่อง					
8.	ครูจัดให้ศิษย์เก่ามาแนะนำการเรียนแก่นักเรียนรุ่น น้อง					
9.	ครูเอาใจใส่ติดต่อผู้ปกครองนักเรียน เช่น ทาง โทรศัพท์ พบปะพูดคุย					
10.	ครูสอบถามพูดคุยกับบุคคลที่รู้จัก ค้นเคยหรือ เกี่ยวข้องกับนักเรียน					

* * * จบบแบบสอบถาม ขอป้ใจนักเรียนทุกคนที่ให้ความร่วมมือตอบแบบสอบถาม * * *

แบบสัมภาษณ์

เรื่อง ศึกษาแนวทางการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนด้านการแนะแนวตามหลักสูตร
แกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ในโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองชลบุรี

คำชี้แจง

แบบสัมภาษณ์ฉบับนี้มีความมุ่งหมายเพื่อสัมภาษณ์ผู้บริหารสถานศึกษาและครูแนะแนว
ให้ได้ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพ ปัญหา ข้อเสนอแนะแนวทางการบริหารการบริการกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน
ด้านการแนะแนวตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ในโรงเรียนสังกัด
เทศบาลเมืองชลบุรี ตามกระบวนการบริหารคุณภาพทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ การเตรียมและการวางแผน
การปฏิบัติตามแผน การกำกับ ติดตาม ประเมินผลและรายงาน และการปรับปรุงและพัฒนา

ตอนที่ 1 สถานภาพและข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์

สถานภาพในการทำงาน () ผู้บริหารสถานศึกษา () ครูแนะแนว
ตำแหน่ง วุฒิทางการศึกษา.....
สาขาวิชา/วิชาเอก ประสพการณ์ในการทำงานปี.....
โรงเรียน.....
สัมภาษณ์เมื่อวันที่.....เดือน.....พ.ศ.....
สถานที่สัมภาษณ์ ตั้งแต่เวลา.....ถึงเวลา.....

ตอนที่ 2 แบบสัมภาษณ์เพื่อให้ได้ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพ ปัญหา และแนวทางการบริหาร
กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนด้านการแนะแนวตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน
พุทธศักราช 2551 ในโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองชลบุรี

1. การเตรียมและการวางแผน

1.1 การดำเนินงานกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนด้านการแนะแนวในโรงเรียนของท่านใน
ด้านการเตรียมและการวางแผน เป็นอย่างไรบ้าง ในประเด็นต่อไปนี้

1. นโยบาย และจุดประสงค์ในการดำเนินการจัดบริการแนะแนว
2. การคัดเลือกและการแต่งตั้งบุคลากรผู้รับผิดชอบการดำเนินงานแนะแนว
3. การเตรียมความพร้อมด้านสื่อ วัสดุอุปกรณ์ และงบประมาณในการดำเนินงาน

แนะแนว

4. การจัดทำปฏิทินโครงการหรือกิจกรรมแนะแนว

5. การมีส่วนร่วมของครู นักเรียน ผู้ปกครอง และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการดำเนินงานแนะแนว

1.2 โปรดอธิบายปัญหาในการดำเนินงานกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนด้านการแนะแนวด้านการเตรียมและการวางแผน

1.3 โปรดระบุข้อเสนอแนะแนวทางในการดำเนินงานกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนด้านการแนะแนว ในด้านการเตรียมและการวางแผน

2. การปฏิบัติตามแผน

2.1 จัดบริการจัดเก็บรวบรวมข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคล

2.1.1 การดำเนินการจัดบริการจัดเก็บรวบรวมข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคลในโรงเรียนของท่านเป็นอย่างไรบ้าง ในประเด็นต่อไปนี้

1. การดำเนินการเก็บรวบรวมรายละเอียดต่างๆ และสภาพแวดล้อมของนักเรียน
2. เทคนิควิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลนักเรียน
3. บันทึกข้อมูลในระเบียบสะสม

2.1.2 โปรดอธิบายปัญหาในการดำเนินการจัดบริการจัดเก็บรวบรวมข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคล

2.1.3 โปรดระบุแนวทางในการดำเนินงานกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนด้านการแนะแนวด้านการจัดบริการเก็บรวบรวมข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคล

2.2 บริการให้คำปรึกษา

2.2.1 การดำเนินการจัดบริการให้คำปรึกษาในโรงเรียนของท่านเป็นอย่างไรบ้างในประเด็นต่อไปนี้

1. การดำเนินการจัดบริการให้คำปรึกษาให้ความช่วยเหลือแก่นักเรียน
2. การจัดบริการให้คำปรึกษาแก่นักเรียนเป็นรายบุคคล
3. การจัดบริการให้คำปรึกษาแก่นักเรียนรายกลุ่ม
4. การประสานงานกับหน่วยงาน/วิทยากรที่มีความรู้เฉพาะทางให้ความรู้ และ

ประสบการณ์แก่นักเรียน

2.2.2 โปรดอธิบายปัญหาในการดำเนินการจัดบริการให้คำปรึกษา

2.2.3 โปรดระบุข้อเสนอแนะแนวทางในการดำเนินงานกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนด้านการแนะแนวด้านการจัดบริการให้คำปรึกษา

2.3 บริการสนเทศ

2.3.1 การดำเนินการจัดบริการสนเทศในโรงเรียนของท่านเป็นอย่างไรบ้าง ในประเด็นต่อไปนี้

1. การดำเนินการจัดบริการสนเทศแก่นักเรียน
2. วิธีการดำเนินการจัดบริการสนเทศ
3. การจัดป้ายนิเทศให้ความรู้แก่นักเรียน
4. การจัดกิจกรรมทัศนศึกษาให้นักเรียนได้เรียนรู้นอกสถานที่
5. การจัดกิจกรรมปฐมนิเทศให้แก่ผู้ปกครองและนักเรียน
6. การจัดกิจกรรมปัจฉิมนิเทศให้กับนักเรียนที่สำเร็จการศึกษา
7. ประสานงานกับหน่วยงาน หรือเชิญวิทยากรมาให้ความรู้แก่นักเรียน

2.3.2 โปรดอธิบายปัญหาในการดำเนินการจัดบริการสนเทศ

2.3.3 โปรดระบุข้อเสนอแนะแนวทางในการดำเนินงานกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนด้านการแนะแนวด้านการจัดบริการสนเทศ

2.4 บริการจัดวางตัวบุคคล

2.4.1 การดำเนินการจัดบริการจัดวางตัวบุคคลในโรงเรียนของท่านเป็นอย่างไรบ้าง ในประเด็นต่อไปนี้

1. การดำเนินการจัดบริการวางตัวบุคคล
2. การจัดสอนในคาบแนะแนว สอนในคาบซ่อมเสริม
3. การดำเนินการจัดหาแหล่งทุนการศึกษาให้กับนักเรียนที่เรียนดี ประพฤติตนดี และยากจน
4. วิธีการคัดเลือกนักเรียนเข้ารับทุนการศึกษา
5. การจัดกิจกรรมชุมนุมตามความถนัดและความสนใจของนักเรียน

2.4.2 โปรดอธิบายปัญหาในการดำเนินการจัดบริการจัดวางตัวบุคคล

2.4.3 โปรดระบุข้อเสนอแนะแนวทางในการดำเนินงานกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนด้านการแนะแนวด้านการจัดบริการจัดวางตัวบุคคล

2.5 บริการติดตามและประเมินผล

2.5.1 การดำเนินการจัดบริการติดตามและประเมินผลในโรงเรียนของท่านเป็นอย่างไรบ้าง ในประเด็นต่อไปนี้

1. การจัดบริการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานแนะแนว
2. การติดตามนักเรียนปัจจุบัน ศิษย์เก่า นักเรียนที่ออกกลางคัน และนักเรียนที่มีปัญหา

3. เทคนิค วิธีการที่หลากหลายในการติดตามนักเรียนตามความเหมาะสมของนักเรียนแต่ละบุคคล

2.5.2 โปรดอธิบายปัญหาในการดำเนินการจัดบริการติดตามและประเมินผล

2.5.3 โปรดระบุข้อเสนอแนะแนวทางในการดำเนินงานกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนด้านการแนะแนวด้านการจัดบริการติดตามและประเมินผล

3. การกำกับ ติดตาม ประเมินผล และรายงาน

3.1 การดำเนินงานกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนด้านการแนะแนวด้านการกำกับติดตาม ประเมินผล และรายงาน ในโรงเรียนของท่าน เป็นอย่างไรบ้าง ในประเด็นต่อไปนี้

1. การดำเนินงานในการนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการดำเนินงานแนะแนว
3. การรายงานเพื่อประชาสัมพันธ์การดำเนินงานแนะแนว

3.2 โปรดอธิบายปัญหาในการดำเนินงานกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนด้านการแนะแนวด้านการกำกับติดตาม ประเมินผล และรายงาน

3.3 โปรดระบุข้อเสนอแนะแนวทางในการดำเนินงานกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนด้านการแนะแนวด้านการกำกับ ติดตาม ประเมินผล และรายงาน

4. การปรับปรุงและพัฒนา

4.1 การดำเนินงานกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนด้านการแนะแนว ในโรงเรียนของท่าน ในด้านการปรับปรุงและพัฒนา เป็นอย่างไรบ้าง ในประเด็นต่อไปนี้

1. การดำเนินการรวบรวมและวิเคราะห์ผลการดำเนินงานแนะแนว
2. การดำเนินการปรับปรุงและพัฒนาการดำเนินงานแนะแนว

4.2 โปรดอธิบายปัญหาในการดำเนินงานกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนด้านการแนะแนวด้านการปรับปรุงและพัฒนา

4.3 โปรดระบุข้อเสนอแนะแนวทางในการดำเนินงานกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนด้านการแนะแนวด้านการปรับปรุงและพัฒนา

.....

ภาคผนวก จ
รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจแบบสอบถาม

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วีระ สุภากิจ	ภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
2. อาจารย์ ดร. ราชันย์ บุญธิมา	อาจารย์ประจำสำนักทดสอบทางการศึกษาและ
จิตวิทยา
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
3. นายปรีชา อยู่สบาย	ผู้อำนวยการสถานศึกษา
โรงเรียนเทศบาลเมืองชลบุรี
4. นายกิตติศักดิ์ ศิริเลิศ	ผู้อำนวยการสถานศึกษา
โรงเรียนอนุบาลเทศบาลเมืองหนองปรือ
5. ดร. เสาวคนธ์ จันทร์ผ่องศรี	ศึกษานิเทศก์
สังกัดสำนักงานการศึกษา เทศบาลเมืองชลบุรี

ประวัติย่อผู้ทำวิจัย

ประวัติย่อผู้วิจัย

ชื่อ ชื่อสกุล	นางสาวจินตนา เจตกาลบุญชู
วันเดือนปีเกิด	21 สิงหาคม 2520
สถานที่เกิด	อำเภอคอนสวรรค์ จังหวัดชัยภูมิ 36140
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	โรงเรียนเทศบาลชลราษฎ์นคราห์ อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี 20000
ตำแหน่งหน้าที่การงานในปัจจุบัน	ครู คศ. 1

ประวัติการศึกษา

พ.ศ. 2539	มัธยมศึกษาตอนปลาย จากโรงเรียนคอนสวรรค์ จังหวัดชัยภูมิ
พ.ศ. 2543	ค.บ. (สาขาวิชาคณิตศาสตร์) จากจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย กรุงเทพมหานคร
พ.ศ. 2554	การศึกษามหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา) จากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ กรุงเทพมหานคร

